

Arthur E. Powell

A MENTÁLIS TEST
A mennyei világ és jelenségei

Fordította korábbi fordítások felhasználásával: Szabari János, 2007.

MAGYAR TEOZÓFIAI TÁRSULAT

*Ezt a könyvet – akárcsak az előző kettőt – hálával és nagyrabecsüléssel ajánlom mindazoknak,
akik gondos munkával és kutatóssal készítették el azokat az anyagokat, amiből összeállítottam.*

TARTALOM

Előszó a magyar kiadáshoz	7
A Theosophical Publishing House előszava	9
Bevezetés	1
I Általános leírás	13
II A mentális elementál-esszencia	17
III A mentális test összetétele és szerkezete	20
IV A mentális test feladatai	27
V Jellemző példák	38
VI A kâma-manasz (a vágy-elme)	48
VII A gondolathullámok	59
VIII A gondolatformák	66
IX A gondolatátvitel mechanizmusa	83
X A nem tudatos gondolatátvitel	86
XI A tudatos gondolatátvitel és a mentális gyógyítás	96
XII A gondolatközpontok	106
XIII A fizikai, vagy „éber” tudat	110
XIV A mentális képességek	134
XV A koncentráció	150
XVI A meditáció	166
XVII A kontempláció	189
XVIII Élet az alvás alatt	196
XIX A mâyâvirúpa	200
XX A devacsán alapelvei	202
XXI A devacsán hossza és intenzitása	217
XXII További részletek a devacsánról	225
XXIII A legalsó mennyország: a hetedik alsík	241
XXIV A második mennyország: a hatodik alsík	244
XXV A harmadik mennyország: az ötödik alsík	248
XXVI A negyedik mennyország: a negyedik alsík	251
XXVII A mentális sík	256
XXVIII Az âkâsha-feljegyzések	275
XXIX A mentális sík lakói	281
XXX A mentális test halála	300
XXXI A személyiség és az Én (egyéniesség)	302
XXXII Az újraszületés	327
XXXIII A tanítványság	336
Befejezés	350
Felhasznált irodalom	

ELŐSZÓ A MAGYAR KIADÁSHOZ

„*A mentális test*” című könyv Arthur E. Powell öt részből álló életműsorozatának harmadik kötete. Először jelenik meg magyarul, követve a korábban kiadott „*Az éterikus test*”, és „*Az asztrális test*” című köteteket. A sorozat egyes darabjaiból az ember sűrű fizikai testénél finomabb tudathordozóit vagy testeit és azokat a világokat ismerhetjük meg, amelyekben ezek a testek léteznek. A további, negyedik rész az ember kauzális vagy oki testével és annak vilá-gával foglalkozik, az ötödik kötet pedig összefoglalja mindazt, amit az ősi bölcsesség az emberiség Naprendszerünkben történt kialakulásáról és fejlődési útjáról tanít.

A könyvsorozat szerzője Arthur E. Powell, akinek könyveit sok nyelvre lefordították, mégis „ismeretlen teozófus”, akiről szinte semmiféle életrajzi adat, feljegyzés nem maradt fenn. Tudjuk, hogy angol volt, gyakran ezredesként említik, a felesége az Angol Teozófiai Társulat egyik vezetője volt, és a könyvei az 1920-as évek második felében születtek. A könyvek viszont bizonyítékok arra, hogy keményen dolgozott, gondos aprólékossággal gyűjtötte össze és rendszerezte a teozófia nagy tanítói, elsősorban Annie Besant és C.W. Leadbeater – fenti területekre kiterjedő – munkásságát. Összefoglaló szintézist készített, rendkívüli logikával témacsoportokba rendezte, és ez által feldolgozhatóbbá, áttekinthetőbbé, érthetőbbé tette az olvasó számára a különböző könyvekben, cikkekben, előadások anyagában található leírásokat. A szöveg kezelése közben teljesen objektíven járt el, nem fűzött véleményt, megjegyzést egyetlen állításhoz sem. Tiszteletből nem nyúlt H.P. Blavatsky munkáihoz, mert úgy gondolta, hogy a monumentális *Titkos Tanítás*-ból vagy a *Fátyoltalan Isis*-ből nem lenne célravezető rövid idézeteket kiragadni.

„*A mentális test*” c. könyv részletesen bemutatja a mindennapi ember számára azt a világot, a gondolatok világát, aminek működéséről – valljuk be – nem tud túl sokat. Igaz, mint gondolkodó lény, nap mint nap használja a gondolkodás alacsonyabb vagy magasabb szintjeit. Problémákat old meg, tervez, elemez, ám eközben nem foglalkozik azzal, hogy megtudja, hogy vajon ki vagy mi gondolkodik valójában, ha nem a fizikai agy, és vajon hogyan? Nem gondol arra sem, hogy nemcsak mi magunk teremtünk gondolatokat, hanem pillanatról pillanatra – láthatatlanul – egymás gondolatait érzékeljük, fogadjuk, adjuk tovább, vagy tartjuk meg, akkor is, ha mindennek nem vagyunk a tudatában. Fogalmunk sincs, hogy gondolataink többsége honnan és kitől származik. Terhel-e minket ezzel kapcsolatban valamiféle felelősség? Mik azok a gondolatformák, mennyiben mások, mint a gondolathullámok? Mit és kinek közvetít az egyik, mit és kinek a másik? Hogyan működik a nem tudatos, és hogyan a tudatos gondolatátvitel? Lehet-e mentálisan gyógyítani és hogyan? Milyen az a sík, a devacsán vagy mennyei világ, ahol éveket töltünk el, miután levetettük fizikai és asztrális testeinket? Mi történik ott? Milyen is az a sokat emlegetett mennyország? Vajon kik népesítik be a mentális síkot? És mi mindent lehet megtudni az Akasha feljegyzésekből? A könyv megválaszolja a sok kérdést, miközben rámutat mentális testünk uralásának szükségességére és tudatos fejlesztésére, hogy olyan tudathordozóvá tudjuk megedzeni, ami tökéletesen engedelmeskedik az igazi ember, az Én akaratának.

Arthur E. Powell könyveit annyira kiváló munkának tartjuk, hogy a Magyar Teozófiai Társulat célként tűzte ki a teljes sorozat magyar nyelvű kiadását. Reményeink szerint minden évben megjelentetjük a sorozat egy-egy új kötetét. Ajánljuk ezt a könyvet (és a további részeket is) mindazoknak, akik nem elégednek meg a felszínes, egy kirakós játék csak néhány részletét tartalmazó információval, hanem olyan alapokra vágynak, amikre további kutatásaik során biztonsággal építkezhetnek.

A Kiadó

AZ INDIAI KIADÓ ELŐSZAVA

A szerző célja azzal, hogy könyveket szerkesztett össze ebben a sorozatban, az volt, hogy a tanulmányozóknak időt és munkát takarítson meg az által, hogy az adott kötet témájával kapcsolatos jelentős mennyiségű – többnyire Annie Besant és C.W. Leadbeater tollából származó – irodalomból egy sűrített összefoglalást hozzon létre. A könyvünk végén található könyvlista bemutatja azt a nagyszámú könyvet, amelyekből merített. Amennyire lehetséges, az alkalmazott módszer az volt, hogy elsőként a formai oldalt magyarázza el az élet-oldali megközelítés előtt, a jelenség tárgyilagos működését ismerteti, majd pedig a tudat tevékenységeit, amely a működésen keresztül fejeződik ki. A szerző nem tesz kísérletet arra, hogy bármely kijelentést bizonyítson vagy akár igazoljon.

H.P. Blavatsky munkái nem kerültek felhasználásra, mivel a szerző kijelentette, hogy a *Titkos Tanításban* és más művekben szükséges kutatások túlságosan hatalmas feladat elé állították volna. Hozzátette: „H.P. Blavatsky iránti kötelezettségünk nagyobb annál, mintsem hogy nagylélegzetű műveiből kiemelt idézetekkel intézzük el. Ha elsőként nem mutatott volna utat, a további kutatások soha, semmilyen nyomra nem bukkantak volna”.

A jelenlegi kiadást némileg lerövidítettük és átszerkesztettük, hogy napjaink megváltozott körülményei között a lehetséges félreértéseket elkerüljük. Megkérjük az olvasót, figyeljen az alábbiakra:

1. A könyvben az újrászülető Egyéniségre alkalmazott „Én” nem azonos a modern pszichológia által a mulandó személyiségre alkalmazott fogalommal.

2. Az „atom”, „atomi”, „szubatomi”, „molekula” szavak speciális értelemben szerepelnek, és nem a kémiai atomra vagy molekulára vonatkoznak. Ugyanez igaz az „éter” és „éterikus” fogalmakra is.

BEVEZETÉS

Ez a könyv az ember testeivel foglalkozó sorozat harmadik tagja, az első kettő *Az éterikus test*¹ és *Az asztrális test*². Mindháromban pontosan ugyanazt a módszert követtem: mintegy negyven könyvből – többségében Dr. Annie Besant és C.W. Leadbeater munkáiból – gyűjtöttem össze gondosan a mentális testtel kapcsolatos adatokat. Ezeket az adatokat rangsoroltam, elrendeztem és összeállítottam a tanulók számára olyan összefüggő és folyamatos formában, amennyire csak ezt a munkát képes voltam elvégezni.

A sorozat összeállítása során nem kíséreltem meg a kijelentéseket bizonyítani, de még csak indokolni sem, kivéve amennyiben saját belső nyilvánvalóságuk és ésszerűségük indokolja azokat. Ezeknek a tiszteletre méltó kutatóknak és tanítóknak a jóhiszemősége megkérdőjelezhetetlen, a kutatásaik eredményeit és a tanításaikat itt mindenféle elkendőzés vagy fenntartás nélkül mutatom be, amennyire csak lehetséges, a saját szavaikkal, amiket csak ott módosítottam és rövidítettem le, ahol szükséges volt ahhoz, hogy megfeleljen a téma rendezett és logikus bemutatása követelményeinek.

A *bizonyíték* kérdése teljesen külön dolog, ráadásul olyan, ami hatalmas terjedelmet kíván. Ahhoz, hogy megkíséreljem vitatni vagy bizonyítani az állításokat, meg kellene semmisíteni ezeknek a könyveknek az elsődleges célját, vagyis hogy a komoly tanuló elé tegyek egy sűrített szintézist – ésszerű terjedelemben – azokból a megnevezett forrásokból származó tanításokból, amelyek az ember testeivel és az ezekhez tartozó síkokkal vagy világokkal kapcsolatosak. Akik bizonyítékokra vágynak, máshol keressék azokat.

A tény az, hogy a két említett szerző munkáinak úgy két és fél éves intenzív tanulmányozása után nem fedeztem fel ellentmondást vagy ellentétet – eltekintve két vagy három apróságtól –, ez megnyugtató bizonyítékot jelent a kutatók megbízhatóságában és a teozófiai rendszer következetességében.

Remélem, hogy a sorozat ki fog egészülni a negyedik kötettel, a *Kauzális test*-tel, amikor majd eljön az ideje.

Arthur E. Powell

¹ Magyar Teozófiai Társulat, 2005.

² Magyar Teozófiai Társulat, 2006.

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS LEÍRÁS

Mielőtt az ember mentális testét, annak működését, az ember életében és fejlődésében játszott szerepét részletesen leírnánk, hasznos lesz, ha röviden körvonalazzuk azt a területet, amit tanulmányunk tárgyalni fog.

Először a mentális testet vizsgáljuk meg, mint azt a tudathordozót, amelyen keresztül az Én konkrét értelemként nyilvánul meg, amelyben az elme képességei kifejlődnek, beleértve az emlékezetet és a képzeletet, és amelyek az ember fejlődésének későbbi szintjein a tudat határozott és elkülönült hordozójaként szolgálnak, amelyben az ember fizikai és asztrális testeitől teljesen függetlenül élhet és működhet.

A tanulónak mindenekelőtt azt kell teljesen világosan megértenie, hogy az okkult pszichológiában az ember mentális eszközét két meghatározott részre osztjuk:

(a) a mentális test, amely azokkal a sajátosságokkal foglalkozik, amiket konkrét gondolatoknak nevezünk, például egy adott könyv, ház, háromszög, stb.

(b) a kauzális test, ami alapelvekkel, elvont gondolatokkal foglalkozik, például könyvekkel vagy házakkal általában és valamennyi háromszög közös alapelveivel.

A mentális test így a *rúpâ*-val, vagy alakkal rendelkező gondolatokkal foglalkozik, a kauzális test pedig az *arúpâ*-val, vagy a forma nélküli gondolatokkal. A matematika köréből vehetünk egy elemi hasonlatot: az aritmetika, amely a konkrét számokkal foglalkozik, az elme alsó vagy formai aspektusához tartozik, az algebra pedig, ami szimbólumokkal foglalkozik, amelyek a számokat általánosságban jelképezik, az elme felső, vagy forma nélküli aspektusához. A „formával rendelkező” és a „forma nélküli” kifejezéseket természetesen nem abszolút, hanem relatív értelemben használjuk. Így egy felhő vagy egy tűz – bár van alakjuk – relatíve mégis forma nélküli, mondjuk egy házhoz vagy egy fahasábhöz képest.

Ezután foglalkozni fogunk azzal a különös, félig értelmes és rendkívül aktív életszubsztanciával, amit mentális elementál-esszenciaként ismerünk, és a szereppel, amit az ember gondolkodásának segítségével játszik. Azután a mentális test szerkezetére és összetételére fogjuk figyelmünket irányítani, amit az ember mentális teste tipikus példáinak leírása követ a fejlődés különböző szintjein.

Tanulmányaink elsőrendű feladata lesz a kâma-manasz vizsgálata, az az egyesülés, vagy keveredés a vágy és a gondolat között, amelynek segítségével talán világosan meg lehetne írni mind az emberiség, mint egész, mind valamennyi egyedi ember történetét. Ez az összekeveredés valójában annyira szoros, hogy egyes filozófiai irányzatok odáig mennek, hogy az ember asztrális és mentális testeit a tudat egyetlen eszközének tekintik, amint az emberiség nagy többsége számára gyakorlatilag valóban az is.

A gondolat kettős tevékenységét saját világában szintén le kell írni, vagyis a gondolathullámok sugárzását és azok kialakulását, sok esetben pedig a gondolatformák kivetülését a térbe. A jelenségek e két osztályának azokat a hatásait, amelyeket teremtőik és más emberek esetében előidéznak, szintén meg kell vizsgálnunk, amikor eljutunk odáig, hogy a gondolatátvitellel foglalkozzunk. Ezt a könnyebbség kedvéért tudattalan és tudatos osztályokba fogjuk sorolni, az utóbbi osztály tartalmazza a mentális gyógyítást is, amiről egy rövid összefoglalót fogunk adni.

Szükséges lesz figyelembe venni azt a hatást, amit a fizikai test és tulajdonképpen az egész fizikai környezet általában kifejt a mentális testre és működésére, viszont azt a hatást is meg kell vizsgálnunk, amit a mentális test fejt ki a fizikai testre és más fizikai tárgyakra.

Azután az asztrális testet is hasonló módon kell kezelnünk, vagyis hogyan befolyásolja a mentális testet, és viszont, hogyan hat a mentális test az asztrálisra.

Majd magával a mentális testtel foglalkozunk, és bemutatjuk, hogyan működik, és hogyan lehet képességeit kifejleszteni és megedzeni akkor is, amikor a fizikai agyon keresztül tevékenykedik, és akkor is, amikor önállóan, a tudat független eszközeként működik.

Mindez természetesen a mentális test sokkal átgondoltabb képzéséhez vezet bennünket, beleértve a koncentrációt, a hatékony mentális élet elengedhetetlen feltételét, a meditációt és végül a kontemplációt, ami elvezet a titokzatos tudathoz.

Röviden foglalkozunk majd a mentális test használatával a fizikai test alvása alatt, majd röviden leírjuk azt a mesterséges és átmeneti mentális testet, amit *Mâyâvi Rûpa*-ként ismerünk.

A fizikai és az asztrális halál utáni, vagyis magán a mentális síkon való élet felé fordítjuk ezután figyelmünket. Ezt hosszabban tárgyaljuk, mivel tanulmányoznunk kell azokat az alapelveket, amelyek a mentális élet és annak sok részlete mögött húzódnak. A továbbiakban röviden meg kell vizsgálnunk tipikus példákat a mentális sík négy alsó alsíkján zajló életekre, amiket a teozófusok devacsánnak, a keresztények pedig „mennyországnak” neveznek.

Miután idáig eljutunk, abba a helyzetbe kerülünk, hogy megértjük az önmagában egy világnak tekintett mentális sík valóságát és lehetőségeit, ezért azt egy ilyen világgént fogjuk tanulmányozni, megvizsgáljuk az ottani élet természetét és jelenségeinek általános jellegét.

Ezek között találjuk a gondolat-központokat, amelyek érdekes és fontos jellegzetességet jelentenek. Ezekről átlépünk az Âkâsha feljegyzésekre, ami a Természet csodálatos és tévedhetetlen emlékezete, amiben minden fennmarad és feljegyződik, és így bárki elolvashatja, aki rendelkezik a szükséges képzettséggel.

Ez után egy fejezetet szentelünk a mentális világ lakóinak, majd amint az ember a mentális testének halálával eltávozik az alsóbb mentális síkról, követni fogjuk, csak hogy egy pillantást vessünk tágasabb és teljesebb életére a felső mentális vagy kauzális síkon.

Miután így végig követtük az ember zárandoklatát a fizikai halálon át (lásd: *Az éterikus test*), útját az asztrális síkon keresztül (lásd: *Az asztrális test*), ebben a kötetben pedig elkísértük valódi otthonának kapujáig, a kauzális vagy felső mentális világba, némi elképzelésünk lesz arról, milyen kapcsolat van a személyiség – a három alsó tudathordozóban lévő ember – és a kauzális testében lévő valódi ember, a lélek, vagy egyéniség között. Tanulmányunk ezen aspektusával *A személyiség és az Én* című fejezetben foglalkozunk.

Ezt követően még egyszer áttekintjük azt a történetet, ahogyan az ember valódi otthonából kilép, hogy leszálljon az alsóbb világokba, és újraszülessen.

Végül egy fejezetet fogunk szentelni azon ember életének, aki elérte azt a szintet, amin kiérdemli, hogy csélaként vagy tanítványként elfogadják a Bölcsesség Mesterei, akik – mint az emberiség idősebb testvérei – fiatalabb testvéreiket szolgálják tévedhetetlen bölcsességükkel, fáradhatatlan türelmükkel és soha nem múló, végtelen szeretetükkel.

II. FEJEZET

A MENTÁLIS ELEMENTÁL-ESSZENCIA

Mielőtt eredményesen tanulmányozhatnánk a mentális testet, legyen szó annak összetételéről, szerkezetéről, vagy működési módszereiről, le kell írunk (bár csak általános körvonalai-ban), mit tudunk a mentális elementál-esszenciáról.

A tanuló visszaemlékezhet arra, hogy az anyag *atomikus* állapotának a természet valamennyi síkján történő kialakulása után a Hármasság Harmadik Aspektusa (a keresztény terminológia szerint az Életadó Szentlélek) leárad a szüzi anyag (a valódi Szűz Mária) tengerébe és életerejével az atomikus anyagot új képességekre és lehetőségekre ébreszti, aminek eredménye valamennyi sík alsíkjainak kialakulása.

Az így életre keltett anyagba az Isteni Élet második nagy kiáradása száll alá, ismét a keresztény terminológiával élve, a Fiú, „megtestesülve a Szentlélek és a Szűz Mária által”.

Az Isteni Élet e kiáradását leszállásának különböző szintjein különböző nevekkkel illetjük. Mint egészről, gyakran, de főként, amikor a különböző síkok csak atomikus anyagát ölti magára, monádi esszenciaként beszélünk, mivel akkor válik alkalmassá arra, hogy permanens atomokkal lássa el a Monádokat.

Amikor nem atomikus, tehát molekuláris anyagot tölt el lélekkel, akkor elementál-esszenciának nevezzük – ezt az elnevezést a középkori okkultistáktól kölcsönöztük. Ők ezt a nevet annak az anyagnak adták, amiből a természet-szellemek teste álltak, ezért ezeket „elementálok-nak” nevezték.

Amikor lefelé haladó útján a mentális sík három felső szintjét tölti el energiával, akkor az Első Elementál Birodalomként ismerjük.

Miután egy teljes lánc-időszakot eltöltött ebben a fejlődésben, leszáll a mentális sík négy alsó szintjére, és itt a Második Elementál Birodalmat tölti el lélekkel egy másik lánc-időszak tartamára. Itt mentális elementál-esszenciaként ismerjük.

A következő lánc-időszakot az asztrális síkon tölti el, ahol a Harmadik Elementál Birodalomnak vagy asztrális elementál-esszenciának nevezik.³

Mindhárom birodalom a természet egy-egy birodalma, és ugyanolyan változatosak az élet különböző formáinak megnyilvánulásaiban, mint az állat- és növénybirodalmak, amelyek ismerősebbek számunkra. Ehhez járul még az is, hogy természetesen minden birodalomban megvan az esszencia szokásos hét teljesen meghatározott típusa vagy „sugara”, mindegyik a maga hét altípusával.

Mind a mentális, mind az asztrális elementál-esszencia szorosan kapcsolódik az emberhez, annak testehez és fejlődéséhez, amint majd világosabban látni fogjuk, amikor eljutunk az emberi mentális test tanulmányozásáig.

Fontos megértenünk, hogy az elementál-esszencia mind az asztrális, mind a mentális síkon teljesen különbözik e síkok egyszerű anyagától.

Egy másik nagyon fontos dolog, hogy az élet, ami mind az asztrális, mind a mentális anyagot élteni, a fejlődés lefelé haladó ívén van, számára a haladás tehát azt jelenti, hogy az anyag egyre sűrűbb formába szálljon le, és azon keresztül tanulja meg kifejezni magát.

Az ember számára a fejlődés éppen ennek az ellenkezője. Ő már mélyre lesüllyedt az anyagba, és most már felfelé, az eredete felé törekszik. Ezért állandó érdekellentét van a belső ember és a különböző tudathordozói anyagában lakozó élet között. Ezt a kimagasló fontosságú tényt sokkal világosabban fogjuk látni későbbi fejezetekben, amikor ezt a témát kifejtjük.

³ Egy lánc-időszak az az időtartam, amit az élethullám az alatt tölt el, amíg hétszer körbejárja egy lánc hét bolygóját. Így 49 bolygó- vagy világ-periódus van minden lánc-időszakban. A jelenség részletes leírását a sorozat magyarul hamarosan megjelenő, ötödik kötete tartalmazza. – A kiadó.

III. FEJEZET

A mentális test a mentális világ négy alsó alsíkjának részecskéiből épült fel, vagyis abból a mentális anyagból, amely az asztrális anyag alsó négy alsíkjának, illetve a fizikai sík négyféle – szilárd, folyékony, légnemű és éterikus – anyagának felel meg.

A mentális anyag három magasabb fokozata építi fel a kauzális vagy felső mentális testet, amellyel ebben a kötetben nem foglalkozunk.

A közönséges mentális anyagon kívül a mentális test mentális elementál-esszenciát, vagyis a Második Elementál Birodalom anyagát is tartalmazza.

A fizikai test – mint tudjuk – sejtekből épül fel, amelyek mindegyike egy apró elkülönült élet, amit az Istenség Második Aspektusából eredő Második Kiáradás keltett életre. Ugyanez vonatkozik az asztrális és a mentális testekre is. Az életben, ami áthatja a sejteket, még nincs nyoma az értelem útjának, van viszont egy erőteljes nyomás lefelé az anyagba, amint az előző fejezetben láttuk.

A mentális test alakja tojásdad, ami követi a kauzális test azon tojásdad részét, amely jellegzetességei közül az egyetlen, ami az alsó világokban megnyilvánulhat. A mentális test anyaga azonban nem egyenletesen oszlik el a tojáson belül. Az ovoid közepén van a fizikai test, ami erősen vonzza az asztrális anyagot, az asztrális anyag viszont erősen vonzza a mentálist. Következésképpen mind az asztrális, mind a mentális testek anyagának túlnyomó része a fizikai formán belül gyűlik össze. Ezért a tisztánlátó számára a mentális test úgy jelenik meg, hogy a fizikai test alakját felvevő sűrű ködöt körülveszi egy sokkal finomabb ködből álló tojásalak. Emiatt egy ismerős a mentális világban éppúgy azonnal felismerhető, mint a fizikai világban.

A mentális testnek az a része, amely túlterjed a fizikai test határán, alkotja a mentális „aurát”.

Mind az asztrális, mind a mentális test mérete megegyezik a kauzális testével, pontosabban annak az alsóbb világokban lévő részével. Így, ellentétben a fizikai testtel, amely az atlantiszi idők óta nagyjából azonos méretű, a mentális test méretében növekszik, ahogyan maga az ember fejlődik.

A mentális test részecskéi szüntelen mozgásban vannak. Sőt, állandóan változnak, mert a mentális test automatikusan vonz magához a nagy „tárházból” olyan anyagot, ami fenn tudja tartani a benne már meglévő összetételt.

Annak ellenére, hogy a mentális részecskék egymás között élénken és gyorsan mozognak, a mentális testnek mégis laza szerkezete van. Bizonyos barázdák vannak benne, amelyek többé-kevésbé szabálytalanul szeletekre osztják fel, amelyek mindegyike megfelel a fizikai agy adott területének, és így mindegyik típusú gondolat a neki megfelelő meghatározott részen keresztül működik. A mentális test az átlagembernél viszont még annyira tökéletlenül van kifejlődve, hogy sokuknál az abban lévő különleges területek közül sok még nem aktív, és bármilyen próbálkozás az ezekhez a területekhez tartozó gondolatokkal azt jelenti, hogy kerülő utat kell megtenniük néhány nem megfelelő csatornán keresztül, amelyek történetesen már teljesen nyitottak. Az eredmény az, hogy az ilyen témákkal kapcsolatos gondolatok ezen embereknek számára nehézkesek és értelmetlenek. Ez az oka annak – amint majd egy későbbi fejezetben részletesen látni fogjuk –, hogy bizonyos embereknek „jó fejük” van a matematika iránt, mások pedig a legegyszerűbb matematikai feladatot is képtelenek megoldani. Miért érti, értékeli és élvezi néhány ember ösztönösen a zenét, míg mások nem tudnak egy hangot a másiktól megkülönböztetni?

A jó gondolatok a test finomabb anyagából hoznak létre rezgéseket, ez a finomabb anyag sűrűségénél fogva az ovális alak felsőbb részében igyekszik lebegni, míg a rossz gondolatok, mint az önzés és fősვნénység, mindig a sűrűbb anyag rezgései, ami az ovális alak alsóbb része

felé törekszik. Ennek következtében az átlagember, aki elég gyakran engedi át magát a különféle önző gondolatoknak, általában mentális testének alsóbb részét tágítja ki, és nagy vonásokban olyan tojás alakot mutat, amelynek nagyobb fele alul van. Az az ember, aki nem engedi meg magának az alacsonyabb gondolatokat, hanem a magasabb rendűeknek szenteli magát, mentális testének felsőbb részét igyekszik kiterjeszteni, és ezért megjelenése a keskenyebb végén álló tojásra emlékeztet. Mindezek a megjelenési módok azonban csak átmenetiek, a tendencia az ovoid szimmetriájának fokozatos visszaállítása.

Az ember mentális teste színeinek és barázdáltságának tanulmányozásából a tisztánlátó megállapíthatja az adott ember jellemét és a jelenlegi életében tett előrehaladását. (A kauzális test hasonló tulajdonságaiból pedig azt látja, hogy az Én milyen fejlődést tett meg azóta, hogy elhagyta az állati birodalmat.)

A mentális test alkotórészei többé vagy kevésbé finomodnak, az ember által elért értelmi fejlődésnek megfelelően. Rendkívül szép látvány, és részecskéinek finomsága és gyors mozgása élő csillogó fény látszatát kelti. Ez a látvány pedig különösen sugárzóvá és lenyűgöző szépségűvé válik, amint az értelem egyre magasabban fejlett lesz, és kizárólag tiszta, magas szintű témákkal foglalkozik. Amint később részletesebben látni fogjuk, minden gondolat rezgéseket kelt a mentális testben, amelyet a színek úgy jellemezhető játéka kísér, mint amikor a vízesés cseppjeire rásüt a napsugár, de nagyságrenddel színesebben és ragyogóbb finomsággal.

Minden mentális test rendelkezik egy molekulával vagy egységgel, amit általában mentális egységnek nevezünk, ami a negyedik mentális alsíkhhoz tartozik, és ami az emberrel marad valamennyi testetöltésén keresztül. Amint tanulmányaink során majd látni fogjuk, a mentális test anyaga szétszóródik, majd újra és újra összegyűlik az egymást követő életekben, de a mentális egység stabil központként egész idő alatt megmarad.

A mentális egységet a mentális test szívének és központjának tekinthetjük, és az egység különböző részeinek viszonylagos aktivitásától függ nagy részben a mentális test, mint egész megjelenése.

Ez a mentális egység természetesen az anyag hét nagy típusa vagy sugara bármelyikéhez tartozhat. Meg kell jegyezni még, hogy egy ember *valamennyi* permanens atomja és a mentális egység ugyanazon típushoz vagy sugárhoz tartozik.

Így a mentális testben található mentális egység megfelel a kauzális, az asztrális és az éterikus testben lévő a permanens atomoknak.

A permanens atomok és a mentális egység haszna az, hogy megőrzik magukban rezgő energiákként mindazon tapasztalatok eredményeit, amelyeken a hozzájuk kapcsolódó testek keresztülmentek.

Az elme különböző tevékenységei természetes módon bizonyos osztályokra oszlanak, és ezek az osztályok a mentális egység különböző részein keresztül fejeződnek ki. A mentális egységek semmiképpen sem egyformák. Nagymértékben különböznek mind tulajdonosuk típusa, mind fejlettségi foka szerint. Ha egy mentális egység nyugalomban maradna, a belőle kisugárzó erő nagyszámú tölcseért hozna létre a mentális testben, pontosan ugyanúgy, ahogyan a filmvetítőtől áradó fénysugár a vetítőlámpa és a vászon között egy nagy fénytölcseért hoz létre a levegőben.

Ebben az esetben a mentális test felszínét lehetne filmvászonhoz hasonlítani, mivel a hatás csak a felületen látható annak számára, aki a mentális testet kívülről szemléli, és így ha a mentális egység nyugalomban lenne, a mentális test felszínén nagyszámú színes képet látnánk, azokat a különböző típusú gondolatokat megjelenítve, amelyek az adott személyben gyakoriak, valószínűleg közöttük sötét területekkel. De a mentális egység – hasonlóan minden kémiai kombinációhoz – gyorsan forog a tengelye körül, aminek az a hatása, hogy a mentális testben sávok sorozata látható, amelyek nem mindig határozhatók meg teljesen tisztán, és nem

is mindig egyformán szélesek, de mégis megkülönböztethetők, és általában nagyjából ugyanaz a viszonylagos elhelyezkedésük.

A tanuló mostanra már ismeri a színeket és jelentésüket, ezekről teljes felsorolást adtam *Az asztrális test* című könyvben, ezért nem tartom szükségesnek itt megismételni.

Akire jellemző a spiritualításra törekvő gondolat, ez mindig gyönyörű kis ibolyaszín körökben jelenik meg a mentális test oválisának tetején. Amint a jelölt közeledik az Ösvény kapujához, a kör méretében és ragyogásában megnövekszik, és a Beavatottnál gyönyörűen izzó sapkává válik, az elképzelhető legcsodálatosabb színben.

Ez alatt gyakran az odaadó gondolatok kék színű gyűrűje tűnik elő, ami általában inkább keskeny, kivéve azokat a keveseket, akiknek vallásossága valóban mély és őszinte.

E mellett lehet a szerető gondolatok sokkal szélesebb övezete, ami a bíbor vagy a rózsaszín különböző árnyalataiban juthat kifejezésre a szeretet típusa szerint, ami kiváltotta azt.

A vonzalom övezetéhez közel és gyakran szoros összeköttetésben vele, narancsszín szalagot találunk, ami a büszke és becsvágyó gondolatokat fejezi ki.

Szoros kapcsolatban a büszkeséggel, következik az értelem sárga öve, ami általában két sávra oszlik, jelezve a gondolat filozofikus vagy tudományos típusát. E sárga szín helye nagymértékben változik a különböző embereknél: néha a tojás alak egész felső részét kitölti, túlelmelkedve a szeretet és az áhítat övezetén. Ilyen esetekben a büszkeség általában mértéktelen.

Az imént ismertetett csoport alatt az ovoid közepét elfoglalva található a konkrét formának szentelt széles sáv – a mentális test e része az, ahonnan minden közönséges gondolatforma származik. (Ezeket a gondolatformákat a VIII. fejezetben fogjuk ismertetni.)

Itt az uralkodó szín a zöld, gyakran barnával vagy sárgával árnyékoltnak, az adott személy beállítottsága szerint.

Nincs a mentális testnek olyan része, ami változatosabb lenne, mint ez. Néhány ember mentális teste tele van tömve rengeteg konkrét képpel, másoknál viszont csak igen kevés van belőlük. Némelyeknél ezek tisztán és jól körvonalazottak, másoknál halványak és a végletekig homályosak. Némelyeknél rendezettek, felcímkézettek, és a legnagyobb rendbe szedettek, másoknál egyáltalán nem rendezettek, hanem reménytelen összevisszaságban lévőek.

Az ovális test alsó részén találhatók azok az övek, amelyek a különböző nem kíváncsi gondolatokat fejezik ki. Az önzés iszapszínű lecsapódása gyakran kitölti a mentális test alsó harmadát, sőt akár még a felét is, és e felett néha egy gyűrű van, ami a gyűlöletet, alattomos-ságot vagy félelmet jelzi. Természetesen, ahogyan az ember fejlődik, ez az alsó rész eltűnik, és a felső rész fokozatosan kiterjed, amíg az egész testet be nem tölti, amint ezt C. W. Leadbeater: *Látható és láthatatlan ember*⁴ című könyve bemutatja.

Az általános szabály az, hogy minél erősebb a gondolat, annál terjedelmesebb a rezgés, minél spirituálisabb és önzetlenebb a gondolat, annál nagyobb frekvenciájú, vagy gyorsabb a rezgés. A gondolat erőssége a ragyogást eredményezi, míg a spiritualitás a szín finomságát hozza létre.

Egy későbbi fejezetben leírunk néhány tipikus mentális testet, és jelezni fogjuk, hogy különböző más mentális tulajdonságok hogyan jelennek meg.

⁴ Magyar Teozófiai Társulat, 2004.

IV. FEJEZET

A MENTÁLIS TEST FELADATAI

A mentális test az a tudathordozó eszköz, amelyen keresztül az Én konkrét értelemként nyilvánul meg, és fejezi ki magát.

Az elme az Én, az Ismerő megismerő aspektusának visszatükröződése, az elme a mentális testben működő Én.

Az emberek többsége nem képes elválasztani az embert az elmétől, következésképpen számukra az Én – amit keresnek – az elme.

Ez az inkább természetes, ha nem is elkerülhetetlen, mivel a fejlődés jelenlegi szintjén az ötödik faj emberei elsősorban a mentális test kifejlesztésén munkálkodnak.

A múltban a fizikai testet keltették életre a tudat egyik eszközeként, az asztrális testet is legalább részben a legtöbb ember életre kelti, a mentális test életre keltése az a munka, amelylyel az emberiségnek most különösen el kell foglalnia magát.

Az asztrális test kifejlesztése, annak a kâma-nak, vagyis az érzelmek kifejezésének feladatával a negyedik vagy atlantiszi faj jellegzetes feladata volt, ahogyan az ötödik gyökérfaj negyedik alfajának, a keltának is ez a jellemző munkája.

Mint fentebb mondtuk, az ötödik fajnak – és ez mind az ötödik gyökérfajra, mind az ötödik alfajra vonatkozik – azt a tulajdonságot kell kifejleszteni, ami a manasz, vagy az elme, azt a típusú értelmet, ami felismeri a dolgokat, és ami észreveszi a dolgok közötti különbségeket.

A jelenlegi félig fejlett szinten a legtöbb ember a saját nézőpontjából tekint a különbözőségekre, nem azért, hogy megértse azokat, hanem hogy ellenálljon, sőt hevesen szembeszegüljön velük. Amikor azonban a képesség tökéletesen kifejlődik, a különbözőségeket nyugalommal fogja észlelni, kizárólag azért, hogy megértse azokat, és megítélje, melyik a legjobb.

Tovább lépve azt mondhatjuk, hogy az ötödik alfaj fejlődésének jelenlegi szintjén a másokban levő gyengeség csak egy kihasználható terület, leigázásra, eltiprásra szolgál abból a célból, hogy rajtuk keresztül emelkedjen fel az ember ahelyett, hogy segítene rajtuk. Mégis, bármilyen kellemetlen jelenség is ez a mentális fejlődés korai szintjein, alapvető fontosságú, mert a valódi kritikus szellem feltétlenül szükséges az igazi haladáshoz.

A hatodik gyökérfaj – csakúgy, mint az ötödik gyökérfaj hatodik alfaja – alapvetően a spiritualitás kifejlesztésével lesz elfoglalva, a szintézis, az együttérzés és szolgálatra való készség lesznek erősen megnyilvánuló jellegzetességei.

Az elme és az érzelmek jelenlegi fejlettségi szintje az emberi fajban viszont még némi további magyarázatra szorul. A jelenlegi, vagy negyedik kör elsődleges célja a vágy, vagy az érzelmek kifejlesztése, míg az ötödik köré az értelem kibontakozása. Azonban a „Láng Urai” ösztönzésének köszönhetően az értelem már jelentős mértékben kifejlődött egy teljes körrel az előtt, mint amit eredeti tervnek hívhatunk. Ugyanakkor meg kell értenünk, hogy az értelem, amire az ember jelenleg olyan büszke, végtelenül kicsi, összehasonlítva azzal, amivel az átlagember rendelkezni fog a következő, ötödik kör csúcspontján.

A „Láng Urai” a Vénusz bolygóról jöttek a Földre a harmadik gyökérfaj idején, és azonnal átvették fejlődésünk irányítását. Vezetőjüket a hindu könyvek Sanat Kumâranak nevezik, vele együtt jött három helyettese és még mintegy 25 más adeptus segítőként. Körülbelül 100 közönséges emberi lényt is hoztak magukkal a Vénuszról, és ezek elvegyültek az átlagos földi emberiséggel.

Ezek azok a Nagyok, akikről *A Titkos Tanítás* azt mondja, hogy az értelem nélküli emberekbe beoltották a szikrát, és felébresztették bennük az értelmet. Tevékenységük valójában inkább magnetikus serkentés természetű volt, beavatkozásukkal az emberiséget maguk felé húzták, és lehetővé tették, hogy az ember kifejlessze a rejtett szikrát, és hogy egyéniesültté váljon.

E szükséges kitérő után témánkhoz visszatérve emlékeztetnünk kell arra is, hogy bár az elemzés és a tanulmányozás céljaira el kell különíteni az embert az általa használt tudathordozó eszközöktől, az Én mégis egy, akármilyen változatosak is a formák, amelyekben megnyilvánul. A tudat egy egység, és azok az osztályozások, amelyeket teszünk, (1) vagy a tanulmány céljaira szolgálnak, (2) vagy illúziók, amelyek annak köszönhetők, hogy felfogó képességünket korlátozzák azok a szervek, amelyeken keresztül az alsóbb világokban működik.

Az Én három aspektussal rendelkezik: megismerő, akaró és tevékenykedő. Ezekből keletkeznek külön-külön a gondolatok, a vágyak és a cselekedetek. Mégis az *egész* Én ismer, akar és cselekszik. A feladatok nem különülnek el teljesen, amikor megismer, egyúttal cselekszik és akar is, amikor cselekszik, egyúttal megismer és akar is, és amikor akar, egyúttal cselekszik és megismer. Az egyik feladat az uralkodó, és néha olyan mértékben, hogy szinte teljesen elfedi a többi, de még a megismerés legerősebb koncentrációjában is – ami a három közül a legjobban elkülönült – mindig jelen van egy rejtett cselekvő és egy rejtett akaró, amely jelenlét gondos elemzéssel megfigyelhető.

Egy kis további magyarázat segíthet a megértésben. Ha az Én *csendes*, akkor a tudás mutatkozik meg, ami képes arra, hogy megragadja bármely jelenlévő dolog hasonlóságát (amint azt később részletesen látni fogjuk). Ha az Én az állapot megváltozására koncentrál, akkor megjelenik az akaró. Ha az Én bármely tárgy jelenlétében energiát áraszt ki, hogy kapcsolatot teremtsen a tárggyal, a cselekvést nyilvánítja ki. Látni fogjuk, hogy ez a három nem az Én elkülönült részei, nem három egybe csatolt vagy összekevert, hanem egy oszthatatlan egység, ami három módon jelenik meg.

A keleti jóga álláspontja szerint az „elme” egyszerűen az egyéniesült tudat – ennek a tudatnak az *egésze*, beleértve a tevékenységet. A jóga a tudat folyamatait a következőképpen írja le:

(1) a tárgyak *tudomásul vétele*, az értelem aspektusa, a mentális sík uralkodó jellegzetessége,

(2) a tárgyak megszerzésére irányuló *vágy*, a vágy aspektusa, az asztrális sík uralkodó jellegzetessége,

(3) a tárgyak megszerzésére irányuló *törekvés*, a tevékenység aspektusa, a fizikai sík uralkodó jellegzetessége.

A buddhikus síkon a megismerés, mint tiszta értelem az uralkodó. Ezeknek az aspektusoknak mindegyike állandóan jelen van, de egyszer az egyik van túlsúlyban, máskor a másik.

Visszatérve az elme részletesebb vizsgálatára, megtudjuk, hogy az elvont gondolkodás az Én működése, amely a felső mentális vagy kauzális testen át fejeződik ki, a konkrét gondolkodást – amint már korábban említettük – pedig a mentális testben, vagy ahogyan néha nevezik, az alsó mentális testen keresztül működő Én hozza létre. A következőkben a konkrét gondolkodás mechanizmusát fogjuk részleteiben áttekinteni.

Az emlékezés és a képzelet szintén a mentális testben kezdődik. Az emlékezés csírája a tamaszban, vagyis az anyag tehetetlenségében lakozik, amely tehetetlenség az egyszer megindult rezgések ismétlésére való hajlam, amikor energia hat rá.

Így a mentális test az Én, az igazi gondolkodó tudathordozó eszköze, aki maga a kauzális testben lakozik. Azonban, míg a mentális test végső fokon az alsó mentális síkon működő tudat eszközéül szolgál, az asztrális és a fizikai testekben és azokon keresztül is működik minden megnyilvánulásában, amiket általában „elmének” neveznek a mindennapi éber tudatban.

Részleteiben a folyamat a következő: a konkrét gondolkodás tevékenysége rezgésbe hozza a mentális test anyagát. Ez a rezgés átadódik egy oktávval lejjebb a gondolkodó asztrális testének sűrűbb anyagához, innen az agy éteri részecskéit befolyásolja, és azokon keresztül végül a fizikai test sűrűbb szürkeállományát hozza működésbe. Így, mielőtt egy gondolat átalakul-

hatna aktív tudatossággá a fizikai agyban, mindezeknek az egymást követő lépéseknek meg kell történnie.

A szimpatikus idegrendszer főként az asztrális testtel van összeköttetésben, míg az agygerincvelői rendszer inkább a mentális testen keresztül működő Én befolyása alatt áll.

A fent ismertetett folyamatot kissé jobban megvilágíthatjuk. A fizikai agy mindegyik részecskéjének megvan a maga asztrális mása és ennek megfelelően a mentális mása is. Ha tehát vizsgálatunk célja érdekében feltételezzük, hogy a fizikai agy egészét úgy terítenénk ki, hogy egyetlen részecske vastagságú legyen, azt is feltételezhetjük, hogy a megfelelő asztrális és mentális anyag is hasonló módon rétegekben lenne kiterítve, az asztrális egy kicsit a fizikai fölött, a mentális pedig kissé az asztrális fölött lenne.

Így három különböző sűrűségű anyagból álló rétegünk van, mindegyik megfelel a másiknak, de semmilyen módon nem egyesülnek, kivéve, hogy itt-ott kommunikációs huzalok vannak a fizikai és asztrális részecskék, valamint az asztrális és mentális részecskék között. Ez jól megközelíti az átlagember agyában lévő viszonyok feltételeit.

Tehát amikor egy ilyen ember le akar küldeni egy gondolatot a mentális szintről a fizikaira, a gondolatnak – mivel sok csatorna még nincs nyitva – a saját útját kell bejárnia, úgymond vízszintesen haladva a mentális anyagú agyon keresztül, amíg talál egy utat lefelé, esetleg olyan csatornán áthaladva, ami egyáltalán nem felel meg neki. Amikor eléri a fizikai szintet, megint vízszintesen kell mozognia a fizikai agyban, mielőtt találkozik azokkal a fizikai részecskékkel, amelyek képesek kifejezni a gondolatot.

Nyilvánvaló, hogy egy ilyen módszer esetlen és nehézkes. Így megérthetjük, miért van az, hogy egyes emberek nem értik a matematikát, vagy nincs zenei vagy művészi stb. ízlésük. Ennek oka az, hogy az adott képességnek vagy témának szentelt agyrészben a kommunikációs csatornák még nem nyíltak meg.

Az Adeptusban, a tökéletesedett emberben minden részecskének megvan a maga vezetéke vagy csatornája, és az agy minden részében teljes is a kommunikáció. Ennélfogva minden gondolatnak megvan a maga megfelelő csatornája, amelyen keresztül közvetlenül leszállhat a fizikai agy neki megfelelő anyagába.

Ha nagy vonásokban elemezzük a tudatosság folyamatát a nem-éntől befelé az Énig haladva, először a fizikai testre kívülről ható *érintést* figyelhetjük meg, ezt az érintést az asztrális test *érzékeléssé* alakítja át, majd az érzékelést a mentális test *észleléssé* változtatja, majd ezt *fogalom*má dolgozza fel, így tárolja el azt az ideális formát, ami minden lehetséges jövőendő gondolat alapanyaga.

A nem-énnel történő minden érintkezés módosítja a mentális testet, és átrendezi anyagának egy részét a külső tárgy egy képzeteként vagy képeként.

A gondolkodás a *forma* oldaláról e képek közötti kapcsolatok kialakítása, az *élet* oldaláról pedig magában a megismerőben lévő megfelelő módosításokat tartalmazza.

A megismerő jellegzetes munkája a mentális testében megformált képek közötti kapcsolatok kialakítása, az a többlet, amit tesz, a képek gondolatokká változtatása.

Amikor a gondolkodó újra és újra átalakítja ugyanazokat a képeket, és hozzáadja az időelemet, akkor válik emlékezéssé és előrelátássá.

Az így működő tudatot ezenkívül felülről is megvilágítják azok a gondolatok, amelyek *nem* a fizikai világ által biztosított anyagból készülnek, hanem közvetlenül az Egyetemes Elméből tükröződnek bele (lásd: XXVIII. fejezet).

Amikor egy ember gondolkodik, valamit hozzátesz saját magából a kívülről kapott információkhoz. Amint elméje dolgozik a kapott anyagon, összekapcsolja az érzékeléseket, az érzetek különböző áramait egybe olvasztja, egy képpé állítja össze azokat. A kapcsolatok kialakítása, a szintetizálás valójában a megismerő jellegzetes munkája, ez az elme egyik sajátossága.

A mentális test ilyen tevékenysége hat az asztrális testre – ahogyan korábban említettük – az pedig az éteri és sűrű testekre, és ezután az érzékelő test idegi anyaga a bele küldött impulzusok hatására rezegni kezd. Ez az esemény úgy mutatkozik meg, mint az elektromos kisülések, a részecskék között pedig mágneses áramlatok folynak, amik bonyolult kölcsönös kapcsolatokat eredményeznek.

Ezek kilépnek abból, amit idegpályának nevezünk, egy olyan pálya, ami mentén egy másik áram könnyebben tud haladni, mint ez az áram tud – mondjuk – keresztezni. Ennélfogva, ha a részecskék egy csoportját, amely egy adott rezgéshez kötődik, ismét aktívvá kell tenni azáltal, hogy a tudat megismétli ugyanazt a gondolatot, a rezgés könnyedén halad a már kialakított pálya mentén, így ismét cselekvésre kelti a részecskék másik csoportját is, a tudatnak pedig átad egy *asszociált* gondolatot.

Röviden ez a gondolatok összekapcsolásának mechanizmusa, e mentális jelenség fontosságát a pszichológia minden tanulója túlságosan jó ismeri ahhoz, hogy itt hangsúlyoznunk kellene.

Korábban jeleztük, hogy az elme jellegzetes működéséhez tartozik a tudat célpontjai közötti kapcsolatok kialakítása. Ez a mondat lefedi az elme valamennyi folyamatát. Ezért a hinduk az elméről hatodik érzékként beszélnek, mivel az érzékeléseket, amelyek az öt érzékszerven keresztül érkeznek, befogadja magába, és egyetlen észleléssé egyesíti, és egy gondolatot készít belőlük. Az elméről mint az érzékek „rádzsá”-járól (királyáról) is beszélnek.

Ugyancsak innen ered a *sútra* jelentése, ami szerint „*vrittik*, vagyis az elme módozatai, amik ötös felosztásúak”. Az ötös felosztást olyan értelemben használjuk, ahogyan a kémikus beszél a vegyértékről, vagyis egy elem vegyületképző képességéről. Az elme olyan, mint egy prizma, amely összegyűjti az észleletek öt különböző sugarát az érzékszervekből, a *megismerés ötféle módját*, a Jñānendriyákat, és egyetlen sugárrá egyesíti azokat.

Ha figyelembe vesszük a tevékenység öt szervét, a Karmendriyákat és az öt érzékelő szervet, a Jñānendriyákat is, akkor az elme lesz a tizenegyedik érzékszerv. Ezért beszél a Bhagavad Gîtá „tíz érzékszerv és egy”-ről. (XIII. 5.)

Ha az elméről nem hatodik vagy tizenegyedik érzékszervként beszélünk, hanem magának a mentális testnek az érzékeléseiről, azt tapasztaljuk, hogy ezek nagyon különböznek a fizikai test érzékeléseitől. A mentális test a mentális világ dolgaival lép kapcsolatba, mintegy közvetlenül, mégpedig teljes felületével, és mindennel kapcsolatban, ami egyáltalán képes benyomást gyakorolni rá, a maga teljességében válik tudatossá. Így a mentális testben nincsenek külön szervek a látásra, hallásra, tapintásra, ízlelésre és szaglásra, az „érzékszervek” szó valójában helytelen elnevezés, pontosabb, ha mentális „érzékelés”-ről beszélünk.

Ebből az is világos, hogy mivel a mentális test közvetlenül gondolatátvitel útján képes kommunikálni, anélkül, hogy a gondolatokat akár szavakba öntené, a nyelvi korlát már nem létezik a mentális síkon, ahogyan az asztrális világban még megvan.

Ha egy képzett tanuló belép a mentális világba, és ott kommunikál egy másik tanulóval, az elméje „beszéd” közben egyszerre szól színnel, hanggal és formával, és így a teljes gondolat egy színes és zenés képként adódik át, és nem úgy, mint a fizikai sík esetében, hogy csak egy töredéke jelenik meg a szavaknak nevezett szimbólumok segítségével.

Vannak bizonyos ősi könyvek, amelyeket nagy Beavatottak szín-nyelven, az istenek nyelvén írtak. Ezt a nyelvet sok cséla (a Mester tanítványa) ismeri, és – már ami a formát és a szint illeti – a mentális világ „beszédéből” ered, amelyben – mint már említettük – egy különálló gondolat egyszerre jelenik meg formában, színben és hangban.

Ez nem azt jelenti, hogy az elme egy színben, egy hangban vagy egy formában gondolkodik, hanem egy gondolatban gondolkodik, ami egyfajta összetett rezgés a mentális anyagban, és ez a gondolat mindazokon a módokon fejezi ki magát, amelyeket a rezgések létrehoznak. Ezért a mentális testben az ember megszabadul a különálló érzékszervek korlátozásaitól, és

minden pontjában fogékony minden rezgésre, amik a fizikai világban társaitól különállóként és különbözőként jelennek meg.

Az átlagember mentális teste napjainkban az asztrális és fizikai testehez viszonyítva sokkal kevésbé fejlett. A közönséges ember a fejlődés jelenlegi szintjén az agyi tudattal azonosítja magát, azzal a tudattal, ami a központi idegrendszerben működik. Itt érzi magát határozottnak és következetesen „Én”-nek, csakis a fizikai síkon, vagyis éber állapotban.

Ami a központi idegrendszert illeti, az átlagember tudata leginkább az asztrális síkról működik, az érzékek birodalmából.

Viszont az ötödik faj lényegesen magasabban fejlett embereiben a tudat központja a mentális testben található, amely az alsóbb mentális világból működik, így az embert inkább a gondolatok mozgatják, mint az érzékek.

Így az átlagember *tudatos*, de nem *öntudatos* az asztrális és mentális síkokon. Felismeri a benne lezajló asztrális és mentális változásokat, de nem tesz különbséget azok között, amelyek benne belülről indultak ki, és azok között, amelyek asztrális és mentális tudathordozóin kívülről származó hatások keltettek. Számára minden változás ugyanúgy benne zajlik.

Ennek következtében számára csak a fizikai sík a „valódi” világ, és a tudat minden jelenséget, amely az asztrális és a mentális világhoz tartozik, „valótlannak”, „szubjektívnek” és „elképzeltnak” nevez. Úgy tekint rájuk, mint amiket saját „képzelete” hozott létre, nem pedig úgy, mint amik a külső világokból az asztrális és mentális testeit ért hatások eredményeire. Tulajdonképpen az ilyen ember csecsemő az asztrális és a mentális síkokon.

Ebből következik, hogy a fejletlen emberben földi élete folyamán a mentális test nem tud a mentális síkon különállóan, a tudat egyik független eszközeként működni. Amikor egy ilyen ember mentális képességeit gyakorolja, azoknak be kell burkolózniuk asztrális és fizikai anyagba, mielőtt aktivitásuk tudatára ébredhetne.

Felsorolhatjuk a mentális test alapvető feladatait, ezek az alábbiak:

- (1) Tudathordozó eszközként szolgáljon az Én számára a *konkrét* gondolkodás céljára.
 - (2) Az ilyen konkrét gondolatokat fejezze ki a fizikai testen keresztül, az asztrális testen, az éterikus agyon és a központi idegrendszeren keresztül működve.
 - (3) Fejlessze ki az emlékező- és a képzelő képességeket.
 - (4) Amint a fejlődés előrehalad, a tudat külön eszközeül szolgáljon a mentális síkon.
- Ezeket ki kell egészíteni egy további feladattal (amelynek magyarázatát szükségképpen egy későbbi fejezetre kell hagynunk):
- (5) Dolgozza fel valamennyi földi életben összegyűjtött tapasztalatok eredményeit, és ezek lényegét adja át az Éennek, a kauzális testben lakó valódi embernek.

Itt jegyezzük meg, hogy az állatvilág is alkalmaz bizonyos mértékben mentális anyagot. Legalábbis a magasabb rendű háziállatok kétségtelenül rendelkeznek értelmi képességgel, bár természetesen az a terület, amelyen értelmük működhet, csak nagyon szűk és korlátozott, és maga a képesség is sokkal kevésbé hatékony, mint az emberi lények esetében.

Az átlagos állatok csak a mentális sík legalsó alsíkjának anyagát használják, de a magasan fejlett háziállatok bizonyos mértékben esetleg a négy alsó szint legmagasabbjának anyagát is hasznosítják.

V. FEJEZET

JELLEMZŐ PÉLDÁK

Egy fejletlen ember mentális teste a *Látható és láthatatlan ember* VI. tábláján látható. Ami a színeket illeti, azok ugyanazok, a mentális test nyugalmi állapotban egészen jól megegyezik az asztrális testtel, de ugyanakkor sokkal több is annál, mert bármilyen fejlettségű is az ember, megjelenik benne a spiritualitás és az intellektus. Egy fejletlen ember esetében lehet, hogy ez nem sok, de ennek komoly jelentősége lesz a későbbiekben, amint a megfelelő helyen látni fogjuk.

Amikor egy ilyen testet részletesen megvizsgálunk, a tetején tompa sárga színt észlelünk, ami jelez némi értelmet, bár a szín zavarossága azt mutatja, hogy azt az ember kizárólag önző célokra használja.

A szürkés-kékkel jelzett odaadásnak egyfajta bálványimádatnak kell lennie, amelyet nagymértékben átszínez a félelem, és az önérdek ösztönöz. A piszkos karmazsinpiros a szeretet kezdetét jelzi, de ennek is főként önzéssel kell teli lennie.

Egy tompa narancsszínű sáv egészen alacsonyrendű büszkeséget jelez. Egy nagy skarlátvörös folt erős hajlamot fejez ki a dühre, ami a legkisebb ingerlésre kétség kívül kitör.

Egy széles piszkos-zöld sáv, ami a test nagy részét elfoglalja, csalást, hűtlenséget és kapzsiságot mutat, ez utóbbi tulajdonságot egy barnás árnyalat jelzi. Az aura alján egyfajta iszap-színű üledék van, ami általános önzést jelez, és bármilyen kíváncsi tulajdonság hiányát.

Egy fejletlen emberben a mentális test csak kismértékben tartalmaz mentális anyagot, ezt is szervezetlenül, és főként a legalsóbb alsíkról származót. Majdnem teljesen az alsó testek alakítják, az asztrális test érzelmi viharai hozzák rezgésbe. Eltekintve ezektől az asztrális rezgések által keltett ingerlésektől, szinte nyugalomban van, és még az asztrális ingerek során is lomha. Belülről semmilyen határozott aktivitás nem jön létre, a külső világból származó csapások szükségesek ahhoz, hogy határozott válaszokat keltsen benne.

Ennek következtében minél erőteljesebbek a megrázkódtatások, annál jobb ez az ember haladásához. Kicsapongó élvezetek, düh, fájdalom, rettegés és egyéb szenvedélyek forgószeleket okoznak az asztrális testben, felkavarják a mentális testet, ami azután önmagából hozza teszt valamit a kívülről jövő benyomásokhoz.

Az átlagember csak a hetedik, vagyis a legalsóbb mentális alsík anyagát használja, mivel ez van a legközelebb az asztrális síkhoz. Az ilyen ember valamennyi gondolatát az asztrális, vagyis az érzelmi világból eredő tükröződések színezik át. Nagyon kevesen tudják még most a hatodik alsík anyagát használni, nagyszerű tudósok nyilván jelentős mértékben használják, de sajnos gyakran összekeverik a legalsóbb alsík anyagával, és ezután féltékenyekké válnak mások felfedezéseire és találmányaira. Az ötödik alsík anyaga már sokkal inkább mentes az asztrálissal való összekeveredés lehetőségétől. A negyedik alsík, mivel a kauzális test mellett van, messze áll az asztrális rezgések belekeveredésének lehetőségétől.

A *Látható és láthatatlan ember* IX. táblája mutatja be egy *átlagember* mentális testét. Ezen látható, hogy arányosan több az értelem (sárga), a szeretet (rózsaszín) és az áhítat (kék), észrevehető minőségük fejlődése, mivel a színek sokkal tisztábbak.

Bár a büszkeség mértéke ugyanolyan magas, mint korábban, de most magasabb szintű, mivel az ember a jó tulajdonságaira büszke, és nem csupán fizikai erejére vagy kegyetlenségére.

Egy jó adag skarlátvörös megmarad, ami a haragra való hajlamot jelzi, a zöld már határozottan jobb, ami inkább rugalmasságra és alkalmazkodóképességre utal, mint csalásra és alatomosságra.

A primitív embernél a zöld lejjebb volt az aurában a skarlátvörös alatt, mivel az általa képviselt tulajdonságok kifejezéséhez durvább anyagra volt szükség, mint pl. a harag skarlátvöröséhez.

Az *átlagembernél* a zöld a vörös *felett* van az aurában, ami azt jelezi, hogy a szükséges anyag kevésbé durva, mint ami a harag skarlátjához kell. Így fejlődés történt a mentális test anyagának általános minőségében.

Bár az önzés barnája még mindig jelentős arányban van jelen az aurában, annak árnyalata kissé melegebb és kevésbé nyomasztó, mint a primitív ember esetében.

Így az átlagember mentális teste jelentősen megnőtt méretében, bizonyos mértékű szervezettséget mutat, és tartalmaz valamennyi anyagot a mentális sík hatodik, ötödik és negyedik alsíkjairól.

Ahogy a fizikai és asztrális testnél, a mentális testnél is a gyakorlás erősít, a nem használás elsorvaszt, és végül tönkretesz. Minden rezgés, amely a mentális testben keletkezik, változást okoz annak alkotó részeiben, kiveti azt az anyagot, amely nem képes rezonálni vele, és helyettesíti megfelelő anyagokkal, amelyeket a körülötte lévő, gyakorlatilag korlátlan tárházból vesz.

Az említett könyv XXII. táblája egy *fejlett ember* mentális testét mutatja be. Ebből a büszkeség (narancs), a harag (skarlátvörös) és az önzés (barna) teljesen eltűntek, a megmaradt színek annyira kiterjedtek, hogy az egész ovális testet kitöltik, színárnyalatuk is annyira gazdagabb lett, hogy egészen más benyomást keltenek. Mivel minden önmagával foglalkozó gondolat eltűnt, sokkal finomabbak és gyengédebbek. Ráadásul az aura tetején megjelenik egy tiszta ibolyaszín folt aranycsillagokkal, ami az új és magasrendű tulajdonságok megszerzését jelzi – a bölcsességet, a spirituális törekvést.

A fentről származó erő, ami egy fejlett ember kauzális testén átsugárzik, mentális testén keresztül is működik, bár valamivel kevésbé erőteljes.

Figyelembe véve azt a különbséget – amit hívhatunk a színek oktávjának – ami a mentális sík alacsonyabb és magasabb szintjeihez tartozó árnyalatok között van, a mentális test most már szinte a kauzális test másolatává vált, ugyanúgy, mint ahogyan az asztrális test is szinte a mentális test másolata a maga alacsonyabb szintjén.

Így a fejlett ember mentális teste a kauzális visszatükröződésévé válik, mivel az ember megtanulta, hogy kizárólag a magasabb Én sugalmazásait kövesse, és hogy értelmét kizárólag azok vezessék. Valójában az a szín, ami bizonyos tulajdonságot jelenít meg a kauzális testben, nemcsak a mentális testben fejezi ki magát, hanem még az asztrálisban is, azonban a színárnyalat – mint már mondtuk – kevésbé kifinomult, ragyogó és éterikus, ahogyan leereszkedik az alsóbb síkokra.

Egy *spirituálisan fejlett emberben* a mentális anyag minden durvább keveréke már eltűnt, és így a négy alsóbb mentális alsík anyagának is csak a finomabb változatait tartalmazza, és ezek közül is a negyedik és az ötödik alsík anyaga nagymértékben túlsúlyban van a hatodik és a hetedik alsík anyagához képest. Így a mentális test fogékony az értelem minden magasabb tevékenységére, a magasabb művészetek finom érintésére és a magasztos érzelmek tiszta hullámaira. Egy ilyen mentális test gyorsan le tud másolni a kauzális testben lévő valódi embertől, a Gondolkodótól jövő minden impulzust, ami képes kifejeződni az alsó mentális anyagban.

Egy spirituális ember mind asztrális, mind mentális testének folyamatosan négy vagy öt magasztos érzelmet kell megjelenítenie: közöttük a szeretetet, az odaadást, az együttérzést és az értelmi törekvést.

Egy *Arhat* (olyan ember, aki már elérte a negyedik nagy beavatást) mentális teste (és asztrális teste is) nagyon kevés saját jellemző színnel rendelkezik, ezek kauzális testének másolatai, már amennyire az alsóbb oktavok képesek azt kifejezni. Egy finoman csillámló, egyfajta opálos gyöngyházszínű ragyogásuk van, amit egyáltalán nem lehet leírni, vagy képben ábrázolni.

A *gyakorlatias ember* mentális testében a sárga az uralkodó szín, és a különböző színű sávok általában szabályosak és rendezettek. Lényegesen kevesebb érzellemmel és képzelőerővel

rendelkezik, mint egy intuíciói által vezetett ember, és ezért gyakran bizonyos módon kevesebb erő és lelkesedés van benne, másrészt viszont sokkal kevésbé valószínű, hogy hibákat követ el, és amit tesz, általában jól és gondosan teszi.

Megjegyezhetjük, hogy az elme tudományos és rendszerező szokásának felismerhető hatása van az *asztrális* test színeinek elrendezésében, ezek is hajlamosak szabályos sávokba rendeződni, és a köztük levő határvonalak határozottabbakká válnak.

Egy *intuíciók vezérelte ember* mentális testében sokkal több kék van, de a színek általában határozatlanok, és az egész test rosszul szabályozott. Az ilyen ember sokkal többet szenved, mint a kiegyensúlyozottabb típusú, de néha ezen a szenvedésen keresztül képes gyors fejlődést elérni.

A tökéletes emberben természetesen mind a hévnek és lelkesedésnek, mind a kiegyensúlyozottnak és rendszerességnek megvan a maga helye, az egyedüli kérdés az, melyiket szerzi meg először.

A fentebb felsorolt tulajdonságokon kívül, amelyek színekként fejeződnek ki a mentális testben, van sok egyéb olyan tulajdonság – mint a bátorság, a méltóság, a vidámság, a megbízhatóság és hasonló –, amelyeket inkább a formák, mint a színek jelenítenek meg. Ezeket a mentális test szerkezetében levő különbségek vagy a felületén történő változások jelzik.

Az előzőekben leírt különböző színes gyűrűkön vagy zónákon belül általában többé vagy kevésbé tisztán észrevehető barázdákat lehet látni, és az ember sokféle tulajdonságát lehet megítélni e barázdák vizsgálatával.

Az *erős akarat* jelenléte például az egész mentális testbe sokkal simább, határozott vonalakat hoz. Valamennyi barázda és sugár folyamatos, erőteljes és világosan megkülönböztethető, míg egy gyenge és ingadozó ember esetében a vonal e határozottsága és erőteljessége szemmel láthatóan hiányzik. A különböző tulajdonságokat elválasztó vonalak határozatlanok, a barázdák és sugarak kicsik, gyengék és hullámosak.

A *bátorságot* határozott és erőteljes vonalak mutatják, különösen a narancsszínű sávban, ami a büszkeséggel van kapcsolatban, valamint a magasabb rendű tulajdonságokat jelző színek nyugodt, egyenletes ragyogása.

Amikor egy emberen a *félelem* vesz erőt, mindezek a színek homályosak, és élénk szürke köd borítja el, a barázdák pedig eltűnnek a remegő, kocsonyaszerű tömegben. Az ember ilyenkor egy időre elveszíti azt a képességét, amivel irányítja és ellenőrzi tudathordozóit.

A *méltóságteljeség* a mentális test ugyanazon részében jut kifejezésre, mint a bátorság, de nyugodt határozottsággal és magabiztossággal, ami teljesen különbözik a bátorság vonalaitól.

A *megbízhatóság* és *pontosság* a mentális testnek azon része barázdáinak rendezettségében nyilvánul meg nagyon tisztán, amely a konkrét formák számára van fenntartva, másrészt pedig az ott megjelenő képek tisztaságában és pontosságában látható.

A *hűség* vagy lojalitás mind a szeretet, mint az odaadás felerősödésében, és az aura e részében azon személy alakjának az állandó megformálásában mutatkozik meg, aki iránt az ember hűséget érez. A hűség, a szeretet és az áhítat sok esetében létrejön az érzelm tárgyáról egy nagyon erős, állandó kép, ami a gondolkodó aurájában lebegve megmarad, és így amikor a gondolatai a szeretett vagy imádott lény felé fordulnak, az általa kiárasztott energia a már meglévő képet erősíti ahelyett, hogy egy újat hozna létre, mint ami a szokásos esetben történik.

Az *öröm* mind az asztrális, mind a mentális test általános felélénkülésében és ragyogásában, valamint a test felületének jellegzetes hullámzásában mutatkozik meg.

Az általános *derű* ennek buborékos formájában, és tartós tisztaságban jelenik meg, amit jól esik nézni.

A *meglepetés* pedig a mentális test éles összehúzódásában nyilvánul meg, amelyet a szeretet sávjának felragyogása kísér, ha a meglepetés kellemes, amikor pedig kellemetlen, az a színek megváltozásával, és általában jelentős mennyiségű szürke és barna megjelenésével jár

az aura alsó részében. Ez az összehúzódnak rendszerint mind az asztrális, mind a fizikai testeknek átadódik, és gyakran okoz rendkívül kellemetlen érzéseket, amelyek néha hatással vannak a napfonatra (ami elgyengülést és rosszullétet okoz), néha pedig a szív központra, aminek esetében erős szívdobogás lép fel, sőt ritka esetben halál is beállhat. Így egy hirtelen meglepetés esetenként meg is ölheti azt, akinek gyenge a szíve.

A *megilletődés* ugyanaz, mint a csodálkozás, kivéve, hogy ezt a mentális test áhítattal kapcsolatos részében történő mélyreható változás kíséri, ami általában ettől a hatástól megduzzad, és a barázdái erősebben jelennek meg.

A *misztikus gondolatok* és a *pszichikus képességek* jelenlétét olyan színek jelzik, amelyeknek nincs megfelelőjük a fizikai síkon.

Amikor egy ember mentális testének bármelyik részét használja, és gondolatát egy vagy több korábban említett csatornába irányítja, a mentális test erre az időre nemcsak gyorsabban rezeg, amitől ragyogóbb színű lesz, hanem annak az a része, ami ennek a gondolatnak megfelelő, rendszerint átmenetileg megduzzad, méretében megnövekszik, így erre az időre zavart okoz a tojásalak szimmetriájában.

Sok embernél ez a kidudorodás állandó, és ez mindig azt jelenti, hogy az adott típusú gondolat mennyisége folyamatosan növekszik. Például, ha egy ember belekezd valamilyen tudományos tanulmányba, és ezért gondolatait sokkal inkább ebbe az irányba fordítja, mint korábban, az első hatás olyan kitörés lesz, mint amelyet már leírtunk. De ha gondolatait továbbra is a tudományos témákra összpontosítja ugyanolyan szinten, mint amit most már elért, a kinyúló rész fokozatosan visszasüllyed az ovális általános körvonalai mögé, viszont az adott színű sáv szélesebbé válik, mint korábban volt.

Azonban ha az ember érdeklődése a tudományos dolgok iránt folyamatosan növekvő erősségű, akkor a kitüremkedés szemmel láthatóan akkor is megmarad, ha a sáv kiszélesedik.

Így a mentális testet megsértheti a túlzott specializálódás, ami asszimmetrikus fejlődéshez vezet. Bizonyos részeiben túlságosan fejletté válik, más részeiben, amelyek talán ugyanolyan fontosak, aránytalanul fejletlen marad. Harmonikus és arányos általános fejlődés az, amire törekedni kell, és ennek érdekében nyugodt önelemzésre és az eszközöknek a végcélok felé való határozott átirányítására van szükség. A téma ilyen megközelítését egy későbbi fejezetben fogjuk tárgyalni.

Említettük már, hogy a mentális test anyaga szüntelen mozgásban van. Ugyanez a jelenség áll fenn az asztrális test esetében is. Például, amikor az asztrális testet megzavarja egy hirtelen érzélem, ez az összes anyagot magával ragadja, mint egy vad hurrikán, és így egy időre a színek teljesen összekeverednek. Viszont a különböző típusú anyagok meghatározott sűrűsége következtében az egész asztrális test rögtön ismét a megszokott sávokba rendeződik, még akkor is, ha az anyag semmilyen körülmények között nincs nyugalomban, mivel a részecskék állandóan a sávok körül keringenek. Mégis viszonylag ritkán hagyják el saját övezetüket és lépnek át másikba. Ez a mozgás a saját zónán belül teljesen egészséges, valójában az, akiben nincs ilyen keringés, mentális értelemben páncélt visel, és képtelen a növekedésre, amíg szét nem feszíti a páncélját. Az anyag aktivitása bármely adott sávban növeli azoknak a gondolatoknak az arányát, amelyek azzal a témával kapcsolatosak, aminek a sáv a kifejezője.

A mentális test zavarai hasonlóak az asztrális testéhez és hatásukban ugyanolyan végzetesek. Így ha egy ember megengedi magának, hogy valamilyen probléma miatt nagyon aggódjon, és elméjében állandóan ezen töprengjen anélkül, hogy bármilyen megoldásra jutna, akkor egyfajta vihart kelt a mentális testében. Talán még jobban úgy fejezhetnénk ki, hogy egy gyulladásos hely keletkezik a mentális testben, mint amilyen a dörzsölés által keltett irritáció.

Egy állandóan vitatkozó ember mentális teste folyamatos izzásban van, és ez az izzás hajlamos már a legkisebb provokáció esetében bármelyik pillanatban valóságos nyílt seb formájában kitörni. Egy ilyen ember számára nincs remény semmilyen spirituális fejlődésre, amíg meg nem teremti az egyensúlyt és a józan észet, amivel befolyásolja beteges állapotát.

Ha az ember megengedi, hogy gondolata bármilyen adott témánál leragadjon, ez a megrekedés a témának megfelelő anyagban sokszorozódni fog. Ily módon, ha megengedi, hogy gondolata az adott témában gyökeret verjen és megszilárduljon, az anyagban torlódás keletkezik, ami előítéletként jelenik meg. Egy kis örvény alakul ki, amelyben a mentális anyag körbe-körbe forog, míg végül megsűrűsödik, és egyfajta csomóvá válik. Hacsak és amíg ez a csomó el nem kopik, vagy erőszakosan ki nem irtják, az ember nem képes mentális testének ezt a sajátos részét használni, és képtelen az adott témáról értelmesen gondolkodni. A csúnyán megvastagodott tömeg elzár minden szabad mozgást akár befelé, akár kifelé – egyrészt megakadályozza az embert, hogy a valóságnak megfelelően lásson, és bármilyen megbízható új benyomást felfogjon a kérdéses dologban, másrészt pedig, hogy bármilyen erre vonatkozó világos gondolatot kiküldjön.

Ezek a beteg helyek a mentális testben sajnos fertőző központok is, ezért a tisztán látásra képtelenség növekszik és szétterjed. A mentális test egyik részében létrejött rekedés így valószínűleg más részek bedugulásához is vezet. Így ha egy embernek előítélete van egy dologgal szemben, valószínűleg hamarosan más dolgokkal szemben is előítélet fog nála kifejlődni, mert a mentális anyag egészséges áramlása megakadt, és kialakult az igazságtalanság szokása.

A vallásos előítélet a leggyakoribb és mind közül a legkomolyabb, és tökéletesen megakadályoz minden racionális gondolkodást az adott kérdéssel kapcsolatban. Igen nagy számú ember mentális testének az a teljes része, amelyet a vallásos dolgoknak kell elfoglalnia, nem működik, megcsontosodott, csomókkal borított, és így annak még a legalapvetőbb elképzelése is, ami a vallás valójában, végképp lehetetlen lesz számukra, amíg egy végzetes változás be nem következik.

Általánosságban megismételhetjük, hogy a fejlettebb fajok legjobb egyedeinek fizikai teste napjainkban már teljesen fejlett, és elég jól irányított, az asztrális testük is teljesen fejlett, de még egyáltalán nem áll tökéletes ellenőrzés alatt, a mentális test fejlődése folyamatban van, de kifejlettsége még nagyon messze van a tökéletestől. Még hosszú utat kell megtenni, amíg ez a három test teljesen a lélek alárendeltjévé válik. Amikor ez megtörténik, az alsó én bele fog olvadni a magasabb Énbe, és az Én, vagyis a lélek fog uralkodni az emberen. Egy ilyen emberben többé nincs konfliktus a különböző testek között, bár ő maga még nem tökéletes, mégis különböző eszközei olyannyira harmonizálnak, hogy csak egyetlen céljuk van.

VI. FEJEZET

A KÂMA-MANASZ (VÁGY-ELME)

Az asztrális test-ben foglalkoztunk a kâmával, vagy vágygal, és a kâma-manasszal, vagyis a vágy és az elme összekeveredésével. Ebben a könyvben ismét foglalkoznunk kell a kâma-manasszal, magától értetődőnek tekintve mindazt, amit *Az asztrális test*-ben a kâmával kapcsolatban elmondtunk, és itt főként a téma manasz aspektusára korlátozzuk magunkat.

Röviden összefoglalva azt, amit *Az asztrális test*-ben elmondtunk, a kâma az asztrális tudathordozóban megnyilvánuló élet, jellemző sajátossága az érzés. Az állatias vágyat, a szenvedélyeket és a vágyakat foglalja magában, a bennünk lévő „majom és tigris”, ami a leginkább segít a földhöz kötni bennünket. A kâma, vagyis a vágy az âtmâ, az akarat alsó, visszautkröződő aspektusa.

A kâma elnevezést néha túlságosan korlátozott értelemben használják, mintha csak a durva érzéki vágyat jelentené, azonban valamennyi vágyat jelenti. A vágy a szeretet kifelé forduló oldala, a *dolgok* szeretete a három világban, a szeretet, legyen ez az *élet* szeretete vagy az isteni szeretete, és a felső vágy befelé forduló Énhez tartozik.

A *Rig Védá*-ban (X. 129.) a kâma annak az érzésnek a megismerésére, amely a teremtéshez vezet, és arra ösztönöz. Alapvetően a vágyakozás az aktív érző létezésre, az erőteljes érzékelések létezésére, a szenvedélyes élet hányódó örvénylésére. Így az egyén számára – csakúgy, mint a Kozmosz számára – a kâma a reinkarnáció elsődleges oka, és mivel a vágy különböző vágyakra oszlik, ezek láncolják le a Gondolkodót a földhöz, és hozzák vissza időről-időre az újraszületésbe.

Keleten ez a szomjúság vagy vágy az, ami az embert testetöltésre kényszeríti, a neve *Trishnâ*, páli nyelven pedig *Tanhâ*. *Trishnâ* megvalósításának vagy beteljesítésének neve: *Upâdâna*.

A manasz a szanszkrit *man* szóból ered, ami a gondolkozni ige töve. Ez a bennünk levő Gondolkodó, amit nyugaton bizonytalanul elmének neveznek. A manasz a halhatatlan egyén, a valódi „Én”.

A manasz, maga a Gondolkodó azonban szellemi lény, aki a felső mentális vagy kauzális síkon él, és nem tud közvetlen kapcsolatba lépni az alsó világokkal, ezért kivetíti magából az alsó manaszt, amit különféleképpen neveznek, mint tükörkép, árnyék, sugár, stb.

Ez az a sugár, ami az agyon és az agyban működik, és az agyon keresztül olyan mentális képességeket nyilvánít meg, amelyeket az agy képes szerkezete és egyéb fizikai tulajdonságai következtében lefordítani. A sugár rezgéseket kelt az agy idegsejtjeinek molekuláiban, és így a tudat előidézője a fizikai síkon.

Ezt az alsó manaszt a négyesség borítja be, amely a következőkből áll:

kâma vagy vágy,
prâna vagy életerő,
éterikus testmâs,
fizikai test.

Az alsó manaszt úgy képzelhetjük el, hogy egyik kezével a kâmába kapaszkodik, míg a másikkal atyja, a felső manasz kezét fogja.

A földi élet során a kâma és az alsó manasz összekapcsolódik, és gyakran kâma-manasz-nak nevezzük. A kâma biztosítja – amint ezt láttuk – az állati és a szenvedély-elemeket, az alsó manasz ésszerűsíti ezeket, és hozzáadja az értelmi képességeket. E kettő együtt a kâma-manasz, annyira összefonódnak, hogy az emberi élet alatt ritkán működnek különállóan, mert alig van olyan gondolat, amit ne befolyásolna a vágy. A kâma-manasz nem új princípium, hanem a manasz alsó részének összekeveredése a kâmával. A kâma-manasz, vagyis a manasz együtt a vágygal, jól leírható úgy, mint a *külső dolgok iránt érdeklődő manasz*.

Az alsó manasz működése az emberben értelmi képességként, szellemi erőként, éleselmjűségként és elmésségként mutatkozik meg, tartalmazza az összehasonlító képességet, a józan ész, ítélőképességet, képzeletet és egyéb értelmi képességeket. Ezek odáig fejlődhetnek, amit gyakran zseninek neveznek, de amit H.P. Blavatsky „mesterséges géniusznak”, a kultúra és a tiszta éleselmjűség következményének nevezett.

Amit mi szokás szerint elmének vagy értelemnek nevezünk, az Blavatsky szavaival „magának a manasznak halvány és nagyon gyakran eltorzult visszatükröződése”. Valódi természete gyakran kâmikus elemek jelenlétében mutatkozik meg benne, mint szenvedély, hiúság és önteltség.

Az igazi géniusz a felső manasz villanásaiból áll, amik behatolnak az alsó tudatba. Ahogy a *Bindopanishat* mondja: „A manaszról igazából azt állítják, hogy kétszeres, tiszta és tisztátalan. A tisztátalant a vágy határozza meg, a tiszta viszont vágymentes”.

A géniusz, ami vitatkozás helyett megért, így a felső manasz vagy Én, a valódi intuíció képességeinek egyike. Az értelem a latolgató és mérlegelő folyamat, ami a megfigyelés során összegyűjtött tényeket elrendezi, egyiket a másikkal szemben mérlegeli, következtetéseket von le belőlük. Ez az alsó manasz felhasználása az agyi szerveken keresztül. Eszköze a következtetés, az általánosítás segítségével az ismerttől felemelkedik az ismeretlenig, ráépít egy hipotézist, a következtetés segítségével ismét leereszkedik az ismerthez, új kísérletekkel ellenőrizve hipotéziseit.

Van egy különbség is a közönséges következtetés és a géniuszként ismert különleges tudatfelvillanások mechanizmusában. A következtetés az asztrális és mentális síkok egymást követő alsíkjain keresztül lépésről-lépésre jut el az agyhoz, a géniusz azonban abból ered, hogy a tudat csak az atomikus alsíkokon keresztül árad lefelé, vagyis az atomikus mentálisból az atomikus asztrálishoz és az atomikus fizikaihoz.

Az értelem a fizikai agy képessége, mivel teljesen az érzékek bizonyosságától függ, nem lehet olyan tulajdonság, ami közvetlenül az emberben levő isteni szellemhez tartozik. Ez utóbbi tud, ezért számára minden következtetés, ami érvelést és indoklást foglal magába, felesleges. A szellem vagy Én a lelkiismereten keresztül is beszél, ami a jó és rossz közötti különbség azonnali érzékelése. Ennek következtében a jövőbelátás, a jövendölés, az úgynevezett isteni inspirációk egyszerűen felülről, az ember saját halhatatlan szellemétől jövő megvilágosítás hatásai. (Témánk ezen oldalát a XXXI. fejezetben fogjuk tovább magyarázni.)

A kâma-manasz az ember személyes énje, az *Isis Unveiled* [Fátyoltalan Isis] elnevezésével élve az „asztrális lélek”, az alsó manasz, ami az egyéniesülés érintését adja, amitől a személyiség önmagát „én”-ként ismeri fel. Értelmes lénnyé válik, önmagát minden más éntől különbözőnek ismeri fel, az általa érzett elkülönültség megtéveszti, nem ismeri fel a minden általa érzékelhető mögött lévő egységet. Az alsó manasz – amelyet a kâmikus érzelmek, szenvedélyek és vágyak áradata ide-oda dobál, minden földi dolog magához vonz, megvakul, és megsüketül a vihar hangjaitól, amelyekbe elmerült – hajlamos elfelejteni szülőhelyének tiszta és magasztos dicsőségét, és belevetni magát a forgatagba, ami mámort ad, de békét nem. Az alsó manasz az, ami az érzékeknek és az állati természetnek megadja a gyönyör utolsó érintését, mert nem lehetséges szenvedély emlékezet vagy előérzet nélkül, elragadtatás sem a képzelet finom ereje, az álom és fantázia törékeny színei nélkül.

Így a kâma erősen hozzáköti az alsó manaszt a földhöz. Mindaddig, amíg bármilyen ténykedés azért történik, hogy szeretetet, elismerést, hatalmat vagy dicsőséget szerezzen, akármilyen nagy is a becsvágy, akármilyen nagy horderejű a jótékonyság, akármilyen fennkölt a megvalósítás, a manasz át van itatva kâmával, és nem olyan tiszta, mint a forrása.

A kâma és a manasz kölcsönösen hatnak és visszahatnak egymásra, egyik serkenti és felrázza a másikat. Az elmét állandóan hajtja a vágy, és arra kényszerül, hogy folyamatosan az élvezetek alárendeltjeként szolgáljon. Az elme állandóan keresi azt, ami élvezetet ad, mindig olyan képzeteket keres, amelyek örömet okoznak, és kizárja a fájdalmat okozókat. Az értelmi

képességek az állati szenvedélyeknek olyan meghatározott erőt és minőséget adnak, ami nincs meg bennük, amikor tisztán állati tulajdonságokként működnek. Mert a mentális testen keltett hatások sokkal maradandóbbak, mint az asztrális testen keltettek, a mentális test pedig folyamatosan megismétli azokat az emlékezet és a képzelet segítségével. Így a mentális test serkenti az asztrálist, vágyakat kelt benne, amelyek az állatban mindaddig szunnyadnak, amíg egy fizikai ösztönzés fel nem ébreszti azokat. Ezért látjuk azt, hogy a fejletlen emberben az érzékek kielégülése utáni hajsza folytonos, amit az alsóbbrendű állatoknál soha nem észlelünk, ezeknél a kéjvágy, a kegyetlenség, a számítás ismeretlenek. Így az elme képességei az érzékek szolgálatában vannak igába fogva, és ezek az embert bármilyen állatnál is sokkal veszélyesebb és kegyetlenebb fenevaddá teszik.

Azt a részt, amit a vágy-elementál – vagyis az asztrális testben lévő ösztönös élet – játszik a manasz ezen összekeveredésében a kámával, már teljes részletességgel leírtuk *Az asztrális test*-ben, így a tanulónak ajánljuk ezt a könyvet.

Az ember asztrális és mentális testei annyira szorosan fonódnak össze, hogy gyakran azt mondják, azok egyetlen testként működnek. A vedānta felosztásban e kettőt összevonják egy *koshá*-ba vagy burokkba az alábbiak szerint:

Buddhikus test		Anādamayakosha
Kauzális test		Vignānamayakosha
Mentális test és	]	
Asztrális test		Manomayakosha
Éterikus testmás és	]	
Sűrű fizikai test		Annamayakosha

A tanuló emlékezhet rá, hogy az érzékelő központok a kámában helyezkednek el, ezért mondja a *Mundakopaniṣat* (III. 9.), hogy „minden teremtmény gondolkodásának szervét átjárják az érzékek”. Ez kiemeli a Manomayakosha kettős tevékenységét, amely a gondolkodás szerve, ugyanakkor „átjárják az érzékek”.

Itt megfigyelhetjük a kâma-manasz és az atomok spirillái (tekervényei) közötti összefüggést. A Föld-lánc első körében a fizikai világ atomjainak első tekervény-sorozatát a Monád élete élesztette fel, ezt a sorozatot használták fel a prāna (vitalitás) áramai, amelyek a sűrű fizikai testre vannak hatással.

A második körben a spirillák második sorozata válik aktívvá, és az éterikus testmáshoz kapcsolódó prāna áramlik rajtuk keresztül.

A harmadik körben a spirillák harmadik sorozata kel életre, és az asztrális testhez kapcsolódó prāna áramlik rajtuk keresztül, és így lehetővé teszi az érzékelést.

A negyedik körben a spirillák negyedik sorozata válik aktívvá, a kâma-manasz prāna áramlik rajtuk keresztül, és így teszi alkalmassá azokat egy agyhoz való felhasználásra, ami a gondolkodás eszközeként fog működni.

A spirillák további sorozatainak életre keltése a felső tudat használatához azok esetében, akik az Ösvényre készülnek lépni, bizonyos jóga-gyakorlatokkal hajtható végre.

A fejlődés rendes kerékvágásában minden körben a spirillák egy új sorozata fog kifejlődni, és így a hetedik körben mind a hét spirilla aktív lesz. Ezért azok az emberek, akik abban a körben fognak élni, sokkal könnyebben válaszolnak majd a belső dolgokra, és magasabb rendű életet élhetnek, mint napjaink emberei.

A manasz minden inkarnáció során a következő három dolog egyikét teheti meg:

(1) Eredete felé emelkedhet, lankadatlan és fáradhatatlan erőfeszítéssel eggyé válhat „atyjával a mennyben”, vagyis a felső manasz-szal.

(2) Részben felfelé törekedhet, részben pedig lefelé irányulhat, ami valójában az átlagemberek legnagyobb többségénél meg is történik.

(3) Annyira megbéklyózhatják a kâmikus elemek, hogy eggyé válik azokkal, és erőszakosan elszakadva szüleitől megsemmisül.

Valahányszor az alsó manasz képes elszakítani magát egy pillanatra a kámától, a legmagasabb mentális képességek irányítójává és a fizikai emberben lévő szabad akarat szervévé válik. Ennek a szabadságnak feltétele, hogy a kámát megfékezze és legyőzze.

A szabad akarat székhelye magában a manaszban található, a manaszból származik a szabadság érzése, az a felismerés, hogy képesek vagyunk magunkon uralkodni, hogy a felső természet uralkodhat az alsón, akárhogy is lázad és harcol ez az alsó természet. Amint a tudat a manasz-szal azonosítja magát a kâma helyett, az alsó természet válik az állattá, amit a magasabb tudat meglovagolhat, és ami már nem az „Én”.

Így az erős akaratú és a gyenge akaratú ember között az a különbség, hogy a gyenge akaratú embert a kívülről jövő külső vonzások és taszítások, a *vágyak* mozgatják, ő az „akaratától megfosztott”, míg az erős akaratú embert belülről a tiszta *akarat* mozgatja, folyamatosan uralkodik a külső körülményeken azáltal, hogy rájuk irányítja a megfelelő erőket, amiken felhalmozott tapasztalatainak tárházával uralkodik.

Továbbá, amint az alsó manasz kiszabadítja magát a kámából, egyre inkább képes lesz arra, hogy az alsó tudatnak átadjon olyan impulzusokat, amelyeket a felső manasztól kapott, és ekkor – amint már láttuk – előtör a génusz, és az Énből jövő fény az alsó manaszon keresztül az agyba áramlik. Egy dologban biztosak lehetünk: mindaddig, amíg a személyiség forgatagában vagyunk, mindaddig, amíg a vágyak és étvágyak viharai hullámanak körülöttünk, mindaddig, amíg az érzelmek hullámai dobálnak bennünket fel és alá, mindaddig a felső manasz vagy Én hangja nem hatolhat el fülünkhöz. Az Én utasítása nem tűzvészben vagy forgószélben, nem mennydörgésben és viharban érkezik. Csak ha olyan csend nyugalma állt be, amit csak akkor lehet érezni, amikor az egész légkör mozdulatlan, a nyugalom mélységes, csak akkor, amikor az ember egy köpennyel fedi be arcát, amely elzárja fülét még ettől a földi csendtől is, csak akkor szólal meg a hang, amely a csendnél is halkabb, az igazi felső Én, az Ego hangja.

Ahogy a sima tó visszatükrözi a holdat és a csillagokat, de amikor a szellő fodrozza, csak megtört tükörképek láthatók, ugyanúgy egy ember is, lenyugtatva elméjét, lecsendesítve vágyait, csendet teremtve tevékenységeiben lemásolja önmagában a magasabb rendű képét. Éppen így tükrözi vissza a tanítvány Mestere elméjét. De ha saját gondolatai ugranak elő, saját vágyai keletkeznek, csak töredezett tükörképeket, táncoló fényeket kap, amik semmit nem mondanak neki.

Egy Mester szavaival: „*A csendes elme nyugodt és békés felülete az, amin a láthatatlanból összegyűjtött látomások megjelenési módot találnak a látható világban. Féltő gondossággal kell megőriznünk elménk síkját minden káros befolyástól, amelyek naponta érnek bennünket földi életünk útján*”.

Az Én, mint az Egyetemes Elme része, saját síkján feltételek nélkül mindentudó, de az alsó világaiban csak *potenciálisan*, mert még át kell dolgoznia magát a személyes én anyagán. A kauzális test minden ismeret – a múlté, a jelené és a jövőé – eszköze, és ebből a forrásból a mása, az alsó manasz esetenkénti felvillanásokat kap el, amelyek túl vannak az ember érzékein, átadja azokat bizonyos agysejteknek, és így válik az ember látnokká, jövőmondóvá, prófétává.

Ezt a győzelmet csak sok egymást követő inkarnáció során lehet kivívni, amelyek mindegyike tudatosan erre a célra irányul. Ahogy az életek egymás után jönnek, a fizikai test egyre finomabban hangolódik rá a manasz impulzusainak rezgéseire, és így az alsó manasznak egyre kevesebb és kevesebb durva asztrális anyagra lesz szüksége tudathordozóként. Ez a manaszi „sugár” küldetésének része, vagyis az alsó manasz fokozatosan megszabadul a „hiábavaló, megtévesztő elemtől” (a kámától), ami olyan közeli kapcsolatba hozza az anyaggal, amely teljesen elhomályosítja isteni természetét és megzavarja intuícióit.

Amikor végül eléri a kámán való uralkodást, és a test irányíthatóvá válik a manasz számára, az alsó manasz eggyé válik forrásával, a felső manasz-szal. A keresztény terminológia

szerint a „mennyei Atya” eggyé válik a „Fiúval” minden síkon, amint mindig is egyek voltak a „mennyben”. Ez természetesen már nagyon fejlett szint, az Adeptus szintje, akinek már nincs szüksége testetöltésre, bár önként felvállalhatja azt.

Ebből származik a *Mundakopanishat* nagyszerű tanítása: „A gondolkodás szervét átjárják az érzékek, amint ez a szerv megtisztul, az Átmâ megmutatja magát”.

A legtöbb ember esetében az alsó manasz részben felfelé törekszik, részben lefelé halad. Az átlagember mindennapi tapasztalata az, hogy az élet harcmező, ahol a manasz egyfolytában a kámával birkózik, néha a magasra törekvés győz, az érzékek láncai összetörnek, és az alsó manasz felfelé szárnyal, máskor a kâma győz, és az alsó manaszt leláncolja a földhöz.

Ezért úgy látszik – amint már röviden jeleztük a IV. fejezetben –, hogy a legtöbb ember esetében a tudat központja a kâma-manaszba van beágyazva. De a kultúráltabbak, fejlettebbek elkezdik vágyaikat az értelemmel kormányozni, vagyis a tudat központja fokozatosan áthelyezi magát a felső asztrálisból az alsó mentálisba. Ahogyan az emberek fejlődnek, még feljebb fog kerülni, mivel az embereken inkább az elvek fognak uralkodni, mint az érdekek és a vágyak.

Mivel végső fokon az ember értelme megkívánja, hogy környezete mind az élet, mind az anyag oldaláról megérthető legyen, az elméje rendet, ésszerűséget, logikus magyarázatot igényel. Nem tud a káoszban élni szenvedés nélkül, tudnia és értenie kell, ha békében akar létezni.

Szélsőséges esetekben az alsó manasz annyira kibogozatlanul összegabalyodik a kámával, hogy az a vékony kapocs, ami a felső és az alsó manaszt egyesíti, „az ezüst fonal, ami Mesterhez köti”, kettészakad.

Ekkor még a földi élet során a felső természet teljesen elszakad az alsótól, az emberi lény kettészakad, a fenevad elszabadul, és zabolátlanul megy tovább, magával viszi a manasz viszatükröződéseit, amelyeknek vezetniük kellett volna őt életén keresztül. Egy ilyen lény alakjában emberi, de természetében állati, akivel időnként találkozni lehet az emberek törzshelyein, bár még él, de már oszlásnak indult, olyan, aki iszonyatot kelt, még ha sajnálatra méltó is.

A fizikai halál után egy ilyen asztrális testnek teljesen szörnyű kilátása van, és *elementáris*ként ismerjük, aminek leírását *Az asztrális test*-ben megadtuk.

Az Én szempontjából ettől a személyiségtől semmilyen hasznos tapasztalat learatása nem lehetséges, a „sugár” semmit sem hoz vissza, így az alsóbb élet teljes és tökéletes kudarc.

A *Csend Hangja*⁵ tartalmazza a következő útmutatást: „Ne engedd elszakadni a Mâya tengerébe merült, benned rejlő ,ég szülöttét’ az egyetemes Szülőtől (lélektől), hanem zárd a tüzes erőt legbelsőbb kamrádba, szíved kamrájába, a Világ Anyjának lakhelyére”. Az „ég szülötte” a chitta, az alsó elme. A felső lélektől születik, amikor manasz kettőssé válik a testetöltés során. Az âtmâ-buddhi-manasz síkokat égként vagy mennyországgként jellemzik, míg a személyiség síkjairól földként beszélnek.

Az emberben az „ég szülöttének” jelenléte az, ami bizonyos szabadságot ad neki, és mivel rendelkezik ezzel a szabadsággal és képességgel, hogy az életében a saját útját járja, általában fegyelmezetlenebb és kevésbé szabályozott, mint a külső természet alsóbb birodalmai.

Még a legtöbb emberre igaz, hogy a mentális anyaguk egy része annyira összekeveredett az asztrális anyagokkal, hogy lehetetlen a halál után teljesen megszabadulnia tőle. A manaszuk és a kámájuk közötti küzdelem eredménye ezért az, hogy a mentális anyag egy része, sőt még kauzális (magasabb mentális) anyag is visszamarad az asztrális testben, amikor az Én már teljesen elszakadt attól.

Viszont ha az ember élete során teljesen legyőzte alacsonyrendű vágyait, és sikerült alsó értelmét teljesen megszabadítania a vágytól, akkor gyakorlatilag nincs küzdelem, az Én képes

⁵ Magyar Teozófiai Társulat, 1999.

arra, hogy nemcsak mindazt vonja vissza, amit „befektetett” az adott testetöltésbe, hanem a „kamatot” is, vagyis a tapasztalatokat, a képességeket, stb., amelyeket megszerzett.

VII. FEJEZET

A GONDOLATHULLÁMOK

Amikor az ember a mentális testét használja, vagyis amikor gondolkodik, egy rezgés keletkezik a mentális testben, és ez a rezgés két különböző eredményt hoz létre. Az első eredmény a kisugárzó rezgések, vagy hullámok, ezekkel foglalkozunk ebben a fejezetben, a második eredmény – a gondolatformák létrehozása – egy későbbi fejezet tárgya lesz.

A mentális testben lévő rezgés, minden más rezgéshez hasonlóan arra törekszik, hogy bármely körülötte lévő anyagnak átadja magát, ami képes ezt a rezgést pontosan felvenni, mint ahogyan a harang rezgése átadódik az azt körülvevő levegőnek. Ezért, mivel a légkör telve van mentális anyaggal, ami nagyon könnyen válaszol az ilyen impulzusokra, bizonyos fajta hullámosság alakul ki a sík anyagából, egyfajta rezgő burok vagy héj, ami továbbterjed a környező térben, éppen úgy, mint a tóba dobott kő is fodrokat kelt, amelyek a becsapódás központjából minden irányban szétsugároznak a víz felületén.

Egy mentális impulzus esetében a sugárzás nem csak egy síkon történik, hanem több dimenzióban, hasonlóan a Nap vagy egy lámpa sugárzásához.

A kibocsátott sugarak minden irányban kereszteződnek anélkül, hogy a legkisebb mértékben is interferálnának, ugyanúgy, mint a fénysugarak teszik a fizikai síkon.

Ráadásul a rezgések kiterjedő köre többszínű és opalizáló, de amint tovaszóródik, színei elhalványulnak.

Amint már mondtuk, a mentális rezgések arra is törekednek, hogy lemásolják önmagukat, amikor csak lehetőség nyílik erre. Ennek következtében amikor a gondolathullám egy másik mentális testtel összeütközik, arra törekszik, hogy ahhoz hasonló rezgéseket keltsen benne, mint ami őt létrehozta. Vagyis, amikor egy ember mentális testét megérinti egy gondolathullám, elméje hajlamossá válik arra, hogy egy ahhoz hasonló gondolatot hozzon létre, ami a gondolathullám előidézőjének elméjében korábban keletkezett.

A gondolathullám ereje a forrástól való távolság arányában csökken, bár valószínűleg a változás a távolság köbével, nem pedig négyzetével arányos, egy további dimenzió következtében.

Mindazonáltal ezek a mentális rezgések sokkal fokozatosabban vesznek el erejüket, mint a fizikai anyagban lévő rezgések, és úgy tűnik, a forrásuktól csak óriási távolságra merülnek ki, vagy lesznek olyan gyengék, hogy már nem foghatók fel.

Az a távolság, amit egy gondolathullám megtesz, az az erő és az a kitartás, amivel mások mentális testébe becsapódik, az eredeti gondolat erejétől és tisztaságától függ. Így egy erős gondolat messzebb hat, mint egy gyenge és határozatlan, de a tisztaság és a határozottság még fontosabb tényezők, mint az erősség.

Más tényezők, amelyek a gondolathullám kisugárzásának távolságát befolyásolják, a hullám természete és az az ellenállás, amivel találkozik. Így az asztrális anyag alsó fajtáiban terjedő hullámok általában gyorsan megtörnek, vagy megsemmisíti azokat az ugyanezen a szinten lévő más rezgések sokasága, ugyanúgy, mint ahogyan egy város zajának közepette egy halk hang teljesen elvész.

Emiatt az átlagember megszokott egocentrikus gondolata, amely a mentális szintek legalacsonyabb fokáról indul ki, és azonnal belemerül az asztrális világ megfelelően alacsony szintjeibe, viszonylag hatástalan. Ereje mindkét világban korlátozott, mert akármilyen erőteljes is legyen, körülötte mindenütt hasonló gondolatok hatalmas tengere hullámoz, így a gondolat hullámai hamarosan elkerülhetetlenül elvesznek és legyőzettek ebben a zűrzavarban.

Másrészt egy magasabb szinten létrejött gondolatnak sokkal tisztább területe van a tevékenységéhez, mert napjainkban azon gondolatok száma, amelyek ilyen hullámokat keltenek, nagyon csekély. Például a teozófiai gondolat szinte külön osztálynak tekinthető ebből a szempontból.

Természetesen vannak más vallásos emberek is, akiknek gondolatai egészen magasrendűek, de sohasem annyira pontosak és határozottak. Még a tudományos gondolat sem sorolható ugyanabba az osztályba, amelybe a teozófiai gondolat, és így gyakorlatilag a teozófiai gondolat számára tiszta terület van a mentális világban.

A teozófiai gondolat olyan, mint egy hang a teljes csendben, egy bizonyos szintű mentális anyagot hoz rezgésbe, amit eddig még ritkán használtak, amelynek sugárzásai az átlagember mentális testének olyan részébe ütköznek bele, amely teljesen alszik. Ezért arra törekszik, hogy egy teljesen új részt ébresszen fel a gondolkodás szervében.

Természetesen egy ilyen hullám nem viszi át szükségszerűen a teozófiai gondolatot azokra, akiknek még nincs róla tudomásuk, de felébresztve a mentális test magasabb részét, arra törekszik, hogy az ember egész gondolkodását felemelje és szabaddá tegye, bármilyen irányú szokása alakuljon ki.

A gondolatoknak természetesen végtelen változatossága létezik. Ha a gondolat tökéletesen egyszerű, a mentális testben csak egyfajta rezgési frekvencia jelenik meg, és ennek következtében csak a mentális anyag egyik típusára fejt ki erős hatást. A mentális test – amint láttuk – a mentális sík négy alsóbb alsíkjának anyagát tartalmazza, és az alsíkok mindegyikében sok, különböző sűrűségű alsík van.

Ha egy ember már erősen kötődik valamilyen más gondolati irányhoz, egy erős gondolat-hullám elsuhanhat mellette anélkül, hogy hatna rá, pontosan ugyanúgy, mint amikor egy ember belemerült valamilyen munkába vagy szórakozásba, és nem hallja meg, ha szólnak hozzá.

Mivel azonban az emberek nagy többsége nem gondolkodik határozottan vagy erősen, kivéve, amikor késedelem nélkül be kell avatkozni valamilyen ügybe, ami megköveteli a teljes figyelmüket, máskor valószínűleg jelentős mértékben a belőlük ütköző gondolatok hatása alatt állnak. Ezért nagy felelősség hárul mindenkire, aki gondolkodik, mert gondolatai – különösen, ha azok erősek és tiszták – elkerülhetetlenül hatással lesznek sok más emberre.

Nem kell nagyon hangsúlyozni, hogy az, akiben tisztátlan vagy gonosz gondolatok lakoznak, ezzel erkölcsi fertőzést terjeszt embertársai között. Gondoljuk meg, hogy nagyon sok emberben megvan a gonosz lappangó csírája, amely sohasem hozna gyümölcsöt, hacsak valamilyen külső erő nem hat rá, és működésbe nem hozza. Egy tisztátalan vagy gonosz gondolat által kibocsátott gondolathullám nagyon is lehet az a tényező, ami a csíráat tevékenységre ébreszti, és növekedésre készíteti. Ezért egy ilyen gondolat elindíthat egy lelket a lefelé vezető úton. Ez az ember pedig hasonló módon hathat másokra, és így a rossz számtalan irányba szétterjedhet és elágazhat. Sok baj történik állandóan ilyen módon, és bár lehet, hogy öntudatlanul történik, mégis a rossz előkészítője karmikusan felelős azért, amit tett.

Természetesen ugyanúgy igaz, hogy egy jóindulatú gondolat hasonló módon jó hatást válthat ki másokban. Ezért az az ember, aki felismeri ezt, úgy dolgozhat, hogy valóságos nappá válik, állandóan sugározva környezetére és barátaira a szeretetet, a nyugalmat és a békét. Nagyon kevesen ismerik fel, hogy ily módon milyen hatalmas jó erőt irányíthatnak – ha azt választják – a gondolaterőn keresztül.

Gyakran megtörténik, hogy az egyik ember képtelen fizikailag segíteni egy másiknak, még az is előfordulhat, hogy a segíteni szándékozó fizikai jelenléte ellenszenves a szenvedőnek, akinek fizikai agyát lezárják előítéletekből vagy vallási fanatizmusból származó gondolatok. De az asztrális és a mentális testekre sokkal könnyebben lehet hatni, mint a fizikaira, és mindig lehetséges, hogy a segítő gondolatok egy hulláma, mint a szeretet, a megnyugtató érzés, stb. elérje azokat.

Előfordul sok olyan eset, amikor a világ legjobb akarata sem tud fizikailag semmit sem tenni, de nem képzelhető el olyan eset, amikor akár a mentális, akár az asztrális világban nem adható némi segítség állandó, koncentrált, szerető gondolattal.

Meg kell jegyeznünk, hogy a gondolathullám nem visz meghatározott és teljes elgondolást, hanem inkább arra törekszik, hogy saját magához hasonló jellegű gondolatot hozzon létre. Így

pl. ha a gondolat egyfajta vallásos áhítat, a rezgései áhítatra ösztönöznek, de a vallási tisztelet tárgya minden ember esetében, akiknek mentális testébe az adott gondolathullám beleütközik, különböző lehet.

Így a gondolathullám vagy rezgés a gondolat *jellegét*, nem pedig annak *tárgyát* viszi magával. Ha egy hindu Krishna iránti vallásos áhítatba merül el, a belőle kiáradó gondolathullámok mindazokban serkentik az áhítatot, akik befolyása alá kerülnek, bár egy mohamedán esetében ez az áhítat Allah iránti, míg a zoroasztrianus esetében Ahuramazda iránti, vagy a keresztény esetében pedig Jézus iránti lesz.

Ha ilyen gondolathullám megérinti egy materialista mentális testét, aki számára a vallásos áhítat – bármilyen alakban is – teljesen ismeretlen, még itt is teremt egyfajta felemelő érzést, mivel a gondolathullám arra törekszik, hogy a mentális test magasabb részét valamilyen típusú aktivitásra ösztönözze, bár nem képes olyan fajtájú rezgést kelteni, amihez az ember egyáltalán nem szokott.

Nagyon fontos pont, amelyet a tanulónak gondosan meg kell jegyezni, hogy az ember, aki szokásszerűen tisztán gondolkodik, a jó és erős gondolatok céljára mentális testének felső részét használja, azt a részt, amit az átlagember egyáltalán nem használ, és ami nála még teljesen fejletlen. Ezért az ilyen ember a jó erőközpontja a világban, és nagy hasznára van mindazoknak a környezetében élőknek, akik képesek bármilyen válaszra. Mivel a rezgések, amelyeket kiküld, törekednek a mentális test új és magasabb részeinek felkeltésére, így arra is, hogy megnyissák számukra a gondolkodás teljesen új területeit.

Egy kissé még tovább is léphetünk a témában. Egy olyan ember, aki nap mint nap határozottan és körültekintéssel gondolkodik, nemcsak saját gondolkodási képességeit fejleszti, és segítő gondolatokat küld ki a körülötte levő világba, hanem magát a mentális anyagot is fejleszti és jobbá teszi. Ez azért van, mert a tudatosság mértékét, ami az agyba átvihető, nyilvánvalóan az a fokozat határozza meg, amire az anyag atomjai válaszolni tudnak, vagyis az atomokban levő életre keltett és aktív spirillák száma. Az az ember, aki képes a gondolkodás magasabb szintű formáira, segíti az atomokban levő további spirillák kifejlődését, és mivel ezek az atomok folyamatosan be- és kilépnek testeiből, készen állnak arra, hogy más ember felvegye azokat, aki képes felhasználásukra. A magas szintű gondolkodás így segíti a világ tudatosságát azzal, hogy jobbá teszi a gondolat alapanyagait.

Így a mentális anyagnak sok változata létezik, és azt találták, hogy minden változatnak megvan a maga egyedi és megfelelő rezgési sebessége, amihez a leginkább hozzászokott, és amire a legkönnyebben válaszol. Egy összetett gondolat természetesen egyidejűleg a mentális anyag több változatára tud hatni.

Az általános alapelv, amely a gondolat mentális testre gyakorolt hatása mögött (de az érzélem asztrális testre gyakorolt hatása mögött is) húzódik – amint a III. fejezetben láttuk – az, hogy a rossz vagy önző gondolatok mindig a durvább anyag viszonylag lassú rezgései, míg a jó és önzetlen gondolatok gyors rezgések, amelyek csak a finomabb anyagban jelennek meg.

Sok ember egyesített gondolatának ereje mindig sokkal nagyobb, mint külön gondolataik összege, és ezek sokkal inkább eredményükben jelennek meg. Ezért rendkívül jó hatással van bármely városra vagy közösségre, ha közöttük rendszeres találkozókat tartanak olyanok, akik képesek magas szintű gondolatokat létrehozni.

VIII. FEJEZET

A GONDOLATFORMÁK

Elérkeztünk a második hatás vizsgálatához, amit az ember mentális testének használatakor a gondolkodással előidéző, vagyis a gondolatformák létrehozásához.

Amint már láttuk, a gondolat egy rezgéssorozatot kelt a mentális test anyagában. Ezen impulzus hatására a mentális test önmaga egy rezgő részét – amit a rezgések természete formál meg – kilöki, többnyire olyan módon, ahogyan egy lemezre szórt finom homokszemek alakká állnak össze, amikor a lemezt zenei hangon rezgetjük.

Az így kilöködött mentális anyag a környező légkörből összegyűjti a mentális világ megfelelő típusú elementál-esszenciáját (második elementál-birodalom), és ezt az esszenciát a saját sebességével összhangban rezgésbe hozza.

Így keletkezik a tiszta és egyszerű gondolatforma. Az ilyen mentális gondolatforma az asztrális vagy érzelmi formára hasonlít (amit *Az asztrális test*-ben ismertettünk), de ez sokkal ragyogóbb és fényesebb színű, erősebb és tartósabb, és több életenergiával rendelkezik.

A gondolat hatásának szemléletes leírása a következő: „Ezek a (mentális) rezgések, amelyek a sík anyagát gondolatformákká alakítják – gyorsaságuk és finomságuk következtében – a legeragadóbb és állandóan változó színű, változó árnyalatú hullámokat hoznak létre, mint a szivárvány árnyalatai a gyöngyön, amik éterszerűek és leírhatatlanul ragyogóak. Ezek áthatolnak minden formán, és így mindegyik fodrozódó, élő, ragyogó, finom színekben jelenik meg, sok olyanban is, amelyeket a földön még csak nem is ismertek. Szavakkal nem lehet kifejezni azt az elragadó szépséget és ragyogást, ami e finom anyag keverékeiben megjelenik, telítve étellel és mozgással. Minden látnok, aki tanúja volt ennek, minden hindu, buddhista és keresztény elragadtatott kifejezésekben beszél dicsőséges szépségéről, és mindig beismeri, hogy teljesen képtelen ennek leírására, a szavak csak eldurvítják és lesüllyesztenek, akármilyen ügyesen is szövi össze magasztalással”.⁶

A gondolatforma egy ideiglenes, rendkívüli aktivitású élőlény (entitás), amit az az egyetlen gondolat éltet, ami létrehozza. Ha finomabb fajtájú anyagokból készül, nagy erejűvé és energiájúvá válik, és amikor erős és tartós akarat irányítja, a leghatásosabb erőként használható fel.

Az elementál-esszencia különös, félig értelmes élet, ami körülvesz bennünket, és a mentális sík anyagát élteti. Nagyon könnyen válaszol az emberi gondolat hatására úgy, hogy az ember mentális testéből kiküldött minden impulzus azonnal ebbe az esszenciából álló ideiglenes eszközbe burkolódik. Valójában még gyorsabban érzékeli – ha ez egyáltalán lehetséges – a gondolat tevékenységét, mint az asztrális elementál-esszencia.

A mentális elementál-esszencia azonban nagyon különbözik az asztrális elementál-esszenciától. Egy egész láncsal hátrább tart a fejlődésben, ezért a benne lévő erő nem tud ugyanolyan koncentrált módon működni. Megpróbál foglalkozni vele, ugyanis nagyrészt felesleges elkalandozó gondolatainkért, amint állandóan egyik dologról a másikra szökken.

A gondolat tehát – amint már mondtuk – egy időre egyfajta élő teremtménnyé válik: a gondolaterő a lélek, az elementál-esszencia pedig a test. Ezeket a gondolatformákat elementáloknak, vagy néha mesterséges elementáloknak nevezik.

A minden gondolatforma létrejötte mögött megtalálható alapelvek a következők:

- (1) A gondolat minősége határozza meg a szint.
- (2) A gondolat természete határozza meg a formát.
- (3) A gondolat határozottsága határozza meg a körvonalak élességét.

A gondolatformák végtelenül változatosak lehetnek, mind színükben, mind alakjukban. A különböző színekkel és jelentésükkel a tanuló már tisztában van, mert ezek megegyeznek az

⁶ A. Besant: *Az Ősi Bölcsesség* – Magyar Teozófiai Társulat, 1994.

asztrális és mentális testben előforduló színekkel, ahogyan leírtuk *Az asztrális test*-ben, és e könyv egy korábbi fejezetében.

Így például a szeretet izzó rózsaszínt hoz létre, a gyógyító kívánság kellemes ezüstfehéret, az elme megszilárdítására és megerősítésére irányuló mentális erőfeszítés pedig gyönyörű ragyogó aransárgát.

A sárga bármely tudathordozó eszközben az értelmet jelzi, de rendkívül sokféle árnyalata van, és más színek hozzákeveredésével bonyolulttá válhat.

Általában mélyebb és tompább árnyalatú lesz, ha alsó csatornába irányul, különösen, ha a szándékok önzők.

Egy átlagos üzletember asztrális és mentális testében okkersárgaként mutatkozik meg, míg a filozófiai vagy matematikai tanulmányokra irányuló tiszta értelem gyakran aransárgaként jelenik meg, ez fokozatosan gyönyörű tiszta és ragyogó kankalin-sárgává alakul, amikor egy erős értelem teljesen önzetlenül az emberiség javát szolgálja.

A legtöbb sárga gondolatforma tiszta körvonalú, a sárga színű homályos felhő viszonylag ritka. Értelmi élvezetet jelez, mint az éleseszűség eredményének élvezetét, vagy az ügyes mesteri munka miatt érzett örömet.

Egy ilyen természetű felhő minden személyes érzelm teljes hiányára utal, mert ha az érzelm jelen lenne, a sárgát elkerülhetetlenül átszínezné annak megfelelő színe.

Sok esetben a gondolatformák csupán váltakozó, annak a gondolatnak megfelelő színű felhők, amely létrehozta azokat. A tanuló meg tudja érteni, hogy az emberiség jelenlegi fejlődési fokán hatalmas túlsúlyban vannak a felhőszerű és szabálytalan alakú gondolatok a többség rosszul képzett elméjének termékeként. A legritkább jelenségek közé tartozik tiszta és határozott formák megpillantása a felettünk lebegő sok ezer forma között.

Amikor a gondolat határozott, egy forma keletkezik, éles határvonalú és gyakran nagyon szép alakot ölt. Az ilyen alakok – bár végtelenül változatosak – gyakran bizonyos módon jellemzők arra a gondolatfajtára, amit kifejeznek. Az elvont gondolatok általában mindenféle tökéletes és nagyon szép geometriai formában fejeződnek ki. Ne feledjük ezzel kapcsolatban, hogy a számunkra itt lenn legegyszerűbb absztrakció is meghatározott létező dolgokká válik a mentális síkon.

A gondolat és az érzelm erőssége határozza meg a gondolatforma méretét, csakúgy, mint különálló lényként létezésének tartamát. Élettartama a keletkezése után kapott tápláléktól is függ, amit a gondolat akár a létrehozója, akár mások által történő ismételtetése biztosít.

Ha a gondolat intellektuális és személytelen, például, ha a gondolkodó egy algebrai vagy geometriai problémát igyekszik megoldani, akkor a gondolatformái (ahogyan a gondolathullámai is) a mentális síkra korlátozódnak.

Ha a gondolata spirituális természetű, például ha szeretet és mély önzetlen érzésre való törekvés színezi át, akkor az felfelé emelkedik a mentális síkról, és sokat kölcsönöz a fenti buddhikus szintek ragyogásából és dicsőségéből. Ilyen esetben a gondolat hatása nagyon erős, és minden ilyen gondolat hatalmas erőt jelent a jó érdekében.

Másrészről, ha a gondolatban valamilyen önös vagy személyes vágy van, rezgései azonnal lefelé irányulnak, és asztrális anyagból vonz maga köré testet a mentális anyagból levő öltözékét kiegészítve. Egy ilyen gondolatforma – amit pontosabban gondolat-érzelem formának nevezhetnénk – természetesen egyaránt képes hatni más emberek mentális és asztrális testére.

A gondolatformák e típusa a leginkább megszokott, mivel a mindennapi férfiaknak és nőknek kevés olyan gondolatuk van, amit ne színezne át vágy, szenvedély vagy érzelm.

A gondolatformák ezen osztályára úgy tekinthetünk, mint amit a kâma-manasz tevékenysége, vagyis a vágy által uralt elme hoz létre.

Amikor az ember bármilyen konkrét tárgyra gondol – egy könyvre, házra, tájra –, a tárgy apró képét építi fel mentális testének anyagában. Ez a kép ennek a testnek felső részében lebeg, általában az ember arca előtt, nagyjából szemmagasságban. Addig marad ott, ameddig az

ember erre a tárgyra gondol és általában egy kicsit még azután is. Az idő hossza a gondolat erősségétől és tisztaságától függ. Ez a forma teljesen objektív, és egy mentális látással rendelkező ember láthatja azt. Ha az ember egy másik személyre gondol, pontosan ugyanígy hozza létre annak apró képmását.

Ugyanez az eredmény kíséri a „képzelet” bármilyen erőfeszítését. A festő, aki leendő festményének tervét kialakítja, mentális testének anyagából létrehozza azt, azután maga elé vetíti a térben, elméje szeme előtt tartja, és lemásolja. Az író ugyanilyen módon építi fel szereplőinek képét a mentális anyagban, és akarata kifejtésével mozgatja, vagy csoportosítja ezeket a bábokat egyik helyről a másikra úgy, hogy a történet cselekménye szó szerint előtte játszódik le.

Amint már mondtuk, ezek a mentális képek olyan tökéletesen tárgyszerűek, hogy nem csak a tisztánlátó láthatja azokat, hanem más is mozgathatja és átrendezheti őket, nemcsak a teremtőjük. Így például a játékos természetszellemek (Lásd: *Az asztrális test*) vagy még gyakrabban egy „halott” író, aki írotársa munkáját figyeli, elkezd mozgatni a képeket vagy bábukat, és így azok úgy tűnnek megalkotójuk számára, mint akik saját akaratot fejlesztettek ki, és a történet fonala teljesen más irányba halad, mint ami a szerző eredeti szándéka volt.

A szobrász egy erős gondolatformát készít a szoborról, amit megalkotni szándékozik, beülteti a márványtömbjébe, azután elkezdi lefaragni a márvány azon részét, amely a gondolatformán kívül esik, amíg csak az a rész marad meg, amit a gondolatforma áthatott.

Hasonlóképpen az előadást tartó, amikor témája különböző részeit komolyan átgondolja, egy sorozat gondolatformát készít – általában erőfeszítése következtében erőseket. Ha nem sikerül neki, hogy hallgatósága megértse, ez elsősorban azért lehet, mert saját gondolatai nem eléggé világosak. Egy ügyetlen és határozatlan gondolatforma csak gyenge hatást kelt, és azt is nehézkesen, míg egy világos gondolat arra kényszeríti a hallgatóság mentális testeit, hogy megpróbálják lemásolni azt.

A hipnózis példákkal lát el bennünket a gondolatformák tárgyszerűségéről. Jól ismert dolog, hogy egy elgondolás gondolatformáját rá lehet vetíteni egy üres papírra, és ez láthatóvá válik a hipnotizált személy számára. Vagy annyira tárgyszerűvé tehető, hogy a hipnotizált személy láthatja és tapinthatja, mintha valódi fizikai tárgy lenne.

Sok gondolatforma létezik többé-kevésbé maradandóan, történelmi, drámai és regénybeli szereplőkről. Így például a nép képzelete erős képeket hozott létre szereplőkről és jelenetekről Shakespeare színműveiből, olyan tündérmesékből, mint a Hamupipőke és Aladdin lámpája, stb. Az ilyen gondolatformák közősek és számtalan egyén képzelete termékének összeolvadásával jöttek létre.

A gyermekeknek élénk és fogékony képzeletük van, így az általuk olvasott könyveknek jó képviselőjük van a gondolatformák világában, sok kiváló és életszerű kép létezik Sherlock Holmes-ról, Kettle kapitányról, Dr. Nikoláról és másokról.

Összességében azonban a napjaink regényei alapján életre hívott gondolatformák egyetlen esetben sem olyan tiszták, mint amiket elődeink készítettek Robinson Crusoe-ról vagy Shakespeare színdarabjainak szereplőiről. Ez természetesen azért van, mert az emberek manapság felületesebben és kevésbé komoly figyelemmel olvasnak, mint régebben.

Ennyit a gondolatformák keletkezéséről. Most áttérünk a létrehozókra és másokra gyakorolt hatások tárgyalására.

Minden ember, aki éli az életét, háromféle gondolatformát hoz létre:

(1) Azokat, amelyek – mivel sem az elgondolójuk köré nem gyűlnek, sem nem irányulnak különösebben valamilyen személyre – elmaradnak mögötte, mint egyfajta ösvény, ami jelzi az útját.

(2) Azokat, amelyek – mivel a kigondoló köré csoportosulnak – körülötte lebegnek, és követik őt, bárhová is megy.

(3) Azokat, amelyek egyenesen kirepülnek a kigondolótól, megcélozva egy meghatározott célpontot.

Az első osztályba tartozó gondolatforma, mivel nem határozottan személyes, és különösen nem is valaki másra irányuló, egyszerűen különállóan lebeg az atmoszférában, az egész idő alatt olyan rezgéseket sugároz ki, amelyek hasonlóak ahhoz, amiket megteremtője eredetileg kiküldött. Ha a forma nem kerül kapcsolatba bármely más mentális testtel, a sugárzás fokozatosan kimeríti energiakészletét, és ebben az esetben darabokra esik szét.

De ha sikerül neki rokonrezgést felébreszteni bármely közelben lévő mentális testben, vonzás jön létre, és a gondolatforma általában beleolvad az adott mentális testbe.

A fejlődés jelenlegi szintjén az emberek gondolatainak nagy többsége általában még akkor is önmagukra irányul, amikor aktívan nem is önzők. Ilyen önközpontú gondolatok lebegnek a gondolkodó körül. Valójában a legtöbb ember ilyen gondolatokból álló burokkal veszi körül a mentális testét. Ezek szüntelenül körülöttük lebegnek, és állandóan hatnak rájuk. Arra törekednek, hogy lemásolják önmagukat, vagyis elérjék az embernél, hogy a korábban keltett gondolatokat megismételje. Sok ember érzi ezt a belülről ránehezedő nyomást, bizonyos gondolatoknak ezt az állandó sugallatát, különösen akkor, amikor munkája után megpihen, és nincs határozott gondolat az elméjében. Ha a gondolatok rosszindulatúak, gyakran azt gondolja róluk, hogy valamilyen kísértő démonok sarkallják a bűnre. Pedig ezek nem egyebek, mint saját teremtményei, ő a saját maga kísértője.

Az ilyen típusú megismételt gondolatok fontos szerepet játszanak annak megteremtésében, amit Prârabdának vagy „érett” karmának hívnak. Ugyanolyan fajtájú gondolatok kitartó ismételtetése – mondjuk a bosszú gondolatáé – végül eljuttatják az embert arra a pontra, ami összehasonlítható a telített oldat állapotával. Ahogyan ugyanolyan fajtájú anyag hozzáadása az oldathoz az egész megszilárdulását eredményezi, ugyanígy egy csekély további impulzus egy bűntény elkövetését fogja eredményezni. Hasonlóképpen mások megsegítésével kapcsolatos gondolatok ismételtetése, amikor a lehetőség ösztönző ereje megérinti az embert, hősies cselekedetben kristályosodhat ki. Ilyen körülmények között az ember elcsodálkozhat azon, hogy bűntényt követett el, vagy az önfeláldozás valamilyen hősies cselekedetében tanúsított teljesítményén, és nem ismeri fel, hogy az ismétlődő gondolat tette cselekedetét elkerülhetetlenné. Ezeknek a tényeknek az átgondolása elvezet a szabad akarat és a szükségszerűség vagy végzet régi problémájának magyarázatához.

Ráadásul az ember gondolatformái arra törekednek, hogy mások hasonló természetű gondolatformáit az ember felé húzzák. Így az ember magához vonzhat nagymennyiségű energiautánpótlást kívülről. Természetesen rajta múlik, hogy jó vagy rossz természetű erőket vonz-e magába.

Általában minden határozott gondolat egy új gondolatformát hoz létre, de ha már egy ugyanolyan természetű gondolatforma lebeg a gondolkodó körül, bizonyos körülmények között az ugyanolyan témájú új gondolat, ahelyett hogy egy új formát hozna létre, a régivel olvad össze, és azt erősíti, és így ugyanazon a témán hosszasan töprengő ember néha hatalmas erejű gondolatformát hozhat létre. Ha a gondolat rosszindulatú, az ilyen gondolatformának igazán ártalmas, esetleg sok évig tartó befolyása lehet, és ez idő alatt egy valódi élőlény külső megjelenésével és erejével rendelkezhet.

Az önmagára irányuló gondolatok burkának nyilvánvalóan arra kell törekednie, hogy elhomályosítsa a mentális látást, és elősegítse az előítéletek kialakulását. Ha egy ilyen burkon keresztül néz ki az ember a világra, természetesen mindent az uralkodó színnel átszínezve lát, így mindent, ami kívülről eléri, a burok jellege többé-kevésbé módosít. Így amíg az ember nem irányítja tökéletesen a gondolatait és az érzelmeit, semmit sem lát a maga valóságában, mivel minden megfigyelésének ezen a közegen keresztül kell történnie, ami hasonlóan a roszszul elkészített szemüveghez, mindent megszínez, és eltorzít.

Ez volt az oka, hogy Áryasangha (most Djwâl Kúl Mesterként ismerjük) azt mondta *A Csend Hangjában*, hogy „az elme a valóság gyilkosa”. Ezzel felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy egyetlen dolgot sem olyanak látunk, amilyen az a valóságban, hanem csak a képet, amelyet róla alkotni tudunk, és így szükségszerűen mindent átszíneznek a saját magunk által alkotott gondolatformák.

Ha az ember másról alkotott gondolata csupán elmélkedő (kontemplatív) jellegű, és nincs benne érzelem (mint a szeretet vagy az ellenszenv) vagy vágy (például, hogy találkozzon az adott emberrel) a gondolatnak általában nincs érzékelhető hatása arra az emberre, akire gondol.

Viszont ha érzelem, például szeretet társul a gondolathoz, a gondolkodó mentális testéből felépült gondolatforma az asztrális testéből is von maga köré anyagot, és ez az asztro-mentális forma kirepül abból a testből, amelyben keletkezett, egyenesen az érzelem tárgyához megy, és rátapad.

Ez a leydeni palackhoz hasonlítható, az elementál-esszenciából álló forma megfelel a palacknak, a gondolatenergia pedig az elektromos töltésnek.

Ha az ember az adott pillanatban passzív állapotban van, vagy a gondolatformával harmonizáló jellegű aktív rezgések vannak benne, a gondolatforma azonnal kisül rajta, és megszűnik létezni. A célja az, hogy saját rezgéséhez hasonlókat váltson ki, ha ilyen még nem létezik, vagy a már ott találtat erősítse.

Ha az ember elméjét olyan erősen lekötik más területek, hogy a rezgés számára lehetetlen belépési pontot találni, akkor a gondolatforma körülötte lebeg, alkalmas pillanatra várva, hogy kisüljön.

Az egyik embertől a másikhoz küldött gondolatforma így bizonyos mennyiségű erő és anyag tényleges, a küldőtől a befogadóig való átvitelét foglalja magában.

A gondolathullám és a gondolatforma hatása közötti különbség az, hogy a gondolathullám – ahogyan a VII. fejezetben láttuk – nem hoz létre meghatározott teljes gondolatot, hanem csak arra törekszik, hogy a magáéhoz hasonló jellegű gondolatot hozzon létre, így a gondolathullám sokkal kevésbé határozott tevékenységében, de sokkal nagyobb területre jut el.

Másrészt a gondolatforma határozott, teljes gondolatot szállít, és a gondolat pontos természetét viszi át azokhoz, akik készek befogadására, viszont egyszerre csak egyetlen személyt érhet el.

Tehát a gondolathullám rendkívül alkalmazkodó, például egy vallási áhítat hullám arra törekszik, hogy áhítatot ébresszen fel a befogadóban, noha az áhítat tárgya lehet teljesen különböző a küldő és a befogadó esetében. Viszont egy gondolatforma azon istenség pontos képét idézi elő, aki iránt az áhítatot eredetileg érezték.

Ha a gondolat elég erős, a távolságnak egyáltalán nincs jelentősége a gondolatforma számára, de egy átlagember gondolata rendszerint gyenge és szétszórt, ezért egy korlátozott területen kívül nem hatásos. Mondjuk, egy szerető vagy védelmezni kívánó gondolatforma, ami erősen a másik személy felé irányul, elmegy az elgondolt emberhez, és ott marad az aurájában oltalmazó és védelmező közegeként, minden alkalmat meg fog keresni, hogy szolgáljon és védelmezzon, nem tudatos és szándékos cselekedetekkel, hanem a reá ható impulzust vakon követve, és erősíti a barátságos erőket, amelyek az aurába ütköznek, a barátságatlanokat pedig gyengíti. Ilyen módon valódi őrangyalokat lehet teremteni és fenntartani azok körül, akiket szeretünk. Sok anya „imája” távollevő gyermekéért kering így körülötte, és a leírt módon működik.

E tények ismeretében tudatára kell ébrednünk annak, hogy milyen hatalmas erő került a kezünkbe. Csak megismételhetjük azt, amit már korábban is elmondtunk, amikor a gondolathullámokkal foglalkoztunk, vagyis sok olyan eset van, amikor nem tudunk semmit sem tenni egy ember érdekében a fizikai síkon. Az ember mentális (és asztrális) testére viszont hathatunk, és azok gyakran sokkal könnyebben befolyásolhatók, mint a fizikai teste. Ezért mindig

van lehetőségünk arra, hogy hassunk asztrális vagy mentális testére segítő gondolattal, szerető érzéssel, stb. A gondolat törvényei azok, amik, az biztos, hogy az eredményeknek meg kell érkezniük, nincs lehetőség a kudarcra, még ha a fizikai síkon nem is látható a következmény.

A tanuló könnyen felfogja, hogy egy gondolatforma csak akkor képes hatni egy másik emberre, ha ennek az aurájában olyan anyagok vannak, amelyek képesek rezonálva válaszolni a gondolatforma rezgéseire. Azokban az esetekben, amikor a gondolatforma rezgései kívül esnek azon a tartományon, amin belül az ember aurája képes rezegni, a gondolatforma visszapattan róla, mégpedig olyan erővel, ami arányos azzal az energiával, amellyel becsapódott. Ez a magyarázata annak a mondásnak, hogy a tiszta elme és szív a legjobb védelem az ellenséges támadásokkal szemben, mert a tiszta elme és szív olyan finom és magasrendű anyagból építi fel az asztrális és mentális testeket, hogy ezek nem képesek válaszolni a támadó durva és sűrű anyag rezgéseire.

Ha egy gonosz gondolat, amit ártó szándékkal küldtek ki, becsapódik egy megtisztult testbe, visszapattan, és a legkisebb ellenállású vonal mentén száll visszafelé, visszatér kiküldőjéhez, és belecsapódik. Őt viszont, mivel asztrális és mentális testeiben az általa létrehozott gondolatformához hasonló anyag van, ez válaszrezgésekre készíteti, és így a romboló hatásoktól – amiket másnak szánt – ő maga fog szenvedni. Ezért „az átkok (és az áldások) visszaszállnak a küldő fejére”. Ebből származnak azok a nagyon komoly hatások, amikor valaki egy magasan fejlett embert gyűlöl, vagy rágalmaz. Az ellene kiküldött gondolatformák nem árthatnak neki, hanem visszapattannak kiküldőjükre, megviselik mentálisan, erkölcsileg vagy fizikailag.

Amikor az ember valamilyen távoli helyre képzeletben magát, vagy komolyan szeretne ott lenni, a gondolatforma, amit saját képzeletében hoz létre, megjelenik az adott helyen. Nem ritkán mások is meglátnak az ilyen gondolatformákat, és néha összetévesztik az adott ember asztrális testével vagy kísértetével. Ahhoz, hogy ez lehetséges legyen, vagy az észlelőnek kell megfelelő tisztánlátással rendelkeznie az adott pillanatban, hogy a gondolatformát megláthassa, vagy a gondolatformának kell elég erősnek lennie ahhoz, hogy materializálhassa önmagát, vagyis hogy átmenetileg bizonyos mennyiségű fizikai anyagot vonjon maga köré.

A gondolatnak, amely ilyen formát létrehoz, szükségszerűen erősnek kell lennie, és ezért a mentális test anyagának nagy részét felhasználja. Így tehát, bár a forma kicsi és összetömrített, amikor elhagyja a gondolkodót, általában életnagyságúra terjed ki, mielőtt rendeltetési helyén megjelenik. Ezen kívül egy ilyen gondolatforma, amelynek lényegében mentális anyagból kell állnia, nagyon sok esetben jelentős mennyiségű asztrális anyagot is von maga köré. Magára öltve az asztrális formát, a mentális elementál ragyogása nagy részét elveszíti, bár fénylő színe még tisztán látható az alacsonyabb anyag burkán belül, amit magára öltött. Mint ahogyan az eredeti gondolat lélekkel tölti el a mentális sík elementál-esszenciáját, ugyanez a gondolat, kiegészítve a formájával, mint egy mentális elementállal, az asztrális elementál lelkeként működik.

Egy olyan gondolatforma, mint amelyet az imént leírtunk, semmit nem tartalmaz a gondolkodó tudatából. Amint egyszer kiküldte magából, normális esetben a forma teljesen elkülönült lényvé válik. Valójában nem szűnik meg teljesen a kapcsolata létrehozójával, de ez gyakorlatilag csak annyi, hogy rajta keresztül megmarad némi hatás átvételének lehetősége.

Van azonban a tisztánlátásnak egy olyan fajtája, ami a szokványos tisztánlátásnál magasabb rendű, és ami megkövetel bizonyos mértékű hatalmat a mentális síkon. Olyan erős kapcsolatot szükséges fenntartani az újan létrehozott gondolatformával, és annyira kézben kell azt tartani, amennyire csak lehetséges, hogy a segítségével a látó benyomásokat szerezzen. Ezek a benyomások, amelyek a formát érik, rezonáló rezgések útján adódnak át a gondolkodónak. Az ilyen típusú tisztánlátás tökéletes esetében a látó mintha tudatának egy részét vetítené bele a gondolatformába, és egyfajta előretolt állásként használná azt, ahonnan a megfigyelés lehetséges. Ilyenkor majdnem olyan jól láthat mindent, mintha maga állna a gondolatforma helyén.

Azok az alakok, amiket néz, életnagyságuként és közvetlen mellette jelennek meg, és lehetségesnek találja nézőpontját megváltoztatni, ha úgy kívánja.

Mindenki, aki egyáltalán képes gondolkodni, gyakorolja a gondolatformák létrehozásának képességét. A gondolatok dolgok, és nagyon hatalmas dolgok, valamennyien éjjel-nappal szüntelenül gondolatformákat alkotunk. Gondolataink – ahogyan sokan feltételezik – *nem* kizárólag ránk tartoznak. A rossz gondolatok valójában messzebbre jutnak, mint a rossz szavak, és bármely más emberre hatással lehetnek, akiben csírájában már megvan a rossz.

Egy Mester így írt: „*Az ember állandóan benépesíti térbeli környezetét saját világával, elárasztja képzelete, vágyai, ösztönei és szenvedélyei következményeivel*”.

Egy Mester arról is írt, hogy az Adeptus képes: „*kivetíteni és materializálni a látható világban azokat a formákat, amiket képzelete hozott létre a láthatatlan világban található semleges kozmikus anyagból. Az Adeptus nem teremt semmi újat, csak felhasználja és kezeli azokat az anyagokat, amik a természet tárházában körülötte megtalálhatók, és azokat az anyagokat, amelyek egy örökkévalóság alatt már felvettek minden formát. Ő ezek közül csak kiválaszt egyet, amire szüksége van, és ismét előhívja az objektív létezésbe*”.

A fejlett és fejletlen ember közötti az a különbség, hogy a fejlett ember tudatosan használja gondolaterejét. Amikor egy ilyen ember képes tudatosan létrehozni és irányítani egy gondolatformát, hasznos képességei nyilvánvalóan nagymértékben megnövekednek, mert a gondolatformát arra is használhatja, hogy olyan helyeken dolgozzon, ahová ő maga az adott pillanatban nem tud mentális testében eljutni. Így gondolatformáit figyelheti, vezetheti, és akarata közvetítőjévé teheti.

Talán a legmagasabb rendű példa a gondolatformára az, amit a keresztény egyház a Jelenlét Angyalaként ismer. Ez nem az angyali birodalom egyik tagja, hanem Krisztus egyik gondolatformája, ami Hozzá hasonlít megjelenésében, és magának Krisztus tudatának egyik kiterjesztése. A Jelenlét Angyalának segítségével történik meg az „elemek” megváltoztatása, amit a kenyér és a bor átváltoztatásaként ismerünk.

Hasonló jelenség fordul elő – bár alacsonyabb szinten – a szabadkőműves páholyokban, ahol a H.O.A.T.F. képét használják. Ez a gondolatforma annyira az Ő egyik része, hogy a páholy ugyanúgy részesül az Ő üdvéből és áldásából, mintha Ő állna ott fizikai formában.

Az akaraterő megfeszítésével az is lehetséges, hogy egy mesterséges elementált vagy gondolatformát azonnal széteszlassunk, mint ahogyan a fizikai síkon is lehetséges megölni egy mérges kígyót, hogy az ne okozhasson több bajt. Ezt azonban az okkultistának semmilyen tevékenysége közben nem ajánlott megtennie, csak rendkívül kivételes körülmények között. Ahhoz, hogy ennek okát megvilágítsuk, némi további magyarázatot kell adnunk az elementál-esszenciával kapcsolatban.

Az elementál-esszencia, amiből a gondolatforma felépül – amint már láttuk –, saját útját követve fejlődik, vagyis megtanul minden lehetséges sebességgel rezegni. Ezért amikor egy gondolat egy időre fenntartja egy bizonyos sebességgel rezegve, ebben a mértékben segíti, és így a következő alkalommal, amikor egy hasonló rezgés éri el, a korábbinál könnyebben fog rá válaszolni.

Az, hogy a belé lelket lehelő gondolat rossz vagy jó, semmi különbséget nem jelent az esszencia számára – mindaz, amire szüksége van a fejlődéséhez csak annyi, hogy valamilyen gondolat felhasználja. A jó és a rossz közötti különbség az elért esszencia minőségében mutatkozik meg, egy rossz gondolat vagy vágy kifejeződéséhez durvább anyagra van szükség, egy magasabb rendű gondolat vagy vágy finomabb anyagot igényel.

A mentális elementál-esszencia így fejlődik fokozatosan az emberek, természetszellemek, dévák, sőt még az állatok – már amennyire azok gondolkodnak – gondolatainak tevékenységén keresztül.

Így ebből az okból – mármint nehogy bármilyen módon megakadályozza a fejlődését – az okkultista, amikor lehetséges, elkerüli a mesterséges elementál megsemmisítését, inkább megvédi tőle magát és másokat egy burok alkalmazásával.

A tanulóknak természetesen nem szabad azt képzelnie, hogy durva gondolatok kigondolása a kötelessége azért, hogy elősegítse az esszencia durvább típusainak fejlődését. Van éppen elég fejletlen ember, akinek mindig durvább, alacsonyabb rendű gondolatai vannak. Az okkultistának állandóan arra kell törekednie, hogy magasabb rendű és tiszta gondolatai legyenek, és így a finomabb elementál-anyag fejlődését segítse, olyan területen dolgozva, ahol még csak kevés munkás van.

Mielőtt a gondolatformák témáját elhagynánk, meg kell említenünk, hogy minden hang nyomot hagy az asztrális és mentális anyagban – nemcsak azok, amit a zenei hangoknak hívunk, hanem minden másfajta hang is. Néhányat ezek közül *Az asztrális test* VII. fejezetében leírtunk.

A gondolatforma vagy építmény, ami a magasabb síkokon épül fel a keresztény szentmise során, valamennyire különbözik a hétköznapi gondolatformáktól, bár a zene által alkotott formákkal sok közös vonása van. Egy magasabb síkbeli szerkezetből áll, ami azokból az anyagokból épül fel, amelyeket a mise első részében a pap és a hívek biztosítanak az éterikus, asztrális és mentális szinteken, a még magasabb szintű anyagok a szertartás későbbi részében főleg az angyali seregektől származnak. A gondolat-építmény egy vízdesztilláló üzem lepárolójához hasonlítható. A gőz lehűl, és vízként csapódik le a hűtőkamrában. Hasonlóképpen, az eucharisztikus építmény eszközül szolgál az imádkozók által biztosított anyagok összegyűjtéséhez és lecsapódásához, amibe a legfelsőbb szintekről eredő isteni erő különleges áradata leeresztkedhet, és ami lehetővé teszi az angyali segítőknek, hogy ezt az erőt a fizikai világban bizonyos meghatározott célokra használják.

Minden nagy vallás szertartásai az ilyen eredmények létrehozását célozzák meg valamilyen közös tevékenység segítségével. A szabadkőműves szertartások is hasonló célt érnek el, bár eltérő módon. A szabadkőműves szertartáson felépülő gondolatforma a valódi „mennyei kupola”, ami úgy is tekinthető, mint egy hátán fekvő ember aurája. Ez a szimbolizmus máshol is megjelenik, mint például József sokszínű kabátjában, a dicsfény-palástban, amit a beavatott ölt magára, és a görög filozófusok Augoeidesz-ében is, a megdicsőült testben, amiben az ember lelke tartózkodik a finom, láthatatlan világban.

IX. FEJEZET

A GONDOLATÁTVITEL MECHANIZMUSA

Mielőtt áttérnénk a gondolatátvitel jelenségének tárgyalására és annak az emberekre gyakorolt hatására, hasznos lesz, ha leírjuk azt a mechanizmust, amellyel a gondolatot át lehet vinni az egyik emberről egy másikra.

A telepátia kifejezés szó szerint azt jelenti: „távolról érezni”, ezért eredetileg találóan az érzések vagy érzelmek átvitelére korlátozódott. Most azonban általánosságban és majdnem szinonimaként a gondolat átvitelére használják, és jelentheti egy kép, gondolat vagy érzelem nem fizikai eszközökkel történő átvitelét egyik emberről a másikra.

A telepátiában három lehetőség van. Közvetlen kommunikáció lehetséges

- (1) két éterikus agy,
- (2) két asztrális test,
- (3) két mentális test között.

Az első módszernél, amit fizikai vagy éteri módszernek nevezhetünk, a gondolat először a mentális testben okoz rezgéseket, azután az asztrális testben, majd az éterikus agyban, végül pedig a fizikai agy sűrű molekuláiban. Az agy-rezgések hatnak a fizikai éterre és a hullámok kifelé haladnak, míg el nem érnek egy másik agyat, ahol rezgéseket keltenek az éterikus és sűrű részecskékben. Majd a befogadó agyban keletkezett rezgések átadódnak a hozzá kapcsolódó asztrális és mentális testeknek, és így érik el a tudatot.

Ha egy ember erősen gondol egy konkrét formára a fizikai agyban, létrehozza a formát az éterikus anyagban, és a kép elkészítése közben tett erőfeszítése éterikus hullámokat is küld ki minden irányban. Nem magát a képet küldi ki, hanem egy rezgéssorozatot, amely lemásolja a képet. A folyamat valamelyest analóg a telefonnal, ahol nem magát a hangot viszik át, hanem a hang által keltett nagyszámú elektromos rezgést, amik ha belépnek a hallgatóba, ismét beszédhangokká alakulnak át.

A gondolatátvitel szerve a tobozmirigy, éppúgy, mint a látásé a szem. A tobozmirigy a legtöbb emberben csökevényes, de fejlődésben van, nem pedig visszafejlődésben, és lehetséges a fejlődését felgyorsítani, és így teljesíteni tudja jellegzetes feladatát, azt a funkciót, amely a jövőben minden emberben kifejlődik.

Ha bárki nagyon megfeszítetten gondol egy egyszerű elképzelésre, összpontosított és kitarító figyelemmel, egy gyenge remegés vagy borzongató érzés – ami egy hangya motoszkálásához hasonlítható – fog tobozmirigyében tudatosodni. Ez a remegés a mirigyet átható éterben történik, és gyenge magnetikus áramlatot idéz elő, ez kelti fel azt a borzongató érzést a mirigy sűrű molekuláiban. Ha a gondolat elég erős ahhoz, hogy ilyen áramlatot idézzon elő, akkor a gondolkodó tudja, hogy sikerült neki a gondolatát olyan félreérthetlenné és erőssé tenni, ami képessé teszi az átvitelét.

A tobozmirigy éterében lévő rezgés hullámokat kelt a környező éterben, hasonlóan a fényhullámokhoz, csak sokkal kisebbeket és gyorsabbakat. Ezek a rezgések minden irányban kitépnek, mozgásba hozzák az étert. Ezek az éterikus hullámok viszont egy másik agy tobozmirigyének éterében keltenek rezgéseket, és innen adódnak át az asztrális és mentális testnek egymás után, így jutnak el a tudatba, amint azt korábban leírtuk. Ha ez a második tobozmirigy nem képes a rezgéseket lemásolni, akkor a gondolat észrevétlenül halad tovább, és nem kelt nagyobb hatást, mint amilyet a fényhullámok keltenek egy vak ember szemében.

A gondolatátvitel második vagy asztrális módszerénél az éteri agy egyáltalán nem vesz részt a folyamatban, a kommunikáció közvetlenül a két asztrális test között jön létre.

A harmadik, vagy mentális módszernél a gondolkodó, miután létrehozott egy gondolatot a mentális síkon, nem küldi le az agyba, hanem közvetlenül egy másik gondolkodó mentális testéhez irányítja. Az a képesség, hogy ezt szándékosan megtegyük, sokkal magasabb szintű

mentális fejlettséget kíván, mint a gondolatátvitel fizikai módszere, mert a küldőnek tudatosnak kell lennie a mentális síkon, hogy tudatosan gyakorolhassa ezt a tevékenységet.

Amikor az emberiség fejlettebb lesz, valószínűleg ez lesz a kommunikáció mindennapi módszere. Ezt a Mesterek már alkalmazzák, hogy utasításokat adjanak tanítványaiknak, és ilyen módon a legbonyolultabb gondolatokat is könnyen átadhatják.

X. FEJEZET

A NEM-TUDATOS GONDOLATÁTVITEL

A VII. és a VIII. fejezetben foglalkoztunk a gondolathullámok és a gondolatformák létrehozásával, és bizonyos mértékben ezek másokra gyakorolt hatásával. Témánk utóbbi aspektusa eléggé fontos ahhoz, hogy szükség legyen további részletezésre. Először a gondolatátvitelnek azzal a fajtájával fogunk foglalkozni, ami vagy teljesen, vagy részben öntudatlan.

Abból, amit már elmondtunk, világos, hogy minden ember, bárhová is menjen, maga mögött hagy egy gondolatokból álló ösvényt. Ahogyan például az utcán megyünk, egész idő alatt más emberek gondolatainak tengerében járunk, az egész atmoszféra tele van velük, halványan és határozatlanul.

Ha az ember egy időre üresen hagyja elméjét, ezek a maradék gondolatok, amelyeket más emberek hoztak létre, keresztül sodródhatnak rajta, de a legtöbb esetben kevés hatással vannak rá, időnként azonban komolyan befolyásolják. Néha olyan gondolat érkezik oda, ami magára vonja az ember figyelmét, és így elméje megragadja, és egy-két pillanatra a magáévá teszi azt, saját erejének hozzáadásával megerősíti, azután ismét eldobja, hogy másvalakire hasson.

Az ember ezért nem felelős az olyan gondolatért, amely belebeg az elméjébe, mivel az nem a sajátja, hanem valaki másé. Viszont igenis felelős érte, ha felveszi, hosszasan időzik rajta, és megerősítve továbbküldi azt.

A sokféle forrásból származó ilyen gondolat-keveréknek nincs határozott összefüggése, noha közülük akármelyik elindíthatja az összetartozó gondolatok irányvonalát, és így ráveheti az elmét, hogy róla gondolkodjon. Sok ember, ha megvizsgálnák az elméjükön áthaladó gondolatok áramlatát, valószínűleg nagyon meg lenne lepve, amikor felfedezné, mennyi üres és haszontalan elképzelés lép be és hagyja el elméjét rövid idő alatt. A legtöbb esetben teljesen haszontalanok, és általános irányuk inkább rossz, mint jó.

Így az emberek állandóan befolyásolják egymást gondolataikkal, amiket a legtöbbször határozott szándék nélkül küldenek ki. Tulajdonképpen a közvélemény is leginkább ilyen módon jön létre, mert a közvélemény legnagyobb része gondolatátvitel. A legtöbb ember nem azért gondolkodik bizonyos irányokban, mert egyes kérdéseket gondosan végiggondolt, hanem mert sok más ember is ugyanazon irányok mentén gondolkodik, és a többiek magukkal viszik. Az erőteljes gondolkodó erős gondolata kilép a mentális világba, a fogékony és befolyásolható elmék pedig felfogják azt. Ezek megismétlik a rezgéseit, felerősítik a gondolatot, és így elősegítik, hogy másokat is befolyásoljon, a gondolat pedig egyre erősebbé válik, és végül nagyszámú embert befolyásol.

Ha ezekre a gondolatformákra tömegükben tekintünk, könnyen megérthetjük azt az óriási hatást, amit nemzeti és faji érzések létrejöttében, és így az elme részrehajlóvá és előítéletessé tételében keltenek. Mindannyian oly légkörtől körülvéve nővünk fel, amiben tömegesen vannak bizonyos eszméket megtestesítő gondolatformák, nemzeti előítéletek, a dolgok nemzeti szempontból történő megközelítése, nemzeti típusú gondolatok és érzelmek – ezek mind hatnak ránk születésünktől fogva, sőt még az előtt is. Mindent ezen az atmoszférán keresztül látunk, ez az atmoszféra minden gondolatot többé-kevésbé megtör, és saját mentális és asztrális testünk összhangban rezeg vele. Majdnem mindenkin uralkodik a nemzeti atmoszféra, a „közvélemény” – ha egyszer kialakult – irányítja a nagy többség elméjét, szüntelenül bombázza agyukat és könnyen vezethető rezgéseket kelt bennük. Éjjel-nappal hatnak ránk ezek a befolyások, és saját tudatalattink teszi azokat hatékonyabbá. A legtöbb ember inkább befogadó, mint kezdeményező természetű, és szinte automatikusan lemásolják azokat a gondolatokat, amelyek elérik őket, így ez a nemzeti atmoszféra állandóan erősödik.

Ennek a helyzetnek elkerülhetetlen eredménye az, hogy a nemzetek a más nemzetektől érkező hatásokat saját rezgési sebességüknek megfelelően módosítják. Ezért a különböző nemzetek emberei ugyanazokat a tényeket nézve hozzáadják azokhoz saját, meglévő előítéletei-

ket, és teljesen őszintén vádolják egymást a tények meghamisításával és tisztességtelen módszerek alkalmazásával. Ha ezt az igazságot és elkerülhetetlenséget felismernék, sok nemzetközi konfliktust napjaink gyakorlatánál könnyebben lehetne elsimítani, sőt, sok háborút is el lehetne kerülni. Akkor minden nemzet felismerné az „egyéni elfogultságot”, és ahelyett, hogy másokat hibáztatnának az eltérő vélemény miatt, a két nézőpont között a közöset keresnék, és nem ragaszkodnának teljes egészében a sajátjukhoz.

A legtöbb ember sohasem tesz erőfeszítést arra, hogy saját maga tegyen különbséget a dolgok között, mert képtelen megszabadulni a gondolatformák nagy tömegének hatásától, ami a közvéleményt alkotja. Ezért valójában egyáltalán nem látják az igazságot, még csak a létezéséről sem tudnak, megelégednek azzal, hogy az igazság helyett elfogadják ezt az óriási gondolatformát. Az okkultistának azonban elsőrendű kötelessége, hogy tiszta és előítéletmentes nézetet érjen el mindenről, mindent úgy lásson, amilyen az valójában, és nem úgy, ahogyan azt sok más ember feltételezi.

Az éleslátás e tisztaságának biztosításához szüntelen éberségre van szükség. E nagy, lebegő gondolatfelhő befolyásának észlelése nem ugyanaz, mint az a képesség, hogy ellenálljunk a befolyásának. Az általa gyakorolt nyomás mindig jelen van, és felfedezhetjük, hogy teljesen öntudatlanul engedünk neki mindenféle kisebb dologban, még akkor is, ha a nagyobb dolgok tekintetében távol tartjuk magunkat tőle. Ugyanúgy a nyomása alatt születünk, mint ahogyan a légkör nyomása alatt is születünk, és egyiknek sem vagyunk tudatában. De az okkultistának elkerülhetetlenül meg kell tanulnia, hogy teljesen megszabaduljon ettől a befolyástól, szembenézzen az igazsággal, amilyen az valójában, és ne torzuljon el ezen óriási kollektív gondolatformák közegeiben.

A felhalmozott gondolatok befolyása nem korlátozódik arra a hatásra, amit az emberek finomabb tudathordozó eszközeire gyakorolnak. A romboló típusú gondolatforma bomlasztó energiaként működik, és gyakran végezhet pusztítást a fizikai síkon – ezek a „balesetek”, természeti csapások, viharok, forgószelek, hurrikánok, földrengések, árvizek termékeny forrásai.

Háborúkat, forradalmakat, szociális zavargásokat és mindenféle felfordulásokat szíthatnak. A járványoknak, a bűntényeknek, a sorozatos baleseteknek is hasonló a magyarázata. A harag gondolatformái segíthetnek egy gyilkosság elkövetésében. Így az emberek rossz gondolatai, amelyek hatással vannak önmagukra és másokra, minden irányban és számtalan módon nagy pusztítást okozva.

Figyelmünket most arra a hatásra fordítva, amit a gondolatok kimondottan az egyénekre gyakorolnak, emlékeztetjük a tanulót, hogy *Az asztrális test*-ben leírtuk azt a hatást, amit például a vallási áhítat érzésének feltörése az ember asztrális testére gyakorol. Az ilyen áhítatos érzés általában együtt jár áhítatos *gondolatokkal*, ezek a gondolatok – bár elsődlegesen a mentális testben képződnek – nagy mennyiségű asztrális anyagot is maguk köré vonnak, és így működnek mind az asztrális, mind a mentális világban. Ezért a fejlett ember az áhítathullámok központja, amiknek elkerülhetetlenül befolyásolniuk kell más embereket, mind érzéseikben, mind gondolataikban. Természetesen ugyanaz igaz a szeretet, a harag, a depresszió és minden más érzés esetében is.

Egy másik tipikus példa az, amikor egy előadóból kiáradnak a gondolatáramok, a hallgatóságból pedig felemelkednek más, megértés- és elfogadás-áramok, és ezek egyesülnek a beszélőből származókkal.

Gyakran megtörténik, hogy az előadó gondolatainak működése rokonszenvező választ ébreszt a hallgatóság mentális testében, és így abban a pillanatban képesek megérteni az előadót. Később viszont, amikor az előadóból származó inger már nincs jelen, elfelejtik, és azt találják, hogy már nem képesek megérteni azt, ami abban a korábbi pillanatban világos volt a számukra.

Másrészt a kritikus gondolat ellentétes rezgést kelt, megszakítja az áramlatot és összezavarja azt. Azt mondják, hogy bárki, aki látja az így keletkező hatást, aligha felejtí el ezt az elrettentő példát.

Egy könyvet olvasva az ember gondolatai felkelthetik a könyv írójának figyelmét, aki esetleg asztrális testében tartózkodik, mert vagy alszik, vagy már túl van a fizikai halálon. A szerző így odavonzódhat a tanulmányozóhoz, így elérve, hogy olyan hatásosan beburkolja saját atmoszférájába, mintha az író fizikailag is jelen lenne.

Hasonlóképpen, a tanuló gondolata magához vonzhatja más emberek gondolatait is, akik ugyanezt a témát tanulmányozzák.

Különösen jó példa arra a hatásra, amit egy testétől megfosztott ember gondolatai gyakorolnak az élőkre, mondjuk egy gyilkosság miatt kivégzett ember esete, amikor ez úgy áll bosszút, hogy újabb gyilkosságokra bujt fel. Tulajdonképpen ez az egyik magyarázata az ugyanolyan típusú gyilkosságok sorozatának, amelyek időről időre a közösségekben előfordulnak.

Különösen nagy nyomot hagy a gondolatok hatása a gyermekeken. Mint ahogy a gyermek fizikai teste rugalmas és könnyen formálható, ugyanígy van az asztrális és mentális testével is. A gyermek mentális teste úgy issza fel mások gondolatait, mint a szivacs a vizet, és bár lehet, még túl fiatal ahhoz, hogy most lemásolja azokat, a mag a megfelelő időben majd meghozza gyümölcseit. Ezért olyan rendkívül fontos, hogy a gyermek nemes és önzetlen gondolatokkal teli légkörrel legyen körbevve.

A tisztánlátó számára szörnyű élmény látni a gyönyörű fehér gyermek-lelkeket és gyermek-aurákat, ahogyan néhány év alatt beszennyezik és elhomályosítják azokat a környezetükben levő felnőttek önző, tisztátalan és szentségtelen gondolatai. Csak a tisztánlátó tudja, milyen rendkívüli mértékben és milyen gyorsan fejlődnének a gyermekek jellemei, ha a felnőttek jellemei jobbakk lennének.

Noha sohasem helyes arra törekedni, hogy mások gondolatán és akaratán uralkodjunk, még akkor sem, ha a cél jónak tűnik, mégis mindig helyes, ha gondolatainkat egy ember jó tulajdonságaira irányítjuk, és így igyekszünk erősíteni a jó jellemvonásokat. Ellenben, ha gondolatban az ember hibáin vagy rossz tulajdonságain időzünk, megerősítjük a nemkívánatos hajlamaikat, sőt olyan rossz tulajdonságokat is előidézzünk nála, amelyek korábban nem léteztek, vagy csak szunnyadó csírák voltak.

Nézzünk egy egyszerű példát. Tegyük fel, hogy egy csoport ember, akik belemerülnek a pletykázkodásba és a botrányokba, egy másik embert féltékenységgel vádol. Ezek az emberek azonnal elkezdik szerencsétlen áldozatukra önteni a féltékenységet sugalmazó gondolataikat. Ha az áldozat már korábban is hajlamos volt a féltékenységre, nyilvánvaló, hogy az ilyen gondolatok zuhataga ezt nagymértékben fel fogja erősíteni, még akkor is, ha teljesen mentes a féltékenységtől, azok pedig, akik gondolnak és beszélnek elképzelt hibájáról, a legjobb úton vannak, hogy ebben az emberben előidézzék ezt a hibát, amit elképzáltak, és aminek megjelenését kárörvendően figyelik.

A pletykával és botrányal okozott kár szinte mérhetetlen. Emlékeztetjük a tanulót arra, hogy *A Mester lábainál* milyen erős vádat fogalmaz meg ezzel a rossz gyakorlattal szemben. Egy valódi okkultista kritikája olyan formában jelenik meg, hogy annyira mohón csap le az értékes tulajdonságokra, mint ahogyan a modern kritikák rárontanak egy-egy jellembeli fogyatékkosságra.

Így a lehetőség – vagy inkább az elkerülhetetlenség –, hogy képesek vagyunk hatni másokra gondolaterővel jó vagy rossz irányba, hatalmas eszközt ad mindazok kezébe, akik úgy döntenek, hogy élni kívánnak vele.

Az asztro-mentális képek, vagyis a gondolatformák, amelyekkel érzelmek, illetve érzések is társulnak, jelentős szerepet játszanak a többi emberrel való karmikus kapcsolatok létrehozásában. Lássunk egy szélsőséges példát. Tegyük fel, hogy egy ember a keserű gyűlölet és a

bosszú gondolatainak kiküldésével elősegíti, hogy egy másik emberben olyan sugallat fejlőd-
jék ki, ami gyilkosságot eredményez. Az adott gondolat megteremtője karmáján keresztül
szükségszerűen még akkor összekapcsolódik a bűntény elkövetőjével, ha sohasem látta őt a
fizikai síkon. Tudatlanság vagy az emlékezet hiánya nem okoz tévedést a karma törvényének
működésében, és az embernek éppen úgy le kell aratnia gondolatai és érzései eredményeit,
mint fizikai tevékenységeit.

Általában az ember által alkotott mentális képek nagymértékben befolyásolják jövőbeli
környezetét. Ily módon készülnek azok a kötelékek, amelyek jóban-rosszban összekötik az
embereket későbbi életeikben, amelyek rokonokkal, barátokkal és ellenségekkel vesznek kö-
rül bennünket, amelyek segítőköt vagy akadályozókat hoznak utunkba, olyan embereket, akik
szeretnek bennünket anélkül, hogy ezt a szeretetet kiérdemeltük volna ebben az életben, és
olyanokat, akik gyűlölnék bennünket, pedig ebben az életben nem tettünk semmi olyat, ami
erre a gyűlöletre okot szolgáltatott volna. Ezért a gondolataink nemcsak alakítják mentális és
morális jellemünket a ránk ható közvetlen tevékenységükkel, hanem a másokra gyakorolt
hatásukkal segítenek meghatározni jövőendő emberi kapcsolatainkat.

Természetesen lehetséges, hogy nagymértékben megvédjük magunkat a gondolatformák
kívülről érkező behatolásától úgy, hogy az aura anyagából falat vonunk magunk köré. A men-
tális anyag – amint már láttuk – nagyon könnyen válaszol a gondolat ösztönzésére, és könny-
nyen olyan alakra formálhatjuk, amilyenre akarjuk. Ugyanez megtehető az asztrális anyaggal,
ahogyan *Az asztrális test*-ben láttuk.

Mindazonáltal a burok saját célra történő használata bizonyos mértékben a gyengeség be-
ismerését jelenti, a legjobb védelem minden lény számára a sugárzó jóakarát és a tisztaság,
ami minden nem kívánatos dolgot elsöpör a szeretet hatalmas áradatával.

Azok az alkalmak, amikor szükséges lehet a védőburok alkalmazása személyes célra, a kö-
vetkezők:

- (1) amikor tarka tömegbe kerülünk,
- (2) meditációban,
- (3) amikor elalváshoz készülünk,
- (4) különleges körülmények között, amikor valószínű, hogy e nélkül alsórendű gondol-
atok akaszkodnak ránk.

A (2)-vel a XVI. fejezetben, a (3)-mal a XVIII. fejezetben, a (4)-gyel pedig a XIII. fejeze-
ben fogunk fogunk foglalkozni.

A buroknak ettől eltérő alkalmazása akkor történik, amikor másokon segítünk, és egy „lát-
hatatlan segítő” gyakran felbecsülhetetlennek fogja találni, amikor olyan embernek segít, aki
még nem rendelkezik elegendő erővel, hogy megvédje magát, akár határozott és szándékos
kívülről jövő támadással, akár az állandóan jelenlévő fárasztó és összefüggéstelen gondolatok
kavargásával szemben.

Kétségtelennek tűnik, hogy az állatok, amelyek az érzelmek világában élnek, rendelkeznek
azzal a telepatikus képességgel, hogy érzelmi impulzusokat küldenek ki távollévő fajbeli tár-
saiknak. William. J. Long lenyűgöző könyvében, a *Hogyan beszélhetnek az állatok?*-ban azt
állítja, hogy oka van azt hinni, ez a néma kommunikációs módszer az egész állatvilág közös
nyelve.

Az állati élet e pontos és rokonszenves megfigyelője számos példát sorol fel. Egy Don ne-
vű vizsla mindig előre tudta, mikor jön haza a gazdája, még szokatlan és váratlan időpontok-
ban is. Azt is tudta, mikor következik szombat vagy ünnepnap, és a gazdája mikor akarja ki-
vinni az erdőbe. Egy másik, Watch nevű kutyánál többször is megfigyelték, hogy folyton vál-
tozó időpontokban a gazdája elé ment, pár perccel azután, hogy a gazdája lóháton haza indult
egy 5-6 km-nyire lévő helyről. A ló és a kutya között szoros barátság állt fenn.

Mindenki, aki rendszeresen lovagol, jól tudja, hogy a félelem vagy az idegesség milyen
könnyen megy át a lovasról a lovára. Megfigyelték, hogy ha az egyik farkaskölyök elcsatan-

gol a hordától, az anyafarkas nem rohan utána, hanem nyugodtan marad, felemeli a fejét, és folyamatosan a kölyök irányába néz, mire az utóbbi tétovázni kezd, megáll, majd visszaszalad a hordához. Úgy tűnik, a nőstény róka minden pillanatban tökéletes irányítás alatt tartja a családját anélkül, hogy egy hangot is adna, egy kitartó tekintet rájuk, és a kölykök azonnal abbahagyják játékukat, bebújnak a lyukba, és ott maradnak, amíg az anyjuk haza nem jön a vadászból. Egy sebesült farkas, miután néhány napig egyedül feküdt és erőt gyűjtött, tudta, hogyan menjen egyenesen egy 12-15 km-re levő állat teteméhez, amit közben a horda ejtett el, miközben természetesen nem volt követhető nyom.

Egy Rule nevű hajóskapitány megfigyelte, hogy abban a pillanatban, amikor egy ámbráscetet eltalál, tizenöt kilométeren belül lévő az összes többi ámbráscet menekülni kezd, mintha őket is megszigonyozták volna. Bizonyos vadmadarak abban a pillanatban jelennek meg az udvarban, amikor sok más madár már alaposan jóllakott, és sohasem máskor. A seregélyek „repülési gyakorlata” olyan jelenség, ami úgy tűnik, csak a telepatikus elmélettel magyarázható meg. Hasonló megjegyzés tehető a bíbicraj mozgására is.

Sok vadász megfigyelte, hogy ha puska nélkül megy ki az erdőbe, vagy egyáltalán nem akar ölni, gyakran látnak és nagyon megközelítenek rengeteg vadállatot, viszont amikor fegyveresen megy ki, és ölni szeretne, az állatok nyugtalanok, gyanakvók, és megközelíthetetlenek. Egy vadász, aki azt tapasztalta, hogy az izgalom az emberről átvihető az állatokra, elnyomta mind a fizikai, mind a mentális izgalmát, és azt tapasztalta, hogy ez után sokkal könnyebben tudta megközelíteni a zsákmányát, mint azelőtt, hogy a leckéjét megtanulta volna, aminek igazságát az általa elejtett tigrisek bőrei bizonyítják.

Szerzőnk tovább megy, és azt állítja, hogy találkozott sok indiánnal és másokkal, akik rendelkeztek azzal a képességgel, amit bizonyos afrikaiak „chumfo”-nak neveznek. Ez úgy működik, mintha külön érzékszerv lenne, és figyelmeztet a közeledő veszélyekre és egyebekre, gyakran olyan körülmények között, amelyek kizárják a normális, öt érzékszervvel felfogható bármilyen információ lehetőségét.

Azoknak az olvasóknak, akiket részleteiben érdekel ez a téma, és általában az állati élet, melegen ajánljuk a *Hogyan beszélnek az állatok?* és William J. Long többi könyvének elolvasását.

XI. FEJEZET

A TUDATOS GONDOLATÁTVITEL ÉS A MENTÁLIS GYÓGYÍTÁS

Szinte bármely két ember képes meggyőződni a gondolatátvitel lehetőségéről, sőt bizonyos mértékű jártasságot is elérhetnek abban, feltéve, hogy elegendő időt és kitartást szentelnek erőfeszítéseiknek, és képesek tiszta és kitartó gondolkodásra. Természetesen létezik a témáról eléggé figyelemreméltó irodalom, mint például a *Transactions of the Psychical Research Society* [A Pszichikai Kutatások Egyesületének beszámolóí].

A két kísérletezőnek meg kell állapodnia egy kölcsönösen megfelelő időpontban, és mondjuk naponta 10-15 percet szentelni a feladatnak. Mindkettőnek biztosítania kell, hogy semmilyen formában ne szakítsák félbe. Az egyiknek a gondolat kivetítőjének vagy az adónak, a másiknak pedig a vevőnek kell lennie. A legtöbb esetben kíváncsi a szerepeket váltogatni, hogy elkerüljék azt a kockázatot, hogy az egyik abnormálisan passzívvá váljon. Egyébként az is kiderülhet, hogy az egyik sokkal jobb az adásban, a másik pedig a vételben.

Az adónak választania kell egy gondolatot, ami bármi lehet, egy elvont gondolattól a konkrét tárgyig vagy egy egyszerű geometriai formáig, rákoncentrál, és azt akarja, hogy a barátja megértse. Nem szükséges megkövetelni, hogy az elme teljes koncentráció állapotában legyen, elegendő olyan állapot elérése, amelyet Patandzsali „egy pontra irányított”-ként ír le. A gyakorlatlan kísérletező jó, ha nem koncentrál túl hosszasan, mivel a figyelem elkezd bizonytalanlanná válni, elkalandozni, és egy rossz szokás vagy túlerőltetés alakul ki, ami fáradtsághoz vezet. A legtöbb ember számára a másodpercek biztonságosabbak, mint a percek.

A vevő testét a lehető legkényelmesebb helyzetbe helyezi, mivel a legcsekélyebb testi kényelmetlenség képes elvonni a figyelmét a szóban forgó témától. Elméjét üressé kell tennie, ami semmi esetre sem könnyű feladat a gyakorlatlan számára, de egyszerűvé válik, amint bejön a dologba. Ezután meg kell jegyeznie a gondolatokat, amelyek elméjébe érkeznek. Ezeket le kell írnia, csak igyekeznie kell elérni, hogy passzív maradjon, ne utasítson el semmit és ne bátorítson semmit.

Az adónak is természetesen fel kell jegyeznie a küldött gondolatokat, és a két feljegyzést megfelelő időközben össze kell hasonlítani.

Hacsak a kísérletezők nem abnormálisan fogyatékosak az akarat használata és a gondolatok irányítása terén, néhány hét, legfeljebb néhány hónap alatt bizonyos kommunikációs képesség ki fog alakulni. E sorok írója megtapasztalta, hogy az első próbálkozásra is megtörténik.

A „fehér” okkultizmus tanulója, ha egyszer meggyőződött a gondolatátvitel lehetőségéről, nem elégszik meg a fent leírt akadémikus kísérletekkel, sem azzal, hogy szerető gondolatokat küldjön barátainak, akármennyire hasznosak lehetnek is azok az ő mércéjük szerint. Lehetséges számára, hogy gondolaterejét egy sokkal nagyobb hatás elérésére használja.

Vegyünk egy nyilvánvaló példát. Tételezzük fel, hogy a tanuló szeretne segíteni egy emberen, aki megrögzött alkoholistá. Először ki kell derítenie, hogy melyik az az időpont, amikor a páciens elméje valószínűleg nincs elfoglalva, például lefekvésének idejében. Ha az illető már alszik, annál jobb.

Egy ilyen időpontban egyedül le kell ülnie, és el kell képzelnie betegét vele szemben ülve. A nagyon tiszta elképzelés nem alapvető fontosságú, de természetesen a folyamat annál hatékonyabb, minél élénkebben, tisztábban és részletesebben tudja elképzelni az illető képét.

Ha a beteg alszik, a rá gondoló magához vonzza, és a róla elképzelt képet ő maga fogja életre kelteni.

Ez után a tanítványnak elméje teljes összpontosításával figyelmét a képre kell rögzítenie, és ahhoz kell intéznie azokat a gondolatokat, amelyeket szeretne a betege elméjében elültetni.

Ezeket tiszta mentális képekként kell megjelenítenie, éppúgy, mintha szavakkal adná elő érveit, vagy vitatkozna vele.

Óvatosnak kell lenni, hogy semmilyen módon ne próbálja meg a beteg akaratának irányítását, az erőfeszítésnek csak arra szabad irányulnia, hogy az elméje elé tárja azokat a gondolatokat, amelyek – az értelmére és érzelmeire hatva – segíthet neki abban, hogy helyes ítéletet alkosson, és erőfeszítést tegyen az ítélet gyakorlati megvalósítására.

Ha megkíséreljük, hogy egy bizonyos irányú viselkedést *rákényszerítsünk*, és ez a kísérlet sikerül, ezzel nagyon keveset érünk el, de lehet, hogy semmit sem. Mert elsősorban a kényszer elméjére gyakorolt gyengítő hatása több bajt okozhat neki, mint az a rossz szokás, amittől megszabadult. Másrészt az élvezetekbe belemerülés hajlama nem változik meg azzal, hogy egy akadályt tettünk egy adott formában való kielégítésének útjába. Ha az egyik irányban elfojtják, találni fog egy másik irányt, és egy új véték helyettesíti majd a régit. Így, ha egy embert erőszakkal úgy kényszerítjük arra, hogy ne igyon, hogy uralkodunk az akaratán, nem gyógyítottuk ki jobban a vétkéből, mintha börtönbe zártuk volna.

Eltekintve ettől a gyakorlati megfontolástól, elvileg is végképp helytelen, ha az egyik ember megpróbálja ráerőszakolni az akaratát a másikra, még akkor is, ha ezzel jót akar elérni. A valódi növekedést nem lehet külső kényszerrel elősegíteni, az értelmet kell meggyőzni, az érzelmet kell felkelteni és megtisztítani, mielőtt az igazi gyarapodás megtörténne.

Ha a tanuló bármilyen más segítséget szeretne gondolataival nyújtani, hasonló módon kell eljárnia. Ahogyan a VIII. fejezetben láttuk, egy erős kívánság a barátunk javáért, amit általános védőeszközként küldünk ki hozzá, gondolatformaként ott marad körülötte egy ideig, ami arányos a gondolat erősségével, és megvédi a rossztól, akadályt képezve az ellenséges gondolatokkal szemben, sőt a fizikai veszélyektől is megóvjá. A béke és részvét gondolatai, hasonló módon kiküldve, elcsendesítik és megnyugtatóják az elmét, szétterjesztik körülötte a nyugalom légkörét.

Mindebből nyilvánvaló, hogy a gondolatátvitel szorosan összefügg a mentális gyógyítással, aminek a célja jó és erős gondolatok átvitele a gyógyítóról a betegre. Példák erre a Christian Science⁷, a lélektan, a pszichoterápia, stb.

Azokban a módszerekben, ahol megpróbálnak egy embert úgy meggyógyítani, hogy egyszerűen hisznek abban, hogy egészséges, gyakran jelentős mennyiségű hipnotikus hatást keltenek. Az ember mentális, asztrális és éterikus teste olyan szoros kapcsolatban vannak, hogy ha az ember egészségesnek hiszi magát mentálisan, elméje esetleg képes lesz összhangba kényszeríteni a testét a mentális állapotával, és így elérni a gyógyulást.

H.P. Blavatsky törvényesnek, sőt bölcs dolognak is tartotta a hipnózis használatát, hogy kiemeljünk egy embert például az alkoholizmusból, feltéve, hogy a gyógyító eléggé felkészült ahhoz, hogy megtörje ezt a rossz szokást, és a beteg akaratát annyira felszabadítsa, hogy ő maga forduljon az alkoholizmus vétke ellen. A beteg akaraterejét az ivás szenvedélye teljesen megbénítja, és a hipnotizőr a hipnózis erejét ideiglenes segítőeszközként arra használja, hogy az ember akaratát képessé tegye arra, hogy magához térjen, és visszavegye az irányítást.

Az idegbetegségek engedelmeskednek a legkönnyebben az akaraterőnek, mert az idegrendszer alakult ki a spirituális képességek kifejezésére a fizikai világban. A leggyorsabb eredményeket akkor lehet elérni, ha először a szimpatikus idegrendszeren dolgozunk, mert ez a rendszer közvetlenebb kapcsolatban van az akarat aspektussal a vágy formájában, míg a központi idegrendszer inkább a megismerés és a tiszta akarat aspektusával van közvetlenebb kapcsolatban.

A gyógyítás egy másik módja megköveteli, hogy a gyógyító először tárja fel pontosan azt, hogy mi a baj, jelenítse meg magának a beteg szervet, azután képzelje el úgy, amilyennek lennie kell. Ez után az így létrehozott mentális gondolatformába asztrális anyagot épít be,

⁷ M.B. Eddy által 1866-ban alapított és imával gyógyító tevékenységet kifejtő keresztény szekta, illetve ennek tanítása. (A ford.)

majd pedig a magnetizmus erejével tovább sűríti azt éterikus anyaggal, végül a sűrűbb gáz-nemű, folyékony és szilárd anyagokat épít be, felhasználva a testben rendelkezésre álló anyagokat, vagy kívülről pótolja a hiányt.

Nyilvánvaló, hogy ez a módszer legalább némi anatómiai és fiziológiai tudást követel meg, azonban egy magasabb fejlettségi szint esetében a gyógyító akaratát – ha esetleg nem rendelkezik a kellő ismerettel fizikai tudatában – egy magasabb síkról vezethetik.

Az ezzel a módszerrel végrehajtott gyógyításokban nincs meg az a veszély, ami a szimpatikus idegrendszerre ható és fent említett könnyebb, így elterjedtebb módszerben megvan.

Viszont az akaraterővel végzett gyógyításban is van bizonyos veszély, mégpedig a betegség egyik magasabb tudathordozó eszközbe való átvitelének veszélye. Mivel a betegség gyakran a korábban magasabb síkokon létező rossz végső kiteljesedése, jobb, ha hagyjuk azt kimerülni, mint erőszakosan elnyomni, és visszavetni a finomabb eszközbe.

Ha a betegség gonosz vágy vagy gondolat eredménye, akkor a fizikai gyógyító eszközök előnyösebbek a mentálisnál, mivel a fizikai eszközök nem tudják a zavart visszadobni a magasabb síkra, ami megtörténhet, ha mentális eszközöket alkalmaznak. Ezért a mesmerizálás megfelelő eljárás, mivel fizikai módszer. (Lásd *Az éterikus test* XVIII. fejezetét.)

A gyógyítás leghelyesebb módja az, hogy az asztrális és mentális testet tökéletes összhangba rendezzük, de ez a módszer sokkal nehezebb, és nem olyan gyors, mint az akarati módszer. Az érzelmek és az elme tisztasága fizikai egészséget jelent, és az az ember, akinek az elméje tökéletesen tiszta és kiegyensúlyozott, nem fog új testi betegségeket létrehozni, bár lehet valamennyi ki nem merített karmája, amit még le kell dolgoznia, sőt még magára vehet némi, mások által keltett diszharmóniát is.

Vannak természetesen más módszerek is a gondolaterő gyógyításra történő felhasználására, mert az elme az egyetlen nagy teremtmény az univerzumban, az isteni az univerzumban és az emberi az emberben, és ahogyan az elme képes teremteni, úgy képes helyreállítani is – ahol sérülés van, ott az elme képes erőit a sérülés meggyógyítására fordítani.

Tovább lépve megjegyezhetjük azt is, hogy a „varázslás” képessége (Lásd: *Az asztrális test*) egyszerűen annyi, hogy készítünk egy erős mentális képet, majd belevetítjük egy másik ember elméjébe.

Az a segítség, amit gyakran imával adunk másnak, nagyrészt a fent leírt jellegű. Az ima gyakoribb hatásossága a közönséges jókívánsággal összehasonlítva a nagyobb koncentrációnak és intenzitásnak tulajdonítható, amit a vallásos hívő imájába beletesz. Hasonló koncentráció és intenzitás ima nélkül is ugyanolyan hatást keltene. A tanuló tartsa észben, hogy itt az ima azon hatásáról beszélünk, amelyet az imádkozó gondolaterője kelt. Az imának természetesen egyéb eredményei is vannak annak következtében, hogy az ima felkelti valamilyen fejlett emberi, emberfeletti vagy akár nem emberi intelligencia figyelmét, ami közvetlen segítséget eredményezhet, amit a felsőbb erő ad bárkinek, akinek az imádkozó imáját ajánlja. Az „imára adott válaszok” e típusának tárgyalása azonban most nem tartozik témánkhoz.

Mindazt, amit gondolattal megtehetünk az élőkért, még könnyebben megtehetjük a „halottakért”. Ahogyan *Az asztrális test*-ben elmagyaráztuk, az ember a halál után arra hajlamos befelé fordítani a figyelmét, inkább az érzelmekben és az elmében élni, mint a külső világban. Egyébként az asztrális test átrendeződése a vágy-elementál segítségével hajlamos a mentális energiákat elzárni, és megakadályozni azok külső kifejeződését.

Az az ember viszont, akinek energiái így kifelé le vannak zárva, sokkal fogékonyabbá válik a mentális világból származó hatásokra, és ezért sokkal hatékonyabban lehet rajta segíteni, felvidítani és tanácsot adni neki, mint amikor még a földön élt.

A halál utáni élet világában egy szerető gondolat éppen olyan kézzel fogható az érzékek számára, mint egy szerető szó vagy gyengéd ölelés itt a földön. Ezért mindenkit, aki meghal, kövessünk szerető és békés gondolatokkal, gyors előrehaladása iránti vágygal. Sajnos túl so-

kan maradnak abban a közbenső állapotban tovább, mint kellene, mert nincsenek olyan barátai, akik tudják, hogyan kell segíteni rajtuk a halál innenső oldaláról.

A nagy vallások okkultista alapítói nem feledkeztek meg arról a szolgálatról, amit az itt maradottaknak kell nyújtaniuk azoknak, akik elhunytak. Így a hinduknak megvan a shráddha-juk, a keresztényeknek pedig a miséik és imáik a „halottakért”.

Ehhez hasonlóan, a gondolatátvitel lehetséges az ellenkező irányban is, vagyis a testüket levetettektől a fizikailag élőkre. Így például egy előadást tartó egy adott témával kapcsolatos erős gondolatai magára vonhatják a test nélküli lények figyelmét, akiket érdekel az előadás témája. A hallgatóság valójában gyakran nagyobb számú asztrális hallgatóból, mint fizikaiból áll.

Néha előfordul, hogy ezen látogatók egyike többet tud a témáról, mint az előadó, ebben az esetben segíthet neki sugallatokkal vagy képekkel. Ha az előadó tisztánlátó, láthatja is segítőtársát, és az új gondolatok a finomabb anyagban materializálódhatnak előtte. Ha az előadó nem tisztánlátó, akkor a segítő valószínűleg az előadó agyába fogja belehelyezni a gondolatokat, és ilyen esetben az előadó sajátjainak feltételezheti azokat. Az ilyen típusú támogatások gyakran egy „láthatatlan segítőtől” származnak. (Lásd: *Az asztrális test.*)

Egy embercsoport egyesített gondolatainak az ereje, amit szándékosan egy bizonyos célra használnak, jól ismert mind az okkultisták, mind azok számára, akik tudnak valamit az elme mélyebb tudományáról. Így a keresztény világ bizonyos részein az a szokás, hogy amikor kiküldenek valamilyen különleges területre egy hittérítő missziót, határozott és támogató gondolattal előre imádkoznak érte. Ily módon olyan gondolat-léggör jön létre az adott területen, amely rendkívül kedvező az elgondolt tanítások elterjedéséhez, és a fogékony agyakat felkészíti a nekik felkínálandó tanításokra.

A római katolikus egyház elmélkedő szerzetesrendjei sok jó és hasznos munkát végeznek gondolattal csakúgy, mint a hindu és buddhista remeték is. Tulajdonképpen, ahol egy jó és tiszta értelem munkába áll, hogy úgy segítsen a világnak, hogy nemes és magasztos gondolatokat áraszt szét benne, határozott szolgálatot tesz az emberiségnek, a magányos gondolkodó pedig a világ felemelőjévé válik.

Egy másik példa – amit részben tudatosnak, részben tudattalannak tekinthetünk – arra a módra, ahogyan egyetlen ember gondolat-atmoszférája erőteljesen hathat egy másik emberre, egy tanítványnak és tanítójának vagy *gurujának* kapcsolata.

Ezt nagyon jó megértik Keleten, ahol felismerték, hogy egy tanítvány nevelésének legfontosabb része az, hogy folyamatosan a tanítója jelenlétében él, és fürdik annak aurájában. A tanító különböző tudathordozó eszközei mind állandó és erőteljes sugárzással rezegnek, magasabb és szabályosabb, mint amit a tanítvány fenn tudna tartani, bár esetenként néhány pillanatra elérheti azt. De a tanító erősebb gondolathullámainak állandó nyomása fokozatosan felemeli a tanítványait ugyanerre a szintre. Egy durva analógiát vehetünk a zenei oktatásból. Valaki, akinek még csak kevés zenei hallása van, nehéznek találja, hogy egyedül kiénekelje a helyes hangközöket, de ha csatlakozik egy másik erősebb hanghoz, amely már tökéletesen képzett, a feladata könnyebbé válik.

A fontos részlet az, hogy a tanító domináns hangja mindig hangzik, és így az állandóan, éjjel-nappal hat a tanítványra anélkül, hogy szükség lenne akármilyen különös gondolatra bármelyikük részről. Így sokkal könnyebbé válik, hogy a tanulók finomabb tudathordozóinak növekedése a helyes irányba haladjon.

Nincs olyan közönséges ember, aki automatikusan és szándék nélkül cselekszik, aki akár csak egy századrészt is tudná kelteni egy spirituális tanító által kifejtett, gondosan irányított hatásnak. De sokan bizonyos mértékig pótolhatják az egyéni képességek hiányát, és így az állandó, bár észrevétlen nyomás, amit embertársaink véleményei és érzelmei ránk gyakorolnak, gyakran oda vezet, hogy magunkba fogadjuk – anélkül, hogy tudnánk róla – sok előítéle-

tüket, amint már az előző fejezetben láttuk, amikor a faji és nemzeti gondolat-befolyásokkal foglalkoztunk.

A Mester egy „elfogadott” tanítványa olyan szoros kapcsolatban van a Mester gondolatával, hogy meg tudja tanulni bármely pillanatban meglátni, mi is az a gondolat bármely adott témában, és ily módon gyakran megmenekül a tévedéstől. A Mester bármikor küldhet gondolatot a tanítványon keresztül, akár javaslatként, akár üzenetként. Ha például a tanítvány éppen levelet ír vagy előadást tart, a Mesternek tudat alatt is tudomása van erről a tényről, és bármely pillanatban belehelyezhet a tanítvány elméjébe egy mondatot, hogy tegye be azt a levélbe vagy használja fel az előadásban. Kezdetben a tanítványnak gyakran nincs erről tudomása, és azt hiszi, hogy ezek a gondolatok saját elméjében spontán jelentek meg, de hamarosan megtanulja felismerni a Mester gondolatát. Valójában rendkívül kíváncsi, hogy tanulja meg felismerni azt, mert a mentális és asztrális síkon nagyon sok olyan lény van, akik a legjobb szándékkal és a legbarátságosabban készek hasonló sugallatokat adni, és nyilvánvalóan szükséges, hogy a tanítvány megtanulja megkülönböztetni, kitől jönnek azok.

XII. FEJEZET

A GONDOLATKÖZPONTOK

Vannak a mentális világban meghatározott helyekre korlátozott gondolatközpontok, tényleges helyek a térben, ahová azonos típusú gondolatok gyűlnek össze, rezgésük hasonlósága következtében, ahogyan az egy nyelvet beszélő emberek is egy helyen gyűlnek össze. Egy adott témájú gondolatok vonzódnak e központok egyikéhez, amely bármennyi gondolatot beolvaszt, összefüggőket vagy összefüggésteleneket, helyeseket vagy helyteleneket, mivel a központ az adott témájú gondolatok minden összefutó vonala számára egyfajta fókuszpontot jelent, ezek pedig mindenféle más témák vonalainak millióival kapcsolódnak össze.

A filozófiai gondolatnak például megvan a maga meghatározott birodalma, a fő filozófiai eszméknek megfelelő alsíkokkal. Mindenféle érdekes kölcsönös kapcsolat létezik e különböző központok között, bemutatva azt a módot, ahogyan a különböző filozófiai rendszerek egymással összekapcsolódnak. Az elképzelések ilyen gyűjteménye megjeleníti mindazt, amit az adott témáról gondoltak.

Bárki, aki mélyen gondolkodik, mondjuk a filozófiáról, kapcsolatba lép ezzel az örvénycsoporttal. Ha mentális testében van – akár mert alszik, akár mert „halott” –, térben is oda vonzódik a mentális sík megfelelő részére. Ha a fizikai test, amelyhez esetleg tartozik, megakadályozza ezt, akkor egyik vagy másik ilyen örvénnyel rezonáló rezgési állapotba fog felemelkedni, és megkap tőle annyit, amennyit csak képes magába olvasztani, de ez a folyamat valahogyan kevésbé szabad, mintha ténylegesen belesodródott volna.

Nincs külön gondolatközpont a drámák és a regények számára, van viszont egy terület, amit romantikus gondolatnak lehetne nevezni, a formák hatalmas, de inkább rosszul meghatározott csoportja, amibe beletartoznak egyik oldalról a nemek kapcsolatához kötődő határozatlan, de ragyogó keverékek, másik oldalról pedig azok az érzelmek, amelyek a középkori lovagtörténetekre, és a tündérmesék tömegeire is jellemzők.

A gondolatközpontoknak az emberekre gyakorolt befolyása az egyik oka annak, amiért az emberek nyájszerűen gondolkodnak, mint a birkák, mert sokkal könnyebb egy lusta beállított-ságú embernek egy másvalaki által már elkészített gondolatot elfogadni, mint végigcsinálni egy témán való elgondolkodás mentális munkáját, és saját magának elhatározásra jutnia.

Az asztrális világban ennek megfelelő jelenség kissé eltérő módon működik. Az érzelemformák nem mind szállnak egyetlen világközpontba, hanem összeolvadnak ugyanolyan típusú, a szomszédságukban levő más formákkal, és így érzelmek hatalmas és erőteljes „tömbjei” lebegnek szinte mindenhol, és az ember nagyon könnyen kapcsolatba kerülhet velük, és azok befolyásolhatják őt. Ilyen hatások lépnek fel például pánik, tébolyodott őrjöngés, búskomorság, stb. esetében. Az ilyen nemkívánatos érzelemáramok az embert a köldökesakrán keresztül érik el. Hasonló módon az emberre jótékonyan hathatnak a nemes érzelmek, amik a szívcsakrán keresztül működnek.

Nehéz leírni ezeknek a gondolattartályoknak a megjelenési képét, úgy tűnik, mindegyik gondolat egy nyomot hagy, és utat vág magának a sík anyagán keresztül. Ez az egyszer kialakított út nyitott marad, vagy inkább könnyen újra megnyitható, és részecskéit minden új erőfeszítésre újra életre kelti. Ha ez az erőfeszítés megegyezik az első gondolati vonal általános irányával, sokkal könnyebb alkalmazkodni hozzá, és azon a vonalon haladni, mint hogy neki kelljen kívágni magának egy némileg különböző vonalat, még ha közel párhuzamos is ahhoz, ami már létezik.

Ezeknek a gondolatközpontoknak a tartalma természetesen jóval több, mint elég bármely átlagos gondolkodó számára, amiből meríthet. Azok számára, akik elég erősek és kitartóak, még más lehetőségek is vannak e központokkal kapcsolatban.

Először: e gondolatközpontokon keresztül lehetséges elérni azokat az elméket, akik ezek erejét létrehozták. Ezért aki erős, szorgalmas, tisztelettudó és tanítható, valóságosan a múlt nagy gondolkodóinak a lábánál ülhet, és tanulhat tőlük az élet nagy kérdéseivel kapcsolatban.

Az ember így képes a gondolatközpontban található különböző gondolatformákat pszichometriával⁸ vizsgálni, követni azokat a kigondolóikhoz, akikhez rezgés útján kapcsolódnak, és további információkat szerezni tőlük.

Másodszor: létezik olyasmi, mint az Igazság önmagában, vagy ha ez az elképzelés túlságosan elvont ahhoz, hogy megértsük, azt is mondhatjuk, hogy a Nap-Logoszunk elméjében lévő elképzelés az Igazságról. Ezzel a gondolattal kapcsolatot teremthet az, aki tudatos egységet ér el az Istenséggel, de senki más e szint alatt. Mindazonáltal ennek visszatükröződései észlelhetők síkról síkra kivetítve, egyre halványabbá válva, amint leereszkednek. E tükröződések némelyike végül elérhető annak számára, akinek gondolata annyira fel tud emelkedni, hogy találkozik velük.

A gondolatközpontok létezéséből következik egy másik érdekes dolog. Nyilvánvaló, hogy sok gondolkodó vonzódhat egyidejűleg ugyanahhoz a mentális régióhoz, és itt pontosan ugyanazokat az elgondolásokat gyűjtheti össze. Amikor ez történik, az is lehetséges, hogy ezen elgondolások fizikai világban történő kifejeződése egybeesnek, és ilyenkor a tudatlanok plágiummal vádolhatják őket. Annak oka, hogy ilyesmi nem esik meg gyakrabban, mint ahogy ténylegesen megtörténik, az emberi agy sűrűsége, ami viszonylag ritkán hoz le bármit, amit a felső síkokon tanult.

Ez a jelenség nemcsak az irodalom terén fordul elő, hanem a találmányokén is. A szabaddalmi hivatalokban jól ismert dolog, hogy gyakorlatilag azonos találmányokat gyakran nyújtanak be ugyanabban az időben.

Más gondolatokat kaphatunk íróktól az âkâsha-feljegyzésekből, de témánknak ezzel az oldalával egy későbbi fejezetben fogunk foglalkozni.

⁸ Pszichometria: A lelki folyamatok (intenzitásuk, gyakoriságuk, sebességük) mérésére szolgáló módszerek összessége, ezek tudománya – (A ford.)

XIII. FEJEZET

A FIZIKAI VAGY „ÉBER” TUDAT

Ebben a fejezetben a mentális testre úgy fogunk tekinteni, ahogy az létezik, és ahogyan azt a közönséges „éber” tudatosság során, vagyis a mindennapi fizikai életben használjuk.

Célszerű sorban foglalkoznunk azzal a három tényezővel, amelyek meghatározzák a mentális test természetét és működését a fizikai életben, ezek:

- (1) A fizikai élet
- (2) Az érzelmi élet
- (3) Az értelmi (mentális) élet

A fizikai élet

Az asztrális test VIII. fejezetében felsoroltuk és leírtuk azokat a fizikai életben meglévő tényezőket, amelyek az asztrális testre hatnak. Az ott leírtak legnagyobb része a mentális testre is vonatkozik. Ezért e helyen nem fogunk semmilyen mértékben foglalkozni ismét azokkal a tényezőkkel, csupán röviden összefoglaljuk azokat, és ahol szükséges, minimális magyarázatot fűzünk hozzá.

Mivel a fizikai test minden részének megvan a maga asztrális és mentális mása, ebből következik, hogy egy durva és tisztátalan fizikai test arra törekszik, hogy a mentális testet is durvává és tisztátalanná tegye.

Abból a tényből kiindulva, hogy a mentális anyag hét osztálya („halmazállapota”) rendre megfelel a fizikai anyag hét osztályának (és természetesen az asztrálisénak is) látni fogjuk, hogy a mentális testet rendkívül nagymértékben befolyásolják a fizikai világ szilárd, folyékony, gáznemű és éteri dolgai, vagyis a fizikai anyag négy alsó halmazállapota.

Természetesen az is világos a tanuló számára, hogy a mentális anyag durvább változataiból álló mentális test a durvább típusú gondolatokra könnyebben válaszol, mint a finomabb fajtájúakra.

A durva étel és ital durva mentális test létrehozására törekszik. A húsételek, az alkohol és a dohány egyaránt ártalmas a fizikai, asztrális és mentális testre. Ugyanez vonatkozik majdnem minden kábítószerre. Amikor az ember kábítószerrel, például ópiummal szed egy nagy fájdalomcsillapításra, olyan keveset vegyen be, amennyire csak lehetséges. Aki tudja, hogyan kell csinálni, eltüntetheti az ópium rossz hatását a mentális és asztrális testekből, miután az már kifejtette hatását a fizikai testre.

Ráadásul egy olyan test, amit hússal és alkohollal táplálnak, különösen hajlamos egészségének elvesztésére, amikor megnyílik a magasabb tudat. Tulajdonképpen az idegbetegségek részben annak a ténynek köszönhetőek, hogy a magasabb tudat olyan testen keresztül próbálja meg magát kifejezni, amelyet húsételekkel tömnek el, és alkohollal mérgeznek meg.

A piszok minden fajtája gyakran visszataszítóbb a magasabb világokban, mint a fizikaiban. Így például a hulladék anyag – amit láthatatlan kipárolgás formájában folyamatosan kivet a fizikai test magából – mentális és asztrális másai a legkevésbé kíváncsi jellegűek.

A hangos, éles és hirtelen zajokat, amennyire csak lehetséges, kerülje el mindenki, aki rendben akarja tartani asztrális és mentális testét. Ez az egyik oka annak, amiért a nyüzsgő városi életet kerülnie kell az okkultizmus tanulójának, csakúgy, mint a gyerekeknek, akik rugalmas asztrális és mentális testeire a szüntelen zaj hatása végzetes. A zaj összegződő hatása a mentális testre fáradtság érzésében és a világos gondolkodásra való képtelenségben jelenik meg.

Az ember mentális testére szinte minden hatással van a környezetben. Így például a szobája falán függő képek is befolyásolják, nemcsak azért, mert bizonyos gondolatok kifejezését tartják a szeme előtt, hanem azért is, mert a művész saját magából, legbelsőbb gondolataiból

és érzelmeiből egy nagy részt beletesz a képbe. Ezt nevezhetnénk a kép láthatatlan másának, ami tisztán megjelenik a mentális és asztrális anyagban, és ami ugyanolyan biztosan kisugárzik a képből, ahogyan az illat benne van a virágban, és kiárad abból.

A könyvek a gondolatformák különösen erős központjai, és észrevétlen befolyásuk az ember életében gyakran igen erőteljes. Ezért nem bölcs dolog, ha könyvtárunkban nem kívánatos vagy kellemetlen könyveket tartunk.

A talizmánok vagy az amulettek bizonyos mértékig hatnak az ember életére. Ezeket már leírtuk *Az éterikus test*-ben és *Az asztrális test*-ben. Röviden összefoglalva, két módon működnek.

(1) A saját rezgéseiket bocsátják ki, amelyek valójában segítők.

(2) A talizmán létezésének és rendeltetésének ismerete felébreszti a viselője hitét és bátorságát, és így hívja elő saját akaraterejének tartalékait.

Ha a talizmán összekapcsolódott a készítőjével, és a viselője mentálisan a készítőhöz fordul, az Én fog válaszolni és a talizmán rezgéseit felerősíti saját erőteljesebb gondolatának egy erős hullámával.

Így egy talizmán, amely erősen fel van töltve magnetizmussal, felbecsülhetetlen értékű segítő lehet. A fizikai természetén – csakúgy, mint az érzelmeken és az elmén – uralkodni kell, és kétségtelenül a fizikaival a legnehezebb foglalkozni. Egyesek kigúnyolnak olyan dolgokat, mint a talizmánok, mások az okkultizmus ösvényét olyan fárasztónak találják, hogy örömmel vesznek igénybe bármilyen segítséget, amit esetleg ajánlanak nekik.

A legerősebb talizmán ezen a bolygón a Hatalom Jogara, amit a Shamballában tartanak, amit a Beavatásoknál és egyéb alkalmakkor használnak.

Az emberre az őt körülvevő tárgyak színei is hatással vannak. Mert ahogyan egy érzés vagy gondolat egy bizonyos szint hoz létre a finomabb anyagban, fordítva is igaz: egy adott szín jelenléte még a fizikai tárgyakra is állandó nyomást gyakorol, és arra törekszik, hogy annak a színnek megfelelő gondolatot vagy érzelmet ébresszen. Ez az ésszerű magyarázata például bizonyos kiválasztott színek használatának a katolikus egyházban az oltárterítőknél, miseruháknál stb., arra törekedve, hogy olyan elme- és érzelmi állapotot keltsenek, ami különösen megfelel az alkalomhoz.

Az emberre szobáinak falai és bútorai is hatással vannak, mert gondolataival és érzéseivel öntudatlanul is magnetizálja a környezetében lévő fizikai tárgyakat, így ezek az azonos típusú gondolatok és érzések ösztönző erejével rendelkeznek, amit akár rá, akár bárki másra kifejtenek, aki hatókörükbe kerül. Ennek a jelenségnek meggyőző példáit szolgáltatják – mint jól tudjuk – a börtöncellák és más hasonló helyek.

Ugyancsak ebből származik a „szent helyek” fontossága, ahol az atmoszféra szó szerint nagy sebességgel rezeg. Egy meditációra és magas szintű gondolatokra elkülönített helyiségben hamarosan a környező világnál tisztább és finomabb légkör alakul ki, és a bölcs tanuló e tény előnyét kihasználhatja mind saját maga javára, mind a környezetében levők megsegítésére.

Az ilyen típusú gondolaterő működésére példaként idézhetjük bizonyos hajók vagy gépek eseteit, amelyeknek „szerencsétlen” hírük van. Kétségtelenül előfordultak olyan példák, amikor balesetek egymás után történtek, minden nyilvánvaló ok nélkül.

Az ilyen hatásokat a következők idézhetik elő. Esetleg erős gyűlölet érzése irányult a hajó építőjére vagy az első kapitányára. Ezek az érzések valószínűleg önmagukban még nem elegendők, hogy komoly szerencsétlenséget okozzanak.

Azonban minden hajó életében van számos olyan alkalom, amikor a balesetet csak a legnagyobb óvatossággal és gyorsasággal lehet elkerülni, amikor egy pillanatnyi késlekedés vagy hanyagság elegendő egy katasztrófa kiváltásához.

Egy fentebb leírt gondolatforma-tömeg bőségesen elegendő ahhoz, hogy ilyen pillanatnyi óvatlanságot vagy rövid tévovázást okozzon, és ez a legkönnyebb útja annak, hogy a rosszul tudni dolgozni tudjon.

Világos, hogy ennek az ellenkezője is igaz, és egy „szerencsés” légkört is fel lehet építeni az anyagi tárgyak köré, azok optimista és vidám gondolataival, akik használják az adott tárgyakat.

Hasonló az eset az ereklyékkel. Bármely személyes magnetizmussal erősen átitatott tárgy századokon át sugározhatja hatását, gyakorlatilag töretlen erővel. Még ha az ereklye nem is eredeti, az évszázadokon át beletöltött áhítat érzésének ereje erősen magnetizálhatja azt, és jó erőforrássá teszi.

Így okkult bölcsesség van a következő tanácsban, még ha régiesen hangzik is: „Gyúrj szeretetet a kenyérbe, amit sütsz, borítsd be erővel és bátorsággal azt a kabátot, amelyet a fáradt arcú asszonynak kötsz, adj bizalmat és őszinteséget azzal a pénzérmével, amivel a gyanakvó tekintetű embernek fizetsz”. A Jó Törvény tanulójának számtalan lehetősége van feltűnésmentesen áldást osztani mindenhol maga körül, bár ennek befogadói esetleg semmit nem tudnak a forrásról, ahonnan az származik.

Ahogy a XI. fejezetben említettük, amikor a *gondolatátvitellel* foglalkoztunk, egy magasabb fejlettségű személlyel való fizikai összeköttetés jelentős segítséget jelenthet a mentális test fejlődésében és képzésében. Mint ahogyan a tűz hősugárzása felmelegíti a közelébe tett tárgyakat, ugyanúgy egy gondolkodó miénknél erősebb gondolatsugárzásai azt eredményezhetik, hogy a mentális testünk az övével rezonálva kezd rezegni, és idővel azt érezzük, hogy a mentális képességünk megnövekedett.

E hatás egyik példája gyakran előfordul, például egy előadás esetében. A hallgatóság egyik tagja, amíg a hallgatja az előadót, úgy tűnik, tökéletesen megérti a mondottakat, de később már homályossá válik előtte az elmélet, és teljesen kiesik elméjéből, amikor megpróbálja visszaadni azt. Ennek az a magyarázata, hogy az erősebb elméjű gondolkodó uralkodó rezgései az előadás alatt a hallgató mentális testéből származó formákat kidolgozták, de később ez a mentális test saját erejéből képtelen ezeket a formákat fenntartani.

A valódi tanító így sokkal több segítséget nyújt a tanítványának azzal, hogy a közelében tartja, mint bármennyi kimondott szóval.

Az óceánokkal, hegységekkel, erdőkkel, vízesésekkel, stb. kapcsolatban álló láthatatlan lények olyan rezgéseket sugároznak, amelyek a mentális, az asztrális és az éterikus testek eddig nem használt részeit ébresztik fel, és így ebből a szempontból az utazások mindhárom test hasznára válnak.

Általában elmondható, hogy minden, ami a fizikai test egészségét és jólétét elősegíti, előnyösen hat a felsőbb tudathordozó eszközökre.

Természetesen ennek a fordítottja is igaz: az érzelmi és mentális élet mélységes hatást gyakorol a fizikai testre. Mert noha igaz, hogy a mentális és asztrális testek nyilvánvalóan, a dolgok természeténél fogva, jobban irányíthatók a gondolat erejével, mint a fizikai test, mégis a fizikai test anyagát is átformálhatja az érzelem és a gondolat ereje. Így például jól ismert dolog, hogy bármilyen szokásszerű gondolkodási irány, erény vagy gonoszság hatást gyakorol a fizikai tulajdonságokra. Ez olyan általános jelenség, hogy ennek teljes jelentőségét a legtöbb ember talán nem is érti kellőképpen. Egy másik példa az úgynevezett „stigmatizáció” jelensége, ami a szentek testén fordul elő, amikről sok hiteles feljegyzés létezik. Számtalan egyéb példát találhatunk a modern pszichoanalízis irodalmában és más forrásokban.

Korunk magas fejlettségű ötödik fajbeli emberénél a fizikai testet nagyrészt a mentális körülmények irányítják, ezért az aggodalom, a mentális szenvedés és a nyugtalanság ideges feszültséget okoz, ami könnyen megzavarja a szervi folyamatokat, és gyengeséget vagy betegséget idéz elő. A helyes gondolkodás és érzelem visszahat a fizikai testre, és növeli annak prána-, vagy vitalitás-feldolgozási képességét.

A mentális erő és a higgadtság így közvetlenül elősegíti a fizikai egészséget, mert az ötödik faj fejlett embere fizikai életét szó szerint az idegrendszerében éli.

Az érzelmi élet

A mentális és asztrális testek olyan szorosan kapcsolódnak össze egymással, hogy rendkívüli hatást gyakorolnak egymásra. A *kâma* (vágy) és a *manasz* (elme) közötti közvetlen kapcsolatával és azok egymásra gyakorolt hatásaival és visszahatásaival már foglalkoztunk a *kâma-manasz*-ról szóló VI. fejezetben. Ebben a fejezetben csak néhány további mellékhatással, amit az asztrális test fejt ki a mentális testre, és a mentális test asztrális testre gyakorolt hatásával foglalkozunk.

Az asztrális testen keresztülsöprő érzelmáradatnak önmagában véve nincs jelentős hatása a mentális testre, bár lehet, hogy egy időre szinte lehetetlenné teszi, hogy a mentális testből bármilyen tevékenység átjusson a fizikai agyba. Ez nem azért van, mert maga a mentális test befolyás alá került, hanem mert az asztrális test – ami hídként működik a mentális test és az agy között – annyira teljesen egyetlen sebességgel rezeg, hogy képtelen bármilyen más rezgést továbbadni, ami nincs ezzel az egyetlen sebességgel összhangban.

Tipikus példa az erőteljes érzelm mentális tevékenységre tett hatására a „szerelmes” ember esete, akinek ebben az állapotban az aurájából teljesen eltűnik az értelem sárga színe.

Az asztrális testben levő durva érzékiség, amit különösen kellemetlen színárnyalatok jelenítenek meg, teljesen képtelen arra, hogy a mentális testben is kifejezze magát. Ez példa arra az alapelvre, hogy a különböző síkok anyaga, ahogyan finomabbá válik, fokozatosan elveszti azt a képességét, hogy alacsonyabb tulajdonságokat fejezzen ki.

Ezért az ember megformálhat egy *mentális* képet, ami a benne levő testi érzést eleveníti meg, de ez a gondolat és kép az asztrális anyagban fejezi ki magát, nem pedig a mentálisban. A neki megfelelő színárnyalat nagyon határozott lenyomatát hagyja az asztrális testben, de a mentális testben csak azokat a színeket fogja felerősíteni, amelyek az önzés, a beképzeltség és a megtévesztés velejáró rosszát képviselik.

Néha előfordul, hogy bizonyos érzelm- és gondolatcsoportok – némelyek kíváncsiak, mások nemkíváncsiak – szorosan összekapcsolódnak. Így például jól ismert, hogy a mély áhítat és az érzékiség bizonyos formái gyakran szinte kibogozhatatlanul összekeverednek.

Az az ember, aki aggódik az ilyen kellemetlen párosítás miatt anélkül, hogy az érzékiség rossz hatásaitól szenvedne, learathatja az áhítat jótéteményét azzal, hogy a mentális testét, annak alsóbb alsíkjait körülveszi egy szilárd burokkal. Ily módon hatékonyan kizárja az alsóbb befolyásokat, míg a magasabbaknak megengedi, hogy akadálytalanul hassanak rá.

Ez csak egy példa arra a jelenségre, amiből számtalan változat létezik a mentális világban.

A mentális test hatása az asztrális testre természetesen jelentős, és a tanulóknak nagy figyelmet kell fordítani erre a tényre. Emlékezzen vissza arra, hogy mindegyik testét végső soron a közvetlenül felette levő test irányítja. Így a fizikai test nem képes irányítani önmagát, hanem az asztrális test vágyai és szenvedélyei irányítják és uralják azt.

Az asztrális testet pedig a mentális testnek kell irányítani és ellenőriznie, mert a gondolat az, amivel meg tudjuk változtatni a vágyakat, és elkezdhetjük átalakítani azokat akarattá, ami a vágy magasabb aspektusa. Csak az Énnel, mint gondolattal lehet uralkodni az Énen, mint vágyon.

A vágyak közötti választás teljes szabadsága azt mutatja, hogy a vágnál valami magasabb működik, és ez a magasabb valami a *manasz*, amiben a szabad akarat székhelye van, ami a nálánál alacsonyabbakkal kapcsolatban működik.

A tanuló visszaemlékezhet arra is, hogy az asztrális test csakrái, vagy erőközpontjai a mentális síkról épülnek fel, és onnan kapják az irányítást, ahogyan a fizikai agy központjai az asztrális síkról épültek fel.

Minden mentális test által a fizikai agyhoz kiküldött impulzusnak keresztül kell haladnia az asztrális testen, és mivel az asztrális anyag sokkal fogékonyabb a gondolatrezgésekre, mint a fizikai anyag, az asztrális testre gyakorolt hatása is arányosan nagyobb. Ezzel a folyamattal az *asztrális test*-ben foglalkoztunk, amely könyvre felhívjuk a tanuló figyelmét.

Ezért, mivel a mentális anyag rezgései az asztrális anyag rezgéseit is ingerlik, az ember gondolatai hajlamosak az érzelmei felkavarására. Így – mint jól ismert dolog – ha az ember arra gondol, amit kellemetlennek tekint, néha könnyen méregbe gurul. De ennek az ellenkezője ugyanígy igaz, bár gyakran elfelejtik. Nyugodt és értelmes gondolkodással az ember megelőzheti, vagy megszüntetheti a haragot vagy más nem kívánatos érzelmeket.

Az elme tudományos és mindennapi magatartásának az asztrális testre gyakorolt hatására mutat be egy példát a *Látható és láthatatlan ember* XX. ábrája, ami egy tudós típusú ember asztrális testét ábrázolja. Az asztrális színek arra törekednek, hogy szabályos sávokra tagozódjanak, és az ezek közötti elválasztó vonalak tisztákká és határozottakká válnak. Szélsőséges esetekben az értelmi fejlődés oda vezet, hogy teljesen eltünteti a vallásos áhítat érzését, és jelentősen csökkenti az érzékiséget.

A koncentráció elsajátítása és általában a mentális test fejlődése az áloméletre is hatással van, és arra irányul, hogy élénkebbé, hosszan tartóbbakká, értelmesebbé, sőt tanulságosabbá tegye az álmokat.

Az asztrális testnek valójában csupán a mentális test színei visszatükröződésének kellene lennie, és a fejlett embernél ez így is van. Ez jelzi, hogy az ember csak azt az érzést engedi meg magának, amit az értelem diktál neki.

Viszont semmilyen érzelemnek, semmiféle körülmények között a legkevésbé sem szabadna hatással lennie a mentális testre, mert a mentális test a gondolat otthona, nem a szenvedélyeké és érzelmeké.

A mentális élet

Bár némi keveset kívülről is lehet tenni az ember elméjének építéséhez és fejlődéséhez, de a legtöbbet a saját tudata tevékenységének kell eredményeznie. Ezért, ha az embernek erős, élénk, aktív mentális teste van, ami képes felfogni a neki bemutatott magasztosabb gondolatokat is, akkor állandóan a helyes gondolkodáson kell dolgoznia.

Minden ember saját maga az, aki állandóan hatással van a saját mentális testére. Mások, mint előadást tartók vagy írók esetenként hatnak rá, de ő maga mindig. Mentális teste összetételére gyakorolt saját hatása sokkal erősebb, mint bárki másé, és ő rögzíti le elméjének normális rezgési sebességét. Azokat a gondolatokat, amelyek nem harmonizálnak ezzel a sebességgel, félredobja, amikor megérintik az elméjét. Ha az igazságra gondol, a hazugság nem fészkelheti be magát elméjébe, ha a szeretetre gondol, nem zavarhatja meg a gyűlölet, ha a bölcsességre gondol, nem béníthatja meg a tudatlanság.

Az elmének nem szabad megengedni, hogy parlagon heverjen, mert akkor bármilyen gondolatmag gyökeret verhet benne, és felnővekedhet, nem szabad neki megengedni, hogy tet-szé szerint rezegjen, mert ebben az esetben minden elhaladó rezgésre válaszolni fog.

Az ember elméje a sajátja, és csak olyan gondolatokat szabad beengednie, amelyeket ő, az Én választ ki.

Az emberek többsége nem tudja, hogy egyáltalán hogyan gondolkozzon, és még a kissé fejlettebb emberek is ritkán gondolkoznak határozottan és erőteljesen, kivéve azokat a pillanatokat, amikor igazából el vannak foglalva valamilyen munkával, ami teljes figyelmüket megköveteli. Következésképpen nagy számú elme hever parlagon, és kész befogadni bármilyen beléje vetett magot.

Az emberek óriási többsége, ha alaposan megfigyelné a gondolatait, azt tapasztalná, hogy azok nagyrészt a gondolatok véletlen áramlatából származnak, egyáltalán nem a saját gondolatai, hanem egyszerűen más emberek gondolatainak kidobott töredékei. A hétköznapi ember

azt sem tudja pontosan, mire gondol bármely adott pillanatban, vagy miért is gondol éppen arra. Ahelyett, hogy elméjét valamilyen meghatározott pontra irányítaná, megengedi neki, hogy zabolátlanul viselkedjen, vagy paragon heverjen, és így bármilyen véletlenül belevetett mag kicsírázhatson, és gyümölcsöt hozhasson.

A tanulóknak, akik komolyan megpróbál valamivel felülemelkedni az átlagember gondolkodásának színvonalán, eszébe kell tartania, hogy a lázadó gondolatok legnagyobb része, amely állandó nyomást gyakorol rá, az ő szintjénél alacsonyabban áll, és ezért meg kell védenie magát befolyásuktól. A gondolatok olyan hatalmas óceánja létezik mindenféle teljesen lényegtelen témával kapcsolatban, hogy nagyon is szükséges keményen küzdeni kizárásukért. Ez az egyik oka, amiért „a Páholj bejáratának őrzésére” minden szabadkőműves állandóan ügyel.

Ha az ember veszi magának a fáradságot, hogy kialakítsa a kitartó és koncentrált gondolkodás szokását, azt fogja tapasztalni, hogy az agya, amit kiképzett arra, hogy csak az Én – az igazi gondolkodó – sugalmazására hallgasson, csendben marad, amikor nincs használatban, és visszautasítja, hogy befogadja az őt körülvevő gondolatóceán véletlen áramlatait és válaszoljon rájuk. Így már nem lesz többé megközelíthetetlen a magasabb síkokról származó hatásokra, ahol az intuíció élesebb, az ítélőképesség igazabb, mint itt lent valaha is lehet.

Csak amikor az ember képes kiegyensúlyozottan tartani és lecsendesíteni az elméjét, és gondolkodását ebben az állapotban tartani, akkor tud a magasabb tudat előtérbe lépni. Ekkor az ember kész a meditáció és a jóga-gyakorlatok megvalósítására, amiről a megfelelő helyen beszélni fogunk.

Ez a gyakorlati lecke a mentális test képzése során. Az ember, aki ezt gyakorolja, felfedezi, hogy ezzel gondolati élete nemesebb és boldogabb lesz, és igaz az, hogy a bölcsességgel véget lehet vetni a szenvedésnek.

A bölcs ember a legnagyobb gondossággal őröködik gondolatai felett, megérti, hogy azok hatékony eszközt jelentenek, amelynek helyes használatáért felelősséggel tartozik. Kötelessége, hogy irányítsa gondolatait, különben elburjánzanak, és bajt okoznak magának és másoknak. Kötelessége, hogy fejlessze gondolaterejét, mert ennek segítségével rengeteg jót tehet.

Az olvasás nem építi a mentális testet, egyedül a gondolkodás képi azt. Az olvasás csak azért hasznos, mert anyagot szolgáltat a gondolkodáshoz, és az ember mentális növekedése arányos azzal a gondolatmennyiséggel, amit az olvasás során felhasznál. Rendszeres és kitartó – de nem eltúlzott – gyakorlással a gondolkodás képessége éppúgy növekedik, ahogyan az izomerő is növekszik az edzéssel. Ilyen gondolkodás nélkül a mentális test homályos és szervezetlen marad, a koncentráció – az a képesség, hogy a gondolatot egy határozott pontra rögzítsük – elérése nélkül a gondolatot egyáltalán nem lehet megedzeni.

Az élet törvénye, hogy a gyakorlás eredménye a növekedés, ez ugyanúgy vonatkozik a mentális testre, ahogyan a fizikai testre is. Amikor a mentális testet eddük, és arra készítjük, hogy a gondolati tevékenység alatt rezegjen, friss anyagot vonz és épít be a mentális atmoszférából a testbe, ami így egyaránt növekedni fog méretében és szerkezetének összetettségében. A gondolat *mennyisége* határozza meg a test növekedését, a gondolat *minősége* határozza meg a növekedéshez felhasznált anyag típusát.

Hasznos lehet az olvasás módszerét kissé részletesebben áttekinteni. Egy gondosan megírt könyvben minden mondat vagy bekezdés tartalmaz egy meghatározott gondolattal kapcsolatos világos állítást, a gondolatot pedig a szerző gondolatformája képviseli. Ezt a gondolatformát általában kiegészítő formák veszik körül, amelyek a kiegészítések kifejeződései vagy a fő gondolatból származó szükséges következtetések.

Az olvasónak az elméjében fel kell építenie a szerző gondolatformájának pontos másolatát, esetenként azonnal, esetenként fokozatosan. Az, hogy a következtetéseket jelző formák is megjelennek-e, az olvasó elméjének természetétől függ, vagyis attól, hogy gyorsan, egy pillanat alatt megérti-e, hogy mi következik egy bizonyos kijelentésből.

Egy értelmileg fejletlen ember egyáltalán nem képes tiszta másolatot készíteni, csak egyfajta alaktalan és pontatlan tömeget épít fel egy geometriai forma helyett. Mások esetleg felismerhető formákat készítenek, de elmosódott szélekkel és szögekkel, vagy olyat, aminek egyik része aránytalan a többihez képest.

Megint mások a forma egyfajta csontvázát készíthetik el, ami azt mutatja, hogy a gondolat körvonalait megértették, de ezt, a részletek felismerése nélkül, nem élő módon tették. Ismét mások megérinthezik a gondolat egyik oldalát, a másikat pedig nem, így a forma felét építik fel, vagy csak egyik megközelítésből értik meg, a többit figyelmen kívül hagyják.

Egy jó tanuló a központi elképzelés képét pontosan és azonnal lemásolja, a körülötte levő gondolatokat pedig lépésről lépésre hozza létre, amint megforgatja a központi gondolatot az elméjében.

A tökéletlen képek egyik alapvető oka a figyelem hiánya. Egy tisztánlátó gyakran azt látja, hogy az olvasó elméje egyszerre vagy fél tucat témával van elfoglalva. Az agya tele van otthoni dolgokkal, a munkával kapcsolatos aggodalmakkal, szórakozások emlékeivel és reményeivel, unalommal attól, hogy tanulni kell, és így tovább. Mindezek mentális teste kilenc-tizedét elfoglalják, és csak a maradék egy tizedet hagyják meg, hogy reménytelen erőfeszítést tegyen annak a gondolatformának a megértésére, amit fel kellene dolgoznia a könyvből.

Az ilyen töredékes és felületes olvasás eredményeként a mentális test megtelik kicsi, összefüggéstelen, kavicshoz hasonló gondolatformák tömegével, ahelyett, hogy egy szabályos építménnyé építené fel azt.

Világos tehát, hogy ahhoz, hogy hatékonyan tudjuk használni az elménket és a mentális testünket, a figyelemösszpontosítás és a koncentráció megtanulása alapvetően fontos, és az embernek meg kell tanulnia megtisztítani az elméjét minden nem oda tartozó és lényegtelen gondolatától, miközben egy témát tanulmányoz.

Egy képzett tanuló a szerző gondolatformáin keresztül képes kapcsolatba lépni a szerző elméjével, és tőle megszerezni további információt vagy megvilágítani a nehéz kérdéseket, bár – hacsak a tanuló nem rendkívül fejlett – azt fogja képzelni, hogy az új gondolatok, amik megjelennek benne, a sajátjai, nem pedig a szerzőéi.

Emlékszünk arra, hogy minden a fizikai síkon végzett mentális munkát a fizikai agyon keresztül kell megtenni, és ahhoz, hogy sikert érjünk el, a fizikai agyat is képezni kell, rendet kell benne teremteni, hogy így a mentális test könnyen működhessen rajta keresztül.

Jól ismert, hogy az agy bizonyos részei kapcsolatban vannak az ember bizonyos tulajdonságaival, és azzal a képességével, hogy bizonyos irányokban gondolkodjon. Mindezeket rendbe kell rakni, és megfelelően összhangba kell hozni a mentális testben lévő zónákkal.

Az okkultizmus tanulója természetesen tudatosan tanulja a gondolkodás művészetét, ennek következtében gondolatai sokkal erőteljesebbek, mint a képzetlen emberé, és valószínűleg szélesebb körben hatnak, és sokkal nagyobb hatást keltenek. Ez nála teljesen öntudatlanul történik, anélkül, hogy bármilyen különleges erőfeszítést tenne ebbe az irányba.

De mivel az okkultista megtanulta, hogy a gondolatnak milyen óriása ereje van, a felelőssége ennek helyes használatában arányosan nagyobb, és különös gondot fog fordítani, hogy azt mások megsegítésére használja.

Nem felesleges figyelmeztetnünk azokat, akik hajlamosak a vitatkozásra. Azok, akiket könnyen lehet vitára provokálni, emlékezzenek rá, hogy ha türelmetlenül rohannak bele a szócsatába, kitarják mentális erődítményük kapuit, és védtelenül hagyják azt. Ilyenkor bármilyen, éppen a közelben tartózkodó gondolaterő behatolhat, és birtokba veheti mentális testünket. Míg az erejüket olyan dolgokra pocsékolják el, amik gyakran jelentéktelenek, mentális testük egész tónusa folyamatosan leromlik a belé áramló befolyás következtében. Az okkult tanítványnak nagyon óvatosnak kell lennie, hogy engedélyezi-e magának a vitákban részvételt. Általános tapasztalat, hogy a viták nagyon ritkán változtatják meg bármelyik oldal véleményét, a legtöbb esetben csak megerősítik a már kialakult véleményeket.

Az élet minden órája lehetőséget ad a tudatnak arra, hogy mentális eszközét építse. Ébren vagy alvás közben mindig építjük a mentális testünket. A tudat minden rezdülése – akár csak egy átfutó gondolat következtében – bevisz néhány részecskét a mentális anyagból a mentális testbe, másokat pedig kiráz belőle. Ha a mentális testet tiszta és magasztos gondolatok készítik rezgésre, a rezgések sebessége kiveti a durvább anyag részecskéit, a helyüket pedig finomabbak foglalják el. Ily módon a mentális test folyamatosan finomabbá és tisztábbá tehető. A finomabb anyagokból így felépülő mentális test nem válaszol durva és rossz gondolatokra, de a durva anyagokból felépített mentális testre minden rossz átfutó gondolat hatással van, érzéketlen marad a jókra, és nem veszi hasznát azoknak.

A fentiek elsősorban a mentális test „formai oldalára” vonatkoznak. Az „élet oldal” felé fordulva a tanulónak észben kell tartania azt is, hogy a tudat valódi lényege állandóan azonosítja magát a nem-énnel, és ugyanígy állandóan azzal próbál érvényt szerezni akarátának, hogy elutasítja a nem-ént. A tudat tulajdonképpen ebből a váltakozó állításból és tagadásból áll: „Ez én vagyok” – „ez nem én vagyok”. Ennek következtében a tudat vonzás és taszítás, és az anyagban is azt eredményezi, amit rezgésnek nevezünk. Így a tudat által keltett rezgések minősége határozza meg a mentális testbe bevont anyag finomságát vagy durvaságát.

Amint a XI. fejezetben láttuk, egy másik, emelkedett gondolatú ember gondolatrezgései, amelyek hatnak ránk, törekednek arra, hogy mentális testünkben olyan anyag rezgéseit keltsék fel, amelyek képesek rá felelni, és ezek a rezgések megzavarják, esetleg ki is rázzák azokat az anyagokat, amelyek túl durvák ahhoz, hogy ezzel a nagy sebességű aktivitással rezegjenek. Ennek következtében a segítség, amit egy másik embertől kapunk, nagyrészt saját korábbi gondolatainktól függ, mivel ahhoz, hogy a jótékony hatás elérjen bennünket, először saját mentális testünkben kell lennie valamennyi magasabb típusú anyagnak, amit a másik gondolata megérinthez.

A mentális testre ugyanúgy vonatkoznak a megszokás törvényei, mint a többi tudathordozó eszközre. Ezért, ha rászoktatjuk mentális testünket bizonyos típusú rezgésekre, az megtanulja, hogy könnyen és készségesen lemásolja azt. Így például, ha az ember megengedi magának, hogy másokról rosszat gondoljon, hamarosan szokásszerűen inkább rosszat fog gondolni rólok, mint jót. Ily módon gyakran keletkeznek előítéletek, amelyek vakká teszik az embert mások jó tulajdonságaival szemben, és rendkívül felnagyítják a rosszat bennük.

Sok ember saját tudatlansága következtében veszi fel a rossz gondolatok szokását. Természetesen ugyanígy lehetséges a jó gondolatok szokását is kialakítani. Nem nehéz dolog azt megtanulni, hogy inkább a kíváncsi, mint a nem kíváncsi tulajdonságokat lássuk azokban az emberekben, akikkel találkozunk. Ebből aztán kialakul az a szokás, hogy inkább kedvelni fogjuk az embereket, mint nem. Ilyen gyakorlatokkal elménk elkezd könnyebben működni a csodálat és a megértés szokása mentén, mint a gyanakvás és a lenézés mentén. Így a gondolatérő rendszeres használata az életet könnyebbé és kellemesebbé teszi, ugyanakkor a jó típusú anyagot építi bele a mentális testünkbe.

Sok ember nem fejleszti a mentális képességeit annyit, amennyit kellene, az elméjük inkább gyűjtőhely, mint teremtmény, állandóan más emberek gondolatait fogadják be, ahelyett, hogy belül a sajátjaikat alakítanák ki.

E tény felismerésének arra kell az embert készítenie, hogy a mindennapi életben megváltoztassa tudatának viselkedését, és hogy megfigyelje elméjének működését. Először esetleg jelentős szorongást érez, amikor felismeri, hogy a gondolatai többsége egyáltalán nem is a sajátja, nem tudja, honnan jönnek hozzá ezek a gondolatok, és nem tudja, hová mennek tovább, hogy az elméje alig több, mint egy hely, amin keresztül a gondolatok áthaladnak.

Miután az ember elérte a mentális öntudatosság ilyen bevezető szintjét, ezt követően fel kell fedeznie, milyen különbség van a gondolatok állapotában, amikor azok megjelennek az elméjében, illetve amikor azok eltávoznak onnan, vagyis mi az, amit ő hozzátett a gondolata-

tokhoz, miközben azok nála tartózkodtak. Ilyen módon az elméje gyorsan valóban aktívvá válik, és kifejleszti alkotóképességeit.

Ez után az embernek a végső döntés meghozatalával ki kell választania, mit fog megengedni, hogy az elméjében maradjon. Amikor talál ott egy gondolatot, ami jó, alaposan kifejti azt, megerősíti, majd ismét kiküldi azt kedvező hatású közegként. Amikor azonban rossz gondolatot talál az elméjében, haladéktalanul kihajítja azt.

A gondolatok felelőtlen játszadozása nem kívánatos elképzeléseken és tulajdonságokon valódi veszélyt jelent, mert létrehoz egy hajlamot az ilyen nem kívánatos dolgokra, és olyan cselekvésekhez vezet, amelyek megtestesítik azokat. Az az ember, aki gondolatban egy gonoszt elképzelésével játszadozik, azon veszi észre magát, hogy elköveti, mielőtt felfogná, mit csinál. Amikor a lehetőség kapuja kitarul, a mentális tevékenység előtör, és kirobbantja a cselekedetet. Mert minden tevékenység a gondolatból fakad, még akkor is, ha – mint mondani szokás – gondolkodás nélkül követte el az ember, mert az ilyen cselekedet is mindenképpen azoknak a gondolatoknak, vágyaknak és érzéseknek az ösztönszerű kifejezése, amelyek növekedését az ember korábban önmagában megengedte.

Miután az ember egy ideig folyamatosan követi azt a gyakorlatot, hogy ő választja ki, milyen gondolatokat fogad be, azt fogja tapasztalni, hogy egyre kevesebb rossz gondolat áramlik elméjébe, és hogy az ilyen gondolatokat tulajdonképpen magának az elmének az automatikus működése dobja vissza. Így az ember mentális testébe nagy mennyiségű jó anyagot fog összegyűjteni, és mentális teste évről-évre gazdagabb tartalmúvá növekszik.

Így látjuk, hogy az elkerülendő nagy veszély az, ha megengedjük a kívülről sugallt gondolatképek létrehozását, ha megengedjük a külső világból jövő ösztönzéseknek, hogy képeket idézzenek fel a mentális testben, hogy a teremtető mentális anyagot gondolatformákba öntsék, azokat energiával feltöltsék, amik szükségképpen a kisülésre törekednek, és így valósítják meg önmagukat. A mentális testnek ebben az irányítatlan tevékenységében van gyakorlatilag minden belső küzdelemünk és spirituális nehézségünk forrása. A tudatlanság az, ami megengedi a mentális testnek ezt a fegyelmezetlen működését, ezt a tudatlanságot tudással kell felváltanunk, és meg kell tanulnunk, hogy irányítsuk mentális testünket, és így ne kívülről kapjon ingert a képek létrehozására, hanem a sajátunkat használjuk fel tetszésünk szerint.

Rendkívül sok szenvedést okoz a fegyelmezetlen képzelet. Az alsóbbrendű szenvedélyek (különösen a szexuális vágy) irányításának sikertelensége a fegyelmezetlen képzelet eredménye, nem pedig a gyenge akaraté. Még ha erős vágyat érzünk is, a teremtető gondolat az, ami előidézi a cselekvést. Abban még nincs veszély, ha csak látjuk vágyaink tárgyát, vagy gondolunk rá, de amikor az ember elképzeleli magát, hogy utat enged vágyainak, és megengedi azoknak, hogy megerősítsék az általa létrehozott képet, akkor kezdődik a veszély. Fontos, hogy megértsük: a vágy tárgyaiban, mint olyanban nincs erő, hacsak és amíg meg nem engedjük magunknak a képzeletet, amely teremtető erejű. Ha egyszer ezt megtesszük, a küzdelem bizonyosan bekövetkezik.

Ebben a küzdelemben fordulhatunk ahhoz, amiről azt gondoljuk, hogy az akaratunk, és megpróbálhatjuk, hogy kétségbeesett ellenállással elmeneküljünk saját képzeletünk eredményeitől. Kevesen tudják, hogy a szorongó és kétségbeesett ellenállás, amit a félelem sugalmaz, nagyon különbözik az akaratól. Az akaratot inkább arra kell felhasználni, hogy elsősorban a képzeletet irányítsa, így bajaink okát eredeténél és forrásánál tépje ki gyökerestől.

Mint egy későbbi fejezetben látni fogjuk, az anyagok, amiket jelenlegi életünkben összegyűjtünk, a halál utáni életben azokra a mentális erőkre és képességekre hatnak, amelyek az eljövendő életeinkben további kifejeződésre fognak találni. A következő testetöltésünk mentális teste attól a munkától függ, amit jelenlegi mentális testünkben végzünk. A karma elhozza a vetésünknek megfelelő aratást, nem tudjuk az egyik életet a másiktól elválasztani, sem csodával a semmiből valamit teremteni.

Ahogy a *Chândogyopanishat*-ban olvashatjuk: „Az ember visszatükröződés teremtménye, amit ebben az életben visszatükröz, azzá válik a későbbiekben”.

A gondolkodás szokásait legyőzni és megváltoztatni – ami olyan folyamat, amely magába foglalja a mentális részecskék egy csoportjának kilökését a mentális testből, majd azok magasabb típusúakkal való helyettesítését – először természetesen nehéz, mint ahogy általában a fizikai szokások megváltoztatása is nehéz eleinte. De meg lehet tenni, és ahogyan a régi forma megváltozik, a helyes gondolkodás is mindinkább könnyűvé, végül pedig önkéntelenné válik.

Szinte nincs semmilyen határa annak a szintnek, amivé az ember újraterezheti magát összpontosított mentális tevékenységgel. Amint már láttuk, a gyógyító iskolák – mint a Christian Science, a Mental Science és mások – hasznosítják ezt az erőteljes közeget eredményeik elérésében, és az eredményességük nagymértékben függ a gyógyítást végző tudásától az általa használt erővel kapcsolatban. Számítalan siker bizonyítja ennek az erőnek a létezését, a kudarcok viszont azt bizonyítják, hogy a használata nem volt elég szakképzett, vagy nem tudott eléggé felnőni az adott feladathoz.

Általánosságban megfogalmazva a gondolat a teremtőképesség, az emberi hármasság harmadik aspektusának megnyilvánulása. A keresztény fogalomrendszer szerint az akarat az Atya Isten, a szeretet a Fiú Isten, a gondolat vagy teremtő tevékenység pedig a Szentlélek Isten megnyilvánulása. Mert a bennünk levő gondolat az, ami cselekszik, és végrehajtja az akarat parancsait. Ha az akarat a király, a gondolat a miniszterelnök.

Az okkultista ezt a teremtőerőt az emberiség fejlődésének meggyorsítására használja. A keleti jóga az elme fejlődése általános törvényeinek alkalmazása egy adott tudat fejlődésének meggyorsítására. Bizonyítást nyert, és bármikor ismét be lehet bizonyítani, hogy bármilyen elképzelésre figyelmesen koncentrált gondolat beépíti az adott elképzelést a gondolkodó jellemébe, és így az ember bármely vágyott tulajdonságot létrehozhat magában kitartó és figyelmes gondolkodással – meditációval.

Ismerve ezt a törvényt, az ember úgy építheti fel saját mentális testét, ahogyan szeretné. A jellem felépítésének folyamata ugyanolyan tudományos, mint az izomerő kifejlesztése. Még a halál sem állítja meg ezt a munkát, amint a későbbi fejezetekben látni fogjuk.

Ebben a munkában az imádság nagy hatékonysággal használható fel, és talán a legszembezőköbb példa erre a brahman életében található. Egész élete gyakorlatilag egyetlen folyamatos ima. Bár sokkal bonyolultabb és részletesebben kidolgozottabb, de valamennyire hasonlít az egyes katolikus kolostorokban gyakorolt szokáshoz, ahol a novíciust arra utasítják, hogy minden étkezésnél imádkozzon, hogy lelkét a kenyér lelke táplálja, imádkozzon minden mosakodásnál, hogy lelkét tisztán tarthassa, imádkozzon minden alkalommal, amikor belép egy templomba, hogy egész élete folyamatos szolgálat legyen, és így tovább. A brahman élete is hasonló, kivéve, hogy vallási áhítata magasabb fokú és megvalósítása sokkal részletesebb. Senkinek nem lehet kétsége, hogy rá, aki valóban és őszintén engedelmeskedik valamennyi előírásnak, ezek a tevékenységek mélyen és folyamatosan hatással vannak.

Amint a IV. fejezetben láttuk, a mentális testnek megvan az a sajátossága, hogy terjedelemben éppúgy növekszik, mint természetesen aktivitásban, ahogyan maga az ember is növekszik és fejlődik. A fizikai test – mint tudjuk – lényegében hosszú korszakokon át ugyanolyan méretű marad, az asztrális test bizonyos mértékben növekszik, de a mentális test (és a kauzális is) rendkívüli mértékben kiterjed a fejlődés későbbi szakaszaiban – amikor pihen, a legtündöklőbb ragyogással sugározza szét sokszínű fényét, amikor pedig teljesen aktív, káprázatos sziporkázás tör elő belőle.

Egy nagyon fejletlen embernél a mentális testet még megkülönböztetni is nehéz, annyira kevésbé fejlett, némi figyelem kell hozzá, hogy egyáltalán meg lehessen látni. Az emberek nagy része most még képtelen a tiszta gondolkodásra, különösen nyugaton, vallási dolgokban. Minden homályos és elmosódott. De az okkult fejlődésben a homályosság és az elmosódottság nem játszhat szerepet. Elképzeléseinknek félreérthetetleneknek, gondolatképeinknek hatá-

rozottaknak kell lenniük. Ezek – eltekintve egyéb jellegzetességektől – alapvető fontosságúak az okkultista életében.

A tanítványnak azt is fel kell ismernie, hogy a külső világot minden ember szükségképpen saját elméje közvetítésével szemléli. Az eredményt találóan ahhoz hasonlíthatjuk, amikor egy tájat színes szemüvegen keresztül nézünk. Az az ember, aki soha nem látta máshogy, csak piros vagy kék szemüvegen keresztül, nem lesz tudatában annak, mennyire megváltoztatják ezek a szemüvegek a táj valódi színeit. Ehhez hasonlóan az ember rendszerint egyáltalán nincs tudatában annak a torzító hatásnak, ami annak a következménye, hogy mindent saját elméjének közvetítésével lát. Ebből a megközelítésből nyilvánvaló, miért nevezik az elmét az „illúzió teremtménynek”. Az okkultizmus tanulójának világosan az a kötelessége, hogy olyan mértékben megtisztítsa és kifejlessze mentális testét, eltávolítsa róla a „szemölcsöket” (lásd V. fejezet) és az előítéleteket, hogy a mentális test a legkevesebb torzítással – ami a mentális testben lévő hiányosságok következménye – tükrözze vissza az igazságot.

Röviden foglalkoznunk kell azzal a hatással, amit az ember az állatokra gyakorol, hogy teljessé tegyük a mentális testtel, annak hatásaival és visszahatásaival kapcsolatos tanulmányunkat.

Ha az ember szerető gonddal fordul egy állat felé, vagy határozott erőfeszítést tesz, hogy megtanítsa valamire, akkor közvetlen és szándékos tevékenység lép át az ember asztrális vagy mentális testétől az állat megfelelő tudathordozó eszközére. Ez a folyamat viszonylag ritka, a munka nagy része közvetlen akarat nélkül történik mindkét oldalon, egyszerűen csak a folytonos és elkerülhetetlen tevékenységgel, ami a két érintett lény közelségének köszönhető.

Az ember jelleme és típusa nagy befolyással van az állat sorsára. Ha a közöttük lévő kölcsönhatás főleg érzelmi, valószínű, hogy az állat főleg asztrális testén keresztül fejlődik, és hogy a csoportlélekkel való kapcsolat végső megszakítása egy hirtelen szeretetkitörés eredménye lesz, ami eléri a felette lebegő monád buddhikus aspektusát, és így idézi elő az Én kialakulását.

Ha a kölcsönhatás főleg mentális, az állat kialakuló mentális teste kap ösztönzést, és az állat valószínűleg az elméjén keresztül fog egyéniesülni.

Ha az ember erősen spirituális vagy erős akaratú, az állat valószínűleg az akarata ösztönzésén keresztül egyéniesül.

A szereteten, az értelmén és az akaraton keresztül történő egyéniesülés a három normális módszer. Lehetséges azonban egyéniesülni kevésbé kíváncsatos módokon is, például a büszkeségen, a félelmen, a gyűlöleten vagy a hatalomvágyon keresztül.

Így például egy kb. kétmillió Énből álló csoport, amely a Holdlánc hetedik körében teljesen a büszkeségen keresztül egyéniesült, bizonyos okosságon kívül csak kevés egyéb tulajdonsággal rendelkezett, ennek következtében a kauzális testeik a narancson kívül szinte semmi más színt nem mutattak.

E csoport önteltsége és féktelensége az egész történelem folyamán állandó zavarokat okozott mind saját maguknak, mind másoknak. Néhányuk Atlantiszban a „Sötét Arc Uraivá”, mások világpusztító hódítókká, vagy gátlástalan milliomosokká váltak, akiket találóan neveznek a „pénzügyi világ Napóleonjainak”.

Néhányan azok közül, akik félelmen keresztül egyéniesültek, amit a kegyetlenség szült, a középkor inkvizitoraivá és napjaink gyermekkínzóivá váltak.

Az egyéniesülés mechanizmusának további részletei Besant: *A Study in Consciousness*⁹ 5. fejezetében találhatók. A kérdéssel foglalkozni fogunk *A kauzális test*-ben is.

⁹ A könyv magyar fordítása letölthető *A tudat kibontakozása* címen a www.teozofia.hu honlapról.

XIV. FEJEZET

A MENTÁLIS KÉPESSÉGEK

A mentális testet – hasonlatosan az asztrálishoz – idővel aktivitásra lehet ébreszteni, és ekkor meg fogja tanulni, hogy saját síkja anyagának rezgéseire válaszoljon. Így az Én előtt a tudás és képességek teljesen új és sokkal tágabb világa fog megnyílni.

A mentális testben lévő tudatosság teljes kifejlődését azonban nem szabad összetéveszteni a mentális test bizonyos mértékig történő használatának megtanulásával. Az ember mindig használja a mentális testét, amikor gondolkozik, de ez nagyon messze van attól, hogy képes legyen azt független eszközként használni, amelyen keresztül a tudat teljesen ki tud fejeződni.

Ahogy korábban láttuk, az átlagember mentális teste sokkal kevésbé fejlett, mint az asztrális teste. Az emberek többségénél a mentális test magasabb részei még teljesen alszanak, még akkor is, amikor az alsóbb részek élénk tevékenységet folytatnak. Az átlagember mentális testét tulajdonképpen egyáltalán nem lehet tudathordozó eszköznek tekinteni, mert az ember nem tud közlekedni benne, és nem tudja ennek érzékszerveit felhasználni benyomások szokásos módon történő felfogására.

Korunk tudósai körében, bár a mentális test magas fokú fejlettséget ér el, azt mégis főként éber tudatosságuk során használják, és még csak nagyon tökéletlenül a közvetlen érzékelésre a magasabb síkokon.

Eltételezve azokat, akiket a Beavatottak Nagy Testvériségéhez tartozó tanítók határozottan kiképeznek, nagyon kevesen dolgoznak tudatosan mentális testükben, ami azt jelenti, hogy képesek hosszú évekig gyakorolni a meditációt, és különleges erőfeszítést tenni ebben az irányban.

Az első beavatás bekövetkeztéig az ember az asztrális testében dolgozik éjszakánként, de amint azt teljesen az irányítása alá vonja és képes teljesen használni, megkezdődik a munka a mentális testben. Amikor a mentális test tökéletesen szervezetté válik, sokkal rugalmasabb eszközzé lesz, mint az asztrális test, és sok mindent, ami lehetetlen az asztrális síkon, meg lehet valósítani benne.

Azt a képességet, hogy a mentális világban szabadon működjön, a második beavatásig meg kell szereznie a jelöltnek, mivel ez a beavatást az alsó mentális síkon történik.

Ahogy az asztrális sík látása különbözik a fizikai sík látásától, úgy a mentális sík látása is teljesen különbözik mindkettőtől. A mentális látás esetén már nem beszélhetünk többé külön érzékszervekről, mint a látás és a hallás. Inkább egy általános érzékszervről kell beszélnünk, ami olyan tökéletesen válaszol az őt elérő rezgésekre, hogy amikor bármely tárgyat észlel, azonnal teljesen megérti azt, és mintegy látja, hallja, érzi, és tud mindent, amit tudni lehet róla, az okát, a hatásait, a lehetőségeit – legalábbis ami a mentális és ennél alacsonyabb síkokat illeti – egyetlen pillanatnyi mozzanattal. Nincs soha semmilyen kétség, tévovázás vagy késlekedés a magasabb érzék közvetlen működésében. Ha egy helyszínre gondol, ott terem, ha egy barátira, akkor a barát megjelenik előtte. Többé nem léphetnek fel félreértések, többé nem csaphatják be, vagy vezethetik félre semmilyen külsőségek, mert barátja minden gondolata és érzelme nyitott könyvként fekszik előtte azon a síkon.

Ha az ilyen ember olyan barátjával van együtt, akinek már szintén megnyílt a magasabb érzékszerve, a közöttük levő kapcsolat minden földi elképzelésen túl tökéletes. Számukra nem létezik sem távolság, sem elválás, érzelmeik többé nincsenek elrejtve vagy legjobb esetben félig kifejezve esetlen szavakkal, nincs szükség kérdésre és válaszra, mert a gondolatképeket azonnal olvassák, amikor létrejönnek, és a gondolatok kicserélése olyan gyors, ahogyan azok életre kelnek az elmében.

De még ez a csodálatos képesség is különbözik – azonban csak mértékében, nem pedig fajtájában – azoktól, amelyek jelenleg a rendelkezésünkre állnak, mert a mentális síkon – csakúgy, mint a fizikain – az ingereket még mindig a rezgések szállítják, amelyek az észlelt tárgy-

ról az észlelőhöz mozognak. Ez az állapot nem érvényes a buddhikus síkon, de ezzel ebben a könyvben nem foglalkozunk.

Nem sok dolog van, amit el tudunk vagy el kell mondani a mentális tisztánlátással kapcsolatban, mert nagyon valószínűtlen, hogy bármilyen példát fogunk rá találni, kivéve a legmagasabb okkult iskolák megfelelően képzett tanítványainál. Számukra egy új világ nyílik meg, amelyben a legnagyobb dicsőség és ragyogás, amit csak el tudunk képzelni, a létezés közönséges módját jelenti.

Mindaz, amit el kell mondanunk, illetve amit legalább képesek vagyunk felfogni, elérhető a képzett tanítvány számára, de a gyakorlatlan tisztánlátó számára ennek elérése alig több, mint puszta lehetőség. Valószínűleg ezer átlagos tisztánlátó között egy sincs, aki valaha is elérné. Eléri mesmerikus transzban, amikor a páciens kicsúszik az operátor irányítása alól, de ennek előfordulása ritka, mivel szinte emberfeletti képességekre van szükség a magasztos spirituális törekvés útján, a gondolkodás abszolút tisztaságára, és eltökéltségre mind a páciens, mind az operátor részéről. Még ilyen esetekben is a páciens ritkán hoz vissza többet egy elmosódott emléknél egy magasztos, de leírhatatlan boldogságról, amit mélyen átszíneznek saját vallásos meggyőződése.

Azok részére, akik működnek a mentális síkon, nemcsak rendelkezésre áll minden tudás – minden, ami nem haladja meg a mentális síkot –, hanem a világ múltja éppúgy nyitott számukra, mint a jelen, mert hozzáférhetnek a természet kitörölhetetlen emlékezetéhez. (Lásd a XXVIII. fejezetet.)

Így például annak, aki szabadon tud működni a mentális testben, olyan módszerek állnak rendelkezésére, amelyekkel megismerheti egy könyv tartalmát anélkül, hogy elolvasná. A legegyszerűbb kiolvasni olyan valakinek az elméjéből, aki már tanulmányozta, de természetesen felhozható az a kifogás, hogy így csak a tanulmányozó könyvvvel kapcsolatos elképzelését érjük el.

A második mód a könyv aurájának megvizsgálása. Minden könyvet körülvesz egy gondolataura, amit azok gondolatai építettek fel, akik elolvasták és tanulmányozták. Így egy könyv pszichometrizálása általában elegendő tartalmának tökéletes megismeréséhez, bár természetesen lehetnek az aurában a különböző olvasók által vallott szélsőséges vélemények is, amelyek azonban nem jutnak kifejezésre magában a könyvben.

Ahogy a VIII. fejezetben említettük, figyelembe véve azt a tényt, hogy korunkban kevés olvasó tanulmányozza olyan mélyen és alaposan a könyveket, mint a régebbi időkben tették, egy modern könyvvvel kapcsolatos gondolatformák ritkán olyan pontosak és tiszták, mint azok, amelyek a régi kéziratokat veszik körül.

A harmadik mód teljesen a könyv vagy kézirat mögé tekinteni, és a szerző elméjével kapcsolatot teremteni, ahogyan a X. fejezetben leírtuk.

Van még egy negyedik módszer is, amihez magasabb képességek szükségesek: pszichometrizálni a könyv témáját, és mentálisan meglátogatni ennek a témának a gondolatközpontját, ahol az adott témával kapcsolatos valamennyi gondolatáramlat összefut. Ezzel a kérdéssel a XII. fejezetben, a *gondolatközpontoknál* foglalkoztunk.

Ahhoz, hogy az ember képes legyen megfigyeléseket tenni a mentális síkon, az szükséges, hogy egy időre igen gondosan függessze fel gondolatait, nehogy azok teremtményei hatással legyenek a körülötte lévő könnyen befolyásolható anyagra, és így teljesen megváltoztassák az őt érdeklő körülményeket.

Az elme e felfüggesztett állapotban tartását nem szabad összetéveszteni az elme kiürítésével, amelynek eléréséhez nagyon sok hatha jóga gyakorlat vezet el. Ez utóbbi esetben az elmét a teljes passzivitásig tompítják le, ez az állapot jól megközelíti a médiumságot. Az első esetben azonban az elme kifejezetten éber állapotban van, annyira pozitív, amennyire csak lehet, és a gondolkodást csak felfüggeszti egy pillanatra, hogy megakadályozza az egyéni elfoglaltság befurakodását abba a megfigyelésbe, amelyet el akar végezni.

A csakrák vagy erőközpontok a mentális testben éppen úgy megvannak, ahogyan az összes többi tudathordozó eszközben. Ezek kapcsolódási pontok, amelyeknél erő áramlik az egyik eszközből a másikba. Az éterikus testben levő csakrákat *Az éterikus test*-ben írtuk le, az asztrális testben levőket pedig *Az asztrális test*-ben. A mentális testben található csakrákkal kapcsolatban jelenleg csak nagyon kevés információ áll rendelkezésünkre.

Az egyik ilyen információ a következő: Az emberek egyik típusának a fejtetőn lévő (korona) csakrája lefelé hajlik vagy görbül, amíg örvényközpontja megegyezik a tobozmirigynek nevezett elcsökevényesedett szervvel, ami ebben az embertípusban életre kel, és közvetlen összeköttetést teremt az alsó mentálissal anélkül, hogy a közbeeső asztrális síkon látszólag a szokásos módon áthaladna. E típus érdekében írt H.P. Blavatsky, amikor hangsúlyozta a tobozmirigy felébresztésének szükségességét.

Egy másik tény az, hogy a nagyítás képessége, amit a hinduk *animâ*-nak neveznek, a szemöldök között elhelyezkedő (harmadik szem) csakrához tartozik. Ennek a csakrának központi részéből olyasmi vetül ki, amit parányi mikroszkópnak nevezhetnénk, aminek a lencséje csak egyetlen atomból áll, így biztosít egy olyan szervet, ami méretében arányos a megfigyelendő apró tárgyakkal.

A felhasznált atom lehet fizikai, asztrális, vagy mentális, de akármilyen is, különleges előkészítést igényel. Valamennyi tekervényének (spirillájának) nyitva kell lennie, és teljesen működésbe kell hozni, és így olyanná válik, mint amilyen láncunk hetedik körében lesz.

Ez a képesség a kauzális testhez tartozik, így ha egy alsóbb szintű atomot használnak szemlencseként, egy visszaverő párokból álló rendszert is létre kell hozni. Az atomot hozzá lehet igazítani bármely alsíkhöz, és így a nagyítás bármilyen szükséges mértékét meg lehet valósítani abból a célból, hogy megfeleljen az éppen vizsgált tárgynak.

A képesség további kiterjesztése lehetővé teszi, hogy az operátor a tudatát a lencsébe összpontosítsa, majd pedig távoli pontokra vetítse ki azt.

Ugyanezt a képességet más elrendezésben kisebbítési célokra is fel lehet használni, amikor az ember valami túl nagyot akar egészként megvizsgálni rendes látással. A hinduk ezt *ma-himâ*-nak nevezik.

A mentális tisztánlátás számára nincs térbeli korlát magán a mentális síkon belül, amely – ahogyan a XXVII. fejezetben látni fogjuk – nem terjed ki más bolygók mentális síkjaira. Ettől függetlenül mentális tisztánlátással lehetséges jelentős mennyiségű információt szerezni a többi bolygóról is.

Azzal, hogy kilépünk a Föld atmoszférájának állandó zavaraiból, a látást lehetséges lényegesen tisztábbá tenni. Azt sem nehéz megtanulni, hogyan hozzunk működésbe egy különlegesen erős nagyítási képességet, aminek segítségével nagyon érdekes asztronómiai ismeretre lehet szert tenni.

A prána, vagy a vitalitás a mentális síkon éppen úgy létezik, mint a többi síkon, amikről valamit is tudunk. Ugyanez vonatkozik a kundalinire, vagy kígyótűzre, és a fohatra, vagy elektromosságra is, valamint arra az életerőre, amire *Az éterikus test*-ben elsődleges erőként hivatkoztunk.

A mentális sík pránájáról és kundalinijéről jelenleg alig tudunk valamit. Annyit azonban mégis tudunk, hogy a kundalini élteti az összes különböző tudathordozó eszközt.

A fent említett elsődleges erő egyike a Logosz Második Aspektusából eredő második kiáramlás kifejeződésének. A buddhikus szinten az emberben lévő krisztusi princípiumként nyilvánul meg, a mentális és az asztrális testekben pedig az anyag különböző rétegeit kelti életre. Az asztrális test magasabb részében nemes érzelmeként jelenik meg, az alsó részében pedig csupán az életerő kitöréseként, amely ennek a testnek az anyagát feltölti energiával. Legalsóbb megtestesülésében az éterikus anyagba öltözik, és az asztrális testből az éterikus test felületén lévő csakrákba áramlik, ahol találkozik a kundalinivel, ami az emberi test belsejéből tör felfelé.

A tanuló emlékezhet (lásd: *Az éterikus test*), hogy az ibolyaszínű prána áramlata a magasan spirituális típusú gondolatot és érzelmet serkenti, a mindennapi gondolkodást a részben sárgával kevert kék serkenti, és hogy az idiotizmus bizonyos fajtáinál a vitalitás agyba történő áramlása – mind a sárga, mind a kékes-ibolya – szinte teljesen gátolt.

C.W. Leadbeater *A csakrák*¹⁰ című könyve értékes információkat tartalmaz a csakrákról, különösen a különböző központok vagy csakrák és síkok közötti kapcsolatokról.

A tanuló ezért hasznosnak találhatja az alábbi táblázatot:

A csakrák táblázata

Sor-szám	Magyar név	Szanszkrit név	Elhelyezkedés	Küllők száma	Csoport	Az erő, amire kapcsolódik
1	Alap vagy gyökér	Mûlâdhâra	gerincalap	4	I. Fiziológiai	kundalini
2	Lép	-	a lép felett	6		prána
3	Köldök	Manipûra	köldök, a solar plexus felett	10	II. Személyiség	alsó asztrális
4	Szív	Anâhata	a szív felett	12		felső asztrális
5	Torok	Visuddha	a torok előtt	16		alsó mentális
6	Szemöldök vagy harmadik szem	Âjnâ	a szemöldökök között	96	III. Spirituális	felsőbb erők az agyalapi mirigyen keresztül
7	Korona	Sahasrâra	a fejtetőn	12 960		felsőbb erők a tobozmirigyen keresztül

A fentiekből kitűnik, hogy az elsődleges erő, a prána és a kundalini nincsenek közvetlen kapcsolatban az ember mentális és érzelmi életével, hanem csak testi jólétével. Vannak azonban más erők is, amelyek belépnek a csakrákba, és amelyeket pszichikus vagy spirituális erőkként írhatunk le. A gyökér- és a lép-csakra nem jeleníti meg ezeket az erőket, de a köldök- és ennél magasabb csakrák bejárati kapuk azon erők számára, amelyek hatással vannak az emberi tudatra.

Úgy tűnik, van bizonyos megfelelés a csakrákon átfolyó prána-áramlatok színei és *A Titkos Tanítás* III. kötetében H.P. Blavatsky által közölt táblázatban szereplő emberi princípiumok színei között. Ezt az alábbi táblázatban mutatjuk be:

A prána színe	Csakra, ahová belép	A Titkos Tanításban megadott szín	Képviselt princípium
világoskék	torok	kék	âtmâ (aurikus burok)
sárga	szív	sárga	buddhi
sötétkék	homlok	indigó vagy sötétkék	felső manasz
zöld	köldök	zöld	kâma-manasz, alsóbb elme
rózsaszín	lép	vörös	kâma-rûpa
ibolya	korona	ibolya	éterikus test
narancsvörös (egy másik ibolyával)	gyökér (majd a korona)	-	-

A kundalini az első kiáradáshoz tartozik és a harmadik aspektusból ered. A Föld közép-pontjában egy hatalmas gömbben működik, aminek csak a külső rétegei érhetők el. Ezek rezonáló kapcsolatban vannak az emberi testben lévő kundalini rétegeivel. Így az emberi testben

¹⁰ *A csakrák*. Magyar Teozófiai Társulat, 2. kiadás, 2006.

lévő kundalini abból ered, amit a Föld mélyében levő „Szentlélek laboratóriumának” neveznek. Ez az alvilági tűzhöz tartozik, ami éles ellentétben áll a prána vagy vitalitás tűzével. A prána a levegőhöz, a fényhez és a nyílt terekhez tartozik, az alulról jövő tűz sokkal materiálisabb, hasonlóan a vörösen izzó vas tűzéhez. Van ennek a hatalmas erőnek egy meglehetősen félelmetes oldala is: azt a benyomást kelti, hogy egyre mélyebbre száll le az anyagba, hogy lassan, de megállíthatatlanul és könyörtelen biztonsággal mozog előre.

Meg kell jegyeznünk, hogy a kundalini a *visszatérés* útján levő első kiáradás ereje, és a már említett elsődleges erővel szoros kapcsolatban állva működik. E kettő együtt viszi a fejlődő teremtményt ahhoz a ponthoz, ahol megkaphatja az Első Logosz kiáradását, és emberi Énné válik.

A kundalini idő előtti kifejlődése sok kellemetlen lehetőséggel jár. Az ember természetében mindent felfokoz, és az alsó, rossz tulajdonságokat könnyebben eléri, mint a jókat. A mentális testben például a becsvágy nagyon könnyen feltámad, és hamarosan hihetetlenül eltúlzott szintet ér el. Valószínűleg az értelmi képességek rendkívüli megerősödését hozza magával, de ezzel egyidejűleg rendellenes és sátáni büszkeséget hoz létre, ami teljesen felfoghatatlan a mindennapi ember számára. A képzetlen embernek soha nem szabad próbálkoznia a kundalini felébresztésével, és ha egy ilyen ember azt veszi észre, hogy véletlenül felébredt benne, azonnal kérjen tanácsot attól, aki tökéletesen érti ezeket a dolgokat. Amint a *Hathayogapradipiká*-ban mondják: „Felszabadulást hoz a jógiknak és rabságot a balgáknak”.

A kundalini legyőzését minden inkarnációban meg kell ismételni, mivel a tudathordozó eszközök minden alkalommal újak, de ha egyszer teljesen sikerült, akkor ennek megismétlése már könnyű lesz. Emlékeztetni kell arra, hogy működése a különböző embertípusok szerint változik. Némelyek például inkább látják a magasabb Ént, mint a hangját hallják. És a magasabbal való kapcsolatnak több szintje is van, mert a személyiség számára ez az Én befolyását jelenti, az Én számára a monád erejét jelenti, a monád számára pedig azt jelenti, hogy a Logosz tudatos kifejeződésévé váljon.

Ahhoz, hogy a mentális test képességeit használni tudjuk, az is szükséges, hogy a tudatot ebben a testben fókuszáljuk. Az emberi tudat egy időben csak egyetlen tudathordozó eszközre fókuszálható, bár homályosan lehet tudatos a többiben is. Így, ha egy ember rendelkezik asztrális és mentális látással is, és a tudatát a fizikai agyban összpontosítja, tökéletesen fogja látni társai fizikai testét, ugyanakkor – bár homályosan – látni fogja az asztrális és mentális testüket is. Egy röpké pillanat alatt megváltoztathatja azonban fókuszát úgy, hogy az asztrálist látja teljességében és tökéletesen. Ebben az esetben látni fogja a mentális és a fizikai testeket is, de nem teljes részletességgel. Ugyanez érvényes a mentális és a magasabb síkok látására is.

Ahhoz, hogy a fizikai agyba lehozhassuk a mentális síkon látottakat, végre kell hajtani a felsőből az alsóba történő kettős átvitel nehéz műveletét, mivel az emlékezetet keresztül kell hozni a közbenső asztrális síkon.

Még akkor is, amikor a mentális képességeket használni tudja, mialatt ébren van a fizikai testben, a kutatót akkor is akadályozza a fizikai nyelv tökéletes képtelensége arra, hogy kifejezze azt, amit lát.

Ahhoz, hogy a mentális test tudatát lehozhassuk a fizikai agyba, a különböző testek közötti összeköttetést ki kell fejleszteni. Ezek az összeköttetések először úgy vannak meg, hogy az ember nincs ezek tudatában, és aktívan nem is kelnek életre. Ahhoz hasonló, mint amit a fizikai testben csökevényes szerveknek neveznek, amelyek arra várnak, hogy használat útján kifejllesszük azokat. Ilyen kapcsolók kötik össze a sűrű testet és az éterikus testet az asztrálisal, az asztrálist a mentális testtel és a mentálist a kauzális testtel. Az akarat tevékenysége kezdi el életre kelteni azokat, és amint elkezdenek működni, az ember arra használja fel őket, hogy tudata az egyik tudathordozó eszközről a másikra lépjen. Az összeköttetéseket életre keltő akarat használata felszabadítja a kundalinit, a kígyótüzet.

A fizikai és az asztrális test közötti összekötő kapocs az agyalapi mirigy, a fizikai és a mentális test között pedig a tobozmirigy. Ahogyan korábban említettük, egyesek először az agyalapi mirigyet fejlesztik ki, mások pedig a tobozmirigyet, de mindenkinek követnie kell a saját spirituális tanítója által előírt módszert.

Amikor az ember megtanulja éber tudatában elhagyni a fizikai testét, és már kifejlesztette az összekötő kapcsolatokat a teste között, akkor természetesen áthidalta a szakadékot a fizikai és az álomélet között. Ennek a szakadéknak az áthidalását elősegíti, ha az agyat megtanítjuk arra, hogy válaszoljon a mentális testből jövő rezgésekre. Az agy ekkor az ember egyre engedelmesebb eszközévé válik, tevékenységeit az akaratból származó sugallatok alapján végzi, és annak legkisebb érintésére is válaszol.

Hasznos lehet, ha összefoglaljuk a fő előkészületeket, amiket meg kell tenni ahhoz, hogy a fizikai tudathordozó eszköz befogadhassa a magasabb tudat rezgéseit. Ezek a következők: az alsóbb testek megtisztítása tiszta élelemmel és tiszta étellel, a szenvedélyek teljes legyőzése, egyenletes és kiegyensúlyozott kedély és elme kiművelése, amelyeket nem érintenek a külső élet kavargásai és viszontagságai, a magasztos dolgokon való csendes meditálás szokása (lásd a XV. és a XVII. fejezetek), az elme nyugtalan, izgatott működésének megszüntetése, ami az agyat állandóan dolgoztatja, egyik dologról a másikra csapongva, a magasabb világok dolgainak őszinte szeretete, hogy az elme elégedetten pihenjen társaságukban, mint egy szerető barát mellett.

Amikor az ember képes közönséges, éber tudatában is a mentális képességeit használni, akkor természetesen arra is képes lesz, hogy a mentális világból mindenféle benyomásokat is befogadjon, és így mások összes tevékenységét pontosan úgy érzékeli, ahogyan testi tevékenységüket látja. Ha az ember megtanulja mentális teste képességeit használni, nem veszíti el az alsóbb képességeket, mert ezek beletartoznak a felsőkbe.

Ezen a szinten az ember rendkívüli mértékben meg is tudja növelni hasznos képességeit azzal, hogy tudatosan hoz létre, és irányít olyan gondolatformát, amit arra használhat, hogy olyan helyeken dolgozzon, ahová jelenleg nem alkalmas a mentális testében elmenni. Ezeket a gondolatformákat távolról irányítja, figyeli és vezeti munkájukat, és így teszi azokat akarata végrehajtóivá.

Amikor az ember elkezd okkult irányban fejlődni, az egész mentális testét meg kell tisztítani, és teljesen munkába kell állítani. Rendkívül fontos, hogy képes legyen erős és tiszta gondolatformákat létrehozni, ráadásul nagy segítség és kényelem a számára, ha képes azokat tisztán vizualizálni.

A két dolgot nem szabad összekeverni. Egy gondolat megformálása az akarat közvetlen tevékenysége, a vizualizálás pedig egyszerűen az a képesség, amivel a létrehozott gondolatformát tisztánlátó módon látni lehet. Ha az ember erősen gondol bármilyen tárgyra, annak a képe a mentális testében ugyanúgy megjelenik, akár tudja azt vizualizálni, akár nem.

A tanulóknak arra is állandóan törekednie kell, hogy az erkölcsi tisztaság és a mentális egyensúly magas színvonalát tartsa fenn, ami nélkül a tisztánlátás átok, nem pedig áldás a számára.

A mentális test tudatának kifejlesztése az ember életét és emlékezetét folytonossá teszi minden testetöltésbe való leszállása során.

Amikor az ember képes tudatosan így működni a mentális testében, megtapasztalva képességeit és korlátait, akkor szükségszerűen megtanulja azt is, hogy megkülönböztesse önmagát az általa használt tudathordozó eszköztől. A következő szint az lesz számára, hogy felismerje a személyes „én” illuzórikus jellegét, a mentális test „én”-jét, és a valódi emberrel azonosítsa magát, az Énnel, vagy egyéniséggel, aki a kauzális testben lakik.

Ez a további lépés, ami a tudatot a felső mentális síkra, az Én szintjére emeli, megadja az embernek valamennyi elmúlt életére való emlékezés képességét.

De mielőtt még az ember remélheti, hogy áttöri az asztrális és a mentális síkok közötti gátat, és így rendelkezne a folyamatos emlékezet élvezetével, előbb hosszú ideig kell mentális testének tudathordozó eszközként való használatát gyakorolni. (Az analógia elvezet annak a felismeréséhez, hogy az Énnak hosszú időn keresztül teljesen tudatosnak és aktívnak kell lennie a saját síkján, mielőtt ennek létezéséről bármilyen tudás átadódhatna a fizikai tudatnak.)

A mentális test, mint olyan, képtelen elfáradni, nincs olyasmi, mint az *elme* fáradtsága. Amit annak nevezünk, az csak a fizikai agy kifáradása, amelyen keresztül az elme kifejezi magát.

Mindamellet a fizikai fáradtság is lehet hatással a mentális testre. Így egy teljesen kimerült ember nagymértékben elveszítheti a koordinálás képességét. Ilyenkor minden fizikai sejt tiltakozik, és ennek az a hatása az összes tudathordozó eszközre – az éterikusra, az asztrálisra és a mentálisra –, hogy hatalmas számú apró, különálló örvény keletkezik, és ezek mindegyike saját sebességével rezeg, és így valamennyi test elveszíti tapadását és azt a képességet, hogy elvégezze munkáját.

Tudásunk jelenlegi szintjén nem ismerjük azt a pontos módszert, amellyel a közönséges emlékezet működik, ezt a témát eddig nem vizsgálták meg. Az azonban mégis világos, hogy a mentális test rezgése része annak, ami történik, és hogy a kauzális test semmilyen módon nem vesz részt benne.

Úgy tűnik, sok ezer évvel ezelőtt létezett egy bizonyos szertartás, aminek célja a felsőbb testek képességeinek megnyitása volt. A pap egy sötét szobában kimondta az „Om” szót, ami az összes jelenlévőt teljes összhangba hozta vele, és mindazokkal az érzésekkel, amelyek betöltötték elméjét. A „Bhur” szó kimondásakor érzékeik számára a termet megtöltötte a közönséges fény. Egy másik szó hangjára az asztrális látás átmenetileg megnyílt számukra, még egy másik szónál hasonlóképpen a mentális látás nyílt meg. Az ilyen hatások azonban csak ideiglenesek voltak, de egy következő alkalommal már könnyebb volt előidézni ugyanazt a hatást ugyanazokkal az emberekkel.

Fontos, hogy a tanuló megtanuljon különbséget tenni az inspiráció és az intuíció között. Mivel mindkettő belülről jön az agyba, első látásra pontosan egyformának tűnnek, ezért nagy óvatosságra van szükség. Ha a körülmények megengedik, bölcs dolog várni egy ideig, mert a inspirációk általában meggyöngülnek, míg az intuíció változatlanul megmarad az idő múlásával. Egy inspiráció rendszerint izgalommal társul, és van benne valami személyes, míg a valódi intuíciót – bár határozott – a nyugodt erő érzése veszi körül. Az inspiráció az asztrális test hullámozása, az intuíció viszont az Én tudásának egy darabkája, amit belehelyez a személyiségbe. Ez tehát a felső mentális síkról jön, vagy néha még a buddhikusról is.

Ahhoz, hogy az ember különbséget tudjon tenni az inspiráció és az intuíció között, feltéve, hogy a természete teljesen kiegyensúlyozott, nyugodt vizsgálatra van szükség, és – ahogyan fentebb említettük – a várakozás alapvetően fontos. Egy sugallat ilyen körülmények között lecseng, míg az intuíció tisztábbá és erősebbé válik. A nyugalom és a higgadtság lehetővé teszi az alsó elme számára, hogy tisztábban hallja az intuíciót, és megérezze annak erejét. Az intuíció így semmit nem veszít a nyugodt várakozással, inkább nyer azzal.

Ezen kívül az intuíció mindig valamilyen önzetlen dologgal kapcsolatos. Ha bármilyen önzés felfedezhető egy felsőbb síkról jövő inspirációban, akkor biztosak lehetünk benne, hogy asztrális inspirációról van szó, és nem valódi buddhikus intuícióról.

Az intuíció, amely valahogy analóg a fizikai sík közvetlen látásával, esetenként az értelem helyére lép, amit a fizikai síkon a tapintás érzékéhez lehetne hasonlítani. Az intuíció az értelemről fejlődik ki ugyanabban a sorrendiségben és alapvető természetének megváltozása nélkül, mint ahogy a szem fejlődik ki a tapintás érzékéből.

A nem intelligens ember intuíciója viszont csak inspiráció, ami a vágyból születik, és az értelemnél alacsonyabb, nem pedig magasabb szintű.

XV. FEJEZET

A KONCENTRÁCIÓ

Abból, amit eddig a gondolaterő mechanizmusára vonatkozóan láttunk, teljesen világos, hogy az elme irányítása sokkal fontosabb, mint azt rendszerint gondolják, nemcsak az ember saját érdekében, hanem azért a hatásért is, amit másokra tud vele gyakorolni.

Valójában a gondolatok irányítása az egyik nagyon lényeges előfeltétel a lélek képességeinek kifejlesztéséhez.

A *Csend Hangja*-ban a következőket olvashatjuk: „Az elme a valóság gyilkosa. A tanítvány ölje meg a gyilkost.” Ez természetesen nem azt jelenti, hogy az elmét el kell pusztítani, mert az ember nem tud megenni nélküle, hanem azt, hogy az elmén uralkodni kell, és meg kell fékezni. Az elme nem maga az ember, hanem az ember egyik eszköze, hogy eddze meg, és használja.

Nyilvánvaló, hogy a tanítványnak a legnagyobb gondot kell fordítania arra, milyen gondolatokat és érzelmeket enged magába belépni. Az átlagember ritkán gondol arra, hogy megpróbáljon megfékezni egy érzelmet, kivéve talán külső kifejeződésében, amikor azt érzi, hogy benne hullámszik, átengedi magát neki, és úgy gondolja, ez így természetes. Az okkultista tanítványnak viszont teljesen más hozzáállást kell kialakítania. Ahelyett, hogy megengedné az érzelmeinek, hogy magukkal ragadják, tökéletesen irányítása alatt kell tartania azokat. Ezt mentális testének fejlesztésével és irányításával kell megtennie. Az egyik első lépés ebbe az irányba annak felismerése, hogy nem azonos az elméjével, az csak egy eszköz, amit meg kell tanulnia használni.

A tanulóknak célul kell kitűznie, hogy mind az érzelmein, mind a gondolatain uralkodni fog, pontosan tudnia kell, hogy min gondolkodik és miért, és így akarata szerint használhatja elméjét, vagy nyugalomban is tarthatja, mint ahogy egy gyakorlott kardforgató akarata szerint fordítja fegyverét erre vagy arra, és képes azt olyan szilárdan tartani, amennyire akarja. Más szóval, meg kell szereznie a koncentráció képességét, ami szükségszerű előfeltétel minden mentális munkához.

Meg kell tanulnia szilárdan és következetesen gondolkodni, nem szabad megengednie, hogy elméje egyik dologról hirtelen egy másikra csapongjon, és nem szabad energiáit egy csomó jelentéktelen gondolatra elfecsérelnie.

A legtöbb ember úgy találja, hogy mindenféle kóbor gondolatok árasztják el tudatát kéretlenül, és mivel egyáltalán nem szokott hozzá, hogy irányítsa elméjét, nincs meg a képessége, hogy megállítsa ezt az áradatot. Az ilyen ember nem is tudja, milyen a valódi koncentrált gondolkodás, és a koncentrációnak ez a tökéletes hiánya, az elmének és az akaratnak ez a gyengesége az, ami kezdetben olyan nehéz teszi az okkult fejlődést az átlagember számára. Ezen kívül, mivel a világ jelenlegi állapotában valószínűleg sokkal több rossz gondolat lebeg mindenfelé, mint jó, az ember e gyengesége megnyitja őt mindenféle kísértés előtt, amelyet egy kis gondossággal és erőfeszítéssel teljesen el lehetne kerülni.

A forma oldaláról nézve: koncentrálni annyit jelent, mint fenntartani a mentális testet, amely egyetlen állandó képet formáz meg. Az élet oldaláról nézve: a figyelmet szilárdan erre a formára irányítani úgy, hogy azt lemásolja önmagában. Az akarat ereje az, ami arra kényszeríti az elmét, hogy benne maradjon egyetlen formában, egyetlen képpé alakuljon át, és minden más, őt érő benyomást teljesen figyelmen kívül hagyjon.

Rövidebben: a koncentráció az elme összpontosítása, rögzítése egyetlen gondolatra.

Egészen egyszerűen megfogalmazva, *a koncentráció a figyelem összpontosítása. Ha az ember figyel arra, hogy mit cselekszik, akkor az elméje koncentrált.*

A torokközpont vagy csakra, bár a hallás magasabb formáival kapcsolatos, szorosan kötődik a figyelem-összpontosítás képességéhez is, aminek óriási fontossága van minden okkult rendszerben. Így például a pythagorasi iskolában a tanítványokat éveken át az *Akoustikoi* vagy

hallgatók rendjében tartották, és szigorúan megtiltották nekik, hogy a különködés veszélyes vizeire hajózzanak mindaddig, amíg a filozófia alapelveit teljesen le nem rakták, és el nem sajátították. Hasonló okokból a Mithrász misztériumok legalsóbb rendje a „hollók” nevet viselte, ami azt jelképezte, hogy csak azt volt szabad megismételniük, amit hallottak, pontosan úgy, ahogy a holló, vagy a papagáj teszi. A szabadkőműves felismerheti ezeknek a rendeknek és saját rendszerének E.A. szintje közötti megfelelést.

Az E.A. eszközeit, amelyeket esetleg olyan ember hív segítségül, aki a finomabb világ nem emberi intelligenciái speciális osztályának kezelésére használja azokat, helyesen kell elkészíteni, és a megfelelő helyszínen. Ha gondatlanul készítik, és anélkül, hogy végiggondolnák, mit is csinálnak, az ember megnyithatja magát olyan hatások számára, amelyekről nincs tudomása, és amikre nincs felkészülve. A „mágia” minden ilyen formájának alkalmazásakor az embernek saját védelmezője kell legyen, különben óvatlanul megnyitja magát azoknak a kellemetlen befolyásoknak, amelyek egyébként áthaladnának rajta.

A tanuló tapasztalni fogja, hogy az elme koncentrálásának természetes hatásaként a test izmai megfeszülnek, például a homlokunkat ráncoljuk. Az ilyen megfeszítések nemcsak fárasztják a testet, hanem megakadályozzák a spirituális erők beáramlását is. A tanulónak ezért mind a meditáció alatt, mind a mindennapi életében rendszeresen testére kell fordítania figyelmét, és tudatosan lazítania kell. A személyes tapasztalás megmutatja azt a hatalmas megkönnyebbülést az egész szervezetben, ami az akár csak néhány pillanatig tartó tökéletes lazítást is követi.

Az erős és elmélyült természetű embereknek különleges figyelmet kell fordítaniuk a lazításra, és lehetséges, hogy szükségét érzik meghatározott gyakorlatok végrehajtásának e cél érdekében. Sok könyv létezik erről a témáról, Annie Payson Call: *Power Through Repose* [Erőgyűjtés a pihenésen keresztül] határozottan az egyik legjobbként ajánlható.

A koncentráció nem fizikai erőfeszítés kérdése. Abban a pillanatban, amint az elme egy gondolat felé fordul, rá is koncentrál. A koncentráció nem annyira az elme erővel megtartása egy bizonyos gondolaton, mint inkább annak lehetővé tétele, hogy az elme tökéletes csendben és nyugodtan megpihenjen a gondolaton. A tanulónak észben kell tartania, hogy a gondolat székhelye nem az agyban van, hanem a mentális testben, ezért a koncentráció inkább a mentális testtel kapcsolatos, mint a fizikai aggyal.

Így a koncentráció nyilvánvalóan nem passzív állapot, hanem éppen ellenkezőleg, elmélyült és szabályozott tevékenység. Arra hasonlít a mentális világban, mint amikor a fizikai világban összeszedjük izmainkat egy ugráshoz, vagy megeddzzük azokat, hogy hosszas erőfeszítést tudjunk tenni.

Az az ember, aki elkezd gondolatainak valódi koncentrálását, először ne folytassa azt egyhuzamban öt-tíz percnél tovább, különben túlfeszítheti az agyát. Idővel nagyon fokozatosan növelhető az idő 15, 20 vagy 30 percre.

A tanulónak soha nem szabad addig a pontig folytatnia a koncentrációt vagy meditációt, hogy tompaságot és kimerültséget érezzen az agyában, mert a tompaság és fájdalom vészjelek, amelyek azt jelzik, hogy a folyamatban lévő erőfeszítés a testek anyagát gyorsabban alakítja át, mint ami összefér az egészséggel.

A legtöbb ember azt találja, hogy sokkal nehezebb a gondolatok megfékezése, mint az érzelmeké. Valószínűleg azért, mert úgy nevelkedtek, hogy nem illik az érzelmeket szabadjára engedni, a gondolataiknak viszont általában megengedik, hogy arra kóboroljanak, amerre a képzelet irányítja azokat.

Amikor az ember elkezd megpróbálni, hogy irányítsa az elméjét, mentális testének múltbeli szokásaival kerül összeütközésbe. Ahogyan az asztrális testének együttes tudata létrehozta azt, amit vágy-elementálnak nevezünk (lásd: *Az asztrális test*), úgy van a mentális testében is egy mentális elementál. Ez a mentális elementál ahhoz szokott hozzá, hogy minden dolgot a saját módján kezel, és kedve szerint egyik témáról a másikra csapong.

Ez a küzdelem a mentális elementállal bizonyos módon különbözik az asztrális elementállal folytatott harctól. A mentális elementál, mivel a fejlődésben egy teljes szinttel korábbi állapotban van, mint a vágy-elementál, és kevesebbet használták anyagi korlátok közé szorítva, ennek következtében sokkal aktívabb a vágy-elementálnál, sokkal féktelenebb, de kevésbé erőteljes és határozott.

Ennél fogva könnyebben kezelhető, viszont kevesebb tapasztalata van abban, hogy irányítják, és így lényegesen kevesebb valódi erőfeszítésre van szükség a gondolatok irányításához, mint egy vágyéhoz, viszont ennek az erőfeszítésnek sokkal kitartóbbnak kell lennie.

Arra is emlékeztetnünk kell, hogy az elme a mentális síkon a saját területén van, és a saját anyagát használja, így számára csak gyakorlás kérdése, hogy megtanulja tökéletesen irányítani a mentális elementált. Viszont amikor a vágy-elementálon igyekszünk uralkodni, az elmét egy számára idegen világba hozzuk le, és egy kívülről származó idegen befolyásnak tesszük ki.

Az imént említett tények annyira fontosak, hogy nem árt, ha röviden megismételjük azokat. Az elme irányítása önmagában véve sokkal könnyebb, mint az érzelmek irányítása, viszont az érzelmek irányítására már rendelkezünk bizonyos mennyiségű gyakorlattal, az elme irányításában azonban rendszerint szinte semmi gyakorlatunk nincs. Ezért tűnnek számunkra olyan nehéznek a mentális gyakorlatok. De még ez a kettő együtt is sokkal könnyebb feladat, mint a tökéletes uralkodás a fizikai testen. Ez utóbbit azonban bizonyos mértékig már sok előző életünkben is gyakoroltuk, bár eredményeink ezen a téren még igencsak tökéletlenek. E téma tökéletes megértésének határozott ösztönzőként kell hatnia a tanulóra. E megértés egyik eredményének annak kell lennie, hogy élénk hatást tesz rá *A Csend Hangja* megjegyzésének igazsága, amely szerint ez a világ az egyedüli valódi pokol, amelyet az okkultista ismer.

Ahhoz, hogy a fenti állítások ne tűnhessenek valótlannak vagy eltúlozottnak, a tanuló gondolja meg, milyen nehéz gondolaterővel mondjuk egy őrjítő fogfájást megszüntetni (bár bizonyos feltételek mellett még ez is lehetséges). Nyilvánvalóan sokkal könnyebb elűzni gondolaterővel a lehangoltságot, haragot, féltékenységet, vagy bármely más kellemetlen érzelmet, és még könnyebb elterelni a gondolatot valamilyen kellemetlen vagy haszontalan témáról egy kellemesebbre vagy hasznosabbra, vagy akár az elme tevékenységét teljesen megállítani.

Hasznos lesz most részletesebben megvizsgálnunk a koncentráció akadályait. Ezek – amint látni fogjuk – két fő csoportra oszthatók. Az első a kámával, vagyis a vággyal, a második pedig magának a mentális anyagnak a valódi természetével van összefüggésben.

Az elme irányításának nehézségét jól kifejezte 5000 évvel ezelőtt Arjuna, a közötte és Krishna között lezajlott halhatatlan párbeszédében (lásd: Bhagavad Gîtâ VI. ének, 34-35.¹¹).

„Az egyenletes kedély eme jógájához, amelyet kinyilatkoztattál, óh Madhaszúdhana, nem találok szilárd alapot, a nyugtalanság miatt. Mert az elme bizony igen nyugtalan, óh Krishna, heves, erőszakos, nehéz azt vezetni. Úgy vélem, oly nehezen fékezhető, mint a szél”.

Még mindig igaz a válasz, amely rámutat a sikerhez vezető *egyetlen* útra:

„Kétségtelen, óh hatalmas karú, az elme nehezen fékezhető és nyugtalan, de *állandó gyakorlattal és szenvedélytelenséggel* (vairâgya) megfékezhető.”

A két akadályt, a két, dőlt betűvel jelzett ellenszert fordított sorrendben a továbbiakban fogjuk megvizsgálni.

(I) SZENVEDÉLYMENTESSÉG, vagy közömbösség. Ez világosan a kâma, vagyis a vágy erejére való utalás, ami vonzza, befolyásolja az elmét, és uralkodik rajta. A VI. fejezetben részletesen tanulmányoztuk a kâma és a manasz közötti kapcsolatot, és láttuk azt a módot, ahogyan a vágy folyamatosan ösztökéli az elmét, és állandóan az élvezetek szolgájává teszi. Ezért az elme rákényszerül, hogy azt keresse, ami élvezetet nyújt, és elkerülje azt, ami fájdalmat okoz. Ennek következtében csak az érzelmek megzabolázásával, a rajtuk való uralko-

¹¹ Magyar Teozófiai Társulat, 1996.

dással lehet az elmét megvédeni attól, hogy eltérítsék feladatától, amelynek elvégzését kitűzte maga elé.

A tanítványnak is emlékeztetnie kell magát arra, hogy a kicsinyes érzelmek összevisszasága értéktelen egy értelmes lény számára, és hogy a legnagyobb mértékben méltóságon aluli, hogy az ember, aki az Istenség egyik szikrája, megengedje magának, hogy a vágy-elementálja befolyása alá kerüljön – egy olyan dolog uralma alá, amely még az ásványvilágot sem érte el.

Úgy tűnik, két alapvető mód létezik, amelyen ezt a *szenvedélymentességet* vagy *közömbösséget* el lehet érni, és a koncentráció segédeszközeként felhasználni. Ezeket

(a) a bölceleti, és

(b) az áhítatos módszereknek nevezhetjük.

(a) *A bölceleti módszer.* Ez azt tartalmazza, hogy minden olyasmivel kapcsolatos hozzáállásunkat, ami vonzza és leköti az embert, olyan mértékben megváltoztatjuk és megerősítjük, hogy a kâma vagy vágy tökéletesen irányításunk alá kerül. Így az ember közömbössé válik minden dolog iránt, legyen az külső, vagy az elme előtt belülről megjelenő dolog. A szerző megfigyelése szerint ez a módszer a legtöbb nyugati vérmérsékletű ember számára nehéznek tűnik, és gyakran több zavart okoz, mint amennyi eredményt hoz. A keleti vérmérsékletű embereknek (hogy durva, de használható különbséget tegyünk) viszont ez nem okoz ilyen nagy nehézséget.

A módszer részletes kifejtése egy filozófiai tanulmányt igényelne, ami természetesen messze meghaladná e könyv kereteit. De talán néhány szó elegendő lesz, hogy a módszerről némi fogalmat alkossunk.

A módszer filozófiáját a *Bhagavad Gîtâ* 5. és 6. párbeszéde írja le, amit a cselekvésről való lemondás és az önuralom jógájának neveznek.

Ebben a rendszerben az ember „nem gyűlölködik, és semmire sem vágyik... mentes az el-lentéparóktól... felfogja, hogy csupán az érzékek mozognak az érzékek tárgyai között... Minden tettét az Örökkévalóba helyezi, elhagyva a ragaszkodást... értelmével lemond a cselekvésről... szemében egyenlő az alázatos és tudással ékes bráhma, a tehén, az elefánt, vagy akár a kutya és a kaszton kívüliek söpredéke. Nem örvendezik, ha öröm éri, és nem búsul a kellemetlen... független a külső kapcsolatokról, és az Énben leli örömét... ellent tud állni a vágy és a szenvedély rohamainak, harmonikus, boldog, szívén viseli minden létező javát. Elszokott a vágytól és a szenvedélyektől”.

„Cselekedetei gyümölcseitől függetlenül teszi azt, ami kötelesség... Lemondott a forma-képző akaratról... Mindig uralkodik magán és békés, hideg és meleg, öröm és fájdalom, megbecsülés és gyalázat közepette egyforma marad... Részrehajlás nélkül szemléli szeretteit, barátait és ellenségeit, a különöst, a közömböst, az idegent és a rokont, becsületest és becstelent... Uralkodik énjén sóvárgás és reménykedés nélkül... Mentese a nem kíváncsi dolgokra való vágyódástól... Olyan, mint a szélről védett lámpa... Nem rendíti meg a nagy fájdalom sem. Lemond a képzelet szülte vágyról is, lassan megtalálja nyugalma... Elméje az ÉN-ben lakozik... Meglátja az ÉN-t mindenben, és mindent az ÉN-ben. Elérte a legtökéletesebb harmóniát.”

A fenti idézetek csupán a körvonalai annak, amit bölceleti módszernek nevezünk. Ezt a módszert igen tág határok között lehet – tulajdonképpen kell – esetleges módosításokkal az adott egyénekhez és vérmérsékletük sajátosságaihoz alkalmazni.

A bölceleti módszer azonban – mint már mondtuk – sokak számára nehéz és bonyolult út, és mivel a „mások dharmája tele van veszéllyel”, inkább kövessük a második módszert, ami kevésbé drasztikus.

(b) *Az áhítatos módszer.* Ebben a módszerben ahelyett, hogy megkísérelnénk kiküszöbölni a kâmat, vagyis a vágyat, a tanuló éppen a kâma valódi erejét használja fel az elme rögzítéséhez. Ez voltaképpen az áhítatos ember módszere, aki a kâmat annak legmagasabb formájában

gyakorolja, az intenzitás olyan szintjén, hogy minden más kötődés *ehhez képest* jelentéktelen-né válik, és így képtelen megzavarni, vagy elvonni a figyelmét.

Az áhítatos beállítottságú ember úgy érheti el a célját, hogy elméjét egy szeretett tárgyra, vagy képmásra rögzíti. Az az igazi öröm, amit az adott képmásban való elmélyedéskor átél, arra készíti, hogy elméjét tartósan arra rögzítve tartsa. Még ha az elmét erőszakkal el is rántják onnan, újra és újra vissza fog térni hozzá. Ilyen módon az áhítatos ember meglehetősen magas fokot ér el a koncentrációban.

Míg az áhítatos típusú ember ilyen módon használja fel egy *személy* iránti vonzódás alkotóelemét, addig egy filozofikusabb elméjű ember inkább valamilyen magasztos eszmét választhat vonzalma tárgyául, vagy esetleg egy megoldásra váró problémát. Így számára az intellektuális érdeklődés, a tudás iránti mély vágy biztosítja a vonzalom megkötő erejét, és így rögzíti szilárdan az elmét.

Ebből a nézőpontból a koncentráció egyik hasznos definíciója a következő: a koncentráció mentális gyakorlása az elme irányítása, az elme uralása oly *módon*, hogy ebben az *akarat* játszik döntő szerepet, és így az egész gondolkodás a választott célra irányul.

Azok számára, akik nem kifejezetten áhítatos típusúak, a fenti módszert jelentősen módosítani lehet. Ez a módosított módszer tulajdonképpen talán a legtöbb ember számára a legkönnyebb, mivel valójában ez az, amit az ember a hétköznapi életében csinál. Ez abból áll, hogy annyira érdekeljen bennünket a választott téma, és annyira elmerüljünk abban, hogy ez önmagától minden más gondolatot kizárjon az elméből. Az elmét annyira le kell kötni, hogy olyan állapot jöjjön létre, ami többé-kevésbé megfelel a koncentrációnak. A tanulónak meg kell tanulnia ezt akaratával létrehozni, és akkor lesz a legsikeresebb, ha a külső dolgokra irányuló figyelem képességét és szokását kifejleszti.

Ki kell választani egy tárgyat, és azt több megközelítésből aprólékosan megvizsgálni és tanulmányozni. A természetben nincs unalmas és érdektelen dolog. Ha valami annak látszik, akkor ennek leginkább az az oka, hogy megjelenési formájának csodáit és szépségeit felfogóképességünk hiánya vagy figyelmetlenségünk miatt nem tudjuk értékelni.

Ahhoz, hogy a fenti viszonylag egyszerű gyakorlatot bizonyos mértékig el tudjuk sajátítani, hatékony vizualizációra van szükségünk – ami egy tárgy pontos részleteiben történő mentális lemásolásának képessége, anélkül, hogy szemeinkkel látnánk azt. Ez a pontos vizualizáció egyik szükséges képesség az okkult munka bizonyos formáinál, mint például a szertartásoknál.

Ha egy konkrét tárgy helyett egy eszmét, például egy erényt választunk, annak fel kell keltenie a tanuló lelkesedését és áhítatát. A koncentráció ebben az esetben főleg az érzelmeké, és kevésbé nyilvánvalóan az elméé lesz. Az érzelemben könnyebb egy pontra irányulnak lenni, mint gondolatban, mert a gondolat finomabb és aktívabb. De ha elő tudunk idézni érzelmi koncentrációt, akkor az elme ezt bizonyos mértékig utánozni fogja.

A koncentráció gyakorlásakor – csakúgy, mint a meditáció esetében – a kezdő könnyen úgy találja, hogy sok kicsi kielégítetlen vágy és végig nem gondolt probléma, a jelen éhes szájai állandóan elvonják a figyelmét. Ezeket az akadályokat kevésbé szerencsés úgy megpróbálni eltávolítani, hogy elnyomjuk, elfojtjuk azokat. Jobb gondolat, ha megadjuk a járandóságukat, kijelölünk nekik egy időpontot, és végiggondoljuk azokat. Az olyan elme, amely nem tud felülkerekedni az ilyen tétozásra, és állandóan megoldatlanul hagyja a problémáit, nem lehet sikeres a koncentrációban, sem pedig a meditációban.

A tanulónak el kell határoznia, hogy megoldja problémáit és ragaszkodik a döntéseihez, ez után pedig nem szabad ugyanazon a dolgon újra és újra töprengenie. Ez a képesség a gyakorlás során megerősödik, és kialakul az elhatározások keresztülvitelének szokása.

(II) ÁLLANDÓ GYAKORLÁS. Ez úgy tűnik, hogy a nyugtalanság tulajdonságával van összefüggésben, ami többé-kevésbé a mentális anyag és a mentális esszencia velejárója. Valójában a mentális esszencia az, ami nagyrészt felelős elkalandozó gondolatainkért, mivel állandóan egyik dologról a másikra szökken.

Mivel azonban a mentális anyagra – csakúgy, mint minden más anyagra – a megszokás törvényei vonatkoznak, lehetséges állandó gyakorlással betanítani, amíg szokássá nem válik, hogy megőrizze a nyugodtságot, és így az igazi ember, a Gondolkodó készséges és engedelmes szolgáljává formálódik.

A leggyorsabb és legjobb mód az elme csapongásának leküzdésére természetesen az akarat használata. Tulajdonképpen bármilyen módszert is válasszunk, az akarat használatára bizonyos mértékig mindegyiknél szükség van. Vannak olyan emberek, akik kizárólag az akarat-erőre támaszkodnak (és nincs felső határa, hogy milyen mértékig fejleszthetjük az akaratot), míg mások akaraterejük kiegészítéseként és támogatásaként a bölcseletet, az áhítatot, vagy más olyan módszert szeretnek alkalmazni, amit saját maguk fedezhetnek fel önmaguk számára.

Természetesen az is lehetséges, hogy egy burkot készítsünk magunk köré, és így zárjuk ki a kívülről érkező gondolatokat, de ezt a módszert nem javasolhatjuk állandó megoldásként, mert a burkok végül is nem egyebek, mint mankók.

Viszont ha ilyen burkot használunk, azt is meg kell értenünk, hogy ez nem tud megvédeni az ember saját elméjén belül feltámadó kóbor gondolatoktól, csak a rendszertelenül áramló gondolatok kívülről történő betolakodását tudja megállítani, amelyeket más emberek hagytak hátra.

Azt tanácsoljuk, hogy csak az alsó mentális anyagot használjuk egy ilyen burok elkészítéséhez, különben segítő gondolatokat rekeszthetünk ki, és a saját gondolatainknak a Mester felé történő kiadását is megakadályozhatjuk.

A szabadkőművességben az ennek megfelelő eljárás „a páholy befedése”, ez természetesen azon a síkon történik, ami megfelel annak a szintnek, amelyen dolgoznak.

A koncentráció képességét a mindennapi életben is meg lehet és meg is kell szerezni. Bármit is csinálunk, teljes figyelmünket összpontosítanunk kell rá, tegyük azt teljes erőnkkel, olyan jól, amennyire csak lehetséges. Például egy levelet helyesen és pontosan kell megírunk, nem pedig figyelmetlenül és pontatlanul. Egy könyvet teljes *figyelemmel* kell olvasnunk és teljes erőfeszítéssel, hogy megértsük az író szándékait. Ne múljon el egyetlen nap sem, hogy valamilyen meghatározott elmegyakorlatot ne végeznénk. Az elmét ugyanis csak a gyakorlás erősíti meg. Ha nem használjuk, mindig legyengül, esetleg még el is sorvad.

A tanulóknak meg kell értenie az aggodalmaskodás működését, és megszüntetésének módszerét. A munka, hacsak nem mértéktelen, nem árt a gondolkodó szerveknek, éppen ellenkezőleg, megerősíti azokat. Az aggodalmaskodás mentális folyamata viszont károsítja azokat, és egy idő múlva ideges kimerültséget és ingerlékenységet okoz, ami lehetetlenné teszi a kiegyensúlyozott mentális munkát.

Az aggodalmaskodás olyan folyamat, amely ugyanazt a gondolatsort ismétli újból és újból némi változtatással, és nem jut eredményre, sőt gyakran nem is szándékozik eredményre jutni. A gondolatformák folyamatos reprodukálását a mentális test és az agy indítja el, nem pedig a tudat, viszont becsapják velük a tudatot.

A Gondolkodó, mivel nem sikerült megoldania a problémáját, kielégítetlen marad. Az előre elképzelt bajtól való félelem az aggodás és nyugtalanság állapotában tartja. Ilyen sugallat hatására – amit nem a Gondolkodó irányít – a mentális test és az agy folyamatosan feladja azokat a képeket, amelyeket már kialakított és visszautasított. Az aggodalom a Gondolkodót testeinek rabszolgájává teszi, nem pedig azok urává.

Az aggodás nagyrészt automatizmus következménye, az anyag ugyanezen tulajdonságát lehet felhasználni legyőzésére is. Talán a legjobb módszer arra, hogy megszabaduljunk az

„aggódás-csatornától”, ha egy pontosan ellenkező jellegű gondolatot hozunk létre. Ezt úgy tehetjük meg, ha olyan gondolatokon meditálunk, mint: „Az Én béke, és én ez az Én vagyok. Az Én erő, és én ez az Én vagyok”. Amint így tűnődünk, a szemlélt béke eláraszt bennünket, és eltölt bennünket az erő, amit megjelenítettünk magunknak gondolatban. A meditációs célú gondolatok pontos kialakítását természetesen az adott egyénhez lehet illeszteni.

A tanulónak nemcsak a gondolkodást kell megtanulnia, hanem azt is, hogy gondolkodását az akaratával megszüntesse. Amikor a gondolkodás munkáját elvégezte, azt *teljesen* el kell engednie, és nem engedheti meg, hogy ott sodródjon bizonytalanul, megérintve az elmét és elhagyva azt, mint ahogy egy csónak ütődik neki a szikláknak. Az ember nem hagy járni egy gépet, amikor nincs munkája, szükségtelen koptatni azt. Hasonlóképpen az elme megfizethetetlen gépezetét nem szabad bekapcsolni és céltalanul járatni, elkoptatni azt használható eredmény nélkül. Mint ahogyan a fáradt végtagok élvezik a tökéletes pihenést, úgy talál az elme is enyhülést a tökéletes nyugalomban.

Amikor a tanuló befejezte gondolati munkáját, engedje el a gondolatot és ezután, amint más gondolatok jelennek meg az elméjében, az előbbiekről fordítsa el a figyelmét.

Egy másik módszer, amit a szerző sikerrel alkalmaz, hogy nem is annyira másfelé fordítja a figyelmét (ami önmagában *pozitív* tevékenység), mint inkább nem vesz tudomást a felmerülő gondolatokról. Csak hadd jöjjenek kedvük szerint, de legyenek teljesen közömbösek. Rövid idő múlva, mivel nem áramlik feléjük friss élet, nem jelennek meg többé, beáll a teljes csend, megszabadul mindenféle gondolattól, ami rendkívül pihentető mind az asztrális, mind a mentális test számára.

(Ezt a módszert az álmatlanság kezelésére is lehet használni, a szerző számos esetben felbecsülhetetlen értékűnek találta.)

A gondolkodás megszüntetése a magasabb síkokon való munka egyik szükséges előfeltétele. Amikor az agy megtanulta, hogy nyugodt legyen, akkor megnyílik a lehetőség arra, hogy a tudat visszahúzódjon fizikai öltözkéből.

A tanuló most eljutott odáig, hogy teljességében megértheti Patandzsali aforizmáját a jóga gyakorlásáról, vagyis hogy az embernek meg kell állítania a „gondolkodó princípium változásait”. A megoldandó feladat az, hogy olyan tökéletes irányításra tegyünk szert a mentális test, vagyis a „gondolkodó princípium” felett, hogy azt megváltoztatni csak az ember, a Gondolkodó szándékos hozzájárulásával lehessen.

A Patandzsali által használt kifejezés a jóga meghatározásakor a *chitta-vritti-nirodha*, ami az elme (*chitta*) örvényeinek (*vritti*) megfékezését (*nirodha*) jelenti.

Az embernek képesnek kell lennie arra, hogy az elmét úgy vegye fel és tegye le, mint ahogyan egy szerszámmal teszi. Amikor ezt a szintet elérte, akkor megnyílik a lehetőség arra, hogy az ember teljesen visszahúzódjon a mentális testéből.

A jóga így a mentális testben lévő valamennyi rezgés és változás felfüggesztése. Ennek következtében egy Mester mentális testében a színek nem változnak meg, kivéve, ami belülről indul el. A Mester mentális testének olyan a színe, mint „a holdfény a fodrozódó óceánon”. Ebben a fehérségben a színek minden lehetősége benne van, de a külső világból semmi nem képes a legcsekélyebb színárnyalat-változást sem létrehozni állandó ragyogásában. Az ő mentális teste csak külső burok, amit akkor használ, amikor az alsó világgal kell kapcsolatba lépnie.

A koncentráció eredménye az, hogy mivel a Megismerő koncentrált elmével folyamatosan egy képen elmélkedik, sokkal teljesebb tudást szerez az adott tárgyról, mint amilyet bármilyen szavakba öntött leírás segítségével meg tudna szerezni. Egy tárgy szóbeli leírással létrejövő durva körvonalai egyre inkább megtelnek részletekkel, amint a képe megformálódik a mentális testben, a tudat pedig egyre közelebbi kapcsolatba kerül a leírt dolgokkal.

A koncentráció és a gondolaterő elméletével és gyakorlatával kapcsolatban a tanulónak ajánljuk Annie Besant: *Thought-Power, Its Control and Culture*¹² című könyvét, míg a koncentráció gyakorlati kézikönyveként ajánljuk Ernest Wood: *Concentration* című csodálatos művét.

¹² Magyar fordítása *A gondolaterő* címen letölthető a www.teozofia.hu honlapról.

XVI. FEJEZET

A MEDITÁCIÓ

A koncentráció önmagában természetesen nem cél, hanem csak egy eszköz a cél eléréséhez. A koncentráció az elmét olyan eszközzé alakítja át, amit a tulajdonosa akarata szerint használhat. Amikor a koncentrált elme folyamatosan bármilyen tárgyra irányul azzal a céllal, hogy áthatoljon a fátylon, elérje az életet, és ezt az életet egyesítse azzal az élettel, amelyhez az elme tartozik, akkor *meditáció* történik. Így a koncentráció a szerv megformálása, a meditáció pedig annak gyakoroltatása.

Amint láttuk, a koncentráció az elme egyetlen pontra való határozott rögzítését jelenti anélkül, hogy elkalandozna, és hagyná magát megzavarni külső dolgoktól, az érzékszervek tevékenységétől vagy önmagától, az elmétől. Ezt az állapotot megingathatatlan állandósággá és szilárdsággá kell megerősíteni, amíg fokozatosan meg nem tanulja, hogy figyelmét a külső világtól és a testétől annyira visszavonja, hogy az érzékek teljesen nyugodttá és csendessé váljanak, míg az elme rendkívül élénk legyen, és minden energiáját befelé vonja, egyetlen gondolatra rögzítve, a legmagasabbra, amit csak el tud érni. Amikor képes arra, hogy viszonylag könnyen fenntartsa ezt az állapotot, akkor készen áll egy következő lépésre, és az akarat erős, de nyugodt erőfeszítésével önmagát az általa elérhető legmagasabb gondolat fölé lendítse, miközben a fizikai agyában dolgozik. Ebben az erőfeszítésben felemelkedik és egyesül a felső tudattal, és megszabadul a testétől.

Így bárki, aki képes arra, hogy rövid ideig figyeljen, folyamatosan gondoljon egy témára anélkül, hogy elkalandozna, készen áll arra, hogy elkezdjen meditálni.

A meditációt úgy definiálhatjuk, hogy az a koncentrált elme tartós figyelme az áhítat egy tárgyára, vagy a megértéséhez megvilágítandó problémára, vagy tulajdonképpen bármire, aminek inkább az élet-oldalát, mint a formai oldalát kell megérteni és befogadni. Egy téma átgondolásának tudománya, vagy a téma megfontolása különböző hatásaiban és kapcsolataiban.

A meditáció egy másik definíciója: azt a törekvést tartalmazza, hogy az éber tudatba, vagyis a normális állapotban működő elmébe hozza át a magasabb tudat valamilyen elképzelését, hogy a törekvés erejével létrehozzon egy vezetéket, amelyen keresztül az isteni vagy spirituális princípium – a valódi ember – hatása besugározza az alsóbb személyiséget. Az elme és az érzelmek kinyújtása egy eszmény felé, és a bebörtönzött alsóbb tudat kapujának kitárása az eszmény befolyása előtt. H.P. Blavatsky szerint: „a meditáció a benső ember kifejezhetetlen vágyakozása a Végtelen felé”. Liguri Szent Alfonz úgy fogalmazott, hogy a meditáció „az az áldott kemence, amelyben a lelket az isteni szeretet lobbantja lánggra”.

A választott eszmény lehet elvont, mint például egy erény, lehet az emberben lévő Isten-ség, meg lehet személyesíteni, mint egy Mestert, vagy isteni Tanítót. De minden esetben alapvető fontosságú, hogy a lelket felemelje az isteni forrása felé, és az egyéni Én vágya az legyen, hogy eggyé váljon az Egyetemes ÉN-nel.

Ami a fizikai életben az étel, ugyanaz a spirituális életben a meditáció. A meditáló ember mindig a világ leghatékonyabb embere. Lord Rosebery Cromwellről beszélve úgy írja le, mint „gyakorlati misztikust”, és azt állítja, hogy egy gyakorlati misztikus a legnagyobb erő a világon. A koncentrált értelem, az a képesség, hogy visszahúzódjon a külső zűrzavartól, a munkára fordítható energia rendkívüli megnövekedését, nagyobb állhatatosságot, önuralmat és higadtságot jelent. A meditáló ember olyan ember, aki nem vesztegeti el az idejét, nem szórja szét energiáit, nem mulaszt el egyetlen lehetőséget sem. Az ilyen ember ura az eseményeknek, mert benne van az az erő, aminek az események csak külső kifejeződései. Része az isteni életnek, és ezért része az isteni erőnek is.

Ahogy korábban mondtuk, amikor az elme megformál egy képet, és a Megismerő folyamatosan elmélkedik azon, sokkal teljesebb tudáshoz jut a tárgyról, mint amilyet bármilyen

szavakba öntött leírással szerezhette. A koncentráció folyamán a kép kifformálódik a mentális testben, és a koncentráció a szóbeli leírásból eredő durva körvonalakat egyre jobban kitölti a részletekkel, amint a tudat egyre szorosabb kapcsolatba kerül a leírt tárggyal.

Minden vallás ajánlja a meditációt, és minden filozófiai iskola elismeri annak kívánatosságát. Ahogyan az ember, aki szeretne erős lenni, előírt gyakorlatokat végez el, hogy izmait fejlessze, ugyanúgy az okkultizmus tanulója is meghatározott és előírt gyakorlatokat végez, hogy fejlessze asztrális és mentális testét.

Természetesen sokféle meditáció létezik, mint ahogyan emberből is sokféle típusú van. Világos, hogy egy meditációs módszer nem tud mindenki számára egyformán jó eredményt hozni. Minden embernek meg kell találnia a számára legmegfelelőbb meditációs módszert.

A meditációnak több célja van, ezek közül a legalapvetőbbek a következők:

(1) Biztosítja, hogy az ember naponta legalább egyszer magasztos és szent dolgokra gondoljon, és elvonja gondolatait a mindennapi élet kicsinyes dolgaitól, haszontalanságaitól és vesződéseitől.

(2) Hozzászoktatja az embert ahhoz, hogy ilyen dolgokon gondolkodjon, és így egy idő múlva már ezek alkotják mindennapi élete háttérét, amelyhez az elméje örömmel tér vissza, amikor munkájának sürgős teendőitől megszabadul.

(3) Egyféle asztrális és mentális tornagyakorlatként szolgál, hogy megőrizze ezeknek a felsőbb testeknek az egészségét, és az isteni élet akadálytalanul áramolhasson rajtuk keresztül. Meg kell azonban jegyezni, hogy a cél eléréséhez a gyakorlatok *rendszeressége* elsőrendű fontosságú.

(4) Felhasználható a jellem fejlesztésére is, különböző tulajdonságok és erények beépítésére.

(5) Magasabb szintre emeli a tudatot, és így az magasabb és finomabb dolgokat tartalmaz, ezen keresztül az ember az Istenség jelenlétébe emelkedhet.

(5) Megnyitja a természetet a meditáló előtt, és áldást hív le a magasabb síkokról.

(6) Ez az út – még ha csak az első bizonytalan lépést is tesszük meg rajta –, amely a magasabb fejlettséghez és tágabb ismeretekhez, a tisztánlátás eléréséhez, valamint végső fokon a fizikai világ feletti élet eléréséhez vezet.

A meditáció a legkönnyebb és legbiztosabb módszer a felső tudat fejlesztéséhez. Kétségtelenül bármilyen ember számára az idők során lehetségessé válik, hogy meditációval – mondjuk a Logoszról, vagy a Mesterről – felemelkedjen először az asztrális, később pedig a mentális szintekre, de természetesen azt senki sem tudja megmondani, hogy ez mennyi ideig fog tartani, mivel ez teljesen a tanítvány múltjától és az általa tett erőfeszítésektől függ.

A magasabb dolgok komoly tanulmányozásával elfoglalt ember egy időre teljesen kiemelkedik önmagából, és egy erőteljes gondolatformát hoz létre a mentális világban, amit azonnal vezetőkként használhat a közvetlen fölötte lévő világban lebegő erő.

Amikor nagyszámú ember egy ilyen természetű gondolatban egyesül, a közösen kialakított vezeték arányaiban sokkal nagyobb kapacitású, mint az egyes különálló vezetékek összege. Ezért egy ilyen embercsoport felbecsülhetetlen áldás annak a közösségnek, amelyben működik.

Az emberek, intellektuális tanulmányaik során előidézhetik olyan erők kiáramlását az alsó mentális síkra, amely rendszeren csak a felső mentális sík sajátossága.

Ha a gondolataik magasabbrendű erkölccsel és lelki fejlődéssel foglalkoznak, ezek emelkedett gondolatok csatornáivá válnak, amelyeken keresztül a buddhikus világ erői le tudnak ereszkedni a mentális világba.

Így képesek sok olyan emberre befolyást gyakorolni ezzel a kisugárzással, akik ennek az erőnek a tevékenységére a legkevésbé sem nyitottak, így nem részesülnének abból, ha az csak az eredeti szintjén maradna.

Ez tulajdonképpen például a Teozófiai Társulat alosztályainak egyik létező és legfontosabb feladata, hogy egy csatornát hozzanak létre az Isteni Élet elosztására. Mert a Teozófiai Társulatok minden alosztálya a Bölcsesség Mesterei és tanítványai érdeklődésének egy-egy központja, következésképpen az alosztály tagjainak gondolatai, amikor tanulmányaikkal és megbeszéléseikkel vannak elfoglalva, magukra vonhatják a Mesterek figyelmét, és ekkor sokkal emelkedettebb erőt bocsátanak ki, mint bármi, ami maguktól a tagoktól származik.

A Teozófiai Társulat tagjait emlékeztetni szeretnénk, hogy Dr. Annie Besant azt állította, az egyik Mester azt mondta neki, hogy amikor egy ember csatlakozik a Társulathoz, összekötetésbe kerül vele egy vékonyka életfonálon keresztül. Ez a fonál a Mesterre való magnetikus kapcsolat vezetője, a tanuló pedig szorgos erőfeszítéssel, áhítatos és önzetlen szolgálattal megerősítheti és kitágíthatja ezt a fonalat, amíg ez az élő fény egyik vezetőkévé nem válik.

Egy még magasabb forrásból is lehetséges áldást leírni. Az Istenség élete és fénye elárasztja rendszerének egészét, de ez az erő minden egyes szinten vagy síkon normális körülmények között szigorúan arra a síkra korlátozódik. Ha azonban különleges csatornát készítünk neki, akkor azon keresztül képes leereszkedni, és megvilágítani egy alsóbb síkot.

Egy ilyen vezető mindig létrejön, amikor bármilyen gondolatnak vagy érzelemnek teljesen önzetlen aspektusa van. Az önző érzelem zárt körben mozog, így a saját válaszát a saját szintjén kapja meg. A teljesen önzetlen érzelem az energia olyan kiáradása, ami nem tér vissza, hanem felfelé történő mozgása csatornát képez az isteni erő leáradása számára, a közvetlen felette levő szintről. Ez a valóság, ami az imára kapott válasz elképzelésének hátterében áll.

Egy tisztánlátó ezt a csatornát óriási örvényként látja, mint valami gigantikus hengert vagy kéményt. Ez a legközelebbi magyarázat, amit a fizikai világban adni lehet, de ez pontatlan, mert amint az erő a csatornában lefelé áramlik, valahogyan egyé válik az örvénnyel, belőle származik, az megszínezi, és magával hoz olyan meghatározott jellegzetességeket, amik megmutatják, milyen csatornából jött.

A meditáció következtében az ember asztrális és mentális teste a kaotikusból fokozatosan rendezetté alakulnak, lassan kiterjednek, és fokozatosan megtanulnak egyre magasabb rezgésekre válaszolni. Minden erőfeszítés segít a fátylat vékonyítani, ami elválasztja a magasabb világtól és a közvetlen tudástól. Gondolatformái napról-napra határozottabbakká növekednek, és így a fentről beléjük áramló élet egyre teljesebbé válik.

Így a meditáció elősegíti az anyag magasabb típusainak beépítését a testekbe. Ez gyakran emelkedett érzelmek megtapasztalásához vezet, amelyek a buddhikus síkról jönnek le, és az asztrális testben visszatükröződnek. De ezen kívül szükség van a mentális és a kauzális testek fejlesztésére is azért, hogy tartósságot és egyensúlyt biztosítsanak, különben a finom érzelmek, amelyek az embert a helyes irányba terelik, nagyon könnyen eltérülhetnek, és más, kevésbé kívánatos irányokba fordítják az embert. Csak érzellemmel sohasem lehet tökéletes egyensúlyt vagy tartósságot elérni. Az elme és az akarat irányítóképessége ugyanúgy szükséges, mint ahogy az érzelem hajtóerejére szükség van.

A meditáció gyakorlásában a tanuló hasznosnak találhatja azt a tudást, amit Patandzsali ismertetett az elme öt szintjéről. Emlékeztetnünk kell azonban, hogy ezek a szintek nem korlátozódnak a mentális síkra, hanem megfelelő formában minden síkon léteznek. Ezek a következők:

(1) *Kshipta*: a pillangószerű elme, amely állandóan az egyik tárgyról a másikra röpköd. Ez a fizikai síkon való tevékenységnek felel meg.

(2) *Múdhá*: az a zavarodott állapot, amelyben az embert az érzelmek mozgatják és tévesztik meg. Ez az asztrális síkon való tevékenységnek felel meg.

(3) *Vikshipta*: egyetlen eszmében való túlzott elmerülés, az iránti túlzott lelkesedés állapota. Ekkor az embert az eszme birtokolja – mondhatnánk azt is, hogy – megszállja. Ez az alsó

mentális világban való tevékenységnek felel meg. Itt az embernek a vivekát kell megtanulnia, ami a tudat megismerő aspektusával kapcsolatos.

(4) *Ekāgrata*: az egy pontra irányítottság, az az állapot, amelyben mi birtokolunk egy eszmét ahelyett, hogy az birtokolna bennünket. Ez a felső mentális síkon való tevékenységnek felel meg. Az embernek itt a vairāgyát kell megtanulnia, ami a tudat tevékenység aspektusával kapcsolatos.

(5) *Niruddha*: önuralom, amikor az ember minden eszme fölé emelkedve úgy választ, ahogyan megvilágosodott akarata diktálja neki. Ez a buddhikus síkon való tevékenységnek felel meg. Az embernek itt a szatsampattit kell megtanulnia, ami a tudat akarati aspektusával kapcsolatos.

Amikor megszerzi a teljes irányítást, és így az ember elméjének minden mozdulását meg tudja akadályozni, akkor készen áll a számādhira, vagyis a kontemplációra, amivel a következő fejezetben fogunk teljes részletességgel foglalkozni. Addig is a teljesség kedvéért kíváncsios egy előzetes elképzelést alkotni a számādhiról.

Etimológiailag a számādhi „teljes összerendezést” jelent, vagyis az elme teljes összeszedettségét, összegyűjtését, megakadályozva annak szétszóródását. Vjāsza azt mondja: „a jóga a lecsillapított elme”. Ez a számādhi eredeti jelentése, bár gyakrabban használják annak a transzállapotnak a megjelölésére, amely a tökéletes nyugalom természetes következménye.

Kétféle számādhi van:

(1) A *szampradzsñāta számādhi*, vagyis a tudatos számādhi, amikor a tudat kifelé, a tárgyak felé fordul.

(2) Az *aszampradzsñāta számādhi*, vagyis a nem tudatos számādhi, amikor a tudat befelé fordul, önmagába visszahúzódik, és így a következő magasabb tudathordozó eszközbe lép át.

A könnyebb kezelhetőség kedvéért ezeket a tényeket a következő táblázatban mutatjuk be.

	Az elme állapotai		Elérendő tulajdonság	A tudat aspektusa
	Szanszkrit	Magyar		
1.	Kshipta	Pillangó-elme	-	-
2.	Mūḍha	Zavartság	-	-
3.	Vikshipta	Túlzott lelkesedés	Viveka (megkülönböztetés)	Megismerés
4.	Ekāgrata	Egy pontra irányítottság	Vairāgya (szenvedélytelenség)	Tevékenység
5.	Niruddha	Önuralom	Shatsampatti (hatszoros mentális tulajdonságok)	Akarat
6.	Szāmādhī	Az elme nyugalma, transzig vezetve	-	-

A tanuló esetleg szeretné ismerni az elme négy állapotát is, ahogy azt a jóga tanítja. Ezek a következők:

(1) *Dzśāgrat*: az éber tudat.

(2) *Szvapna*: az álom-tudat. Ilyenkor a tudat az asztrális testben működik, és képes tapasztalatait áthozni a fizikai agyba.

(3) *Szushupti*: a mély alvás tudata. Ilyenkor a tudat a mentális testben működik, és a tapasztalatait nem képes átadni a fizikai agynak.

(4) *Turīya*: a transzállapotú tudat. Ilyenkor a tudat annyira elkülönül az agytól, hogy külső eszközökkel nem is tud könnyen visszaemlékezni rá.

Fontos megjegyezni azonban, hogy a tudatnak ez a négy állapota minden síkon létezik. A fentiekben példákat mutattunk be a fizikai tudat négy állapotára, ezeket táblázatos formába rendeztük a tömörség és az érthetőség kedvéért.

Név		Példák a fizikai tudatban	
Szanszkrit	Magyar		
Dzsâgrat	Éber	Könyvet olvasni.	Megnézni az órát.
Szvapna	Álom	Felfogni a szavak jelentését.	Elképzelni az órát.
Szushupti	Mély alvás	<i>Megérinteni</i> a szerző elméjét.	Elképzelni az ideális órát.
Turîya	Transzállapot	<i>Belépni</i> a szerző elméjébe.	Átlépni az elvont idő eszméjére.

Azt is meg kell jegyezni, hogy ezek a kifejezések viszonylagosak. Így például a legtöbb ember számára a dzsâgrat, az éber tudat állapota a teljes öntudatnak az a része, amely az agyban és az idegrendszerben működik, és ami kétségtelenül öntudatos. Gondolhatunk a tudatra úgy, mint egy nagy fénytojáásra, amelynek csak az egyik vége van belehelyezve az agyba, és ez a vég az éber tudat.

De amint a tudat az asztrális világban fejlődik, és az agy eléggé kifejlődik ahhoz, hogy annak rezgéseire válaszoljon, az asztrális tudat az éber tudat részévé válik, és akkor a mentális tudat lesz a szvapna, vagyis az álom tudat.

Hasonlóképpen, amikor a mentális én-tudat kifejlődik, és az agy válaszol rá, akkor az éber tudat magába foglalja a mentalist is. És így tovább, amíg mind az öt sík tudata az éber tudat részévé nem válik.

Az éber tudatnak ez a kiterjedése maga után vonja az agy atomjainak, az agyban lévő bizonyos szerveknek és a sejtek közötti összeköttetésnek a fejlődését is.

Ahhoz, hogy az asztrális öntudat az éber tudat részévé váljon, az agyalapi mirigynek kell kifejlődnie, és az atomok negyedik spirilla-sorozatának teljessé kell válnia.

Ahhoz, hogy a mentális öntudat az éber tudat részévé váljon, a tobozmirigynek kell aktívvá válnia, és a spirillák ötödik sorozatának kell tökéletesen munkába állnia.

Ha ezek a fizikai kifejlődések nem történnek meg, akkor az asztrális és a mentális tudat megmarad a tudat felettiben, és nem fejeződhetnek ki az agyon keresztül.

Viszont ha az ember nem rendelkezik fizikai testtel, akkor dzsâgratja, vagyis éber tudata azonos az asztrális tudatával. Így a dzsâgratot tágabb értelemben úgy tudjuk meghatározni, hogy a teljes tudat azon része, ami a legkülsőbb tudathordozó eszközén keresztül működik.

A fenti elemzés szempontjából felülvizsgálhatjuk a számâdhit. A számâdhi az a tudatállapot, amelyben a test érzéketlen, de az elme tökéletesen én-tudatos, ahonnan az elme visszatér a fizikai agyba teljes emlékezettel a fizikai fölötti tapasztalásairól.

Ha az ember transzba merül, és az asztrális síkon tevékenykedik, akkor a számâdhija asztrális. Ha a mentális síkon működik, akkor számâdhija mentális.

Az az ember, aki a számâdhit gyakorolja, így képes visszahúzódní a fizikai testből, és azt érzéketlenül hagyja, amíg elméje teljesen öntudatos.

A számâdhi ezért relatív fogalom. Egy Mester az átmâ síkján kezdi a számâdhiját, és onnan emelkedik a magasabb kozmikus síkokra.

A számâdhi szót néha annak az állapotnak a megjelölésére is használják, ami éppen azon szint fölött van, ahová az ember a tudatát meg tudja tartani. Így egy műveletlen ember esetében, akinek a tudata csak a fizikai síkon tiszta, az asztrális sík a számâdhi. Ez azt jelenti, hogy amikor ez az ember visszatér az alsóbb eszközeibe, nem fog magával hozni semmilyen határozott többlettudást, sem új képességet, amit bármire is használhatna. Ezt a fajta számâdhit nem ajánlják a magasabb okkult iskolákban.

Aludni menni és átlépni számâdhibá nagyrészt ugyanaz a folyamat, de míg az egyik közösleges feltételek következménye, és nincs jelentősége, addig a másik a képzett akarat tevékenységének következménye, és felbecsülhetetlen képesség.

A fizikai eszközök a transzállapot eléréséhez, mint például a hipnózis, a kábítószeres, fehér alapon egy fekete pont merev nézése, vagy az orrhegy nézése, a hatha jóga módszereihez tartoznak. Ezeket sohasem használják a rádza jógaiban.

A tisztánlátó számára egy mesmerizált ember és egy jógi öngerjesztett transza között azonnal nyilvánvaló a különbség. A mesmerizált vagy hipnotizált emberben valamennyi „princípium” jelen van, de a felső manasz meg van bénulva, és ez a lebénulás elválasztja a buddhitól, az asztrális testet pedig tökéletesen az alsó manasz és a kâma uralja.

A jógi esetében viszont az alsó négyesség „princípiumai” teljesen eltűnnek, kivéve az aranyszínű prâna alig észlelhető rezgéseit és egy arannyal tarkított ibolyaszínű lángot, amely a fej tájékáról áramlik felfelé, és egy pontban éri el a csúcát.

A mesmerizált vagy hipnotizált ember semmire nem emlékezik az agyával a tapasztalataiból, míg a jógi mindenre emlékszik, ami vele történt.

Talán néhány gyakorlati példa mutatja be legjobban a meditációban alkalmazott egyes módszereket.

A tanuló jól teszi, ha elkezd megbarátkozni azzal a gondolattal mindaddig, amíg ez számára teljesen természetessé nem válik, hogy a fizikai test a szellem eszköze. Arra kell gondolnia, hogyan lehetséges a fizikai testet ellenőrizni és irányítani, majd pedig gondolatban el kell különítenie magát a testétől, valójában meg kell tagadnia azt.

Ezután, amikor észleli, hogy ellenőrizni tudja vágyait és érzelmeit, meg kell tagadnia az asztrális testet annak vágyaival és érzelmeivel együtt. Ezután képzelje el magát, hogy a mentális testében van, és ismételten elmélkedjen azon, hogy a gondolatait is képes ellenőrizni és irányítani. Ekkor meg kell tagadnia elméjét is, és fel kell emelkednie a szellem szabad légkörébe, ahol örök béke honol, pihenjen meg itt egy pillanatra, és törekedjen nagy erőfeszítéssel arra, hogy ráébredjen: Az a valódi Én.

Amikor ismét leereszkedik tudatába, arra kell törekednie, hogy magával hozza különböző testeibe a szellem békéjét.

Egy másik gyakorlat a meditációt a jellem építésére irányítja. Válasszunk ki e célra egy erényt, mondjuk az *ártalmatlanságot*. Miután figyelmünket koncentráltuk, a témát annak sok aspektusából kell átgondolni, például ártalmatlanság a cselekedetben, a beszédben, a gondolatban, a vágyban. Hogyan fejeződik ki az ártalmatlanság az ideális ember esetében, hogyan befolyásolja mindennapi életét, hogyan bánik az embertársaival, ha már teljesen megszerezte ezt az erényt, és így tovább.

Ha az ember így meditál az ártalmatlanságon, magával viszi a mindennapi életébe az elmének ezt az állapotát, ami hamarosan megjelenik minden cselekedetében és gondolatában. Természetesen más tulajdonságokat is hasonlóképpen lehet kezelni. Néhány hónapos ilyen irányú őszinte erőfeszítés csodás változásokat fog létrehozni az ember életében, amiről Plotinus így ír híres könyvében: „Vonulj vissza önmagadba és szemlélődj. És ha még nem találod szépnek magadat, tégy úgy, ahogyan a szobrász cselekszik, hogy széppé tegye a szobrát, itt lefarag belőle, ott simít rajta, itt az egyik vonalat könnyedebbé teszi, ott a másikat tisztábbá, amíg meg nem jelenik egy bájos arc a szobron. Tégy te is így. Faragj le minden mértéktelenséget, egyenesíts ki mindent, ami kanyargós, világíts meg mindent, ami árnyékos, tegyél mindent ragyogó szépségűvé, és ne hagyd abba szobrod csiszolgatását, amíg az erények isteni ragyogása nem sugárzik rólad, amíg valóban meg nem látod a végső istenséget, szeplőtlen szentélyében”. (Plotinus: A szépségről)

Egy erényen való meditálás az embert így fokozatosan az adott erény birtokosává teszi. Ahogyan az ősi hindu szentírások pontosan mondják: „amire az ember gondol, azzá válik, ezért gondolj az Örökkévalóra”, máshol pedig: „Az ember gondolatainak teremtménye”.

Kitűnő példa arra, hogy mit lehet elérni a meditáció e módszerével annak az embernek az esete, aki negyven évig naponta meditált az igazságról. Az eredmény az lett, hogy annyira összhangba került az igazsággal, hogy mindig tudta, amikor valaki hazudott előtte, olyankor mindig összerázkódott belül. és mivel ez az ember történetesen bíró volt, ez a képessége jó szolgálatot tett neki.

Ebben a munkában az ember a képzeletét alkalmazza, a jógában használt nagyszerű eszköz. Ha az ember gondolatban elképzelet, hogy rendelkezik egy bizonyos tulajdonsággal, már félúton van ennek a tulajdonságnak a megszerzéséhez. Ha elképzelet, hogy mentes egy bizonyos hibától, akkor már félúton van a tőle való megszabadulástól. A gyakorlott képzelet olyan hatékony fegyver, amelynek használatával az ember félig megszabadíthatja magát bajaitól és hibáitól.

Nem bölcs dolog a hibákon tépelődni, mert az betegeskedéshez és depresszióhoz vezethet, amelyek egyfajta falként működnek, kizárva a spirituális hatásokat. A gyakorlatban helyesebb, ha nem veszünk tudomást jellemünk hibáiról, amennyire ez egyáltalán lehetséges, hanem az ellenkező irányú erények kialakítására koncentrálunk. A spirituális életben csak kevesebb sikert érhetünk el azzal, ha vadul birkózunk az alsóbb természetünkkel, mint ha a magasabb dolgok ismerete és helyes megítélése felé törekszünk. Mert ha egyszer eléggé megtapasztaltuk a magasabb élet boldogságát és örömet, az alsóbbrendű vágyak elhalványulnak és elvesztik vonzásukat. Egy nagy tanító azt mondta, hogy valamilyen vétség megbánásának az a legjobb formája, ha reménykedő bátorsággal tekintünk előre, ami azzal a szilárd elhatározással párosul, hogy nem követjük el ismét az adott vétséget.

Tegyük fel, hogy a meditáció egy másik célja egy témának, illetve más témákhoz való viszonyának intellektuális megértése.

Fontos, hogy a tanuló ne felejtse el, a Megismerő első dolga a pontos megfigyelés, mert a megfigyelés pontosságától függ a gondolat. Ha a megfigyelés pontatlan, akkor ebből a kezdeti hibából egy sor más, ebből következő tévedés fog származni, amit már nem lehet helyreigazítani, csak akkor, ha visszamegyünk a kiindulóponthoz.

Miután így gondosan megfigyeltük az adott dolgot, gondolataink átáramlottak rajta, és így megragadták annak természetes, fizikai feletti, metafizikai aspektusait, akkor ezzel erőfeszítést tettünk arra, hogy a tudat még ködös szintjét teljesen világossá és szabatosá tegyük.

Legyen például a meditációs témája a harmónia. Gondoljuk át ennek különböző vonatkozásait. Elmélkedjünk róla a zenében, a színekben és más különböző jelenségekben, próbáljuk meg felfedezni a harmónia fő jellegzetességeit, és azt, mennyiben különbözik más hasonló, vagy ellentétes eszméktől, milyen részt játszik az események sorozatában, mi a haszna és mit eredményez a hiánya. Amint mindezekre és még sok más kérdésre válaszoltunk, akkor arra kell törekednünk, hogy minden konkrét képet és gondolatot vessünk el róla, és gondolatainkban csak a harmónia elvont eszméjét tartsuk meg.

A tanulóknak ésszerűen kell tartani, hogy a mentális látás ugyanolyan valóságos és kielégítő, mint a fizikai látás. Így lehetséges az elmét arra megtanítani, hogy lássa – mondjuk – a harmónia *fogalmát*, vagy a kettő négyzetgyökét olyan világosan és olyan bizonyossággal, mint amikor az ember egy fát vagy egy asztalt lát a fizikai szemével.

Harmadik példaként nézzünk meg egy áhitattal kapcsolatos meditációt. Gondoljunk egy eszményi emberre, a Mesterre, vagy ha jobban tetszik, magára az Istenségre, vagy annak bármely megnyilvánulására. Engedjük, hogy gondolataink átjárják a meditáció tárgyát különböző aspektusaiban, és így az állandóan csodálatot, hálát, tiszteletet és imádatot ébreszt. Tűnődjünk el a benne megnyilvánuló összes tulajdonságon, és vegyük végig mindegyik tulajdonságot annak összes aspektusában és összefüggésében.

Általános szempontból egy elvont eszme és egy személyiség egyaránt jók a meditáció céljára. Egy értelmi beállítottságú ember általában az elvont ideált inkább kielégítőnek találja, az érzelmi beállítottságú gondolatának tényleges megtestesülését igényli. Az elvont eszmének az a hátránya, hogy az utána való sürgető törekvés hajlamos kimerülni, a konkrét megtestesülés hátránya az, hogy hajlamos az eszményi szint alá süllyedni.

Ennél a pontnál egy külön megjegyzést tehetünk annak eredményéről, ha egy Mesteren meditálunk. Ez határozott összeköttetést teremt a Mesterrel, ami a tisztánlátó számára egyfajta fényköteléknek látszik. A Mester tudat alatt mindig megérzi, amikor megérinti egy ilyen

fényszál, és annak mentén válaszul egy állandó magnetizmus-áramot küld ki, ami jóval a meditáció befejezése után is betölti szerepét.

Ha a meditáció céljára egy képet használunk, gyakran megfigyelhetjük, hogy annak kifejezése megváltozik. Ez azért van, mert az akaratot meg lehet tanítani, hogy közvetlenül hasson a fizikai anyagra. Az adott fizikai részecskékre kétségtelenül hatással van az erős, kitartó gondolat ereje.

A meditáció egy másik formája az úgynevezett mantrikus meditáció.

A mantra a hangok meghatározott sorozata, amit egy okkultista rendezett el abból a célból, hogy bizonyos meghatározott eredményt érjen el vele. Ezek a hangok, amelyeket ritmikusan újra és újra egymás után ismételtetnek, összhangba hozzák a tudathordozók rezgéseit önmagukkal. A mantra így egyfajta mechanikus módszer a rezgések ellenőrzésére vagy kíváncsú rezgések felkeltésére. A hatékonysága attól függ, amit *rezonáló rezgésként* ismerünk (lásd: *Az asztrális test*).

Minél többször ismételnék meg egy mantrát, annál erőteljesebb az eredmény. Ez az érteleme az egyházi szövegek ismételtetésének és a rózsafüzérnek, ami lehetővé teszi, hogy a tudat teljesen arra koncentráljon, amit mondanak és gondolnak, és a figyelmét nem vonja el a számolgatás feladata.

A meditációnak ebben a módjában, amit Indiában gyakorolnak széles körben, az áhítatos személy elméjét mondjuk Sri Krisnára irányítja, a megtestesült Istenségre, a világ Szeretetének és Tudásának Szellemére. Kiválasztanak egy mondatot, és azt mantraként kántálják megállás nélkül ismételve, mialatt annak mély és sokrétű értelmén céltudatosan töprengenek. Így az áhítatos személy magával az Úrral lép kapcsolatba.

A fentiek alkotják a meditáció bizonyos formáinak legszűkebb körvonalait. További, részletesebb leírásokat találhat a tanuló a következő kiváló munkákban: Ernest Wood: *Concentration*, J.I. Wedgwood: *Meditation for Beginners*¹³ és Annie Besant: *In the Outer Court*¹⁴ című könyvének A gondolat irányítása és A jellem formálása című csodálatos fejezetei.

Egy egyszerű „Ego meditáció” található J.J. Van der Leeuw: *Gods in Exile* [Istenek száműzetésben] című remek kis könyvének utószavában.

Sokan eredményesen meditálnak naponta egyedül, de ennél nagyobb lehetőségek adódnak akkor, amikor egy csoport összpontosítja elméjét ugyanarra az egy dologra. Ezzel feszültséget idézünk elő a fizikai éterben, valamint az asztrális és a mentális világokban, ezzel egyfajta sodrás keletkezik a kívánt irányban. Így ahelyett, hogy küzdeni kellene a környezet ellen, ami általában történik, úgy találjuk, hogy az is ténylegesen segítségünkre van, feltéve természetesen, hogy az összes jelenlevőnek sikerül megakadályoznia elméje csapongását. Ilyen csoportban már egyetlen csapongó elme is törést okoz az áramlatban, így ahelyett, hogy egy nagy tömegű gondolat lenne, ami egyetlen hatalmas folyamként mozogna, örvények lesznek benne, mint a sziklák, amelyek elterelik a folyó vizét.

A közös érzelmek és gondolat elképesztő erejének meglepő példája volt Viktória királynő gyémánt jubileuma (uralkodásának 60. évfordulója). C.W. Leadbeater úgy írta le ezt az eseményt, mint az okkult erők valaha látott egyik legcsodálatosabb megnyilvánulását. A tömeg lelkesedése olyan nagy volt, hogy egyeseket az érzelmeik tökéletesen kiemelték önmagukból, és így megtapasztalták a lélek hatalmas felemelkedését. Kisebb mértékben ugyan, de hasonló hatás érhető el csoportos meditációval.

Most pedig a meditáció fizikai követelményeit vizsgáljuk meg. A meditációnál a testtartás sem lényegtelen. A testet kényelmes helyzetbe kell helyezni, ezután el kell feledkezni róla. Ha a test kényelmetlen helyzetben van, nem tudunk elfeledkezni róla, mert állandóan felhívja magára a figyelmet.

¹³ Magyar fordítása *Meditáció kezdőknek* címen letölthető a www.teozofia.hu honlapról.

¹⁴ Magyar fordítása *Az előcsarnokban* címen letölthető a www.teozofia.hu honlapról.

Mint ahogyan bizonyos gondolatok és érzelmek hajlamosak arra, hogy a test jellegzetes mozdulataival és taglejtéseivel fejezzék ki magukat, a folyamat fordítottja is ugyanúgy érvényes. Vagyis különböző testhelyzetek is hajlamosak lehetnek arra, hogy bizonyos elméleti és érzelmi állapotokat idézzenek elő, és így érik el a tanulónál, hogy leragadjon náluk.

A nyugati emberek többsége a legkényelmesebbnek egy karosszékből való ülést tartja, amelynek a háta nem túlságosan döntött. A kezeket tarthatjuk összekulcsolva a combokon, vagy könnyedén a térdre helyezve. A lábakat helyezhetjük egymás mellé, vagy keresztbe téve úgy, hogy a jobb láb legyen a bal fölött. A test végtagjainak ez a zárása segít megakadályozni, hogy a magnetizmus kifolyjon az ujjhegyekből és a lábakból.

A testhelyzet legyen teljesen könnyed és laza, a fejet ne hajtsuk a mellünkre, hanem tartsuk könnyedén egyensúlyban, a szemek és a száj legyen csukva, a gerincoszlop (ami mentén sok magnetizmus áramlik) legyen egyenes.

A keletiek a földön, vagy alacsony zsámolyon, keresztbe tett lábakkal ülnek. Azt mondják, így némileg hatásosabb, mivel minden felszabaduló magnetizmus a test köré igyekszik emelkedni, mintegy védőburkot alkotva.

Egy másik tényező, amit figyelembe kell venni a meditációs testhelyzet meghatározásához, annak a lehetősége, hogy elvesztjük a fizikai öntudatot. Az indiai, aki a földön ül, egyszerűen csak hátraesik, és nem sérül meg a teste. Azok viszont, akik egy széken ülve meditálnak, jobban teszik, ha karosszéket használnak, és így abban az esetben, ha a test elveszíti a tudatát, talán nem esnek ki belőle.

A fekvő testhelyzetet – egészen kivételes esetektől eltekintve – nem szabad alkalmazni, mert természetes módon elalváshoz vezet.

Jó hatású a meditáció előtt egy hideg fürdő vagy fürge gyaloglás, mert felélénkíti a vérkeringést, ami nyilvánvalóan fontos az agyműködéshez.

A mély meditáció és a légzés között közvetlen kapcsolat van. A gyakorlatban azt tapasztalták, hogy amint a test összhangba kerül a meditáció során, a légzés mélyebbé, szabályosabbá és ritmikusabbá válik, míg fokozatosan annyira lassúvá és csendessé válik, hogy alig lehet észrevenni. A hatha jóga megfordítja ezt a folyamatot, és a légzés tudatos szabályozásával próbálja összhangba hozni előbb a test, végül az elme működését.

A tanulónak azonban nem tanácsoljuk, hogy válogatás nélkül különféle légző gyakorlatokat végezzen, sokkal inkább javasolható, hogy tanulja meg a gondolatait irányítani a râdzsa jogán keresztül, lehetővé téve, hogy a meditációban kifejtett erőfeszítései a maguk természetes hatásait váltsák ki a fizikai testben.

Amíg néhány légző gyakorlat különösen veszélyes, nem kifogásolható az egyszerű, mély légzés, feltéve, ha nem erőlteti meg a szívet és a tüdőt, és nem próbálja meg a gondolatot a test különböző erőközpontjaira vagy csakráira koncentrálni.

A jó minőségű füstölő is hasznos, mert okkult nézőpontból igyekszik megtisztítani az atmoszférát. A szép környezet is (színek, virágok, képek) és más eszközök ugyancsak a tanuló segítségére vannak, hogy elméje és érzelmei emelkedettségét elérje.

Bizonyos étrendi megkorlátozások szintén hasznosak lehetnek (lásd: *Az asztrális test*), amelyeket az egészség károsítása nélkül lehet betartani, mint a tartózkodás a hústól és az alkoholtól.

Ha alkoholt fogyasztunk, a meditáció hajlamos gyulladásszerű tüneteket kelteni az agyban, amik különösen az agyalapi mirigyre hatnak. (lásd: *Az asztrális test*.)

Valószínűleg a kora reggeli órák a legmegfelelőbbek a meditációra, mivel alvás után a vágyak és az érzelmek általában nyugodtabbak, mielőtt az ember még belevetné magát az élet forgatagába. De bármilyen időpontot választunk is, mindenképpen biztosítani kell a zavartalanlanságot. Ráadásul – amint már rámutattunk – annak mindig ugyanannak az időpontnak kell lennie, mert a rendszeresség igen lényeges előírás.

A régiek napfelkeltekor, délben és napnyugtakor meditáltak, mivel magnetikus szempontból ezek az időpontok a legmegfelelőbbek. Nagyon jó szokás az is, hogy a nap folyamán minden egész órákor egy pillanatra az elmét önmagunkra, mint szellemi embere irányítjuk. Ez a gyakorlat ahhoz vezet, amit a keresztény misztikusok „az Én lélekjelenlétének” neveznek, és abban segíti a tanulót, hogy elméjét automatikusan spirituális gondolatokra irányítsa.

Nem jó meditálni rögtön étkezés után, ennek nyilvánvaló oka az, hogy a meditáció elvonja a vért az emésztő szervektől. Éjjel sem jó meditálni, mert a fizikai test fáradt, és az éterikus testmás is könnyen kiszorítható, ráadásul a Hold negatív befolyása is ekkor érvényesül, és így nem kívánatos eredmények előfordulása valószínűbb.

Néha előfordul, hogy a meditáció kevésbé sikeres, mint általában, mert kedvezőtlen asztrális és mentális befolyások lépnek fel.

Vannak, akik azt állítják, hogy bizonyos időpontokban a bolygói befolyások kedvezőbbek, mint máskor. Egy asztrológus azt állította, hogy amikor a Jupiter egy meghatározott kapcsolatba kerül a Holddal, annak az a hatása, hogy az éterikus atmoszféra kiterjed, és a meditáció így sikeresebb lesz. Másfelől viszont a Szaturnusz bizonyos aspektusai nehezebbé teszik a meditációt, mert – mint mondják – besűríti az éterikus atmoszférát.

Az eddigiekben röviden körvonalazott meditáció rendszerének a célja a szellemi, értelmi és erkölcsi fejlődés, az elme és az érzelmek irányítása. Nem *célja* azonban a pszichikus képességek „alulról felfelé” történő fejlesztése, de természetes *következményeként* megnyithatja az intuitív pszichizmus egyik formáját olyan emberek esetében, akik ehhez elég érzékeny szervezettel rendelkeznek. Ez fokozódó érzékenységekben mutatkozik meg emberek vagy helyszínek hatásával kapcsolatban, töredékes visszaemlékezésben az asztrális síkon álmukban szerzett tapasztalatokra, nagyobb fogékonyságban az Én közvetlen irányítására, és abban a képességben, hogy felismerje a Mester és spirituálisan fejlett emberek befolyását, stb.

A meditáció elvezethet a megvilágosodáshoz is, ami az alábbi három teljesen különböző dolog egyike lehet:

(1) Egy adott témán történő elmélyült és alapos gondolkodással az ember önmaga eljuthat bizonyos következtetésre ezzel a témával kapcsolatban.

(2) Saját felső Én-jétől kaphat megvilágosodást, felfedezve, hogy Én-je valójában mit gondol a saját síkján az adott kérdésről.

(3) Ha magasan fejlett, kapcsolatba kerülhet a Mesterekkel vagy a dévákkel. Csak az (1) esetben fordul elő, hogy ezt a következtetést valószínűleg beszennyezik a saját gondolatformák, de a magasabb Én képes ezeket felülmúlni, mint ahogyan egy Mester vagy egy déva is.

Az, hogy mit tudunk megtenni a meditációban, attól függ, hogy mit teszünk egész nap. Ha például előítéleteink vannak a mindennapi életben, ezektől a meditációban sem fogunk megszabadulni.

A fizikai meditáció természetesen az alsó tudathordozók betanítására való, nem pedig az Én számára. A meditáció alatt az Én ugyanúgy figyel a személyiséget, mint máskor – általában kissé lenézően.

Ha az Én egyáltalán fejlett, akkor a saját szintjén meditál, de ennek a meditációnak természetesen nem kell szinkronban lennie a személyiség meditációjával.

A meditáció az egyik eszköz ahhoz, hogy megtanuljuk a test teljes öntudattal való elhagyásának művészetét. A tudat, mivel megerősödött a rendíthetetlen kintartásban és szilárdságban, a figyelmét fokozatosan visszavonja a külső világból és a testből, az érzékek nyugodtak maradnak, miközben a elme rendkívül élénk, de minden energiáját befelé húzza, készen arra, hogy egyetlen gondolatpontra bocsássa ki, a legmagasabbra, amit csak el tud érni. Amikor viszonylag könnyen képes magát így tartani egy erős, de nyugodt akaratkifejtéssel, akkor képes azon a legmagasabb gondolon túlra juttatni magát, *amit a fizikai agyban működve elérhet*, és ez az erőfeszítés felemeli a magasabb tudathoz, egyesíti azzal és így megszabadul a testtől. Amikor ez történik, az ember anélkül, hogy elaludna, álmodna, vagy öntudatát elveszítené, a tes-

tén kívül találja magát, mintha valami súlyos tehertől szabadult volna meg, és nem úgy, mint ha önmaga egy részét elveszítette volna.

Vannak más módszerek is arra, hogy megszabaduljunk a testtől, például felfokozott erősségű áhítat esetében, vagy különleges módszerekkel, amelyeket egy nagy tanító adhat át a tanítványának.

Az ember tetszés szerint visszatérhet testéhez, és visszaléphet bele, ilyen körülmények között benyomást gyakorolhat az agyára, és így megőrizheti az átélt tapasztalatok emlékezetét.

Az igazi meditáció aktív erőfeszítést jelent, nem pedig a boldogság érzékelését, ami egy félig alvó állapotból és testi élvezetből származik. Ezért ahhoz semmi köze sincs, valójában teljesen különbözik attól a passzív médiumitástól, ami a spiritizmusban fejlődik ki.

A tanuló ne lepődjön meg azon, ha olyan parancsot kap, hogy nyissa meg magát szellemi befolyásoknak, ugyanakkor legyen pozitív. A pozitív erőfeszítés szükséges előfeltétel, ez emeli fel a tudatot a magasabb szintekre, és így a magasabb befolyások képesek lefelé hatni, ez után, de csak ez után biztonságos lazítani a felfelé törekvésben az így elért béke megvalósítására. A „megnyitni magát szellemi befolyásoknak” kifejezés jelentését úgy érthetjük, hogy fenntartani a mély nyugalom attitűdjét egy magas spirituális szinten, leginkább úgy, mint egy madár, ami bár látszólag passzív és mozdulatlan, de komoly erőfeszítéssel egyensúlyoz a szélben, ami egyensúlyt folyamatosan fenntart a szárnyaival és farktollaival.

XVII. FEJEZET

A KONTEMPLÁCIÓ

A kontempláció a harmadik azon lépések között, amelyekből már kettőt áttekintettünk. Ez a három lépés az alábbi:

- (1) *Koncentráció* – a figyelem összpontosítása egy adott tárgyra.
- (2) *Meditáció* – a tudat aktivitásra serkentése kizárólag az adott témával kapcsolatban, megvizsgálva ezt a témát minden lehetséges megvilágításban, megkísérelve behatolni jelentésébe, hogy egy új és mély gondolat szülessen, vagy valamiféle intuitív sugallatot kapjunk.
- (3) *Kontempláció* – a tudat aktív központosítása az adott témára, miközben a tudat alsóbb tevékenységei már sikeresen visszaszorultak. A figyelem rögzítése egy időre a kapott megvilágításra. Úgy definiálják, mint koncentrációt a gondolkodás vagy a meditáció csúcsán.

A hindu fogalomrendszerben e szinteket a következőképpen határozták meg és nevezték el:

- (1) *Pratyâhâra*: bevezető szint, az érzékek teljes irányítását foglalja magába.
- (2) *Dhâranâ*: koncentráció.
- (3) *Dhyâna*: meditáció.
- (4) *Szamâdhi*: kontempláció.

A három utóbbit együttesen *samjamâ*-nak nevezik.

A meditációban felfedezzük, milyen az adott tárgy a többi dologgal összehasonlítva, és az azokkal való kapcsolatában. Addig folytatjuk a megfontolást és az érvelést, amíg már több okot és érvet nem találunk a témáról. Ezután megállítjuk ezt a folyamatot, leállítunk minden összehasonlítást és érvelést, figyelmünket aktívan a témára rögzítjük, és megpróbálunk áthatolni azon a határozatlanságon, ami úgy tűnik számunkra, hogy körülveszi azt. Ez a kontempláció.

A kezdőnek észben kell tartania, hogy a meditáció egy egész életre szóló tudomány, ezért nem szabad elvárni, hogy a kezdeti erőfeszítéseivel elérje a tiszta kontempláció szintjét.

A kontempláció úgy is leírható, hogy a tudat megtartása egy tárgyon, a tárgy bevonása a tudatba, és így a tárgy és a gondolkodó eggyé válnak.

Amikor egy jól képzett elme képes egy időre fenntartani az egy pontra irányítottságot, vagyis a koncentrációt, és ezután *el tudja engedni a tárgyat*, fenntartva a rögzített figyelmet, *de anélkül, hogy a figyelem bármilyen tárgyra irányulna*, akkor elérte a kontempláció szintjét.

Ebben az állapotban a mentális testben nem jelenik meg kép, saját anyagát egyenletesen és szilárdan tartja, nem vesz fel benyomásokat, teljesen nyugodt, mint a sima víztükör. De ez az állapot csak nagyon rövid ideig tartható fenn, hasonlóan a kémiai „kritikus” állapothoz, ami az anyag két halmazállapota közötti pont.

Ezt másképpen úgy fejezhetjük ki, hogy amint a mentális test elcsendesedett, a tudat kiszabadul belőle, belép és kilép a „laya-központból”, abból, ami a mentális és a kauzális testek közötti érintkezés semleges pontja.

Ezt az átmenetet pillanatnyi ájulás, tudatvesztés kíséri, ami elkerülhetetlen következménye a tárgyak eltűnésének a tudatból, és amit a tudat magasabb testben való megjelenése követ. A tudat tárgyainak kidobását – ami az alsóbb világokhoz tartozik – így a tudat tárgyainak megjelenése követi a magasabb világban.

Ezután az Én a mentális testet saját magasztos gondolatainak megfelelően alakíthatja, és saját rezgéseivel töltheti meg. Olyan látomások szerint formálhatja, amelyeket még a saját síkjánál is magasabbakról kapott, és így olyan eszméket képes átadni az alsóbb tudatnak, amelyekre egyébként a mentális test még nem képes válaszolni.

Ilyenek a lángész inspirációi, amelyek kápráztató fénnel villannak be az elmébe, és megvilágítanak egy világot. Maga az ember, aki átadja ezeket a világnak, alig képes elmondani, hogyan jutottak el hozzá ezek az inspirációk, csak azt tudja, hogy valamilyen furcsa módon.

*„... az erő, amely bennem zeng
az ajkamon él, és a kezemmel int.”*

Valamennyi vallás és minden kor szentjeinek az eksztázisa és a látomásai is ilyen természetűek, ezekben az esetekben a huzamos és elmélyült imádság, vagy kontempláció idézi elő a szükséges elme-állapotot. A belső koncentráció intenzitása lezárja az érzékekhez vezető külső utakat, és ugyanaz az állapot következik be görcsösen és önkéntelenül, amit a rádzsa-jógi tudatosan igyekszik elérni.

A meditációból a kontemplációba való átmenetet úgy is szokták leírni, mint átlépést a „maggal való” meditációból a „mag nélküli” meditációba. Miután egyensúlyba hoztuk az elmét, nyugalmi állapotban tartjuk a gondolkodás legmagasabb pontján, ami az érvek láncának legutolsó láncszeme, vagy az egész folyamat központi gondolatán vagy alakján – ez az állapot a maggal való meditáció.

Ezután a tanulóknak mindent el kell engednie útjára, de az elméjét továbbra is az elért állapotban kell tartania, az elért legmagasabb ponton, erősen és éberén. Ez a mag nélküli meditáció. Nyugalomban maradva, várakozva a csendben és az ürességben, az ember a „felhőbe” kerül. Ekkor hirtelen egy változás következik be, egy félreismerhetetlen, döbbenetes, hihetetlen változás. Ez a kontempláció, ami a megvilágosodáshoz vezet.

Így például, amikor a tanuló kontemplációt végez az ideális emberen, egy Mesteren, és kialakított egy képet a Mesterről, akkor elragadtatással kontemplál rajta, megtölti magát annak dicsőségével és szépségével, majd minden erejével felfelé, a Mester felé törekszik, és megpróbálja a tudatát felemelni a tökéleteshez, azzal összekapcsolni magát, hogy eggyé váljon vele.

A fentebb említett pillanatnyi ájulásszerű állapotot a szanszkritban dharma-meghának nevezik, az igazság felhőjének. A nyugati misztikusok úgy említik, mint a „felhő a hegyen”, a „felhő a szentélyen”, a „felhő a frigyláda tetején”. Ekkor az ember úgy érzi, mintha sűrű köd venné körül, tudatában van, hogy nincs egyedül, de képtelen látni. De ezután a köd elvékonyodik, és akkor a felső sík tudata feldereng. De mielőtt ez megtörténne, az ember úgy érzi, hogy az egész élete elfolyik, hogy egy teljesen sötét ürességben lebeg, kimondhatatlanul egyedül. Majd ebben a csendben és nyugalomban hallhatóvá válik az Én hangja, és láthatóvá válik az Én dicsősége. A köd eltűnik, és az Én megnyilvánulttá válik.

Mielőtt lehetségessé válna a meditációból átlépni a kontemplációba, teljesen fel kell adni a kívánságokat és a reményeket, legalábbis a gyakorlat időtartamára. Más szóval a kámát tökéletesen ellenőrzés alatt kell tartani. Az elme sohasem lehet független, amíg kívánságokkal van tele, minden kívánság egy mag, amelyből harag, igaztalanság, tisztátalanság, sértődés, kapzsiság, nemtörődomség, elégedetlenség, lustaság, stb. nőhet ki. Amíg egyetlen kívánság vagy remény is megmarad, addig ezek a törvénysértések lehetségesek.

Addig, amíg vannak kívánságok és kielégületlenségek, azok teljesen félreviszik az embert. A gondolatok áramlata állandóan kis árkokon és csatornákon keresztül akar elfolyni, amiket a kielégítetlen vágyak és az ingadozó gondolatok hagytak nyitva. Minden kielégítetlen vágy és át nem gondolt probléma olyan, mint egy éhes száj, ami állandóan elvonja a figyelmet. Amikor a gondolatáram akadályba ütközik, félresiklik, hogy kiszolgálja ezeket a hívásokat. Ha nyomon követjük a megszakadt gondolatláncot, azt találjuk, hogy ennek okai a kielégítetlen vágyakban és a megoldatlan problémákban vannak.

A kontempláció folyamata akkor kezdődik, amikor a tudatos tevékenység úgymond a helyes irányba kezd el haladni a megszokott tevékenységhez képest, és arra törekszik, hogy egy dolgot saját természetének és síkjának más dolgaival kapcsolatban értsen meg. Az ilyen törekvés keresztül hatol létezésének síkjain, és behatol a finomabb belső természetbe. Amikor a

figyelmet már nem osztják részekre az összehasonlító tevékenységek, akkor az elme egész-ként fog működni, és teljesen nyugodtnak fog látszani, mint ahogy egy bűgőcsiga teteje is úgy látszik, mintha állna, miközben a legnagyobb sebességgel forog.

A kontemplációban az ember már nem a témáról gondolkodik, jobb is, ha nem úgy kezdi el az Én bármilyen eszméjét és a témát, mint két különböző dolgot az egymással való viszonyukban, mert ha így tesz, hajlamos átszínezni az eszmét érzelemmel. Arra kell törekedni, hogy elérjük az önkikapcsolás olyan pontját, hogy a kontempláció magából a téma belsejéből indulhasson, mivel a mentális elragadtatás és energia egyfolytában fennmarad a gondolat végig vitele során. A tudatot úgy kell kiegyensúlyozva tartani, mint a madár a szárnyait, előre tekintve, és soha nem gondolva a visszafordulásra.

Kontemplációban a gondolat befelé halad mindaddig, amíg már nem tud tovább menni. Ekkor abban a helyzetben kell megtartani anélkül, hogy visszafordulna, vagy elhajolna, tudva, hogy van ott valami, bár nem lehetséges világosan felfogni, hogy mi is az. Ebben a kontemplációban természetesen nincs semmi az álom, vagy a mentális tétlenség természetéből, ez inkább intenzív keresés, hosszan tartó erőfeszítés arra, hogy a határozatlanságban meglásson valami határozottat anélkül, hogy leereszkedjen a tudati tevékenység közönséges alsóbb régióiba, amelyekben a látás rendszerint világos és pontos. Egy vallásos ember hasonló módon gyakorolja a kontemplációt, de az ő esetében a tevékenység inkább az érzelem, mint a gondolat.

A tanuló a saját benső természetén való kontemplációban megtagadja azonosságát külsőbb testeivel és az elmével is. Ebben a folyamatban nem a tulajdonságoktól fosztja meg magát, hanem a *korlátozásoktól*. Az elme gyorsabb és szabadabb a testnél, az elmén túl ott van a szellem, ami még szabadabb és még gyorsabb. A szeretet jobban lehetséges a szív nyugalmaiban, mint bármilyen külső kifejeződésben, de az elmén túl lévő szellemben a szeretet isteni formája bizonyos. Az értelem és az ítélőképeség mindig helyesbítik az érzékek sántító bizonyítékait, a szellemi látás viszont felfogja az igazságot az érzékszervek és az elme nélkül is.

A siker kulcsa e gyakorlatok minden lépésénél úgy fogalmazható meg, hogy akadályozzuk meg az alsó tevékenységeket, miközben tartjuk fenn a tudat-energia teljes áramlását. Először az alsóbb elmét kell erőssé és felkészültté tenni, ezután meg kell akadályozni a tevékenységét, mialatt az így nyert lendületet felhasználjuk a benne lévő képességek gyakorlására és fejlesztésére.

Ahogy a jóga ősi tudománya tanítja, amikor az elme gondolkodási folyamatait elfojtja az aktív akarat, akkor az ember a tudat egy új állapotában találja magát, ami felülmúlja és irányítja a mindennapi gondolkodást, mint ahogyan a gondolat felülmúlja a vágyakat és válogat közöttük, vagy ahogyan a vágyak ösztönöznek a konkrét cselekvésekre és erőfeszítésekre. A tudatnak az ilyen magasabbrendű állapotát nem lehet az alsóbb elme fogalmaival leírni, de ennek elérése azt jelenti, az ember tudatában van annak, hogy ő valamilyen felsőbb elme és gondolat, még akkor is, ha mentális tevékenysége tovább folytatódhat, mint ahogy a legtöbb művelt ember is felismeri, hogy ő nem a fizikai test, még akkor sem, ha közben a test esetleg cselekszik.

Így tehát van a létezésnek egy másik állapota is, vagy inkább egy másik felfogás az életről, ami a dolgok közötti kauzális összefüggések nehézkes megkülönböztetési folyamataival működő elme vagy értelem fölött van. Ezt a magasabb állapotot csak akkor lehet felismerni, amikor a tudat tevékenységeit – minden földi hevességükkel és lendületességükkel – a tapogatózó barlangi életen túlra visszük, amelyhez normálisan tartoznak. Ez a magasabb tudat előbb, vagy utóbb minden emberhez eljön, és amikor ez bekövetkezik, minden élet hirtelen megváltozik.

Ahogy a tanuló meditációja segítségével spirituális tapasztalatokban gazdagabbá válik, azt találja, hogy a tudat új fokozatai nyílnak meg fokozatosan benne. Törekvését eszményképére rögzítve ekkor ébred tudatára, hogy ennek az eszménynek a befolyása lesugárzik rá.

Amint iszonyatos erőfeszítéseket tesz, hogy áhítata tárgyát elérje, rövid időre kinyílnak magának a mennyországnak kapui, és úgy érzi magát, hogy eggyé vált eszményképével, és elborítja a ráésmélés dicsősége. Miután túlemelkedett az elme formális alakzatain, komoly erőfeszítést tesz a felemelkedésre. Ekkor következik be a szellem elragadtatásának az az állapota, amikor a személyiség határai eltűnnek, az elkülönülés minden árnyéka elenyészik a tárgy és a kereső közötti tökéletes egységben.

Ahogy az *A Csend Hangja*-ban olvasható: „Nem járhatsz az Ösvényen, mielőtt magad nem válsz az Ösvénnyé... Íme! Te lettél a fény, te lettél a hang, saját mestereddé és isteneddé váltál. Te magad vagy kutatásod tárgya, a mindig zengő hang, amely az örökkévalóságon át visszhangzik, mentes a változástól, mentes a bűntől, a hét hang egyben.”

Haszontalan próbálkozás lenne az ilyen tapasztalatokat részletesebben leírni, mert ezek meghaladják a létező megfogalmazásokat. A szavak csak útjelzőként szolgálhatnak az út kijelölésére, amely kimondhatatlanul csodálatos, és így ezek azt mutatják meg a vándornak, hogy merre irányítsa lépteit.

XVIII. FEJEZET

ÉLET AZ ALVÁS ALATT

Sok embert zavarnak a csapongó gondolathullámok, amikor el próbálnak aludni. Ilyen esetekben egy mentális burok kialakítása megszabadíthatja őket ezektől a gondolatoktól, amennyiben azok kívülről jönnek. Egy ilyen burokra természetesen csak rövid ideig van szükség, mivel mindössze annyi kell, hogy egy időre nyugalom legyen, ami lehetővé tesz, hogy az ember álomba merüljön.

Ezt a mentális burkot az ember magával viszi, amikor elhagyja a fizikai testét, de ezzel annak a feladata ki is merült, mivel egyedül az volt a célja, hogy lehetővé tegye az embert teste elhagyására.

Amíg az ember a fizikai testében tartózkodik, az agyrészecskék mentális tevékenysége könnyen megakadályozhatja, hogy kilépjen a fizikai testéből, de ha egyszer kilépett a testéből, az aggódo vagy csapongó gondolatok már nem fogják abba visszahozni.

Amikor a burok feloszlik, a haszontalan gondolatok vagy a mentális aggodalom árama valószínűleg újból megjelenik, de mivel az ember ekkor távol van a fizikai agyától, ez nem zavarja meg a test pihenését.

Rendkívül ritkán fordul elő akár a fizikai embernél álmában, akár a pszichikailag fejlett embernél a transz-állapotban, hogy behatol a mentális síkra. Ezt kizárólag tiszta étellel és tiszta célokkal lehet megvalósítani, de még akkor is, amikor elérjük a mentális síkot, azt egyáltalán nem lehetne valódi tudatosságnak nevezni, hanem csak egy képességnek a benyomások felfogására.

Az alábbi példán keresztül bemutatjuk, hogyan lehetséges alvás alatt belépni a mentális világba. Egy tiszta elméjű és jelentős, bár képzetlen pszichikai képességekkel rendelkező embert alvása alatt megközelítettek, és egy gondolatképet mutattak be elméjének. Olyan erős volt az alázatos öröm érzete, és a nagyszerű jeleneten való kontempláció annyira magasztos és annyira spirituális gondolatokat ébresztett benne, hogy az alvó ember tudata belépett mentális testébe, azaz „felemelkedett” a mentális síkra. Bár fény- és szintengerben lebegett, mégis teljesen elmerült saját gondolatában, és ezen kívül semmiről sem volt tudomása. Több óráig ebben az állapotban maradt, bár nyilvánvalóan nem volt tudatában az idő múlásának. Ebben az esetben világos, hogy bár az alvó tudatos volt a mentális síkon, ennek azonban semmilyen módon nem volt tudatában.

Valószínűnek tűnik, hogy ilyen eredmény csak olyan ember esetében lehetséges, aki már rendelkezik valamekkora pszichikus fejlettséggel. Ugyanezen feltétel megléte még határozottabban szükséges ahhoz, hogy egy mesmerizált ember transz-állapotban megérinthesse a mentális síkot.

Mindennek az az oka – ahogyan korábban már beszéltünk róla –, hogy az átlagembernél a mentális test még nincs eléggé kifejlődve ahhoz, hogy a tudat önálló tudathordozó eszközeként szolgálhasson. Valójában csak azok esetében szolgálhat tudathordozó eszközül, akiket a Nagy Fehér Testvériséghez tartozó tanítók már különleges módon kiképeztek a mentális test használatára.

Megismételjük itt is, amit már a XIV. fejezetben elmondtunk, vagyis hogy az ember az első beavatása idejéig éjszakánként az asztrális testében munkálkodik, de amint azt már teljesen irányítása alá vonta és képes tökéletesen használni, elkezdődik a munka a mentális testben. Amikor pedig már ez a test is tökéletesen megszervezett, az sokkal rugalmasabb tudathordozó eszköz, mint az asztrális test, és sok mindent, ami az asztrális síkon lehetetlen, ebben a testben véghez lehet vinni.

Bár az ember a halála után élhet a mennyországban, vagyis a mentális síkon (amint ezt későbbi fejezetekben látni fogjuk), de be van zárva saját gondolatai burkába, és ezt nem nevez-

hetjük a mentális síkon való működésnek, mivel abba beletartozik a mentális síkon való szabad mozgás képessége, és az ott történő dolgok megfigyelése.

Az ember, aki képes a mentális testében szabadon működni, rendelkezik azzal a képességgel, hogy a mentális világ minden szépségébe és dicsőségébe lépjen, még ha az asztrális síkon dolgozik is, sokkal átfogóbb mentális érzékkel rendelkezik, ami olyan csodálatos tudást nyit meg a számára, ami gyakorlatilag mindenféle tévedést lehetetlenné tesz.

Amikor az ember a mentális testében működik, a fizikai testével együtt az asztrális testét is hátrahagyja, és ha bármilyen okból meg akar mutatkozni az asztrális síkon, nem fogja saját asztrális eszközét hívni, hanem akaratának egyszerű mozdulatával materializál egyet ideiglenes szükséglete számára. Az ilyen asztrális materializációt *mâyâvi-rúpa*-nak nevezik, és első alkalommal történő létrehozásához általában egy képzett Mester segítsége szükséges. (A következő fejezet ezzel a témával foglalkozik.)

Van egy másik dolog is, amihez az alvás alatti élet sikeresen használható, ez pedig a problémák megoldása. Ezt a módszert természetesen sokan gyakorolják, bár legtöbb esetben öntudatlanul, és a közmondás úgy fejezi ki: „Aludjunk rá egyet”. A megoldandó problémát elalvás előtt nyugodtan kell elménkben tartanunk, nem szabad töprengenünk és okoskodnunk rajta, különben nem tudunk elaludni, csak ismertessük az elmének, és hagyjuk úgy. Ezután, amikor az alvás során a Gondolkodó megszabadul a fizikai testtől és az agytól, előveszi a problémát, és foglalkozik vele. A Gondolkodó ezután általában belevési a megoldást a fizikai agyba, és így az felébredéskor tudatában lesz annak. Jó dolog, ha papírt és ceruzát készítünk az ágy mellé, hogy a megoldást ébredéskor azonnal leírhassuk, mert az így kapott gondolat nagyon könnyen kitörlődik a fizikai világ erős benyomásai közepette, és nem lehet könnyen visszahozni.

XIX. FEJEZET

A MÂYÂVIRÚPA

A *mâyâvirúpa* szó szerint „illúzió-testet” jelent. Ez egy ideiglenes asztrális test, amit az készít magának, aki képes mentális testében tevékenykedni. Ez a *mâyâvirúpa* vagy hasonlít a fizikai testhez vagy nem, a lényeg az, hogy alakja megfeleljen annak a célnak, amelyre készült. Tetszés szerint elkészíthető úgy is, hogy láthatatlan legyen a fizikai síkon, de úgy is, hogy nem. Úgy is elkészíthető, hogy megkülönböztethetetlen a fizikai testtől, érintésre meleg és szilárd, látható, lehet vele beszélgetni is, és minden tekintetben olyan, mint egy fizikai lény.

A *mâyâvirúpa* használatának az az előnye, hogy nincs kitéve az asztrális világ káprázatának, mint a normális asztrális test, semmiféle asztrális káprázat nem kerítheti hatalmába, és semmilyen asztrális illúzió nem tévesztheti meg.

A *mâyâvirúpa* megformálásának képességével az ember képes azonnal átlépni a mentális síkról az asztrálisra és onnan vissza, és minden esetben a mentális sík nagyobb erejét és élesebb érzékelését képes használni. Az asztrális materializáció végrehajtása csak akkor szükséges, amikor az ember szeretné láthatóvá tenni magát az asztrális világ lakói számára. Amikor befejezte munkáját az asztrális síkon, ismét visszahúzódik a mentális síkra, ekkor a *mâyâvirúpa* eltűnik, anyaga visszatér az asztrális anyag általános keringésébe, ahonnan a tanítvány akaratával azt kivonta.

Amikor az ember a *mâyâvirúpa*-ban van, használhatja a gondolat-átvitel mentális síkon használatos módszerét, már amennyiben ez egy másik ember megértését jelenti. De természetesen a gondolat ilyen módon való átvitelének a képességét korlátozza a másik ember asztrális testének fejlettségi szintje.

Szükséges, hogy először a Mester mutassa meg a tanítványának, hogyan kell elkészíteni a *mâyâvirúpa*-t, ami után, bár ez eleinte nem könnyű dolog, ő is meg tudja csinálni.

A második beavatás után a mentális test fejlődésében gyors haladás következik be, amelynek során, vagy nagyjából ekkor a tanítvány megtanulja a *mâyâvirúpa* használatát.

XX. FEJEZET

A DEVACSÁN ALAPELVEI

A halál utáni élet első részét, amelyet az ember az asztrális síkon tölt el, már részletesen leírtuk *Az asztrális test* című könyvünkben. Mostani tanulmányunkat ezért attól a ponttól kezdve folytatjuk, amikor az ember elhagyja az asztrális testet annak síkján, és tudatát a mentális testbe vonja vissza, vagyis „felemelkedik” a mentális síkra, és így belép oda, amit mennyei világnak is neveznek. A teozófusok ezt a világot általában devacsán-nak nevezik, ami szó szerint azt jelenti: ragyogó világ. A szanszkritban ezt a világot Devasthân-nak, az Istenek országának nevezik. Ez a hinduk Svarga-ja, a buddhisták Sukhâvati-ja, Zoroaszter hívei, a keresztények és a mohamedánok számára pedig a mennyország. Hívják „a hétköznapi emberek nirvánájának” is. A devacsán alapelve az, hogy ez a *gondolat* világa.

A devacsánban tartózkodó embert *devachanî*-nak nevezik.

(A devacsán szó etimológiailag pontatlan, ezért félrevezető. Viszont olyan szilárdan beépült a teozófia fogalomrendszerébe, hogy a szerző megtartotta azt az egész könyvben. Legalább megvan az az érdeme, hogy kevésbé esetlen, mint a „mennyország”. – A. E. Powell)

A régebbi könyvek a devacsánt úgy írják le, mint a mentális sík egyik különlegesen őrzött területe, ahonnan minden bánat és rossz ki van rekesztve a nagy szellemi Intelligenciák tevékenységének eredményeként, akik az emberi fejlődésre felügyelnek. Ez az ember boldog pihenőhelye, ahol békésen feldolgozza fizikai életének gyümölcseit.

A valóságban azonban a devacsán nem a mentális világ egy elkülönített része. Inkább az – amint azt máris látni fogjuk –, hogy minden ember a saját burkába zárja magát, és ezért egyáltalán nem vesz részt a mentális világ életében. Nem mozog szabadon, és nem foglalkozik a többiekkel, mint azt az asztrális síkon teszi.

Egy másik megközelítési módja, hogy mit neveznek a devacsán mesterséges védelmének, az a szakadék, ami minden egyedet körülvesz itt, és ami abból a tényből fakad, hogy természetesen az egész kámikus vagy asztrális anyag kisöprődött, többé nincs jelen. Az embernek ezért nincsen kommunikációs eszköze vagy közege, amely bármire, ami az alsóbb világokhoz tartozik, válaszolhatna. Ennek következtében ezek gyakorlatilag nem léteznek számára.

A mentális test végleges elválása az asztrális testtől nem jár semmilyen fájdalommal, vagy szenvedéssel, valójában nem is lehetséges, hogy az átlagember felfogja ennek az átmenetnek a természetét. Egyszerűen csak úgy érzi, hogy szelíden átsiklik valamilyen gyönyörűséges nyugalomba.

Azonban általában itt is van egy ideig tartó öntudatlansági állapot, ami hasonlít a fizikai halál utánihoz, ennek tartama széles határok között változhat, és amiből az ember fokozatosan ébred fel.

Úgy tűnik, ez az öntudatlansági szakasz egyfajta terhesség, ami megfelel a méhen belüli fizikai életnek, és azért szükséges, hogy a devacsáni ego felépülhessen a devacsáni életre. Egy részét az foglalja el, hogy az asztrális permanens atom mindent magába szív, amit a következő életre tovább kell vinnie, a másik részét pedig a mentális test anyagának életre keltése köti le, ami az elkövetkező független életéhez szükséges.

Amikor az ember a második halála után ismét felébred, első érzése egyfajta leírhatatlan öröm és életerő. Olyan végtelen életöröm tölti el, hogy abban a pillanatban nincs is egyébre szüksége, csak élni. Ez a fajta boldogság a rendszer minden magasabb világában az élet lényegéhez tartozik. Még az asztrális világban is lehetséges a fizikai világban soha el nem érhető boldogság, de a mennyországi élet minden tekintetben boldogabb az asztrálisnál. Ugyanez a tapasztalat ismétlődik minden magasabb világban, és mindegyik lényegesen felülmúlja az előzőt. De ez nem csak a boldogság érzésére igaz, hanem a bölcsességre és a látókör kiszélesedésére is. A mennyei élet annyival teljesebb, mint az asztrális, hogy nem is lehetséges azokat összehasonlítani.

Amikor az alvó felébred a devacsánban, a legnagyobb színárnyalatok látványa tárul ki nyíló szeme elé, az egész közeget zene és színek töltik be, az egész ottani létet eltölti a fény és a harmónia. Ekkor az aranyló ködön át megjelennek azok arcai, akiket szeretett a földön, éteri szépségben, kifejezve minden nemes és szeretetre méltó érzést, amely megvolt bennük, mentesen az alsó világok bajaitól és szenvedélyeitől. Nincs olyan ember, aki pontosan le tudná írni a mennyországi életre ébredés boldogságát.

Ez a mély boldogságérzés a mennyei élet fő jellemzője. Nemcsak arról van szó, hogy ebben a világban a rossz és szomorú a dolgok természeténél fogva lehetetlen, vagy akár hogy itt minden teremtmény boldog. Ez olyan világ, ahol minden lénynek, pusztán az itteni jelenléte következtében át kell élnie a legmagasabb spirituális gyönyört, amire csak képes. Ez olyan világ, ahol az ember törekvéseire adott válasz erejét csak törekvésének mértéke korlátozza.

Az egyetemes öröm túlaradó jelenlétének érzése soha nem hagyja el az embert a devacsánban, nincs hozzá hasonló semmilyen földi dolog, és senki elképzelni nem tudja. Ennek az égi világnak végtelen szellemi élénksége leírhatatlan.

Különböző kísérletek születtek a mennyei világ leírására, de mindegyik kudarcot vallott, mert az természeténél fogva fizikai nyelven leírhatatlan. Így a buddhista és a hindu látnokok arany és ezüst fákról beszélnek, amelyeknek drágakő a gyümölcse, a zsidók – mivel hatalmas és csodálatos városban laktak – arannyal és ezüsttel borított utcákról írnak, több mai teozófus író a napnyugta színeit, a tengerek és az égbolt ragyogását használja hasonlataiban. Mindegyik hasonlít abban, hogy megpróbálja lefesteni azt az igazságot, ami túlságosan lenyűgöző ahhoz, hogy olyan szavakkal és hasonlatokkal leírható legyen, amelyeket az értelem megszokott.

Az ember helyzete a mentális világban nagyon különbözik az asztrális világbelitől. Az asztrális világban olyan testet használt, amely számára teljesen mindennapi volt, mivel annak használatát álmában már megszokta. A mentális tudathordozót azonban korábban sohasem használta, és az még messze van a teljes kifejelettségtől. Így ez nagymértékben elzárja a körülötte lévő világtól, ahelyett, hogy látni engedné azt.

Az asztrális síkon eltöltött purgatóriumbeli élete alatt az ember természetének alsóbb részei kiégtek, mostanra már csak a magasabb és megtisztultabb gondolatai, nemes és önzetlen törekvései maradtak meg, amelyeket földi élete alatt magáévá tett.

Az asztrális világban lehet, hogy viszonylag kellemes élete volt, bár határozottan korlátozott, de az is lehet, hogy a purgatóriumbeli életében jelentős szenvedésen ment keresztül. A devacsánban viszont csak olyan gondolatok és érzelmek eredményét aratja le, amelyek teljesen önzetlenek voltak, ezért a devacsáni élet nem is lehet más, mint áldásosan boldog.

Ahogy egy Mester mondta: A devacsán *„az az ország, ahol nincsenek könnyek és sóhajok, ahol nincs nőülés és férjhez menés, és ahol az igazság teljes tökéletességében valósul meg”*.

A gondolatok, amelyek a devacsánban lévő ember köré csoportosulnak, egyfajta burkot hoznak létre, aminek közegén keresztül képes az ebben a finomabb anyagban keletkező, bizonyos típusú rezgésekre válaszolni. Ezeknek a gondolatoknak a segítségével merít a mennyei világ végtelen gazdagságából. Ezek ablakokként szolgálnak, amelyeken keresztül kinézhet a mennyei világ szépségére és ragyogására, és amelyeken keresztül beérkezhetnek hozzá a válaszok a külső erőktől.

Minden embernek, aki a legprimitívebb szint felett áll, kellett, hogy legyen az életében – ha csak egyszer is – valamilyen tiszta és önzetlen érzése, ami most ablakként szolgál számára.

Tévedés lenne ezt a gondolatburkot korlátozásnak tekinteni. Feladata nem az, hogy kizárja az embert ennek a síknak a rezgéseiből, inkább lehetővé teszi, hogy olyan befolyásokra válaszoljon, amelyek felismerését képességei lehetővé teszik. A mentális világ (amint ezt a XXVII. fejezetben látni fogjuk) az Isteni Elme visszatükröződése, egy végtelen kiterjedésű

raktár, ahonnan a mennyország lakója éppen annyit meríthet, amennyit a fizikai és az asztrális élete folyamán keltett saját gondolatai és törekvései lehetővé tesznek.

A magasabb mennyei világban ezek a korlátozások – ha egyáltalán nevezhetjük így – már nem léteznek, de ezzel a magasabb világgal ebben a kötetben nem foglalkozunk.

Minden ember annyit képes a mennyei világból meríteni és csak annyit képes felfogni belőle, amennyit korábbi erőfeszítései lehetővé tesznek. Ahogyan egy keleti hasonlat mondja: minden ember magával viszi a saját korsóját, néhány korsó nagy, néhány pedig kicsi. De akár nagy, akár kicsi, minden korsót teljesen teli töltenek, az üdvösség tengerét senki ki nem mérítheti.

Az átlagember nem képes semmilyen jelentős tevékenységre a mentális világban. Állapota főként befogadó, látása pedig a saját gondolati burkán kívül eső dolgokkal kapcsolatban csak rendkívül korlátozott jellegű. Mivel gondolatai és törekvései csak bizonyos irányokban képesek mozogni, így nem tud hirtelen újakat alkotni, ezért szükségszerűen csak keveset tud hasznosítani az őt körülvevő életerőkből, vagy a mentális világ hatalmas angyalaiból, még akkor sem, ha közülük sok könnyen válaszol az ember bizonyos törekvéseire.

Így az az ember, aki földi élete során főleg csak fizikai dolgokkal foglalkozott, csak kevés ablakot készített magának, amelyeken keresztül kapcsolatba léphet azzal a világgal, ahol találta magát. Az az ember azonban, aki a művészetek, a zene, vagy a filozófia iránt érdeklődött, mérhetetlen gyönyörűséget talál, és határtalan oktatás vár rá, amelyek mértéke egyedül saját felfogóképességétől függ.

Sok olyan ember van, akinek a magasabb gondolatai kizárólag a szeretettel és az áhítattal kapcsolatosak. Az az ember, aki valakit nagyon mélyen szeret, vagy egy személyes istenség iránt erős áhítatot érez, erős mentális képet hoz létre a barátjáról vagy az istenségről, és ezt a mentális képet elkerülhetetlenül magával viszi a mentális világba, mert az anyagnak ez a szintje az, ahová az természetéből következően tartozik.

Ennek fontos és érdekes következménye van. A szeretet, amely ezt a képet kialakítja és megőrzi, rendkívül hatékony erő, valójában elég erős ahhoz, hogy elérje, és hatással legyen barátja Énjére, aki a magasabb mentális síkon létezik, mivel természetesen az Én, az igazi ember az, akit valójában szeret, nem annak fizikai teste, ami csak nagyon részleges képviselője. A szeretett ember Énje érzékeli a rezgést, azonnal készségesen válaszol rá, és beáramlik a számára alkotott gondolatformába. Ezért a szeretett ember valóban ott van vele, előbben, mint bármikor korábban.

Mindegy, hogy a szeretett barát, akit hív, élő-e, vagy halott, mégpedig azért, mert a hívás nem a barát azon töredékéhez megy ki, ami néha egy fizikai test börtönében van, hanem magához az emberhez, annak valódi szintjén. Az Én mindig válaszol, és így az, akinek száz barátja is van, egyszerre és tökéletesen válaszolhat mindegyikük szeretetére, mert nincs annyi megjelenési lehetőség az alsóbb síkon, ami kimeríthetné az Én végtelenségét. Emiatt az ember a „mennyekben” számtalan embernek meg tudja magát jeleníteni.

Így a mennyei életben minden ember körül ott van minden barátjának, akik társaságára vágyik, ez az életre keltett gondolatformája. Ráadásul számára ők mindig a legjobb formájukban vannak, mivel ő maga készítette a gondolatformákat, amelyeken keresztül megjelennek.

A korlátozott fizikai világban ahhoz vagyunk szokva, hogy barátainkra csak a fizikai síkon általunk ismert, korlátozott megnyilvánulásként gondoljunk. A mennyei világban azonban sokkal közelebb vagyunk a barátainkban levő valósághoz, mint a fizikai síkon bármikor is, mivel két szinttel vagy síkkal vagyunk közelebb az Én otthonához.

Van egy fontos különbség a halál utáni mentális és asztrális síkon töltött élet között. Ugyanis az asztrális síkon barátainkkal (fizikai testük alvása alatt) asztrális testükben találkozunk, vagyis még mindig a *személyiségükkel* van dolgunk. A mentális síkon azonban barátainkkal *nem* abban a mentális testükben találkozunk, amelyet a földön használnak. Éppen ellenkezőleg, Énjeik teljesen új és különálló mentális eszközöket építenek, és ezekben a mentá-

lis eszközökben a személyiségek tudata helyett az Én-ek tudata működik. Barátaink mentális síkbeli tevékenységei így teljesen és minden tekintetben különállóak fizikai életük személyiségeitől.

Emiatt bármilyen bánat és probléma, amely az élő ember *személyiségét* esetleg éri, a legkevésbé sem képes hatni arra a gondolatformára, amelyet az Én kiegészítő mentális testként használ. Ha ebben a megnyilvánulásban nem tud a személyiség bánatáról és gondjáról, az neki sem okoz gondot, mert erre a kauzális testben lévő Én nézőpontjából fog tekinteni, vagyis megtanulandó leckeként, vagy ledolgozandó karmaként. Ebből a szempontból nem lehet szó tévedésről, ellenkezőleg, az alsó személyiség nézőpontja a megtévesztő, mert amit a személyiség bajnak, vagy szomorúságnak lát, a kauzális testben levő valódi ember számára csupán lépcsőfok a fejlődés felfelé vezető ösvényén.

Látjuk tehát, hogy a devacsánban tartózkodó embernek nincs tudomása a fizikai síkon személyes életet élő barátairól. Azt, amit közönséges oknak nevezhetünk, már részletesen megmagyaráztuk. Vannak azonban ennek a jelenségnek egyéb, ugyanilyen nyomós okai is. Mert nyilvánvalóan nem lenne lehetséges, hogy az ember boldog legyen a devacsánban, ha visszatekintene, és szereteteit bánattal telve, vagy szenvedve, esetleg bűnöket elkövetve látná.

A devacsánban így nincs térbeli, vagy időbeli elkülönülés, semmilyen szó, vagy gondolat félreértése nem lehetséges, éppen ellenkezőleg, egy sokkal szorosabb kommunikáció működik a lelkek között, mint bármikor is a földi életben. A mentális síkon nincsenek korlátok a lelkek között, lélek-életünk valódiságával pontosan arányos a lélek-kommunikáció valódisága a devacsánban. Barátunk lelke olyan formában él, amit mi készítettünk neki, pontosan olyan mértékben, hogy az ő lelke és a miénk rezonáló rezgéssel lüktethessen.

Nem léphetünk kapcsolatba azokkal, akikkel a földön a kötelékek csupán a fizikai és az asztrális testek között voltak, vagy ha diszharmónia volt közöttünk a belső életben. Emiatt a devacsánba ellenség nem léphet be, mert csak az elme és a szív együttérző összhangja képes összehozni az embereket a mennyei világban.

Azokkal, akik a fejlődésben előttünk járnak, csak olyan mértékben léphetünk kapcsolatba, amennyire *mi* tudunk válaszolni rájuk. Azokkal pedig, akik kevésbé fejlettek nálunk, az *ő* képességeik határán belül érintkezhetünk.

A tanuló visszaemlékezhet arra, hogy az asztrális testet a halál után a vágy-elementál átrendezi az anyag koncentrikus rétegeibe, a legsűrűbb kerül legkívülre, így zárja be az embert az asztrális világ azon alsíkjára, amihez asztrális teste legkülső rétegének anyaga tartozik. A mentális világban semmi olyan nincs, ami megfelelne ennek, a mentális elementál nem úgy működik, mint ahogy a vágy-elementálnál láttuk.

Még egy fontos különbség van az asztrális és a mentális élet között. A mentális síkon az ember nem lép át a különböző szintekre, hanem *közvetlenül* arra a szintre kerül, amely fejlettségi fokának leginkább megfelel. Ezen a szinten éli le az egész mentális testében töltött életét. Ennek az életnek a változatossága végtelen, mivel minden ember saját magának készíti azt.

A devacsánban, a mennyei világban mindazt, ami a Gondolkodónál értékes mentális és erkölcsi tapasztalat volt az éppen befejezett életében, az ember kiértékeli, átgondolja, és fokozatosan átlényegíti meghatározott erkölcsi és értelmi képességgé, olyan képességekké, amelyeket a legközelebbi inkarnációjába magával fog vinni. Nem dolgozza bele a mentális testbe az elmúlt élet meglévő emlékeit, mert – ahogyan a megfelelő helyen látni fogjuk – a mentális test is fel fog oszlani. Az elmúlt élet emléke csak magában a Gondolkodóban marad meg, aki túléli ezt a létet, és fennmarad. De a múlt tapasztalatainak tényei képességekké alakulnak át, és így ha az ember alaposan tanulmányozott valamit, ennek a tanulmányozásnak az lesz a hatása, hogy létrejön egy speciális képesség arra, hogy elsajátítsa és mesteri szintre jusson az adott területen, amikor a következő inkarnációban először megismerkedik azzal. Különleges hajlammal fog megszületni az adott terület iránt, és kiváló tehetséggel fogja azt elsajátítani.

Így a devacsánban minden földi gondolatot hasznosítani fog, minden törekvést erővé alakít át, minden meghiúsult erőfeszítés képességgé és tehetséggé válik. A küz delmek és a kudar-cok úgy jelennek meg újból, mint a győzelem eszközeivé feldolgozott anyagok, a szomorúsá-gok és tévedések nemesfémekként ragyognak, amelyeket bölcs és jól irányzott akarattá kell átdolgozni. Jótékonyági tervek, amelyek kivitelezéséhez a múltban nem voltak meg a megfe-lelő eszközök és a szakértelem, a devacsánban gondolatban kidolgozásra kerülnek, mintha lépcsőről lépésre végre lennének hajtva, a szükséges képesség és szakértelem pedig kifejlődik az elme tulajdonságaiként, amit majd az eljövendő földi életben használni lehet.

A devanchanban – ahogyan egy Mester mondta – az Én „*minden földi személyiségből az erkölcsi tulajdonságoknak és a tudatnak csakis a nektárját*” gyűjti be.

A devacsáni időszak alatt az Én áttekinti tapasztalatai tárházát, az éppen befejezett földi élet aratását, szétválogatja és osztályozza azokat, beépíti magába, amit érdemes beépíteni, és elveti, ami elavult és haszontalan. Az Én nem lehet állandóan lekötve a földi élet forgatagába, mert olyan lenne, mint az olyan munkás, aki állandóan anyagkészleteket halmoz fel, de soha nem gyárt belőlük termékeket, vagy mint az olyan ember, aki állandóan eszik, de soha nem emészt meg és szívja fel az ételt, hogy testének szöveteit felépítse. A devacsán így tökélete-sen szükségszerű állomás a dolgok rendszerében, néhány nagyon kevés kivételtől eltekintve, amiket a későbbiekben megvizsgálunk.

A devacsán valódi természetének tökéletlen megértése néha olyan elképzelésekhez vezet a embereket, hogy az átlagember élete az alsóbb mennyei világban nem egyéb, mint álom és illúzió, hogy amikor boldognak képzei magát családjá és barátai körében, vagy amikor telje-sen sikeres és örömmel megvalósítja terveit, akkor valójában csak kegyetlen megtévesztés áldozata.

Ez az elképzelés a valóság felépítése (amennyire az egyáltalán megismerhető) téves felfo-gásának és hibás nézőpontnak az eredménye. A tanuló visszaemlékezhet, hogy az emberek többsége, amikor még testben él, olyan kevésbé van tudatában mentális életének, hogy amikor a testen kívüli mentális élet képe elé tárul, minden valóság-érzetét elveszíti, és úgy érzi, mint-ha az álmok világába lépett volna. Az igazság azonban az, hogy ami a valóságot illeti, a fizi-kai élet, a mentális világ életével összehasonlítva hátrányban van.

Nyilvánvaló, hogy a mindennapi fizikai élet során az átlagember elképzelése az őt körül-vevő dolgokról sok tekintetben tökéletlen és pontatlan. Az ilyen ember például nem tud sem-mit az éterikus, az asztrális és a mentális erőkről, amelyek minden mögött ott vannak, amit csak észlel, és valójában minden láthatónak messze a legfontosabb részét jelentik. Egész látó-köre a dolgoknak csak arra a kis részére korlátozódik, amelyet érzékei, értelme, neveltetése és tapasztalatai alapján képes befogadni. Így nagyrészt egy saját maga által teremtett világban él. Nem ébred rá, hogy ez így van, mert nem ismer jobbat. Így ebből a nézőpontból a fizikai élet legalább olyan illuzórikus, mint a devacsáni élet, és az alapos gondolkodás megmutatja, hogy valójában sokkal inkább az.

Amikor ugyanis a devacsánban lévő ember a gondolatait valóságos dolgoknak tekinti, tö-kéletesen igaza van, ezek *valóságos* dolgok a mentális síkon, mert ebben a világban csakis a gondolat lehet valóságos. A különbség csak az, hogy a mentális síkon ezt a nagyszerű tény a természetben ismerjük fel, míg a fizikai síkon nem. Emiatt joggal mondhatjuk, hogy a kettő közül a fizikai síkon nagyobb a megtévesztés. A mentális élet valójában sokkal élénkebb, élettelibb és közelebb van a valósághoz, mint az érzékek élete.

Emiatt mondta egy Mester a következőket: „A halál utáni életet nevezzük az egyetlen va-lóságnak, a földi életet pedig – beleértve magát a személyiséget is – csak képzeletnek”. „A devacsáni létezését álomnak nevezni a hagyományostól eltérő értelemben az ezoterikus tanítás, az igazság egyedüli őrzője ismeretének örökre történő megtagadását jelenti”.

Annak, hogy a földi életet érezzük valóságnak, és a devacsánt – amikor hallunk róla – va-lótlanságnak, egyik oka az, hogy a földi életet *belülről*, illúziói teljes uralma alatt nézzük, míg

a devacsánt *kívülről* szemléljük, egy időre megszabadulva mâyâ vagy az illúzió sajátos szintjétől.

Magában a devacsánban a folyamat fordított, mert lakói saját életüket érzik valódinak, és úgy tekintenek a földi életre, mint ami tele van a legnyilvánvalóbb félreértésekkel és illúziókkal. Egészében véve ők a devacsánban közelebb vannak az igazsághoz, mint fizikai kritikusaik a földi életben, de természetesen a földi illúziók, bár kisebb mértékben, az alsó mennyországban még mindig léteznek, annak ellenére, hogy ott a kapcsolatok valódibbak és közvetlenebbek.

Még általánosabban fogalmazva az igazság az, hogy minél magasabbra emelkedünk a lét síkjain, annál közelebb jutunk a valósághoz, mert a szellemi dolgok viszonylag valóságosak és maradandóak, az anyagi dolgok pedig látszólagosak és átmenetiek.

A tanulónak javára válik, ha ezt a gondolatot egy kicsit tovább viszi, és úgy tekinti az a devacsáni életet, mint a fizikai és asztrális világokban eltöltött korábbi életének természetes és kikerülhetetlen következményét. Legmagasabb ideáljainkat és törekvéseinket a fizikai síkon soha nem valósítjuk meg, de soha nem is valósíthatók meg ott, mert a lehetőségek korlátozottak és a sík anyaga viszonylag durva.

Azonban a karma törvénye következtében (amit más kifejezéssel az energia megmaradás törvényeként ismerünk) semmilyen erő soha nem veszt el megfelelő hatása következtében. Létre *kell* hoznia a megfelelő és teljes hatást, így addig, amíg erre alkalom nem adódik, megmarad felhalmozott energiaként. Más szóval, az ember felsőbb spirituális energiájából sok nem éri el a megfelelő eredményt a földi életben, mivel az ember magasabb princípiumai mindaddig nem tudnak ilyen finom rezgésekre válaszolni, amíg az ember meg nem szabadul a hús nyomasztó terhétől. Mindezek az akadályok először a mennyei életben tűnnek el, és a felgyülemlett energia elkerülhetetlen ellenhatásban áramlik ki a karma törvényének szabályai szerint. „A földön a törött ívek – mondja Browning – a mennyben egy tökéletes kör”. Így valósul meg a tökéletes igazságosság, és soha semmi nem vész el, még ha a fizikai világban úgy is látszik, hogy sok minden célt tévesztett, és semmire nem jutott.

A devacsán ezért egyáltalán nem álmodozás, vagy céltalan lustálkodás, ábrándozás. Éppen ellenkezőleg, olyan ország, vagy helyesebben olyan létállapot, ahol az elme és a szív a durva anyagtól és a triviális gondoktól megszabadulva fejlődik, ahol a jövőendő földi élet erőfeszítéseire az eszközöket kovácsolják, és ahol valójában az ember a jövőbeli fejlődést biztosítja.

A tanuló azt is megértheti, hogy az a rendszer, amit a természet a halál utáni életre berendezett, az egyetlen elképzelhető rendszer, amely képes teljesíteni azt a célt, hogy mindenkit boldoggá tegyen a boldogságra való képességének legteljesebb mértékében. Ha a mennyei boldogság csak egy adott típusú (mint például bizonyos ortodox elképzeléseknek megfelelő) lenne, azt egyesek unalmasnak találnák, mások pedig nem lennének képesek részt venni benne, akár mert ezen a téren nincs meg a hajlamuk, akár mert hiányzik az ehhez szükséges neveltetésük. Mark Twain a *Captain Stormfield's Visit to Heaven* (Stormfield kapitány látogatása a mennyben) című írásában a mennyország régimódi elképzelését annyira a végletekig leegyszerűsítette, ami azt (azt hinnénk) örökre tarthatatlanná tette, ezáltal mellékesen klasszikus példáját adva a humoros elemzésnek még a mélyen gyökerező vallás és a filozófia témájában is.

Visszatérve fő témánkhoz, milyen más elrendezés lenne ugyanilyen kielégítő rokonainkkal, barátainkkal kapcsolatban? Ha az elhunytak meg volna engedve, hogy figyelemmel kísérje barátai változó szerencséjű életét a földön, a boldogság lehetetlen lenne számára. Ha anélkül, hogy tudná, mi történik velük, várnia kellene, hogy barátai meghaljanak, mielőtt találkozhat velük, akkor egy fájdalmas bizonytalan várakozás állapotában lenne, ami gyakran hosszú évekig tartana, míg sok esetben a barátok annyira megváltozva érkeznének meg, hogy már nem is lennének kedvesek egymás számára.

A természet azonban elkerülte ezeket a nehézségeket. Minden ember maga határozza meg mennyei életének mind a hosszát, mind a jellegét azokkal az okokkal, amelyeket földi életében ő maga hozott létre. Ezért csak pontosan ugyanazt a mennyiséget kaphatja, amit megérdemelt, és pontosan olyan minőségű örömet, amely leginkább illik lelki beállítottságához. Akiket szeret, mindig vele vannak, és mindig legjobb és legnemesebb valóságukban. A viszálykodásnak és a megváltozásnak még az árnyéka sem férhet közéjük, mivel az egész idő alatt pontosan azt kapja tőlük, amit szeretne. Tulajdonképpen a természet módszere végtelenül magasabb rendű bárminél, amit az emberi értelem vagy képzelet bármikor is képes volna kitálcálni helyette.

Talán nehéz felfogni a fizikai síkon azon erők teremtményét, amelyeket a mentális testébe öltözött, és a fizikai eszköze által nem akadályozott Gondolkodó kifejt. A Földön egy művész létrehozhat rendkívüli szépségű látomásokat, de amikor megpróbálja megvalósítani azokat a földi anyagokban, rájön, hogy azok nem felelnek meg szellemi elképzeléseinek. A devacsánban azonban minden, amit az ember kigondol, azonnal formává alakul abból a ritka és finom elme-anyagból, amelynek közegében az elme rendes körülmények között dolgozik, amikor mentes a szenvedélyektől, és ami minden mentális impulzusra válaszol. Így az embert a devacsánban körülvevő szépség elméje gazdagságának és energiájának megfelelően korlátlanul megnővekedhet.

A tanuló igyekezzen megérteni, hogy a mentális sík az eleven élet hatalmas és ragyogó világa, amelyben mi *most* és két fizikai inkarnáció között is élünk. Csak a fejlettségünk hiánya és a fizikai test által ránk rakott korlátok akadályoznak meg abban, hogy teljesen felismerjük, a legmagasabb mennyország minden dicsősége itt és most körülvesz bennünket, és az abból a világból áramló befolyások állandóan hatnak ránk, csak nem tudjuk azokat megérteni és felfogni. Ahogyan a buddhista tanító mondja: „A világosság körülötted van, meglátnád, ha le tudnád tépni a szemedről a kötést. Olyan csodás, olyan gyönyörű, és annyira túl van azon, amit az ember valaha megálmodott, vagy amiért imádkozott, és mindörökké létezik”. (*The Soul of a People*).

Más szavakkal, a devacsán a tudat olyan állapota, amit bármikor elérhet az, aki megtanulta visszavonni tudatát az érzékekből.

Úgy tekinthetjük, hogy a devacsán az minden földi élet számára, mint ami a nirvâna egy befejezett reinkarnációs ciklus számára.

XXI. FEJEZET

A DEVACSÁN HOSSZA ÉS INTENZITÁSA

Abból a tényből kiindulva, hogy az ember magának teremti meg a saját purgatóriumát és mennyországát, nyilvánvaló, hogy a tudat ezen állapotai közül egyik sem tarthat örökké, mivel véges ok nem idézhet elő végtelen következményt.

Az idő felosztása, amit az ember a fizikai, asztrális és a mentális világokban tölt el, jelentősen változik, a mindenkori fejlettségi szintjének megfelelően. A primitív ember szinte kizárólag a fizikai világban él, és csak néhány évet tölt el az asztrális világban a halála után. Amint fejlődik, az asztrális élete hosszabbá válik, amikor pedig az értelme is nyiladozik, egy kevés időt a mentális síkon is kezd eltölteni.

A civilizált fajok átlagembere hosszabb ideig marad a mentális világban, mint a fizikai és az asztrális világban. Valójában minél fejlettebb az ember, annál rövidebb lesz az asztrális élete, és annál hosszabb a mentális élete.

Mindebből láthatjuk, hogy a legkorábbi fejlődési szintek kivételével, az ember idejének sokkal nagyobb részét tölti el a mentális síkon. Ahogyan máris részletesen látni fogjuk, a nagyon fejletlenek esetétől eltekintve a fizikai élet aránya a mentális élethez ritkán több, mint 1:20-hoz, az eléggé fejlettek esetében pedig néha ez az arány 1:30-ra csökken. A tanuló mindig tartsa észben, hogy a valódi ember, az Én otthona a mentális sík, minden megtestesülésbe való leszállás pályafutása csak egy rövid, de fontos epizódja.

A következő oldalakon látható táblázatok némi fogalmat adnak az egyes életek közötti átlagos időtartamokról, az adott emberi osztályok szerint, valamint az asztrális, a mentális és a kauzális szinteken eltöltött átlagos arányokkal.

A tanulónak nem szabad túlságosan szó szerint vagy mereven ragaszkodni az osztályozás értelmezéséhez a társadalmi helyzettel kapcsolatban. Legjobb ezt a csoportosítást durva és gyors megközelítésnek tekinteni. Mert világos, hogy például bármely társadalmi szinten lehetnek alkoholisták és munkakerülő emberek, vagy egy magas társadalmi helyzetű ember lehet, hogy semmivel sem fejlettebb, mint egy képzetlen munkás – bár esetleg kerüli a munkát. Jobb lenne a társadalmi osztályozás helyett valamilyen erkölcsi vagy értelmi fejlettségi osztályozást kidolgozni, de még az a módszer is olyan nehézkesnek bizonyulhatna, mint az itt alkalmazott.

Meg kell értenünk, hogy a fenti számok csak átlagértékek, ezektől lényeges eltérés lehetséges mindkét irányban.

Egy bizonyos különbséget okoz az egyéniesülés módja, de ez a különbség arányaiban sokkal kisebb az alsóbb osztályokban. Aki az értelmén keresztül egyéniesültek, az említett két időköz közül inkább a hosszabb felé, míg a más módokon egyéniesültek inkább a rövidebb időközt felé tartanak. Erre később még visszatérünk, hogy teljes részletességgel elmagyarázzuk.

Általában elmondható, hogy egy ember, aki fiatalon hal meg, kevesebb időt tölt el testen kívül, mint az, aki öreg korában hal meg. De valószínű, hogy ennek nagyobb részét az asztrális életben tölti, mert az erős érzelmek többsége, amelyeket az asztrális életben kell kidolgozni, a fizikai élet korai részében keletkezik, míg a spirituálisabb energiák, amelyek a mennyi életben találják meg céljukat, valószínűleg a földi élet végéig, vagy majdnem a végéig tartanak.

Tehát, amint láttuk, a devacsánban töltött összes idő attól az anyagtól függ, amit az ember a földi életéből magával visz, vagyis mindattól, amit mentális és erkölcsi tulajdonsággá fel lehet dolgozni, minden, a földi életben létrehozott tiszta érzelem és gondolat, minden értelmi és erkölcsi erőfeszítés és törekvés, minden hasznos munka emléke és minden terv az emberiség szolgálatára. Egyetlen sem vész el, akármilyen gyenge és tűnékeny is, viszont az önző,

állati szenvedélyek *nem* léphetnek be, mert ott nincs olyan anyag, amelyben kifejezhetnék magukat.

Nem akadályozhatják meg az elmúlt élet rossz dolgai – bár lehet, hogy nagyon nagy túlsúlyban voltak a jóhoz képest – a jó csekélyke termésének teljes betakarítását. Lehet, hogy a devacsáni élet nagyon rövid, de még a legaljasabb ember számára is – ha van benne bármilyen aprócska vágyakozás a jóra, bármilyen gyöngéd érzelemre – kell lennie egy devacsáni életszakasznak is, amelyben a jó magva meghozhatja gyenge csíráját, és amelyben a jó szikrájából egy kicsiny lángocska születhet.

A Holdlánc alábbi körében egyéniesült emberek	Első-rendű hold-emberek				
	Jelenlegi típus	Átlagos hosszúság években			
		Az életek közötti teljes időköz	Asztrális élet	Mennyeországi élet	
				Alsó mentális	Kauzális
5	Előrehaladott egók az Ösvényen (Sokan közülük folyamatosan inkarnálódnak, így esetükben az életek közötti időköz hossza nem kérdés)	1500 – 2000 vagy még több	5 (még gyorsabban és öntudatlanul is átsuhanhatnak)	1350 – 1800 (többnyire a legmagasabb szinten)	150 - 200
	Az Ösvényhez közelítő Egók:				
	(a) Az Értelem mentén egyéniesültek	1200	5	1150	50
	(b) A Szeretet és az Akarat mentén egyéniesültek	700	5	650	50
	Művészetekben, tudományokban, vallásokban magas szintet elérő emberek	Nagyjából ugyanaz, mint az előző	Hosszabb asztrális és rövidebb kauzális lét, különösen a vallásosak és a művészek esetében		
6	Magasan kulturált, magasan képzett emberek	600 -1000	20 – 25	600 -1000	Éppen csak érinti a tudatot
7	Felső középosztály	500	25	475	Nincs

Az Egók típusa					
2. rendű Hold-emberek	Polgárság	200 - 300	40	160 – 260 (alsóbb szinteken)	Nincs
Holdi állat-emberek	Szakt munkások	100 - 200	40	60 – 160 (alsóbb szinteken)	Nincs
Holdi állatok, 1. osztály	Betánított, vagy segéd-munkások	60 - 100	40 - 50	20 – 25 (legalsó szinten)	Nincs
Holdi állatok, 2. osztály	Szenvedélybetegek, munkakerülők	40 - 50	40 - 50	Nincs	Nincs
Holdi állatok, 3. osztály	Az emberiség legprimitívebb része	5	5	Nincs	Nincs

A múltban, amikor az emberek a szívüket a mennyre rögzítve éltek és életüket annak üdvösségére irányították, a devacsánban eltöltött időszak nagyon hosszú volt, néha több ezer évig tartott. A mai korban azonban az emberek elméjükkel annyira a földre összpontosítanak, és olyan kevés gondolatuk irányul a magasabb élet felé, hogy a devacsáni időszakuk ennek megfelelően lerövidül.

Hasonlóképpen az alsó mentális és a felső kauzális mennyei világban eltöltött idő arányos azzal a gondolatmennyiséggel, amelyek külön-külön a mentális és a kauzális testekben keletkeztek. Mindaz, ami a *személyes* énhez tartozik, annak törekvéseivel, érdeklődési körével, szereteteivel, reményeivel és félelmeivel, az alsó mentális világban, a *forma* világában hozza meg a gyümölcsét. Azok, amelyek a felsőbb elméhez tartoznak, az elvont, személytelen gondolatok területéhez, a kauzális szinteken, a *forma nélküli* világban kerülnek feldolgozásra. Ahogyan a később látható táblázat mutatja, az emberek többsége éppen csak hogy belép a kauzális világba, és már távozik is, némelyek viszont devacsáni életük nagyobb részét ott töltik el, és csak nagyon kevesen töltik el devacsáni életüket teljes egészében ott.

Így tehát ahogyan az ember maga teremti meg asztrális, vagy purgatóriumbeli életét, úgy maga határozza meg mennyei életének hosszát és jellegét is, azokkal az okokkal, amelyeket földi élete alatt létrehoz. Ennek nem lehet más eredménye, mint hogy azt a *mennyiséget* kapja, amennyit megsegített, és a boldogság pontosan azon *minőségét*, ami legjobban illik lelki beállítottságához.

Egy másik nagyon fontos és érdekes tényező a devacsáni élet *intenzitása*, amely a különböző osztályú Én-ek szerint változik, és ami természetesen jelentős hatással van a mennyei élet hosszúságára.

Az előző táblázatban az Én-ek ugyanazon csoportján belül két típust láthatunk, amelyek – bár azonos fejlettségűek – nagymértékben különböznek egymástól az egyes életek közötti idő tekintetében. Az egyiknél ez kb. 1200 év, a másiknál kb. 700 év telik el. A létrehozott spirituális erő mennyisége nagyjából azonos mindkét esetben, de azok, akik rövidebb időt töltenek el, kétszer annyi boldogságmennyiséget sűrítnek bele mennyei életükbe, mintha magas nyomás alatt dolgoznának. Ez alatt összpontosítják tapasztalataikat, és így bármely adott időszak alatt majdnem kétszer annyit teljesítenek, mint a másik csoport tagjai.

Ez a különbség – amint ezt néhány oldallal korábban röviden említettük – annak a módnak a következménye, amelyen az egyéniesülés megtörtént. Anélkül, hogy az egyéniesülés részleteibe belemennénk, (ami meghaladná ennek a kötetnek a kereteit), elmagyarázható, hogy azok, akik a fokozatos értelmi fejlődés következtében egyéniesülnek, más *típusú* spirituális

erőt keltenek, ami számukra hosszabb devacsáni életet biztosít, mint azok esetében, akik a szeretet, vagy az áhítat pillanatnyi kitörésén keresztül egyéniesültek, és akik a boldogságot összpontosítottabb, vagy intenzívebb formában kapják. Ha van bármilyen különbség is a létrehozott erő *menyiségében*, akkor úgy tűnik, ez valamivel nagyobb azoknál, akik rövidebb időt töltenek a devacsánban.

A kutatások kimutatták, hogy nagy eltérések vannak az életek közötti időszakok esetében, amit annak a mértéknek a rendkívüli változatossága okoz, ahogyan az Én-ek mennyei életüket feldolgozzák.

Ennek egyik fontos oka az, hogy az emberek bizonyos csoportjainak egy időben kell megtestesülni, nemcsak azért, hogy kölcsönös karmikus kapcsolataikat ledolgozhassák, hanem azért is, hogy megtanulhassanak együtt dolgozni bizonyos nagyszerű célokért.

Van például egy bizonyos „Szolgálóknak” nevezett Én-csoport, akik életről életre együtt testesülnek meg azért, hogy együtt élhessenek át hasonló előkészítő tapasztalatokat, a szeretet kötelékei annyira erősen kössék össze őket, hogy már képtelenek legyenek félreértésekre, bizalmatlanságokra egymás között, amikor a valódi munka megterhelése elkezdődik a jövőben, amely elvégzése a sorsuk. Az a nagyszerű tény, hogy a csoportot szolgálatra szánták, legyőz minden más szempontot, és így a csoportot abból a célból hozzák össze, hogy azt a szolgálatot társaságként teljesítse.

Ebben a dologban – mondani sem kell – nincs semmi igazságtalanság, a karma törvényszerűségei alól senki nem tud egy jottányit sem kibújni. De az a mérték, amelyben a karmát ledolgozzuk, minden esetben az adott körülményekhez igazodik. Így néha megtörténik, hogy az ember valamilyen múltbéli karmát gyorsan elrendez azért, hogy szabaddá váljon magasabb szintű munka elvégzésére, és ebben ne akadályozza ez a karma. Ilyen célból néha az történik, hogy a karma jelentős felhalmozódása valamilyen nagy szerencsétlenség formájában rázuhan az emberre, és így gyorsan megszabadul a karmától, az út pedig szabaddá válik előtte.

Természetesen az emberiség hatalmas többsége esetében nincs semmi ilyen típusú különleges kölcsönhatás, és a mennyei életük közönséges módon telik el.

A karma ledolgozási *idejében* lévő különbségeket – beleértve az élet intenzitásában levő különbségeket is – a mentális test fényének nagyobb vagy kisebb mértékű ragyogása mutatja.

XXII. FEJEZET

TOVÁBBI RÉSZLETEK A DEVACSÁNRÓL

Miután áttekintettük a devacsáni lét néhány általános jellemzőjét és rendeltetését, most ismét végig kell mennünk a témán, kitöltve azt további részletekkel, és kiegészítve további sajátosságokkal, amelyekkel nem lehetett az első leírásban foglalkozni.

Annak ellenére, hogy a devacsán bizonyos mértékig illuzórikus, mint ahogy valójában minden megnyilvánult élet az, különböző mértékben, mégis a mennyei életnek sokkal nagyobb a valóságtartalma, mint a földi életé. Ez világosan látható, amikor végig gondoljuk a devacsán eléréséhez szükséges feltételeket. Mert ahhoz, hogy egy törekvés, vagy gondolaterő a mentális világban meg tudjon jelenni, az önzetlenségnek kell az uralkodó jellemzőjének lennie.

A család, vagy a barátok iránti szeretet sok embert eljuttat a mennyei életbe, és ugyanezt teszi a vallásos áhítat is, de csak akkor, ha a szeretet, vagy az áhítat önzetlen. A követelődző, önző, szenvedélyes szeretet, ami főleg arra vágyik, hogy *őt* szeressék, arra gondol, hogy mit kap, nem arra, hogy mit ad, nagyon könnyen bűnös féltékenységgé fajul, ebben a mentális fejlődés semmilyen magja nincs benne. Azok az erők, amelyeket mozgásba hoz, sohasem emelkednek túl az asztrális síkon, a vágyak síkján, ahová nyilvánvalóan tartoznak.

Ahol nincs ragaszkodás, önmagához vonzódás, viszonzással kapcsolatos gondolat, ott olyan óriási erőkiáramlás van, amit semmilyen asztrális anyag, sem az asztrális síkon lévő dimenziók nem tudnak kifejezni. Ehhez a mentális sík sokkal finomabb anyaga és tágasabb térsége szükséges, mert az így létrehozott energia ehhez a magasabb világhoz tartozik.

Hasonlóképpen a vallásos ember áhítata, akinek fő gondolata nem az istenség dicsősége, hanem az, hogyan menthetné meg saját lelkét, nem vezetheti őt a devacsánba. Másrészt azonban a valódi vallásos áhítat, amely sohasem gondol saját magára, hanem csak az istenség, vagy a vezető iránti szeretetre és hálára, és az az égő vágy serkenti, hogy érte, vagy az ő nevében tegyen valamit, gyakran vezet meghosszabbított és aránylag magasrendű mennyei élethez.

Ugyanez történik, bárki is legyen az istenség, vagy a szellemi tanító, és ezért Buddha, Krishna, Ormuzd, Allah vagy Krisztus követői mind egyformán elérik az égi boldogság jutalmát. Annak hossza és minősége nem az áhítat tárgyától, hanem az érzések mélységétől és tisztaságától függ.

Tévedés azt feltételezni, hogy az ember a halála után az asztrális és mentális síkokon csupán elmúlt életének eredményét dolgozza fel. Általánosságban ez az átlagemberre igaz, de még az alatt is, amikor élvezi a devacsáni boldogságot, másokra is hatással van, és így következményeket hoz létre, vagyis karmát teremt.

Ennek a dolgok természetéből következően így kell lenni, mivel a gondolat a leghatékonyabb tényező az emberi karma létrehozásában. Minden erő rendelkezik annak a síknak a jellegzetességével, amelyen létrehozzák, és minél magasabb a sík, annál hatékonyabb és tartósabb az erő.

Azokban a jelenleg még ritka esetekben, amelyben a tudat kauzális szintre való emelkedésével a személyiség és az egyéniség egyesülnek, az Én tudata az ember rendelkezésére áll teljes fizikai, asztrális és mentális élete alatt. Ebből következik, hogy éppen úgy ő hozza létre a karmát az egyik időszakban, mint a másokban, és gondolatai és akarata felhasználásával képes módosítani élete körülményeit.

De eltekintve a magasan fejlett emberek ilyen eseteitől, még az átlagember is – teljesen akaratlanul és öntudatlanul – három különböző eredményt hoz létre teljes mennyei élete folyamán.

Először: az a szeretet, amelyet barátjáról alkotott gondolatképmására áraszt, hatalmas és jóindulatú erő, amivel jelentős részt vállal e barát Én-jének fejlődésében. A szeretetet a barát

váltotta ki, így az törekszik arra, hogy erősítse benne ezt a nagyszerű tulajdonságot. Egy ilyen tevékenység nyilvánvalóan karmát hoz létre.

Még az is lehetséges, hogy ennek a tevékenységnek a hatása testet ölthet a barát személyiségében a fizikai síkon. Mert ha az Én-t megváltoztatja az a szeretet, amely az általa éltetett gondolatformára zúdul, lehetséges, hogy ez a változás megmutatkozik a személyiségben, ami természetesen ugyanannak az Én-nek egy másik megjelenési formája.

Másodszor: az az ember, aki egy nagy szeretetáradatot bocsát ki, és válaszként más hullámokat ébreszt fel barátai részéről, határozottan javítja a környező mentális atmoszférát. Ez az atmoszféra a világ valamennyi lakójára hat, akik ebben a légkörben élnek – dévák, emberek, állatok, növények, stb. Ez nyilvánvalóan karmikus eredményt fog létrehozni.

Harmadszor: az önzetlen szeretet vagy áhítat gondolata nemcsak választ kelt a Logoszból az egyén felé, akitől a gondolat származik, hanem segít megtölteni a spirituális erő tartályát is, amit a Nirmânakâyák bocsátanak a Bölcsesség Mesterei és tanítványaik rendelkezésére, hogy segítsék az emberiséget (Lásd: *Az asztrális test*). Amilyen nagyszerű eredménye lehet az ilyen szeretetnek vagy áhítatnak a fizikai élet során, könnyű elképzelni, hogy egy devacsánban lévő lény gondolatára adott válasz, ami talán ezer évig is eltartott, milyen jelentősen járul hozzá a tartályhoz, ami rendkívül nagy jótétemény a világ számára, és amit semmiféle fizikai számítással nem lehet pontosan kifejezni.

Mindezekből a megfontolásokból nyilvánvaló, hogy még egy meglehetősen egyszerű ember is, akinek még nincs semmilyen különösebb tudati fejlettsége, mégis sok jót képes tenni devacsáni élete során. Ezért ezen idő alatt ténylegesen friss karmát hoz magának létre, sőt még az éppen folyó mennyei életét is módosíthatja.

A fizikai világban gondolataink nagy része csupán gondolattöredék. A devacsánban az álmódó ilyen töredékeken kontemplál, és türelmesen kidolgozza azokat minden részletükben, csodálatos teljesítőképességük minden lehetőségében, azokon keresztül olyan élenkséget él meg, amivel a földön semmi nem versenyezhet. Építgeti, alakítja, formálja azokat minden lehetséges változatukba, majd kilöki ezeket a formák világába. Mások ezután felkaphatják azokat, és ezek a gondolatok arra ösztönözhetik őket, hogy belekezdjenek valamilyen újító rendszerbe, vagy valami emberbaráti munkába, és így tovább. Így egy magányos álmodó sugárzó gondolat-anyagából csodálatos változások születhetnek, az „álmai” így segítik a világ felfrissítését.

Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a mindennapi ember a devacsánban a saját maga által létrehozott korlátozások következtében nem képes a szeretet vagy az áhítat új irányát létrehozni. De szeretete és áhítata már általa korábban elhatározott irányokban lényegesen erőteljesebb lesz, mint bármikor is, a fizikai test korlátai között munkálkodva lehetett.

Ezt a pontot kissé jobban ki kell dolgoznunk. Ahhoz, hogy megértsük a devacsánban lévő ember viszonyát a környezetéhez, gondolnunk kell arra, hogy

(1) a sík anyagát a gondolata alakítja, és

(2) a sík erői a törekvéseire adott válaszok.

Már láttuk, hogy az ember hogyan formálja a sík anyagát szerettei gondolat-képmásaivá, és hogy a barátok Én-jei hogyan fejezik ki magukat a képmásokon keresztül.

Vannak azonban más élő erők is körülötte, a sík hatalmas angyali lakói. Közülük sokan nagyon érzékenyek az ember bizonyos törekvéseire, és készségesen válaszolnak azokra.

De a legfontosabb dolog, amit észben kell tartanunk, az, hogy mind az ember gondolatai, mind a törekvései csak azon irányok mentén mozognak, amiket földi élete során már előkészített.

Lehet, úgy is képzelhetnénk, hogy amikor az ember az ilyen transzcendens erő és vitalitás síkjára emelkedik, teljesen új irányokban, új tevékenységeket kezd el, de ez nem így van. Mentális teste (amint korábban láttuk) egyáltalán nem annyira rendezett, mint alsóbb tudathordozó eszközei, és nincs is annyira irányítása alatt. A múltban ahhoz szokott, hogy benyo-

másait és ösztönzéseit alulról kapta, főleg a fizikai, néha pedig az asztrális síkról. Nagyon keveset tett annak érdekében, hogy közvetlen mentális rezgéseket fogjon fel saját szintjén, ennek következtében nem tudja hirtelen befogadni azokat és válaszolni rájuk. Így gyakorlatilag az ember nem kezdeményez semmilyen új gondolatot, hanem azokra korlátozódik, amelyeket korábban magáévá tett. Ezek csak azokat az ablakokat alakítják ki, amelyeken keresztül az új világra tekinthet. Ezért egy szürke és sötét személyiség szükségszerűen csak szürke és gyenge devacsáni állapotba kerülhet.

Az ember így csak azt a mentális felkészültséget viszi magával a devacsánba, amilyen van, se többet, se kevesebbet. Ezért érthető, milyen nagy fontosságú az, hogy a fizikai élet alatt az ember gondolkodását olyan pontossá és szabatosá tegye, amennyire csak lehet, különben devacsáni tartózkodásának csak nagyon korlátozott haszna lesz.

Ebből a megközelítésből a devacsán az okozatok, nem pedig az okok világa, mert minden embert saját egyéni felfogásának árnyalata és felfogóképessége korlátozza. Minél több érintkezési ponttal rendelkezik a külvilág felé, annál több kezdő- vagy fókuszpontja lesz a devacsánban való fejlődéshez.

Másfelől viszont a következő élet szempontjából a devacsán alapvetően az okok világa, mert benne minden tapasztalat jellemvonássá alakul át, amit az ember magával visz majd, amikor visszatér egy következő testetöltésbe. Így a devacsán az előző földi élet közvetlen eredménye, ugyanakkor előkészíti az utat a következő földi élethez.

Egy valóságos példán keresztül megvilágíthatjuk, hogy mik is azok az ablakok, amelyek az ember látókörét meghatározzák és korlátozzák, és amelyeken keresztül szükségképpen néznie kell. Vegyük például a zenét. Az az ember, akinek a lelkében nincs semmilyen zene, egyáltalán nem rendelkezik ablakkal ebben az irányban. Az az ember azonban, akinek van zenei ablaka, elképesztő erő jelenlétét érzékeli. Azt a szintet, amelyre képes válaszolni, három tényező határozza meg. Ha az ablak üvegének hasonlatát követjük, akkor ez a három tényező a következőképpen fogalmazható meg:

- (1) az üveg mérete,
- (2) az üveg színe,
- (3) az üveg anyagának minősége.

Így az ember, amíg a Földön tartózkodott, ha a zenének csak egy fajtáját tudta értékelni, nyilvánvalóan a devacsánban is erre lesz korlátozva. Gondolatai a zenéről színesek is lehetnek, és így azok csak a zene bizonyos rezgéseit engedik be, vagy lehetnek olyan szegényes anyagból, hogy eltorzítanak és elsötétítenek mindent, ami csak hozzájuk ér.

Feltételezve azonban, hogy ablakának üvege jó minőségű, akkor három különböző benyomáscsoportot fog rajta keresztül kapni.

Először: érzékelné fogja azt a zenét, amely az adott sík erői rendezett mozgásának kifejeződése. Ez az igazság „a szférák zenéje” költői kifejezése mögött, mert ezeken a magasabb síkokon minden mozgás és cselekvés hang- és színharmóniákat hoz létre. Minden gondolat – a sajátunk és a másokéi egyaránt – ilyen módon fejezi ki magát, gyönyörű, de leírhatatlan, állandóan változó akkordokban, mintha ezernyi hárfá zengene. A mennyei világ ragyogó életének zenei megnyilvánulása alapot képez az ember minden egyéb tapasztalásához.

Másodszor: a mentális sík lakói között van egy déva- vagy angyali rend, amely külön a zenének szenteli magát, és akik ennek segítségével sokkal teljesebben fejezik ki magukat, mint mások. Őket a hinduk Gandharváknak nevezik. Az az ember, akinek van zenei érzéke, bizonyosan magára vonja a figyelmüket, kapcsolatba kerül velük és az általuk komponált zenével, és ebből a kölcsönös kapcsolatból kétségtelenül sokat fog profitálni, mivel mindenféle felharmonikus hangokat és variációkat használnak, amelyek korábban ismeretlenek voltak számára. Így lehetséges, hogy sokkal gazdagabban lép ki a mennyei életből, mint amikor oda bekerült.

Harmadszor: élénk elismeréssel hallgathatja az embertársai által a mennyei világban komponált zenét. Sok nagy zeneszerző van ott, akikből sokkal nagyszerűbb zene árad, mint bármilyen, amit a Földön ismertek. Valójában a földi zeneszerzők inspirációinak nagy része nem egyéb, mint a mentális sík zenéjének bágyadt visszhangja, amit elmosódottan érzékelnek.

Egy olyan ember tapasztalatai is hasonlóak lesznek, aki festőművész volt. Neki is három lehetősége van:

- (1) felismeri a sík természetes rendjét, amint az színekben és hangokban fejezi ki magát;
- (2) megérti a dévák szín-beszédét. Ezek a lények egymással ragyogó színek felvillanása útján kommunikálnak;
- (3) érzékeli a mentális síkon levő nagy művészek szín-alkotásait.

Ugyanilyen lehetőségek állnak nyitva az ember számára a devecshanban – a szükséges változatokkal – a művészet és a gondolkodás minden más irányában, és így végtelen lehetőségek kínálóknak, hogy kedvét lelje és tanuljon.

Megvizsgálva a devacsánban lévő ember és az általa a szeretteiről alkotott gondolatképek közötti hatást és ellenhatást, két tényezőt kell számításba venni:

- (1) az adott ember fejlettségi szintjét, és
- (2) a szeretett ember fejlettségi szintjét.

Ha az ember maga fejletlen, akkor a barátjáról alkotott kép tökéletlen lesz, nem jelennek meg benne a barát magasabb tulajdonságai. Ennek következtében a barát Én-je ezt a képmást csak kis mértékben képes használni, mivel nincs semmi olyan, amin keresztül néhány tulajdonságát ki tudná fejezni.

Mindazonáltal egy barát kifejezése képmás útján még a legrosszabb minőségben is sokkal teljesebb és kielégítőbb, mint az a fizikai életben valaha is volt. Mert a földi életben barátunkat csak részlegesen látjuk, vele kapcsolatos tudásunk mindig rendkívül hiányos, és kommunikációnk vele tökéletlen, még akkor is, amikor azt hisszük, hogy barátunkat igazából és teljesen ismerjük, akkor is csak a testetöltésben lévő része az, amit megismerhetünk. Valódi Én-je mögött sokkal több van, amit egyáltalán nem tudunk elérni.

Valójában, ha lehetséges volna, hogy mentális látással barátunkat teljes egészében lássuk, nagyon valószínű, hogy egyáltalán nem ismernénk fel őt, sőt biztosan nem olyan lenne, mint akiről korábban azt gondoltuk, hogy ismerjük.

Másrészt ha maga a barát az, aki fejletlen, még akkor is, ha jó képmás készült róla, lehet, hogy nincs benne elegendő fejlettség, ami lehetővé tenné, hogy megfelelő hasznót húzzon a képmásból, vagyis lehet, hogy képtelen teljesen betölteni ezt a képmást, amit róla alkottak. Ez azonban valószínűtlen, és csak akkor történhet meg, amikor ostoba módon egy teljesen méltatlan személyt idealizálnak. De még ebben az esetben is, az az ember, aki ezt a képmást létrehozta, nem talál barátjában semmilyen hiányosságot vagy változást, mert a barát most *jobban* képes kitölteni ezt az ideált, mint valaha is a földi életben. Ezért az embernek az öröme a devacsánban semmiképpen sem csökken.

Amíg az Én képmások százait is megtöltheti azokkal a tulajdonságokkal, amelyekkel rendelkezik, mégsem képes hirtelen kifejleszteni, és kifejezésre juttatni olyan tulajdonságot, amely még nem fejlődött ki benne csupán azért, mert valaki azt képzelte róla, hogy már rendelkezik vele. Ezért rendkívül nagy előnnyel jár olyanokról alkotni képmást (például a Mesterekről), akik még az alsóbb elme által létrehozható legmagasabb szint fölé is képesek emelkedni. Egy Mester esetében az ember olyan mélységű szeretetet és erőt von magához, amelyet mentális „mélységmérője” soha meg nem mérhet.

Azonban a szeretet minden esetben eléri a barát Én-jét, és akármilyen fokon álljon is a fejlődésben, azonnal válaszol azzal, hogy beleárad a róla készült képmásba. Még az elkészíthető legtörékenyebb képmás is minden esetben a mentális síkon van, ezért sokkal könnyebb az Énnek elérni azt, mint egy fizikai testet, ami két síkkal lejjebb van.

Ha a barát még a fizikai testében él, fizikai tudata természetesen egyáltalán nem lesz annak tudatában, hogy a valódi Énje egy további megjelenéssel rendelkezik, de ez semmiképpen sincs hatással arra a tényre, hogy ez a megnyilvánulás valódibb, és jobban megközelíti a valóságos Én-t, mint ami a fizikai síkon van, és amit a legtöbbünk meglátni képes.

Mindezekből a megfontolásokból az következik, hogy egy olyan embernek, aki általában véve kedvelté tette magát, akinek sok igazi barátja van, annak igen sok gondolati képmása lesz barátai devacsánjában, és így sokkal gyorsabban fog fejlődni, mint egy nála közönsége-sebb ember. Ez az eredmény nyilvánvalóan a benne levő azon tulajdonságok fejlődéséből származó karmájának eredménye, amelyek olyan szeretetre méltóvá tették.

A tanuló most már világosan láthatja, hogy a személyiség, akit a fizikai síkon ismerünk, miért *nem* érintkezik a devacsánban lévő barátaival. De a valódi ember, az Én, ezt megteszi a gondolat-képmáson keresztül működve, amelyet a mentális síkon róla alkottak.

Ez az elv talán még világosabbá tehető egy gyakorlati példán keresztül. Tegyük fel, hogy egy anya, aki meglehetősen szűk látókörűen vallásos, meghalt, és hátrahagyott egy nagyon szeretett lányt. Ez a lány később kitágította saját vallási elképzeléseit. Az anya továbbra is azt képzei, hogy lánya még mindig maradi vallásos felfogású, és ezért csak annyit képes meglát-ni leánya gondolataiból, amennyit az ortodox eszmékkel ki lehet fejezni. Képtelen felfogni lánya vallásos dolgokról vallott szélesebb látókörű nézeteit, amit közben a lány magáévá tett.

Viszont miközben a lány Én-je profitál abból, amit a személyiség megtanult, a maga részé-ről lesz benne törekvés arra, hogy az anya elképzeléseit kiszélesítse és tökéletesítse, bár min-dig csak azon irányzatok mentén, amiket az anya megszokott. Nem jelenik meg közöttük semmiféle véleménykülönbség és konfliktus a vallási témákban.

A fenti fejtegetések csak a hétköznapi fejlettségű emberre vonatkoznak. Egy előrehaladot-tabb ember esetében, aki már kauzális testében is tudatos volt, az történik, hogy *tudatosan* belehelyezi magát abba a képmásba, amelyet egy barátja a devacsánban készített neki, mint egy további mentális testbe, és ezen keresztül meghatározott szándékkal fog működni. Ha történetesen többlet-tudásra tett szert, ezt közvetlenül és szándékosan átadhatja barátjának. Ilyen módon dolgoznak a Mesterek azokkal a tanítványaikkal, akik mennyei életüket töltik, és rendkívüli módon megváltoztatják jellemüket.

Az az ember, aki egy Mesterről készít magának képmást, ilyen módon rendkívül nagy előnyre tehet szert abból a befolyásból, amit a Mester bele tud árasztani, és határozott tanítást és segítséget is kaphat.

Két barát sokkal jobban megismerheti egymást a mentális síkon, mint fizikai életükben bármikor is, mert most mindegyikük egyéniségét csak egyetlen fátyol – a mentális test – bo-rítja. Ha egy devacsánban levő ember a fizikai élete során barátjának csak egyik oldalát ismer-te meg, akkor a barát a mennyei világban is csak ezen az oldalon keresztül tudja kifejezni ma-gát. De még így is – bár nagymértékben erre az oldalra korlátozódik – teljesebben és kielégí-tőbben tudja kifejezni az adott aspektust, mint bármikor korábban. A kifejeződés valójában teljesebb, mint amelyet a most devacsánban levő ember az alsóbb síkokon valaha is láthatott.

Már láttuk, hogy a hétköznapi ember a devacsánban saját gondolatai burkában él. Így a vi-lág többi részétől, vagyis mind a mentális síktól, mind az alsóbb síkoktól teljesen elzárja ma-gát. De, bár ki van zárva a mentális világ lehetőségeinek teljes élvezetéből, a legkevésbé sincs tudatában tevékenységei és érzelmei semmilyen megnyirbálásának. Éppen ellenkezőleg, a legteljesebb mértékig boldogság tölti el, és számára hihetetlen, hogy az általa megtapasztalt örömnél még nagyobb is létezhet.

Így, bár bizonyos korlátok közé zárta magát, egyáltalán nincs tudatában korlátainak, és ezek között mindene megvan, amit csak kívánni és gondolni képes. Körülvette magát barátai képmásaival, és ezeken a képmásokon keresztül sokkal szorosabb kapcsolatban van velük, mint amilyenben bármely más síkon valaha is volt.

A devacsánban élő ember egyáltalán nem felejt el, hogy van szenvedés, mivel világosan emlékszik elmúlt életére. De most sok dolgot megért, ami nem volt számára világos, amikor a fizikai síkon tartózkodott, ezért a jelenlegi boldogságát olyan nagynak érzi, hogy a szenvedés szinte álomnak tűnik számára.

A mentális síkon lévő burok hasonlít egy fizikai tojás héjához. Az egyetlen mód, hogy bármit is bejuttassunk a tojás belsejébe anélkül, hogy feltörjük a tojás héját, az, hogy vagy egy magasabb dimenzióból töltjük bele, vagy találunk egy olyan erőt, amelynek rezgése elég finom ahhoz, hogy behatoljon a héj részecskéi közé anélkül, hogy megsértené azokat. Ugyanez a helyzet a mentális héj esetében is. Nem hatolhat át rajta saját síkja anyagának semmilyen rezgése sem, de a finomabb rezgések, amelyek az Én-hez tartoznak, át tudnak jutni rajta anélkül, hogy a legkevésbé is megsértenék, vagyis felülről szabadon működésbe hozható, de alulról nem.

Ebből két hatás következik:

(1) A burokban levő ember mentális testéből kiküldött rezgések közvetlenül nem tudják megérinteni barátja mentális testét, sem gondolatformát sem hozhat létre, ami keresztül haladni tud a téren át, és a megszokott módon csatlakozni tud barátjához. Ez csak akkor történhet meg, ha az ember már képes szabadon és tudatosan tud mozogni a mentális síkon, amit az átlagember természetesen nem tud megtenni.

(2) Barátja gondolatai nem tudják elérni őt a devacsáni burkában úgy, ahogy ezt megtehetik a mindennapi életben a fizikai, vagy az asztrális síkon.

Látjuk tehát, hogy mindazokat a nehézségeket, amelyeket a devacsánban élő ember körül lévő mentális burok okoz, az Én közvetlen tevékenységének természetes módszere a gondolat-alakzatok segítségével, amelyeket az ember alkot, teljesen legyőzi.

Az ember devacsánban lévő körülményeiből az is következik, hogy spiritiszta módszerekkel többé már nem lehet visszahívni a földre.

Annak ellenére, hogy a devacsánban lévő embereket már nem lehet könnyen elérni kívülről jövő hatásokkal, mégis az, aki teljes tudatossággal lép be a mentális világba, bizonyos mértékig hatással lehet a devacsánban tartózkodókra. Így például eláraszthatja őket szerető gondolatokkal, és bár ezek a gondolatok lehet, hogy nem képesek annyira behatolni a mentális burokba, hogy a burokban lévő tudatában legyen annak, kitől származik a gondolat, mégis, a szeretet hulláma képes úgy hatni a burokban lévőre, mint ahogy a nap melege hat a tojásban lévő csírára, vagyis meggyorsíthatja megtermékenyülését, felerősíthet bármilyen kellemes érzést, ami már feltételezhetően létezik.

Ha az ember agnosztikus vagy materialista, hitetlensége a halál utáni életben a legkevésbé sem akadályozza annak, hogy az asztrális vagy a mentális életben tapasztalatokat szerezzen ugyanúgy, mint bárki más, mivel az ember hitetlensége a további létezésben nyilván nem változtathatja meg a természet tényeit. Ha az ember önzetlen életet élt, az általa létrehozott erőnek ki kell dolgozniuk magukat, és ez csak a mentális síkon, vagyis a devacsánban történhet meg.

A devacsánban természetesen nincs fáradtság, csak a fizikai test képes elfáradni. Amikor mentális fáradtságról beszélünk, akkor a fizikai agy fárad el, nem pedig az elme.

Az a tény, hogy elménk csak három dimenziót tud felfogni, noha az asztrális síkon négy, a mentális síkon pedig öt dimenzió van, nehézzé teszi azok térbeli helyzetének pontos leírását, akik már elhagyták fizikai életüket. Egyesek földi otthonuk környékén lebegnek, hogy kapcsolatba kerülhessenek a fizikai életben maradt barátaikkal és az általuk ismert helyszínekkel. Mások arra törekednek, hogy továbblebegve egy olyan szintre jussanak – mintha különleges gravitáció vonatkozna rájuk –, amely távol esik a Föld felszínétől.

Így például a mennyei életbe belépő átlagember arra törekszik, hogy jelentős távolságra a Föld felszíne felett lebegjen, bár másrésről közülük néhányan lehúzódnak a mi szintünkre.

Általánosságban elmondhatjuk, hogy a mennyei világ lakóira úgy gondolhatunk, mint akik a Föld körüli zónában vagy szférában élnek.

Mindenki, de különösen a magasan fejlett emberek számára a mennyei élet feltétlenül szükséges, mert csak ott vannak meg azok a feltételek, amelyek között a törekvések képességek, a tapasztalatok pedig bölcsességgé fejlődhetnek ki. Az a fejlődés, amit a lélek ott elér, sokkal nagyobb, mint amit akkor érhetne el, ha valamilyen csoda folytán az embernek lehetővé válna a teljes ciklus idejére fizikai testetöltésben maradnia.

De egy fejlett ember számára, aki gyors fejlődést ér el, néha lehetséges, hogy lemondjon a mennyei világ boldogságáról – megtagadja a devacsánt, ahogyan néha mondják – két inkarnáció között azért, hogy gyorsabban visszatérhessen, és folytathassa munkáját a fizikai világban. Egyetlen embernek sem engedélyezett viszont vakon visszautasítani valamit, amit nem ismer, sem az, hogy letérjen a természetes fejlődés útjáról, hacsak nem bizonyos, hogy az ilyen letérés legvégül a hasznára fog válni.

Az általános szabály az, hogy senki sem utasítja el a devacsánt, amíg meg nem tapasztalta azt a földi élet alatt, vagyis amíg eléggé fejletté nem válik ahhoz, hogy tudatát fel tudja emelni a fizikai testében is arra a síkra, és annak dicsőségét teljes és tiszta emlékezettel a fizikai síkra vissza tudja hozni.

Ennek az oka a személyiség élete, annak minden ismerős személyes környezetével együtt, amit magával visz az alsó mennyei világokon át. Ezért mielőtt a lemondás megtörténne, a *személyiségnek* világosan fel kell ismernie, mi az, amit megtagadni készül. Ebben a kérdésben az alsó elmének összhangban kell lennie a felsővel.

Ezen általános szabály alól van egy kétségtelen kivétel. Abban az egyoldalú és mesterséges állapotban, amit modern civilizációnak nevezünk, az emberek nem mindig fejlődnek teljesen szabályosan és normálisan. Vannak esetek, amikor meglehetősen mértékű tudatosságra tesznek szert a mentális síkon, és ezzel összefüggésben az *asztrális* életben is, de ebből soha semmilyen tudás nem kerül át a *fizikai* agyba.

Az ilyen esetek rendkívül ritkák, de azért kétségtelenül előfordulnak. Ezek azonban mégsem jelentenek kivételt az általános szabályban foglalt alapelv alól, vagyis hogy a *személyiségnek* kell meghozni a döntést a devacsán visszautasításáról. Mert ezekben az esetekben a személyiség számára az asztrális élet lesz a teljes és tökéletes tudatosság, még ha ennek emlékezete soha nem is járja át a tisztán fizikai tudatot. Így a személyiség hozza meg a döntést a lemondásról, bár a fizikai helyett az asztrális tudaton keresztül, amint az a legtöbb esetben történik. Kicsi a valószínűsége ezeknek az eseteknek, kivéve azok között, akik legalább próbatanítványai egy Mesternek.

Annak az embernek, aki a devacsán visszautasításának hőstettét szeretné véghezvinni, elmélyülten kell dolgoznia annak érdekében, hogy megfelelő eszközzé formálja magát azok számára, akik a világ segítői, és áhítatos odaadással kell belevetnie magát mások szellemi jólétének szolgálatába.

Az az ember, aki eléggé fejlett ahhoz, hogy engedélyt kapjon a devacsán megtagadására, nyilván korábban rendkívül hosszú mennyei életet élt, így képes arra, hogy erőtartalcát egy teljesen más irányba terjessze ki, az emberiség javára, és részt vegyen – ha csekély mértékben is – a Nirmânakâyák munkájában.

Amikor egy tanítvány elhatározza, hogy így cselekszik, akkor az asztrális síkon fog várakozni, amíg a Mestere elrendez a számára egy megfelelő inkarnációt. Mielőtt ez megtörténhetne, egy nagyon magas tekintély engedélyét meg kell kapni. De még amikor ezt az engedélyt meg is kapja, a természet törvénye olyan erős, hogy – mint mondják – a tanítványnak vigyáznia kell, hogy az asztrális síkon tartsa magát, mert ha egyszer – akár csak egy pillanatra is – megérinti a devacsáni síkot, egy ellenállhatatlan áramlat ismét a rendes fejlődés folyamába sodorhatja.

Néhány esetben, bár ritkán az ember engedélyt kap arra, hogy egy felnőtt testét vegye magára, amire előző lakójának már nincs szüksége, de természetesen nem gyakori, hogy rendelkezésre áll megfelelő test.

Az individualizációt elért állatnak a fizikai és az asztrális halála után általában igen hosszú, bár leginkább álomszerű élete van a mennyei világban. Állapotát néha „szunnyadó” tudatúnak szokták nevezni, amely hasonló a vele azonos szinten lévő emberéhez, csak sokkal kevesebb mentális tevékenységgel. Saját gondolat-alakzatai veszik körül, még ha azoknak csak esetleg álmában van tudatában, és ezek között természetesen ott vannak a földi barátai is, legjobb, legbarátságosabb hangulatukban. Ezek a képmások természetesen a szokásos módon felkeltik a válaszokat a barátai Én-jeiben. Az állat ebben az állapotban marad, amíg valamelyik eljövendő világban föl nem veszi az emberi formát.

Az individualizáció, aminek segítségével az állat felemelkedik az emberi világba, az emberekkel való kapcsolat következtében történik meg, amikor az állati lény értelme és szeretete arra a szintre fejlődik, ami szükséges ahhoz, hogy szoros kapcsolatba kerüljön emberi barátjával. Ezzel a témával azonban már a XIII. fejezetben foglalkoztunk.

XXIII. FEJEZET

A LEGALSÓ MENNYORSZÁG: A HETEDIK ALSÍK

Bár, mint hamarosan látni fogjuk, a négy alsó mennyország mindegyikének megvan a maga jellegzetessége, nem szabad azt gondolni, hogy az ember mennyei életét, a már kifejlesztett jellemvonásai alapján felosztja a különböző szintek között. Éppen ellenkezőleg, ahogyan röviden korábban említettük, az ember a devacsánban azon a szinten ébred tudatra, ami a legjobban megfelel fejlődési szintjének, és ezen a szinten tölti el mentális testében az egész ottani életét. Ennek az az oka, hogy ez a magasabb szint mindig *magába foglalhatja* az alacsonyabb tulajdonságait és sajátosságait, és amikor ez történik, akkor lakói szinte mindig teljesebb mértékben rendelkeznek ezekkel a tulajdonságokkal, mint egy alsóbb szinten lévő lelkek.

A legalsóbb mennyországnak, ami a hetedik alsíkon található, a legfőbb jellegzetessége a család vagy a barátok iránti szeretet, ennek természetesen önzetlennek kell lennie, ez viszont általában valamelyest korlátozott. Nem szabad azonban feltételezni, hogy a szeretet a legalsó mennyországra korlátozódik, inkább arról van szó, hogy a szeretet e formája a legmagasabb rendű, amire a 7. szintre kerülő emberek képesek. A magasabb szinteken a szeretet sokkal nemesebb és nagyszerűbb típusaival találkozunk.

Vélhetően hasznos lesz, ha leírunk néhány tipikus példát a 7. alsík lakóiról. Az egyik ilyen egy átlagos, becsületes és tisztességes ember, aki intellektuálisan fejletlen volt és nem rendelkezett vallásos érzelmekkel. Bár valószínűleg rendszeresen járt templomba, a vallás számára csak valami homályos felhő volt, amit nem is értett igazában, aminek nem volt semmi köze mindennapi életéhez, és amit problémái megoldásakor sohasem vett számításba. Ezért bár mély áhitat nem volt benne, de meleg szeretetet érzett családjá iránt. Állandóan ők jártak eszébe, és boltjában sokkal inkább értük dolgozott, mint saját magáért. Devacsáni környezete nem túlságosan finom típusú, mindazonáltal boldogsága annyira mély, amennyire léte szintjén azt fel képes fogni, és olyan önzetlen jellemvonásokat fejleszt ki, amik állandó tulajdonságokként épülnek be a lelkébe.

Egy másik tipikus eset egy olyan emberé, aki akkor halt meg, amikor egyetlen leánya még fiatal volt. A devacsánban a lánya mindig vele volt a legjobb oldalát mutatva, miközben ő folyamatosan mindenféle nagyon szép képeket eszelt ki lánya jövőjéről. Egy másik eset egy fiatal lányé volt, aki mindig apja kiváló tulajdonságainak szemlélésébe és annak tervezgetésébe merült el, hogy kis meglepetéseket és örömet szerez számára. Megint másik egy görög asszony volt, aki csodálatosan boldog volt három gyerekével, az egyikük egy rendkívül szép fiú volt, akiről állandóan azt képzelte, hogy az olimpiai játékok győztese.

Ennek az alsíknak az elmúlt néhány évszázadban az egyik feltűnő jellegzetessége a nagyon nagy számban itt található római, karthágói és angol emberek voltak. Ennek az az oka, hogy e nemzetek tagjai között a legtöbb önzetlen tevékenység a család szeretetében jutott kifejeződésre. Aránylag kevés hindu és buddhista van ezen az alsíkon, mert esetükben a valódi vallásos érzés általában közvetlenebbül jelenik meg a mindennapi életükben, ennek következtében magasabb alsíkra kerülnek.

A megfigyelt esetek között szinte végtelen változatosságuk volt, ezek esetében a fejlettség különböző szintjei a fényesség mértékével ismerhetők fel, míg a színek különbözőségei azokat a tulajdonságokat jelzik, amiket az egyén kifejlesztett. Voltak ezen a szinten szerelmesek, akik még szerelmük teljében haltak meg, és így állandóan kedvesükkel voltak elfoglalva, mindenki mást teljesen kizárva. Mások szinte vademberek voltak, akik azonban már megérintett némi önzetlen szeretetet.

Valamennyi esetben a földi életük egyetlen tevékenységének egyetlen eleme, ami mentális síkon kifejezésre juthatott, a szeretet volt. A legtöbb megfigyelt esetben ezen a szinten a gondolat-képmások nagyon messze vannak a tökéletestől, ennek következtében az érintett barátok Én-jei csak nagyon szegényesen tudják magukat kifejezni azokon keresztül.

Azok számára, akik a mennyei világ e legalsó fokán vannak, nincs sok olyan anyag, amelyből képességeket lehet kialakítani, így életük nagyon kevés fejlődési lehetőséget hordoz magában. A család iránti szeretetük fennmarad és kicsit kitágul, és amikor újraszületnek, érzelmi természetük valamivel fejlettebb lesz, nagyobb hajlandósággal arra, hogy felismerjenek egy magasabb ideált és válaszoljanak arra.

XXIV. FEJEZET

A MÁSODIK MENNYORSZÁG: A HATODIK ALSÍK

A mennyei világ 6. alsíkja uralkodó jellegzetességének az antropomorfikus vallásos áhítatot nevezhetjük. A mennyei világ e szintje és a 2. asztrális alsík között – úgy tűnik – van némi összefüggés. A különbség csak az, hogy asztrális szinten a vallásos áhítatban állandóan benne van az önző, az alkudozó alkotóelem, míg a mennyei világban az áhítat természetesen mentes bármilyen szennyeződéstől.

Másfelől, az áhítatnak ezt a fázisát, amely alapvetően egy személyes istenség örökös imádatában merül ki, meg kell különböztetni azoktól a még magasabb formáitól, amelyek abban fejeződnek ki, hogy valamilyen meghatározott munkát végeznek az istenség kedvéért. Néhány példa megvilágítja ezeket a különbségeket.

E szint lényei nagy számban a keleti vallásokhoz tartoznak, de közülük csak azok, akiknek az áhítata tiszta, viszont aránylag értelem nélküli és korlátolt. Vishnu imádói és néhányan Shiva imádói közül találhatók meg itt, valamennyien begubóznak saját gondolataikba, egyedül istenükkel, és elfeledkezve az emberiség többi részéről, kivéve azokat, akiket a Földön szeretett, és amennyiben össze tudja őket kapcsolni az istensége iránti imádatával. Megfigyeltek egy Vishnu-imádót, aki teljesen feloldódott Vishnu azon képmása imádatában, aminek földi élete során a felajánlásait tette.

Ezen alsík lakói között igen nagy számban vannak asszonyok, ők szolgáltatják a legjellemzőbb példákat. Többek között volt egy hindu asszony, aki a férjét isteni lénné magasztalta fel, és gondolataiban a gyermek Krishnát úgy képzelte el, mint aki a saját gyermekeivel játszik, de míg a gyermekei teljesen emberek és valóságosak voltak, a gyermek Krishna nem volt egyéb, mint egy életre keltett, kék fából készült szobor. Mennyországában Krishna egy fuvolán játszó nőies fiatalemberként is jelen volt, de az asszonyt a legkevésbé sem zavarta ez a kétszeres jelenlét.

Egy másik asszony, egy Shiva-imádó úgy tekintett férjére, mint istene testetöltésére, és így az egyik állandóan a másikká változott, és viszont.

Néhány buddhista is található ezen a szinten, de szemmel láthatóan csak a kevésbé tanultak, akik Buddhában inkább az imádat tárgyát látják, mint a nagy tanítót.

Sok keresztény is található itt. Például egy írástudatlan római katolikus paraszt, telve értelem nélküli áhítattal, vagy az Üdvhadsereg egyik komoly és őszinte „katonája”. Látható volt egy ír paraszt is, aki a legmélyebb áhítatba merült Szűz Mária előtt, akit a Holdon állva képzelt el, de kezeit kinyújtotta és vele beszélgetett. Megfigyeltek egy középkori szerzetest, amint elragadtatott kontemplációba merült a megfeszített Krisztusról. Áhítatos szeretetének és sajnálatának ereje akkora volt, hogy amint nézte, hogyan csordul ki a vér Krisztusa sebeiből, a stigmák megjelentek az ő mentális testén is.

Egy másik ember úgy képzelte el Krisztust, amint megdicsőülve a trónján ült, előtte kristálytengerrel, körülötte pedig az imádkozók hatalmas tömegével, akik között ő is ott volt a feleségével és a családjával együtt. Bár a rokonai iránti szeretete nagyon mély volt, gondolatait jobban elfoglalta Krisztus iránti imádata, bár az istenéről alkotott felfogása annyira materiális volt, hogy úgy képzelte el, mint egy állandóan kaleidoszkópszerűen, oda-vissza változó emberi formát és a zászlót vivő bárányt, ahogyan a templomok üvegablakain gyakran ábrázolják.

Érdekes volt egy spanyol apáca esete, aki kb. 19 éves korában halt meg. Mennyei életében úgy képzelte el önmagát, hogy Krisztus társaságában van, annak életében, ahogyan az evangéliumok elbeszélik, és a keresztre feszítése után Mária gondját viseli. De az egész palesztinai díszlet és a ruházat helytelen volt, a Megváltó és a tanítványa spanyol paraszti ruhát viseltek, míg a Jeruzsálem körüli dombok szőlővel beültetett hegyek voltak, és az olajfákról szürke

spanyol moha lógott. Azt képzelte magáról, hogy hitéért mártírhálát halt, és ezért a mennyekbe ment fel, de újra és újra csak azt az életet élte végig, amelyben annyit gyönyörködött.

Egy gyermek, aki hét éves korában halt meg, azzal volt elfoglalva, hogy visszaidézte a dajkájától hallott, mennyországról szóló történeteket. Szerette azt gondolni magáról, hogy a csecsemő Jézussal játszik, és segít neki megformálni azokat az agyagverebeket, amelyeket a bibliai mese szerint Jézus ereje életre keltett, és azok elrepültek.

Még ha egy ember materialista vagy agnosztikus is, akkor is van mennyei élete, feltéve, ha képes áhítatra. Például a mély családi szeretet és az őszinte emberbaráti erőfeszítések is olyan nagy energia kiáramlások, amelyeknek meg kell hozniuk eredményüket, és amik csak a mentális síkon történhetnek meg.

Látható tehát, hogy a vak, értelem nélküli áhítat, amiről példáink szóltak, sohasem emeli fel híveit semmilyen nagy szellemi magasságba, de természetesen ezek a hívek tökéletesen boldogok és elégedettek, mert a legmagasabbat kapják, amit képesek felfogni. Az ilyen mennyei élet következő életeikre is jó hatással van, mert bár a puszta áhítat soha nem fejleszti az értelmet, mégis létrehozza a magasabb rendű áhítatra való megnövekedett képességet, ami a legtöbb esetben tiszta élethez vezet. Ezért egy ember, aki az itt leírt módon találja meg mennybéli örömét, valószínűleg nem tesz szert gyors spirituális fejlődésre, de legalább sok veszélytől védve van, mert valószínűtlen, hogy a következő életében bármilyen nagyobb bűnt kövessen el, vagy hogy a világi élet kapzsisága, nagyravágása vagy élvezethajhászása elvonja őt áhítatos törekvéseitől.

Ezzel együtt a 6. alsík áttekintése határozott nyomatékot ad Szent Péter követésre méltó tanácsának: „A ti hitetek mellé adjatok jó cselekedetet, és a jó cselekedet mellé *tudást*.”

XXV. FEJEZET

A HARMADIK MENNYORSZÁG: AZ ÖTÖDIK ALSÍK

A mennyei világ e szintjének fő jellegzetessége úgy írható le, mint az aktív munkában kifejeződő áhítat. Ez elsősorban a Földön meg nem valósított nagy rendszerek és tervek, a vallásos áhítat által inspirált nagy szervezetek kidolgozásának a síkja, és ezek célja általában emberbaráti szándékú.

Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy minél feljebb emelkedünk, annál nagyobb összetettséggel és változatossággal találkozunk, és így sok eltérés és kivétel fordul elő, amiket nem olyan könnyű besorolni a sík, mint egész általános jellemzői közé.

Egyik tipikus esete, amely már valamivel az átlagos szint fölött van, az a mélyen vallásos ember, aki saját elgondolása szerint egy nagyszerű tervet dolgozott ki a szegény sorsúak helyzetének megjavítására. A tervezet üzletek egyesítését tartalmazta a hatékonyabb gazdaságosság elérése érdekében, magasabb béreket, kertes családi házak kiutalását és nyereségrészesedést. Azt remélte, hogy a kereszténység gyakorlati oldalának ilyen bemutatása sokakat meggyer a hitének, hálából a kapott anyagi javakért.

Némileg hasonló annak a hindu hercegnek az esete, aki földi élete alatt életét és kormányzati rendszerét az isteni hős-király, Râma példája alapján próbálta kialakítani. A Földön sok elgondolása kudarcot vallott, de a mennyei életében minden jól ment. Személyesen Râma adott tanácsokat neki, és irányította a munkát, valamint fogadta alattvalói folyamatos imádatát.

A személyes vallásos munka egyik különös esete azé az apácáé, aki egy dolgozó rendhez tartozott. Az ő mennyországában állandóan az éhezők táplálásával, a betegek gyógyításával, a szegények öltöztetésével és megsegítésével volt elfoglalva, és minden esetben az volt a különlegessége, hogy mindegyik ember, akin segített, azonnal Krisztus alakját vette fel, akit aztán forró rajongással imádozt.

Igen tanulságos annak a két, mélyen vallásos nővérnek az esete, akik közül az egyik rokkant volt, a másik pedig testvére gondozásának szentelte magát. A földi életükben gyakran beszélgettek és tervezgettek vallási és emberbaráti jellegű munkákról, amiket elvégeznének, ha képesek volnának megtenni. A mennyei világban mindegyikük vezető szerepet játszott a másik mennyországában. A rokkant erős és egészséges volt, és mindegyik azt gondolta, hogy a másik vele dolgozik, kivitelezve földi életük meg nem valósított álmait. Ezekben az esetekben az egyetlen különbség, amit a halálnak kellett elvégezni, hogy megszüntesse a betegséget és a szenvedést, és könnyűvé tegye azt a munkát, ami a földi életben lehetetlen volt.

Ezen a síkon találhatóak a magasabb szintű, őszinte és áhítatos misszionáriusok, akiknek hasonló foglalkozásuk van a mennyei világban, vagyis nagy tömegeket térítenek meg saját vallásuknak.

Ugyancsak ezen a síkon találkozhatunk magukat a művészetnek szentelőkkel, akik a művészetüket csupán önmaguk kedvéért művelik, vagy istenüknek ajánlják föl, és nem gondolnak arra, hogy ez milyen hatást gyakorol embertársaikra.

Azok a művészek, akik a művészetet csak a hírnév és a személyes érvényesülés kedvéért művelik, természetesen egyáltalán nem emelkedhetnek fel erre a síkra. Másrészt viszont azok, akik képességükre úgy tekintenek, hogy az egy rájuk bízott képesség, hogy embertársaikat szellemileg felemeljék, még a most ismertettnél is magasabb mennyei szintet érnek el.

Példaként megemlíthetjük azt a nagyon vallásos beállítottságú zenészt, aki minden munkáját Krisztusnak ajánlotta fel, bár nem tudott semmit arról a nagyszerű hang- és színpompáról, amit kompozíciói a mentális síkon létrehoztak. Lelkesedése természetesen nem volt hiábavaló, mert anélkül, hogy tudomása lett volna róla, sokaknak segített és okozott élvezetet, és ennek következménye a következő életben bizonyosan még több áhítat és még nagyobb zenei

tehetség lesz. De ha ehhez nem társul az a még erősebb törekvés, hogy az emberiségen segítsen, az ilyen típusú mentális élet szinte számtalanszor megismétlődhet.

A tanuló megfigyelheti, hogy a három alsóbb mennyország – a 7., a 6. és az 5. alsík – fő jellemvonása az, hogy a *személyiségekre* irányuló odaadás kidolgozása történik, legyen az akár a család, a barátok, vagy egy személyes istenség. Az a szélesebb értelemben vett odaadás, amely az emberiségre irányul, a következő alsíkon találja meg kifejeződését.

XXVI. FEJEZET

A NEGYEDIK MENNYORSZÁG: A NEGYEDIK ALSÍK

A negyedik alsíkon levő negyedik mennyország az alsóbb, a rúpa vagy formai szintek legmagasabbikán található. Tevékenységei olyan változatosak, hogy nehéz azokat egyetlen jellemző szerint csoportosítani. Talán az a legjobb, ha négy fő csoportra osztjuk.

- (1) A szellemi tudás önzetlen keresése.
- (2) Magasabb filozófiai, vagy tudományos gondolkodás.
- (3) Irodalmi, vagy művészi képesség önzetlen gyakorlása.
- (4) Szolgálat a szolgálat kedvéért.

Mindegyik osztályra bemutatunk néhány példát, amelyek könnyebben megérthetővé teszik ezeket.

(1) *A szellemi tudás önzetlen keresése.* E csoport legtöbb lakója azokból a vallásokból kerül ki, amelyek a szellemi tudás megszerzésének szükségességét tanítják. Így a buddhizmus intelligensebb követői közül azok találhatók itt, akik Buddhára inkább tanítóként tekintettek, mint egy imádni való lényre, és leghőbb vágyuk az volt, hogy a lábainál üljenek, és tőle tanuljanak.

Ez a vágyuk a mennyországukban teljesül, mert az a gondolat-kép, amit Buddháról maguknak létrehoztak, nem csak egy üres forma, hanem azon keresztül a legnagyobb földi tanító csodálatos bölcsessége, ereje és szeretete árad rájuk. Ezért új tudást és szélesebb látókört szereznek, aminek hatását a következő földi megtestesülésükre nem lehet eléggé hangsúlyozni. Talán nem fognak emlékezni minden egyes tényre – bár amikor ezekkel újból találkoznak egy elkövetkező életben, könnyen megértik azokat, és intuíciójukkal felismerik igazságukat. Továbbá a tanítás eredményeként beépül az Én-be egy erős törekvés arra, hogy minden ilyen témára átfogóbban és filozofikusabban tekintsen.

Egy ilyen mennyei élet hatása az, hogy jelentősen felgyorsítja az Én fejlődését. Ebből óriási előnyök származnak azok számára, akik elfogadták élő és nagy tanítók vezetését.

Hasonló eredmény származik abból – bár némileg alacsonyabb szinten –, amikor az ember egy nagy, spirituális író tanításait követte, és ebből a tanítóból készített ideális alakot. Az író Én-je belép a tanuló mennyei életébe, és saját kifejlesztett képességeinél fogva életre kelti a róla alkotott mentális képet, így képes a leírt tanításait tovább magyarázni.

Sok hindu ezen a szinten találja meg saját mennyországát és néhány fejlettebb szufi és par-szi is, valamint néhányan a korai gnosztikusok közül. Viszont eltekintve a néhány szufitól és gnosztikustól, sem az iszlám, sem a kereszténység nem tudja felemelni híveit erre a szintre. Néhányan azonban, akik névlegesen ezeket a vallásokat követik, mégis eljuthatnak erre a szintre azon jellembeli tulajdonságuk segítségével, amik nem függenek a vallásukra jellemző tanításoktól.

Itt találhatók meg az okkultizmus komoly tanulmányozói is, akik még nem annyira fejlettek, hogy engedélyt kapjanak a devacsán visszautasítására. Közéjük tartoznak az okkultizmus egyéb iskoláinak tanulói, közöttük a legismertebbek a Teozófiai Társulat tagjai közül a legtöbben.

Megfigyeltek egy érdekes esetet, ahol volt egy ember, aki öreg barátja és tanítója indítékával kapcsolatban gyarló módon és megbocsájthatatlanul gyanakodni kezdett, és így jelentős mértékben elzárta magát a magasabb tanításoktól és befolyásoktól, amelyeket máskülönben a mennyei életében élvezhetett volna. Ezeket a befolyásokat és tanításokat semmiképpen sem zárták el előle, hanem saját mentális attitűdje volt az, ami bizonyos fokig képtelenné tette azok befogadására, bár ő maga egyáltalán nem volt ennek tudatában. Ott volt a kezében a rengeteg szeretet, erő és tudás, de saját hálátlansága sajnos megbénította azt a képességét, hogy elfogadja azokat.

(2) *Magasabb filozófiai, vagy tudományos gondolkodás.* Nem tartoznak ebbe a csoportba azok a filozófusok, akik csak vitatkozással, szörszálhasogatással töltik az idejüket, és mivel a vita e formája önzésben és beképzeltségben gyökerezik, ezért soha nem segíthetik elő a világ-egyetem tényeinek valódi megértését, és nem is hozhatnak létre olyan eredményeket, amelyek őket a mentális síkra tudnák emelni.

Megtaláljuk viszont itt azokat a nemes és önzetlen gondolkodókat, akik a tudást és az élel-elméjűséget csak abból a célból keresik, hogy segítsenek és megvilágosítsák embertársaikat.

Ez utóbbira tipikus példa volt a neoplatonikus rendszer egyik késői követője, aki igyekezett ennek a gondolkodási iskolának a misztériumait kibogozni, és próbálta megérteni az emberi életre és fejlődésre gyakorolt hatásait.

Egy másik eset egy csillagászé volt, akit tanulmányai elvezettek a panteizmushoz. Még mindig odaadón folytatta tanulmányait, és sokat tanult azoktól az angyalai rendektől, akiken keresztül ezen a szinten a csillag-hatások hatalmas periodikus mozgásai az élő fény örökké változó ragyogásában kifejeződnek. Elmerült az örvénylő csillagködök látványában és a fokozatosan születő világok és rendszerek szemlélésében, és igyekezett némi fogalmat alkotni az univerzum alakjáról. Gondolatai csillagok alakjában vették körül, és különös örömmel hallgatta a fenséges ritmusú zenét, amely a mozgó égitestek hatalmas kórusából csendült fel.

A csillagászhoz hasonló tudósok nagy felfedezőkként fognak visszatérni a Földre, tévedhetetlen intuícióval a természet misztikus viselkedésével kapcsolatban.

(3) *Irodalmi, vagy művészi tevékenység önzetlen gyakorlása.* Ezen a szinten találjuk meg legnagyobb zenészeinket. Mozart, Beethoven, Bach, Wagner még mindig a mennyei világban lebegnek, olyan harmóniában, ami sokkal nagy- szerűbb, mint amit földi életükben képesek voltak létrehozni. Az isteni zene hatalmas áradata a magasabb régiókból özönlik belénk, amit feldolgoznak, és sajátjukévá tesznek, hogy azt melódiahullámként árásszák ki minden síkra, és ez hozzáadódik a környezetük mennyei boldogságához. Azokra is, akik teljes tudatossággal működnek ezen a síkon, és e szint testetlen lényekre is, akik saját gondolataik felhőjébe zárkoznak, mély benyomást tesz a zene felemelő és nemesítő hatása.

A festők és szobrászok gondolataikkal itt alkotják meg folyamatosan azon mesterséges elementálok mindenféle remek formáit, amelyeket kibocsátanak embertársaik élvezetére és bátorítására.

Ezeket a csodálatos elképzeléseket sok esetben a még fizikai testben élő művészek is felfogják, és inspirációként hatnak rájuk.

Megfigyelték ezen a szinten egy érdekes alakot, egy templomi karénekest, aki fiatalon halt meg. Az éneklés nagyszerű képességén kívül mása nem nagyon volt, de ezt a tehetségét méltóképpen használta, amikor megpróbált a nép hangja lenni a mennyek felé, és a mennyország hangja lenni a nép felé. Állandóan égett a vágytól, hogy több dalt ismerjen meg, és azokat még tökéletesebben adja elő az egyház szolgálatára. Mennyei életében ez a kívánsága meghozta a gyümölcsét, és Szent Cecília különös, szikár alakja föléje hajolt, amilyennek a fiú a templom festett ablakán levő kép alapján elképzelte. Ezt a gondolatformát a zene égi hierarchiájának egyik arkangyala keltette életre, és ezen keresztül tanította a gyermeket annál magasabb zenére, mint amilyen a Földön valaha is elhangzott.

Egy másik példa annak az embernek az esete volt, aki a Földön élve nem volt hajlandó irodalmi képességeit saját anyagi megélhetésére felhasználni, ehelyett egy olyan könyvet írt, amelyet szinte senki nem olvasott. Egész életében egyedül élt, fájdalomtól és éhezve halt meg. Mennyei életében is magányos volt, de látta maga előtt kibontakozva utópiáját, amelyről álmodozott, és látta a hatalmas személytelen tömeget, akiket szolgálni igyekezett. Az ő öröme visszasugárzott rá, és magányát mennyországgá tette.

(4) *Szolgálat a szolgálat kedvéért.* Sok olyan ember található ezen a szinten, akik a szolgálat kedvéért végeztek szolgálatot, nem pedig azért, hogy valamilyen adott istenségnek tetsző

dolgot cselekedjenek. Ők teljes tudással és nyugodt bölcsességgel hatalmas, jótékony célú terveket dolgoznak ki, olyan nagyszerű terveket, amelyek célja a világ jobbítása. Ugyanakkor kidolgozzák azt a képességet is, amellyel ezeket a terveket a jövőben a fizikai élet alsó síkján majd véghez tudják vinni.

XXVII. FEJEZET A MENTÁLIS SÍK

A mentális anyagnak az a feladata, hogy válaszoljon az értelemként működő szellem tevékenységeire ugyanúgy, ahogyan az asztrális anyag hasonló szerepet játszik a vágyak és érzelmek világában, és ahogyan a buddhikus anyag válaszol az intuícióként működő szellemnek. Ezért a mentális sík a természet azon része vagy aspektusa, amely a gondolatként működő tudathoz tartozik, nem a fizikai agyon keresztül működő elméhez, hanem a saját világában működő elméhez, amit nem terhel a fizikai anyag.

A természet öt alsóbb síkja a régiek öt „elemének” felel meg. Ezek a következők:

Síkok vagy világok		A régiek „elemei”	
Szanszkrit	Magyar	Szanszkrit	Magyar
Âtmâ	Akarat	Âkâsha	Éter vagy égbolt
Buddhi	Intuíció	Vâyu	Levegő
Manasz	Elme	Tejas vagy Agni	Tűz
Kâma	Érzés	Apas vagy jala	Víz
Sthûla	Fizikai élet	Prithivî	Föld

Bizonyos hindu könyvekben van egy másik felosztás is, amelyben az elmét is az elemek közé sorolják. A hinduk egy rendkívül magas nézőpontból tekintettek a dolgokra, gyakran nyilvánvalóan a Monád szintjéről, ami számára az elme nem több, mint a tudat egyik eszköze. Így a *Bhagavad Gîtâ* 7. fejezetében Shri Krishna ezt mondja: „A föld, víz tűz, levegő, éter, manasz, buddhi és ahamkâra – ez az én manifesztációm (prakriti) nyolcszoros felosztása”. Egy kicsit később arról beszél, hogy ez a nyolc „az én alsóbb megjelenési formáim”.

A mentális világ a valódi ember világa. Az angol ’ember’ (man) szó a szanszkrit *man* töből származik, a „gondolkodni” ige tövéből, így a *man* (ember) *gondolkodót* jelent, a legjellegzetesebb tulajdonságáról, az értelemről elnevezve.

Így a mentális világ születésünk földje, az a birodalom, ahová valójában tartozunk, mert születési környezetünk a *gondolatok* világa, nem pedig a fizikai jelenségeké.

Amikor az ember, a Gondolkodó a befogadására felépített fizikai eszközbe beleszületik, az értelem nélküli állatból gondolkodó lény válik a manasz következtében, aki beleköltözött, és benne lakik. Így a manasz „bőrruhába” öltözött a fizikai anyagba történő leszállása után, hogy ehessen a tudás fájának gyümölcséből, és így „istenné” váljon. Emiatt az ember összekötő kapocs az isteni és az állati között.

A mentális világ különösen fontos, nemcsak azért, mert az ember, miután elméje megfelelően kifejlődött, csaknem az egész idejét itt tölti, és a fizikai világba halandó életének csak töredék részére merül alá, hanem azért is, mert ez a felső és az alsó tudat találkozásának helye.

Általában az „elme” szónak két jelentése van: vagy magát az intellektuális tudatot jelenti, vagy a tudat által a fizikai agyban létrehozott hatásokat. Az okkultizmusban azonban az intellektuális tudatra egyéni entitásként kell gondolnunk, egy olyan lényre, akinek élet-rezgései gondolatok, amelyek nem fizikai szavakban, hanem képekben fejeződnek ki.

A valódi ember, a manasz, a Gondolkodó, a mentális sík felső, kauzális szintjein működik. Rezgéseinek csak egy kis része, és még az is csak nagyon tökéletlenül másolható le a viszonylag durva fizikai anyagokban, mivel a fizikai agy és az idegrendszer a Gondolkodó által a saját világában létrehozott mentális rezgések óriási tömegéből csak kicsi töredékeket képes lemásolni.

Nagyon fogékony agyak egészen addig a szintig válaszolnak, amit kiemelkedő értelmi képességnek nevezünk, ezzel szemben a kivételesen nem fogékony agyak csak addig a szintig

képesek reagálni, amit idiotizmusnak nevezünk. A kivételesen fogékony agyakat zseninek, génusz- nak nevezzük. Az egyes emberek mentális képességei így agyuk érzékenységi szint-jét jelzik, hogy a Gondolkodó sokmillió gondolathullámból mire képes válaszolni.

Így az agyban működő tudatot felülről világítják meg olyan gondolatok, amelyeket *nem* a fizikai világból származó anyagok alkotnak, hanem közvetlenül az Egyetemes Elme sugározza bele. (Lásd a továbbiakat). A gondolat nagy törvényei minden gondolkodást szabályoznak, és maga a gondolkodás tevékenysége fedi fel azok előzetes létezését, mivel a gondolkodás azok alapján történik, és lehetetlen azok nélkül.

A mentális síkot még szélesebb nézőpontból vizsgálva, úgy lehetne azt leírni, mint a Természet Egyetemes Elméjének visszatükröződését, mint azt a síkot, amely a mi kis rendszereinkben megfelel a Mindenség Nagy Elméjének. Ez a Nagy Elme a Mahat, a Harmadik Logosz, vagyis az Isteni Teremtő Értelem, a hinduk Brahmâ-ja, az északi buddhisták Mandjusri-ja és a Szentlélek a keresztényeknél.

Az Egyetemes Elme az, amiben őstípusi szinten minden benne van, ez a lények eredete, az alkotó energiák forrása, az a kincsesház, ahol minden őstípusú forma felhalmozódik, amelyek az univerzum fejlődése folyamán az anyag alsóbb fajtáiban megszületnek és kialakulnak. Ezek előző univerzumok gyümölcsei, amelyek magvakként kerültek át, hogy a jelenlegi univerzumban kihajtsanak.

A mentális sík magasabb része az, ahol az őstípusok eszméi léteznek, amelyek napjainkban már a konkrét fejlődés útjára léptek. A sík alsóbb régióiban ezek egymást követő formákká alakulnak át, amelyek annak rendje és módja szerint lemásolódnak az asztrális és a fizikai világokban.

Ezen őstípusi eszmék egyik példája azok a mesterséges kis elementálok, amelyeket néha meg lehet pillantani, amint egy fa, vagy virág körül kószálnak mindaddig, amíg a bimbók ki nem fejlődnek. Ezek azon magas rendű dévák gondolatformái, akik a növényvilág fejlődésére felügyelnek, és azzal a különleges céllal hozzák létre ezeket, hogy a növényekkel vagy virágokkal kapcsolatos gondolataikat megvalósítsák. Egy ilyen elementál általában magának a virágnak az éteri modell alakját veszi fel, vagy egy olyan kis teremtményét, amely fokozatosan építi fel a virágot abban a formában és színben, amelyben a déva kigondolta. Amikor ezt a munkát elvégezte, az elementál ereje kimerül, és az anyag, amelyből felépült, felbomlik, és visszatér a saját tárházába.

Ezeket a mesterséges elementálokat természetesen nem szabad összetéveszteni a természetszellemekkel (lásd: *Az asztrális test*), amiket gyakran láthatunk a virágok körül játszani.

Mielőtt egy lánc, vagy fejlődési kör Manuja elkezdi megvalósítani a reá kiosztott feladatot, megvizsgálja a Logosz hatalmas gondolatformájának azt a részét, ami az ő (Manu) munkájára vonatkozik, és lehozza azt olyan szintre, ami állandó tájékozódás céljából könnyen elérhető. Ugyanezt teszi alacsonyabb szinteken minden világperiódus és gyökérfaj Manuja is. Ez után minden Manu – amennyire csak tudja – megépíti azt a modellt, ami előtte van, általában fokozatosan éri el a szükséges tökéletességet, például egy faj létrehozásakor a kezdeti erőfeszítések gyakran csak részben sikeresek.

A jelenlegi, negyedik kör kezdetén az emberiség valamennyi őstípusát lehozták, beleértve azokat a fajokat is, amelyek még meg sem jelentek. Ezeket megvizsgálva megláthatjuk, milyen lesz az ember a jövőben. A tudathordozó eszközei minden tekintetben finomabbak lesznek, a külső megjelenése határozottan szebb lesz, formájában is a szellemi erőket fogja kifejteni.

A negyedik kör „A” bolygója volt az, ahol az elme határozottá vált az alsó mentális szinten, és így azt mondhatjuk, hogy az ember ebben a körben kezdett el valóban gondolkodni. Eleinte ebből semmi jó nem származott. Az előző körökben nem volt eléggé fejlett ahhoz, hogy bármilyen nagyobb kiterjedésű gondolatformát hozzon létre, és így a bolygók elementális esszenciáira csak a dévák gondolatformái hatottak, akik mindent harmonikusnak és békés-

nek hagytak. Amikor azonban az ember elkezdte kibocsátani az önző és disszonáns gondolatait, ez a kellemes állapot nagymértékben összezavarodott. Viszálykodás, nyugtalanság és diszharmónia vette kezdetét, az állatvilág határozottan eltávolodott az embertől, félelmet és gyűlöletet kezdett érezni iránta.

Az „A” bolygón ott voltak az állatok, a növények, sőt az ásványok csoportlelkei is. Természetesen nehéz felfognunk, milyen lehet az ásvány a mentális síkon, mert ez csak a mi ásványról alkotott gondolatunknak felel meg, de az ott létező gondolatforma a Manutól származik, és azt olyan erő alakítja ki, ami a mi értelmi szintünkkel összehasonlítva messze meghalad bennünket.

Amint azt a II. fejezetben láttuk, a természet rendjének megfelelően a jelenlegi, negyedik kört főleg az érzelmek kiművelésének kell szentelni, a következőnek, az ötödiknek pedig az értelem fejlődésének kell lennie. Mi azonban az élénk kitűzött programnál jóval előbbre járunk. Ez a haladás teljesen azoknak a magasztos lényeknek köszönhető, akiket különböző neveken a Láng Urainak, a Tűzköd Gyermekeinek, a Vénusz Urainak neveznek, és akik a Vénuszról jöttek ide a Földre.

A legtöbbjük csak történelmünk azon kritikus időszakában maradt nálunk, de néhányan még most is itt vannak, és a legmagasabb tisztségeket töltik be a Nagy Fehér Testvériségben mindaddig, amíg saját fejlődésünk emberei képesek nem lesznek átvenni tőlük ezeket a magas tisztségeket.

Amint azt a VII. és a VIII. fejezetekben elmagyaráztuk, a mentális sík anyagai a gondolatrezgések hatására képesek vegyülni, és így bármilyen kombinációt létrehozhatnak, amit csak a gondolat képes megalkotni. Ahogyan a vasból készíthetünk ásót, vagy kardot, ugyanúgy lehet a mentális anyagot is alakítani segítő vagy bántó gondolatformákká. Ebben a régióban a gondolat és a cselekedet egy és ugyanaz a dolog. Az anyag az élet engedelmes szolgája, ami minden teremtettséghez alkalmazkodik.

A mentális sík, mivel ez a gondolat síkja, a gondolat valódi otthona, így sokkal inkább valóság, mint bármely alsóbb sík. Mert minden, ami anyagi, az anyagba van rejtve és temetve, és akármilyen valóságossággal is rendelkezik, az sokkal kevésbé nyilvánvaló és felismerhető, mint ami akkor lenne, ha magasabb nézőpontból szemlélnénk.

Mivel az egész Naprendszerünk a Logosz megnyilvánulása, minden benne lévő részecske az Ő testeinek része. Ezért a rendszerben lévő minden mentális anyag az Ő mentális testét építi fel.

Mindez természetesen nemcsak a valamennyi fizikai bolygóhoz tartozó mentális világot foglalja magába, hanem azokat is, amelyek az egyes asztrális bolygókhoz tartoznak, sőt a tiszta mentális bolygókat is, amelyeket a bolygói láncunkban általában „A”-val és „G”-vel jelölünk.

Zárójelben megjegyezzük, hogy az A bolygó embere az első körben még alig-alig nevezhető embernek. Még csak egy gondolat, az, ami egy napon elme-testté válik, az elme-test csírája, ami nagyjából ugyanolyan kapcsolatban van a későbbi lehetőségeivel, mint ahogyan egy csecsemő magzati formájában az első hónap után már teljesen fejlett emberi testet visel. Ezen a korai szinten egészen kezdetleges tudattal rendelkezik.

A fent leírt anyag, miközben a Nap-Logosz mentális testét alkotja, ugyancsak felépíti a hét Bolygó-Logosz mentális testeit is, amelyek erőközpontok a Nap-Logoszban belül.

Folytatva a gondolatmenetet, minden ember mentális testében vannak külön-külön a hét Bolygó-Logosz mindegyikéhez tartozó részecskék, de ezek aránya végtelen változatosságú, és ezek az arányok határozzák meg az egyes személyek *típusát*.

A hét Bolygó-Logoszban rendszeresen végbemennek bizonyos pszichikus változások. Ezeknek a változásoknak a világ minden emberének testeire hatniuk kell, mivel testeik anyaga egyben a Bolygó-Logoszok anyaga is. A hatás mértéke természetesen függ az ember testében

lévő adott típusú anyag arányától, ami megfelel az adott Logosznak. Emiatt fontos az ember számára e Bolygó-Szellemek mozgása, és ez az asztrológiai tudomány végső alapja.

Ezek a nagy típusokhoz tartozó befolyások más dolgokra is hatnak, többek között az elementál-esszenciára, ami rendkívül aktív az emberek asztrális és mentális testeiben, mint korábban láttuk. Ezért az e típusok bármelyikében keletkező szokatlan izgalomnak bizonyos mértékig hatással kell lennie az ember érzelmeire vagy elméjére, vagy mindkettőre olyan mértékig, amit a tudathordozó eszközeiben megtalálható, adott típusú esszencia mennyisége lehetővé tesz. Ezek a hatások önmagukban nem jobbak, és nem rosszabbak, mint bármilyen más természeti erő, de lehetnek segítők vagy ártók aszerint, hogy mire használjuk azokat.

Fontos megérteni, hogy az ezekből a hatásokból származó semmilyen nyomás, ami az embert elérheti, a legkisebb mértékben sem uralkodhat akaratán. A legtöbb, amit elérhet az, hogy egyes esetekben megkönnyítheti, vagy megnehezítheti az akarat működését bizonyos irányokban. Az erős eltökéltségű ember vagy az okkultista tanítvány elháríthatja ezeket a hatásokat, jelentékteleneknek tekintve, de a gyengébb akaratú embereknek néha hasznos lehet egyik vagy másik erőt a legelőnyösebb módon felhasználni, amikor tudomása van róluk az adott pillanatban. „A bölcs ember uralkodik csillagain, az ostoba pedig engedelmeskedik nekik”.

Noha mindegyik fizikai bolygónak van fizikai, asztrális és mentális síkja, ezek mindegyike áthatja a másikat, és ezért nagyrészt ugyanazt a helyet foglalják el a térben, mégis ezek mindegyike teljesen különálló, és nincs kapcsolatban semmilyen bolygó megfelelő síkjával. (Csak a buddhikus szinttől felfelé közelebb vannak ezek a síkok láncunk minden bolygója számára.)

A fentiek ellenére valamennyi sík atomi anyagának van egy olyan állapota, ami kiterjedésében kozmikus. Tulajdonképpen rendszerünk hét atomikus alsíkjáról – elválasztva a többitől – azt mondhatjuk, hogy ezek alkotják a legalsó kozmikus síkot, amit néha kozmikus praktikának neveznek. Így a mi mentális síkunk a legalsóbb kozmikus sík harmadik alsíkja.

Máshogy nézve a dolgot, mentális síkunk atomikus része is a Bolygó-Logosz mentális testének legalsóbb alsíkja.

A Föld asztrális síkja a Hold középtávolságánál valamivel kisebb távolságig terjed ki, a Hold pedig közel 380.000 km-re van a Földtől. A Föld mentális síkja, amely természetesen határozottan gömb alakú, még messzebbre terjed ki a térben, mint az asztrális sík, körülbelül úgy aránylik az asztrálishoz, mint ahogyan az asztrális aránylik a fizikaihoz.

Az asztrális és a mentális síkok atomikus anyagának csak az a része, ami teljesen szabad állapotban van, azonos terjedelmű a bolygóközi éterrel (ami a végső fizikai atomokat normális, nem pedig besűrűsödött állapotukban tartalmazza). Ennek következtében egy ember láncunk egyik bolygójáról a másik bolygójára nem tud jobban átlépni asztrális, vagy mentális testében, mint fizikai testében. A kauzális testében, amikor nagyon magasan fejlett, ezt megtudja tenni, bár nem olyan könnyen és gyorsan, mint ahogyan ezt buddhikus szinten megtehető.

A többi bolygó részletes vizsgálata semmilyen tisztánlátó módszerrel nem lehetséges, amely mentális, vagy ennél alacsonyabb síkkal kapcsolatos, bár jelentős mennyiségű információt lehet szerezni a nagyítás képességének gyakorlásával (lásd: XIV. fejezet).

Az alsóbb síkok anyaga soha nem kerül át az egyik bolygóról a másikra. Amikor például elhagyjuk ezt a bolygót, hogy a Merkúron öltünk testet, csak az Én-ek kerülnek át. Ezek az Én-ek olyan asztrális és mentális anyagot vonnak maguk köré, amely az új bolygójukhoz tartozik, fizikai testüket pedig természetesen azoktól fogják kapni, akik már a Merkúron laknak.

A mentális sík anyagát hét finomsági fokra osztjuk, pontosan úgy, mint az asztrális és a fizikai síkon. Más kifejezés hiányában ezeknek jelenleg a fizikai anyag halmazállapotainak elnevezéseit adjuk, vagyis szilárd, folyékony, gáznemű, stb. A legmagasabb és legfinomabb alsík természetesen a végső mentális atomokat tartalmazza.

A végső mentális atomban 49⁴ vagyis 5,764,801 (kerekítve öt és háromnegyed millió) kilon buborék van.

A mentális anyag három felső szintjét *arúpa*-nak, vagyis forma nélkülinek, a négy alsó szintjét *rúpa*-nak, vagyis formával rendelkezőnek nevezzük. A különbségtétel indokolt, mivel magának az elmének a felosztásával kapcsoltos. A rúpa szinteken a tudat rezgései képeket hoznak létre, minden gondolat élő alakként jelenik meg. Az arúpa szinteken a tudat úgy tűnik, inkább az élő energia felvillanásait vagy hullámait bocsátja ki, ami nem testesül meg határozott képekben, miközben megmarad saját szintjén, hanem ezek, amikor leáramlanak az alsó mentális szintekre, a formák változatosságát építik fel, amelyek mind valamilyen közös állapottá kapcsolódnak össze. Más szavakkal, az arúpa szintek az elvont gondolatok, eszmék és elvek kifejezéseivel vannak összefüggésben, míg a rúpa szintek a konkrét gondolatokkal és az egyedi elképzelésekkel.

Mivel a szavak nagyrészt a képek szimbólumai, és az agyban működő alsóbb elméhez tartoznak, ebből az következik, hogy az elvont gondolatok működését szinte teljesen lehetetlen szavakkal leírni. Ugyanis az arúpa szintek a tiszta értelemhez tartoznak, ami nem működik a beszéd szűk keretei között.

Egy másik jelentős különbség a mentális sík rúpa és az arúpa szintjei között az, hogy a rúpa szinteken az ember a saját gondolataiban él, és tökéletesen azonosítja magát a legutolsó, most elhagyott életének személyiségével. Az arúpa szinteken viszont ő egyszerűen az újra megtestesülő Én, aki – feltéve, hogy eléggé fejlett ezen a szinten ahhoz, hogy bármit is tudjon róla – legalább bizonyos mértékben megérti azt a fejlődést, amely benne végbemegy, és azt a munkát, amit el kell végeznie.

Mivel a mentális anyag sokkal finomabb, mint akár az asztrális, akár a fizikai anyag, ennek következtében az életerők aktivitása a mentális síkon rendkívüli módon megnövekedik. A mentális anyag állandó, szüntelen mozgásban van, az élet minden rezdülésének formáját felveszi, és könnyedén hozzáidomul minden mozgásváltozáshoz. Hozzá képest még az asztrális anyag is nehézkesnek és fakónak tűnik. A mentális anyag rezgései annyival gyorsabbak a fizikai rezgéseknél, mint amennyivel a fény rezgése gyorsabb, mint a hangé.

Mondhatjuk azt, hogy a mentális anyag ténylegesen a gondolattal *együtt* mozog, az asztrális anyag pedig olyan gyorsan követi a gondolatot, hogy az egyszerű megfigyelő alig tud közöttük különbséget tenni. Az éteri anyag természetesen nem engedelmeskedik olyan gyorsan a gondolatnak, mint az asztrális anyag.

A tanuló természetesen megérti, ahogyan a fizikai éter minden részecskéje az asztrális anyag óceánjában lebeg, ugyanígy minden asztrális részecske egy mentális óceánban lebeg.

Ellentétben azzal az elképzeléssel, amit sok ember elfogad, hogy könnyebb azokkal a dolgokkal foglalkozni, amelyek a fizikai síkon vannak, mint az asztrális vagy mentális síkokon levőkkel, ennek éppen a fordítottja igaz. Mivel a mentális anyag rendkívüli finomságú, és könnyen válaszol a mentális impulzusokra, ezért sokkal könnyebb mozgatni és irányítani az akarat működtetésével, mint akár az asztrális, akár a fizikai anyagot.

A *Csend Hangja*-ban három csarnokról esik szó: a Tudatlanság csarnokáról, a Tanulás csarnokáról és a Bölcsesség csarnokáról. Valószínűnek tűnik, hogy a Tudatlanság csarnoka a fizikai síkot jelenti, a Tanulás csarnoka az asztrális és az alsó mentális síkokat, a Bölcsesség csarnoka pedig a magasabb elme és a buddhi síkjait.

A mentális sík négy alsó szintjén bizonyos mértékű illúzió még lehetséges, de annak számára, aki már fizikai testében élve is képes teljes tudatossággal ott tevékenykedni, kevesebb, mint a fejletlen ember számára a halál után, amint ezt a devacsánról szóló fejezetekben elmagyaráztuk.

Az alsó mentális sík így még a személyiség és a tévedések régiója. Itt – ahogyan az asztrális síkon is – kígyó tekergőzik minden virág alatt, mert ha személyes és ostoba kívánságok lepik el az egyiket, akkor gög és előítélet foglalja el a másikat.

A felső mentális síkon, bár itt is lesz sok olyasmi, amit az Én nem ismer, de amit tud, azt pontosan tudja. A kauzális test életével azonban ebben a kötetben közvetlenül nem foglalkozunk.

Az alsó és a felső mentális síkok között alapvető különbség van. Az alsó mentálisban az anyag az uralkodó, ez az első dolog, ami szembe ötlik, és a tudat csak nehezen világít át a formákon. De a felső síkokon az élet a meghatározó dolog, és a formák csak ennek céljaiért léteznek. Az alsó síkon az a nehéz, hogy az élet a formákon keresztül kifejeződjön, a felsőkön viszont ennek éppen az ellenkezője – az élet áramlását megtartani, és annak formát adni. Az alsóbb és a felsőbb mentális síkokat csak egy apróság választja el: az, hogy a tudat fénye nem törik meg, és saját erejével ragyog. Ennek következtében a spirituális tűz szimbóluma teljesen megfelel a magasabb síkokon lévő tudatnak, amelyet megkülönböztetünk az alsóbb síkokon levőtől. Annak számára az égő üzemanyag tűzének szimbóluma megfelelőbb.

Az asztrális sík esetében lehetséges annak látványáról némi tapasztalatot átadni, ez azonban nem tehető meg a mentális sík esetében, mert a mentális síknak *nincsenek* látványai, eltekintve azoktól, amiket minden egyén magának készít a saját gondolataiból. Ezért természetesen nem beszélhetünk más mentális lények „látványáról” sem, akik sok esetben maguk is csodálatos szépségűek.

A mentális sík körülményeit azonban nem olyan nehéz leírni szavakkal, talán pontosabb lenne azt mondani, hogy minden lehetséges látvány létezik ott, nincs semmi olyan elképzelhető szépség, ami ne lenne ott olyan teljességben és élénkséggben, ami túl van minden képzelőerőn. De az élő valóság e tündökléséből minden ember csak annyit lát, amennyit fejlettségi szintje megenged neki észlelni.

Azt mondják, nehéz leírni a mentális világ különböző alsíkjainak anyagai közötti különbséget, mert a szemlélő már a legalsó mentális sík leírásánál elakad a jelzőket illetően, és így a magasabb síkok leírására már egyáltalán nem talál szavakat. Minden, amit el lehet mondani, csak az, hogy amint magasabb síkokra emelkedünk, az anyag egyre finomabb lesz, a harmónia teljesebb, a fény előbb és világosabb. A hangok között több a felhang, a színekben több a kifinomult árnyalat, több és újabb színek jelennek meg, amint egyre feljebb emelkedünk az alsíkokon keresztül. Költőien, de helyesen azt mondják, hogy az alsóbb síkok fénye sötétség az eggyel magasabb síkon.

A legmagasabb alsíkon az anyagot az az energia lelkesíti és élteti, ami felülről, a buddhikus síkról árad le fényként. Amint az alsíkokon keresztül lefelé ereszkedünk, az egyes alsíkok anyaga válik a közvetlenül alatta lévő alsík energiájává. Pontosabban az eredeti energia, plusz a felsőbb alsík anyaga válik a következő, alacsonyabb alsík éltető energiájává. Így tehát a hetedik, vagy legalsóbb alsík az eredeti energiát hatszorosan bezárva vagy elfátyolozva tartalmazza, ezért sokkalta gyengébb és kevésbé aktív.

Annak az embernek az első benyomásai, aki teljes tudatossággal lép be a mentális világba, nagyrészt olyanok lesznek, mint amit a XX. fejezetben arról az emberről írtunk, aki az asztrális halál után a devacsánban ébred fel. Végtelen boldogságot, leírhatatlan életerőt, óriási mértékben megnövekedett erőt, és a belőlük áradó legteljesebb önbizalmat fogja tapasztalni. Annak közepén találja magát, ami számára az örökké változó fények, színek és hangok teljes univerzumának látszik. Úgy tűnik számára, hogy az élő fény óceánjában lebeg, a színekben és formákban megjelenő minden elképzelhető változatossága veszi körül, minden gondolathullámmal, amit elméjéből kibocsát, az egész megváltozik, és valóban – ahogyan fel is ismeri – az csak gondolatainak kifejeződése a sík anyagában és elementális esszenciájában. A konkrét gondolatok – amint korábban már láttuk – tárgyak alakját veszik fel, míg az elvont elképzelések általában mindenféle tökéletes és gyönyörű geometriai formákban jelennek meg. Ebben az összefüggésben emlékeztetnünk kell arra, hogy sok olyan gondolat, ami számunkra a fizikai síkon alig több pusztá elvonatkoztatásnál, a mentális síkon konkrét valóság.

A mentális világban a szabadság érzése annyira nagyszerű, hogy ehhez képest az asztrális élet egyfajta rabságnak tűnik.

Bárki, aki a mentális síkon szeretné teljesen kivonni magát a környezetéből, és a nyugodt gondolkodásnak szentelni magát, élhet egy saját világban anélkül, hogy bármi is megzavarhatná. Meglesz az az előnye, hogy látja valamennyi elképzelését és azok következtetéseit teljesen kidolgozva, amelyek egyfajta panorámaként elhaladnak előtte.

Ha viszont a síkot akarja megfigyelni, amelyen tartózkodik, akkor saját gondolatait egy időre nagyon gondosan fel kell függesztenie, hogy azok ne befolyásolják a körülötte lévő nagyon érzékeny anyagot.

Amikor eléri azt az állapotot, amelyben már nem ő maga annak a fény-, hang-, szín- és forma-sugárzásnak a központja, ettől még nem szűnik meg létezni, ellenkezőleg, harmóniai és ragyogása nagyszerűbbek, mint valaha. Ekkor észreveszi, hogy látja a dévák színbeszédét, azon lények gondolatainak vagy beszélgetésének kifejeződéseit, akik a fejlődésben nála sokkal magasabb szinten állnak. Kísérletezéssel és gyakorlással ő is megtanulja ilyen módon kifejezni magát, aminek következtében beszélgethet és tanulhat ezektől a magasztos, nem emberi lényektől, akiket egy következő fejezetben fogunk leírni. Ahogyan a tanuló visszaemlékezhet, mivel a gondolatforma a mentális anyag gyorsan rezgő részecskéiből áll, ez rezgéseket kelt maga körül mindenhol, és ezek a rezgések hangok és színek érzetét keltik bármely lényben, akik képesek azokat így lefordítani.

A mentális síkra látogató számára az is lehetséges, hogy egy hatalmas burkot hozzon létre maga körül, amelyen keresztül más lények gondolata vagy beszélgetése nem jut be hozzá. Ezután saját elméjét tökéletes nyugalomban tartva megvizsgálhatja a burok belsejében lévő körülményeket.

Ekkor képes arra, hogy felfogja másik, teljesen eltérő szabályos lüktetések sorozatait, amelyeket a többi, mesterségesebb jelenség eddig elhomályosított. Ezek egyetemesek, és nem tudja azokat semmilyen emberi erővel készített burok megakadályozni, vagy félretolni. Ezeknek nincsen színük, vagy formájuk, viszont ellenállhatatlan szabályossággal áradnak a sík összes anyagán keresztül, kifelé és befelé, mint valamilyen nagy kilélegzés és belélegzés.

Ezeknek számos fajtája van, amik egymástól tisztán megkülönböztethetők erősségük, rezgési idejük és az általuk hordozott harmónia alapján. Majd egy valamennyiüknél hatalmasabb hullám söpör végig, ami olyannak tűnik, mintha a rendszer szívverése volna. Egy hullám, amely a sokkal magasabb síkok ismeretlen központjából ered, és életét egész világunkon keresztül árasztja, majd az egész roppant áramlást visszaszívja Hozzá, ahonnan kiáradt. Egyetlen hosszú, hullámszerű ív mentén érkezik, és hangja a tenger morajlásához hasonló. Benne és rajta keresztül az örömmámor dala visszhangzik, a valódi szférák zenéje.

Aki egyszer már meghallotta a természet e dicsőséges énekét, többé már soha nem veszíti el azt. Még a fizikai világban is, bármilyen szegényes is az összehasonlítás, állandóan hallja, mint valami halk hangot.

Ha az ember a szellemi fejlődés bizonyos fokát már elérte, lehetségessé válik számára, hogy tudatát egybeolvassza ennek a hullámnak a sodrásával, és felvitesse magát annak forrásához. De nem bölcs dolog ilyet tenni, hacsak Mestere mellette nem áll, és vissza nem tudja őt húzni a kellő időben. Ugyanis egyébként a hullám ellenállhatatlan ereje még magasabb síkokra viszi, amelyeknek sokkal nagyobb dicsőségét Én-je még nem képes elviselni. Elveszíti tudatát, és bizonytalan, hogy mikor és hol fogja visszaszerezni azt.

Bár az ember fejlődésének végső célja egy ilyen egység elérése, ezt a célt teljes és tökéletes tudattal kell elérnie, nem pedig úgy, hogy belesodródik egy üres öntudatlansági állapotba, ami alig különbözik a megsemmisüléstől.

A mentális síkon az ember a gondolat sebességével utazhatja körül a világot. Azonnal a világ túlsó sarkában találja magát, amint megfogalmaz egy vágyat, hogy ott szeretne lenni, mert a mentális anyag válasza a gondolatra azonnali, és az akarat rendkívül könnyen irányíthatja.

A mentális világban nincs meg a nappalok és az éjszakák váltakozása, nincs semmi, ami megfelelné az alvásnak és az ébrenlétnek, kivéve természetesen a síkra való első belépést és annak végleges elhagyását.

Ahogy a fizikai világ háromdimenziós, az asztrális világ pedig négydimenziós, úgy a mentális világnak öt dimenziója van. De – ahogyan *Az asztrális test*-ben elmagyaráztuk – valószínűleg sokkal pontosabb, ha azt mondjuk, hogy a tudat minden síkon a fent megadott dimenziókban képes felfogni azt a világot, amelyben tevékenykedik.

Az energia mindhárom ismert alakjának megvan a maga megfelelő megnyilvánulása a tanítvány által már elért mindegyik síkon. Így a fohat, a prána és a kundalini valamennyien léteznek a mentális síkon is, bár jelenleg keveset tudunk működésük részleteiről.

A mentális síkon teljes tudatossággal rendelkező ember természetesen az emberiség egészét látja, kivéve azokat, akik csak kauzális testükben élnek, mert minden embernek, aki fizikai vagy asztrális életét éli, rendelkeznie kell mentális testtel is. Azokat viszont, akik a mennyországukban saját gondolataik burkába zárkoztak be, aligha lehet társaknak tekinteni. Ennek okát a devacsánról szóló fejezetekben magyaráztuk meg.

Azok között, akik teljesen tudatosak a mentális síkon, sokkal szorosabb egység van, mint ez bármelyik alacsonyabb síkon lehetséges. Az emberek már nem téveszthetik meg egymást gondolataikkal, mert minden mentális tevékenység mindenki más számára is nyíltan látható. A vélemények és benyomások nemcsak a gondolat sebességével cserélhetők ki, hanem tökéletes pontossággal is, mert most mindenki megkapja a másik pontos elképzelését, tisztán, azonnal, anélkül, hogy a szavak útvesztőjébe gabalyodva kellene kitalálni a másik gondolkodásmódját.

A tanuló emlékezhet rá, hogy az asztrális síkon a nyelvi különbség a kommunikáció egyik akadály, mivel a gondolatokat szavakban kell határozottan megfogalmazni ahhoz, hogy egy másik lény számára érthető legyen ezen a síkon. A mentális síkon azonban az emberek közvetlenül gondolatátvitellel kommunikálnak egymással, bármilyen nyelven is beszélnek.

A tér sem jelent akadályt, mivel az ember pusztán azzal kapcsolatba tud lépni egy másik emberrel, hogy a figyelmét ráirányítja. Az emberek közötti valódi korlátot csak a fejlődési szintjük közötti különbségek jelentik. A kevésbé fejlettek csak annyit ismerhetnek meg a fejlettebbekből, amennyire válaszolni képesek, és ezeket a korlátokat nyilvánvalóan csak a fejlettebb ember tudja észrevenni, mivel a kevésbé fejlett mindent megkap, amit csak be tud fogadni.

Az a módszer, amellyel a mentális síkon megtalálhatunk valakit, legyen akár testben élő, akár testen kívüli, a következő. Az ember valamennyi tudathordozó eszközének van egy úgynevezett alaphangja, ami az ember adott síkkal összefüggő erőinek és tulajdonságainak egyfajta átlaghangja. Még soha nem találtak két olyan embert, akinek az alaphangja azonos lett volna az összes, vagyis az éterikus, az asztrális, a mentális és a kauzális síkon úgy, hogy ugyanazt az akkordot hozná létre, amikor egyszerre megszólaltatják.

Így minden ember hangzata egyedi, és akár alszik, akár ébren van, akár fizikai testében él, akár azon kívül, ez a hangzat mindig ugyanaz, ezért ennek alapján mindig megtalálható.

Ha az ember a felső mennyei világban, kizárólag a kauzális testében tartózkodik, még akkor is megvan az akkordja, mert a permanens atomjai teljesen elegendők ahhoz, hogy megkülönböztethető hangot adjanak ki.

A gyakorlott látnok, aki képes érzékelni az akkordot, egy pillanatra saját tudathordozó eszközeit hangolja rá pontosan annak hangjaira, és akarati erőfeszítéssel kiküldi a hangot. Kereshetik az embert a három világban bárhol, azonnal válaszol rá. A kauzális teste rögtön fellángol, mint egy hatalmas láng, ezt a látnok azonnal meglátja, és így létrejön a kommunikáció magnetikus csatornája.

A látnok ezt a csatornát egyfajta távcsőként használhatja, vagy ha jobban szereti, felvillanó tudatát a fény sebességével küldheti ki, és úgymond a távcső másik végéről nézhet.

Az ember akkordja a valódi okkult neve. Valószínűleg az ezzel kapcsolatos néhány homályos hagyomány az eredete annak a hitnek bizonyos bennszülöttek között, hogy az ember valódi nevét titokban kell tartani, különben mágikus praktika áldozatává válhat.

Azt is mondják, hogy az ember valódi neve minden beavatáskor megváltozik, mert minden beavatás egyúttal egy fejlődési folyamat hivatalos elismerése és beteljesítése, amellyel az ember úgymond egy magasabb oktávra emelkedett, és ettől fogva akkordjának is másként kell hangzania.

Az ember e nevét nem szabad összekeverni az Augoeides névvel, mert ez az Én három princípiumának az akkordja, amit az atmikus, a buddhikus és a mentális atomok rezgései és a mögöttük lévő Monád hoznak létre.

Ezt az akkordot ténylegesen nem lehet látni, vagy hallani, csak egy összetett érzékeléssel lehet felfogni, amihez a kauzális testben és az összes alsóbb testben lévő tudat gyakorlatilag egyidejű aktivitása szükséges.

Így tehát minden ember kimondja saját valódi nevét. Mint ahogy az embernek megvan a saját szaga az anyagi világban, amit egy nyomozókutya követni tud, ugyanígy megvan a saját szellemi hangzása is. Azok, akik képesek hallani a hangját a belső világokban, tudják, milyen fokon áll a fejlődés létráján, mit tehet meg, és mit nem. A szabadkőművesek ezt az akkordot az ember saját „kopogásaként”, saját „üzeneteként” ismerik, amit a belső Én hoz létre, és ami megnyitja az utat az igazi páholy felé az ember számára.

Az Augoeides, a megdicsőült ember az elnevezés, amit néha az ember három felső princípiumának, az atma-buddhi-manasznak adnak, ami az Én-t alkotja a kauzális testben. Ez természetesen nem az ember bármelyik egykori tudathordozójának képe, viszont magában foglalja valamennyinek a lényegét, ami a legjobb volt bennük. Egy olyan test, ami többé-kevésbé tökéletesen jelzi, ahogyan a tapasztalatokban gyarapodik, mire is gondolt az Isten, hogy milyennek kell az embernek lennie.

Ebből az eszközből a kauzális szinteken nemcsak azt lehet meglátni, hogy milyen az ember elmúlt története, hanem jelentős mértékben a jövője is feltárul.

XXVIII. FEJEZET

AZ ÂKÂSHA-FELJEGYZÉSEK

A mentális síkról szóló semmilyen leírás nem lehet teljes az úgynevezett âkâsha-feljegyzésekről szóló beszámoló nélkül. Ezek alkotják az egyedüli megbízható világtörténetet, és gyakran úgy beszélnek róluk, mint a természet emlékezetéről, a valódi karmikus feljegyzésekről, vagy a Lipikák könyvéről.

Az âkâsha szó némileg helytelen elnevezés, mert bár a feljegyzéseket az âkâshából, vagy a mentális sík anyagából olvassák ki, de valójában nem tartoznak ehhez a síkhoz. A régebbi irodalomban még ennél is rosszabb elnevezést használtak („az asztrális fény feljegyzései”), mert ezek a feljegyzések jóval magasabban vannak az asztrális síknál, és oda annak csak töredékei juthatnak el, amint ezt máris látni fogjuk.

Az âkâsha szó csak azért megfelelőbb, mert a mentális sík az, ahol először lépünk határozott kapcsolatba a feljegyzésekkel, és itt lehetséges velük megbízható munkát végezni.

A tanítvány már ismeri azt aényt, hogy amint az ember fejlődik, kauzális teste, amely meghatározza aurájának határvonalát, méretében, fényességében és színei tisztaságában növekszik. Ha ezt a gondolatot tovább visszük egy sokkal magasabb szintre, akkor eljutunk ahhoz az elképzeléshez, hogy a Naplogosz az egész Naprendszerünket magába foglalja. Ezért bármi is történik rendszerünkben, az egyben a Logosz tudatában is történik. Így belátjuk, hogy a valódi feljegyzés az Ő emlékezete.

Eppen ilyen világos, hogy bármilyen síkon is létezik ez az emlékezet, az mindenképpen sokkal magasabb szintű báminél, amit mi ismerünk. Ennek következtében bármilyen feljegyzést is tudunk elolvasni, az csak a nagy eredetinek az alsó síkok sűrű közegében történő visszatükröződése lehet.

Ezeket a feljegyzéseket a buddhikus, a mentális és az asztrális síkokon ismerjük, és fordított sorrendben fogunk róluk beszélni.

Az asztrális síkon a visszatükröződés rendkívüli módon tökéletlen. A feljegyzések, ahogyan itt láthatók, végletesen töredékesek, és gyakran komolyan torzultak. A víztükörrel kapcsolatos hasonlat, amit nagyon gyakran használunk az asztrális világ jelképeként, különösen illik erre az esetre. A nyugodt víztükörben látható tükörkép a legjobb esetben is csak visszatükröződés, ami két dimenzióban ábrázolja a háromdimenziós tárgyat, és csak azok alakját és színét mutatja, ráadásul meg is fordítja a dolgokat.

Ha a víztükör fodrozódik, a tükörkép annyira széttörik és eltorzul, hogy szinte használhatatlan, sőt még félrevezető is a tükrözött tárgy valódi formájának és megjelenésének bemutatójaként.

Nos, az asztrális síkon soha nem lehet olyan állapot, ami megfelelne egy nyugodt vízfelületnek, éppen ellenkezőleg, gyors és meghökkentő mozgásokkal kell foglalkoznunk. Ezért nem számíthatunk arra, hogy tiszta és határozott tükörképet kapunk. Így az a tisztánlátó, aki csak az asztrális látás képességével rendelkezik, sohasem építhet arra, hogy a múltból elé táruló kép pontos és tökéletes lesz. Itt-ott egyes részletek *lehetnek* tökéletesek, de soha nem tudja, melyek azok. Hosszú és gondos gyakorlással megtanulhatja megkülönböztetni a megbízható benyomásokat a megbízhatatlanoktól, így a töredékes tükörképekből összeállíthatja a visszatükrözött tárgy báminen képét. De általában már jóval az előtt ki fogja fejleszteni a mentális látást, mielőtt úrrá lenne ezeken a nehézségeken, ami aztán feleslegessé teszi ezt a munkát.

A mentális síkon nagyon különbözőek a körülmények. Itt a feljegyzések teljesek és pontosak, és lehetetlen tévedni az olvasásukban. Ez azt jelenti, hogy akármennyi tisztánlátó vizsgál mentális látással egy bizonyos feljegyzést, mind pontosan ugyanazt látják, és báminyen pontos benyomásokat szereznek az olvasás során.

A kauzális test képességeivel a feljegyzések elolvasásának feladata még könnyebb. Valójában úgy tűnik, hogy az olvasás tökéletességéhez (amennyire az a mentális síkon lehetséges),

az Én-nek teljesen felébredtnek kell lennie, és így képes a mentális sík atomikus anyagát használni.

Jól ismert dolog, hogy ha több személy tanúskodik egy adott eseményről a fizikai világban, vallomásaik néha jelentős mértékben eltérnek egymástól. Ez a helytelen megfigyelés következménye, mert mindegyikük gyakran az eseménynek csak azon sajátosságait látja meg, amelyek leginkább hatással voltak rá.

Ez a személyes elfogultság abban az esetben nem hat észrevehetően a kapott benyomásokra, ha a megfigyelés a mentális síkon történik. Ugyanis minden megfigyelő teljesen felfogja az egész témát, és így lehetetlen, hogy csak annak részleteit lássa meg.

Tévedés azonban könnyen előfordulhat, amikor a kapott benyomásokat átvisszük az alsóbb síkokra. Ennek okait nagyjából két csoportra oszthatjuk: amelyek magából a megfigyelőből erednek, és amelyek abból a benn rejlő nehézségből származnak, hogy a feladatot lehetetlen tökéletesen elvégezni.

A dolgok természeténél fogva a mentális sík tapasztalatainak csak kis töredékét lehet egyáltalán szavakkal kifejezni a fizikai síkon, ezért bár minden kifejezés csak részleges lehet, nyilvánvalóan van némi lehetőség a kiválasztott rész szavakba öntésére. Ez az oka annak, hogy az elismert teozófusok által végzett tisztánlátó kutatásokat többen ellenőrzik, mielőtt azokat nyilvánosságra hoznák.

Eltekintve a személyes elfogultságtól, még azzal az eredendő nehézséggel is számolnunk kell, amely akkor jelentkezik, amikor egy magasabb síkról egy alacsonyabbra hozunk le benyomásokat. Ahhoz hogy ezt megértsük, vegyünk egy hasonlatot a festészetből. A festőnek meg kell próbálnia, hogy egy háromdimenziós tárgyat egy sík felületen ábrázoljon, amelynek természetesen két dimenziója van. Még a legtökéletesebb festmény is valójában szinte végtelesen távol áll attól a jelenettől, amit ábrázol, mert alig akad olyan vonal vagy szög, ami ugyanolyan lenne, mint amilyen az ábrázolt tárgyon valójában van. Mindez csak igen szellemes kísérlet arra, hogy vonalak és szögek segítségével egy sík felületen hasonló benyomást keltsünk, mint a valóságos jelenet tesz ránk. Így nem adhat nekünk semmit, eltekintve attól a benyomástól, ami korábbi tapasztalatainktól függ, például felidézi a tenger zúgását, a virágok illatát, a gyümölcs ízét, vagy bizonyos felületek keménységét illetve lágyágát.

Még nagyobb nehézségekkel találkozunk a tisztánlátó, amikor megpróbálja a mentális jelenségeket a fizikai sík nyelvén kifejezni, mert – ahogyan azt már egy korábbi fejezetben említettük – a mentális világ öt dimenziós.

A feljegyzések megjelenése bizonyos mértékben változik, annak megfelelően, hogy milyen körülmények között észlelik azokat. Az asztrális síkon a tükröződés rendszerint egyszerű kép, bár esetenként a látott alakok mozognak. Ebben az esetben az egyszerű pillanatfelvétel helyett inkább hosszabb és tökéletesebb visszatükröződések történnek.

A mentális síkon ezeknek két nagyon eltérő aspektusa van.

Első: ha a megfigyelő nem gondol kifejezetten rájuk, akkor a feljegyzések egyszerűen csak a történések hátterét alkotják. Ilyen körülmények között ezek csupán egy sokkal magasabb síkon levő hatalmas tudat szüntelen tevékenységéből eredő tükröződések, ami sokban emlékeztet a filmvetítésre. A tükrözött formák tevékenysége szüntelenül zajlik, mintha az ember egy távoli színpadon figyelne a színészeket.

Második: ha a gyakorlott megfigyelő figyelmét bármilyen adott jelenetre irányítja, akkor az – mivel ez az akadálytalan gondolatok síkja – azonnal megjelenik előtte. Például, ha Julius Caesar britanniai partraszállását szeretné látni, akkor azonnal ott találja magát, nem úgy, mintha egy képet nézne, hanem ténylegesen ott áll a parton a légionáriusok között, és az egész jelenet körülötte zajlik, pontosan úgy, ahogyan az esemény Kr. e. 55-ben megtörtént. A történet szereplői természetesen nincsenek tudatában a megfigyelőnek, mivel mindössze tükörképek, és ugyanígy természetesen a megfigyelő sem tudja befolyásolni az eseményeket.

A megfigyelőnek azonban hatalmában áll irányítani, hogy az esemény milyen gyorsan peregen le előtte. Így az, ami egy év alatt történt meg, akár egy óra alatt is lejátszódhat. Az eseményeket bármelyik pillanatban meg is állíthatja, hogy tetszés szerinti ideig szemlélhesse azokat.

Nemcsak lát mindent, amit fizikailag is látott volna, ha valóban jelen lett volna az eseményeknél, hanem hallja és meg is érti, amit az emberek mondanak, és tudatában van gondolataiknak és indítékainak is.

Van egy különleges eset, amelynél a kutató még szorosabb kapcsolatba kerülhet a feljegyzésekkel. Ha olyan jelenetet figyel meg, amelyben ő maga is részt vett egy előző életében, akkor két lehetőség áll előtte:

(1) Kezelheti azt a megszokott módon, csak egy nézőként, bár olyan nézőként (ahogyan fentebb jeleztük), akinek betekintése és megértése tökéletes, vagy

(2) még egyszer azonosítja magát azzal a rég meghalt személyiséggel, és újra átéli annak gondolatait és érzelmeit. Tulajdonképpen az egyetemes tudatból visszaszerzi azt a részt, amivel ő maga kapcsolatban volt.

Így a tanuló könnyen megérti, hogy milyen csodálatos lehetőségek nyílnak meg az ember előtt, aki teljesen birtokában van a képességnek, amellyel tetszése szerint olvashatja az ákasha feljegyzéseket. Az egész történelmet kényelmesen áttekintheti, kijavíthatja azt a sok tévedést és félreértést, amelyek az idők során belekerültek a történetírók beszámolóiba. Megfigyelheti például a végbement geológiai változásokat is, amelyek megváltoztatták a Föld felszínét.

Általában bármely megvizsgált feljegyzés időpontját meg lehet állapítani, de lehet, hogy ez meglehetősen nagy fáradságot és találékonyságot igényel. Erre több lehetőség van:

(1) A megfigyelő beletekinthet a jelenetben szereplő egyik intelligens ember elméjébe, és itt megláthatja, szerinte milyen dátum van.

(2) Megfigyelheti a dátumot egy levélen vagy iraton. Miután rögzítette az időpontot, mondjuk a római vagy a görög időszámítás rendszerében, természetesen csak átszámítás kérdése annak átalakítása a jelenleg elfogadott időszámításba.

(3) Fordulhat valamilyen korabeli feljegyzéshez is, amelynek időpontját az ismert történelmi források alapján könnyen megállapíthatja.

Viszonylag nem túl régi időpontok esetében általában nem jelent gondot a dátum megállapítása. Sokkal régebbi időpontok esetében azonban más módszereket kell használni. Még ha le is tudjuk olvasni az időpontot a jelenetben szereplő egyik ember elméjéből, még mindig nehézséget okozhat, hogy az akkori időszámítási módszert a megfigyelőhöz viszonyítsuk. Ilyen esetekben

(4) a megfigyelő lepergeti maga előtt az eseményeket (amit bármilyen sebességgel meg tud tenni, például egy év egy másodperc, vagy még gyorsabban, ha akarja), és az ismert dátumtól visszaszámolhatja az éveket. Ezekben az esetekben természetesen az kell, hogy a megfigyelő kialakítson egy megközelítő elképzelést az időszakról, a környezet általános megjelenéséről, hogy ne kelljen túlságosan sokáig számolgatnia az éveket.

(5) Amikor ezer évekről van szó, akkor a fenti módszer meglehetősen unalmas lenne a gyakorlatban. A megfigyelő alternatívaként megjegyezhet egy pontot az égbolton, ahová a Föld meghosszabbított tengelye éppen mutat, és így a napéjegyenlőségek precessziójaként ismert másodlagos földforgás alapján kiszámíthatja az időpontot.

(6) Különösen régi feljegyzések esetében, amikor az események millió évekkel ezelőtt történtek, akkor a napéjegyenlőségi precessziókat (kb. 26 000 év) egységként lehet használni. Ilyenkor nem szükséges az abszolút pontosság, minden gyakorlati célt kielégítenek a kerekített számok, ha ilyen távoli korszakokkal foglalkozunk.

A feljegyzések pontos leolvasása csak alapos gyakorlással lehetséges. Amint már láttuk, először szükség van a mentális látásra ahhoz, hogy megbízható legyen a leolvasás. Valójában ahhoz, hogy a tévedések lehetőségét a minimumra csökkenthessük, a mentális látásnak olyan-

nak kellene lennie, hogy a kutató fizikai teste éber állapotban is tökéletesen a rendelkezésére álljon. Ahhoz, hogy ezt elérje, évekig tartó munkára és szigorú önuralomra van szükség.

Sőt, mivel a tényleges feljegyzések olyan síkon vannak, amely jóval a jelenlegi felfogóképességünk fölött van, ahhoz, hogy ezeket *tökéletesen* megérthessük, olyan képességek szükségesek, amelyek sokkal magasabb szinten állnak, mint amiket az emberiség eddig egyáltalán kifejlesztett. Ezért a jelenlegi nézőpontunknak az egész témával kapcsolatban szükségképpen tökéletlennek kell lennie, mivel mi arra alulról nézünk, ahelyett, hogy felülről tekintenénk rá.

Az âkâsha-feljegyzéseket nem szabad összetéveszteni az emberek által alkotott gondolatformákkal, amelyek nagy tömegben léteznek mind a mentális, mind az asztrális síkon.

Így például – ahogyan a VIII. fejezetben láttuk – bármilyen nagy történelmi esemény, amire nagyszámú ember folyamatosan gondol, és élénken elképzel, egy határozott gondolatformaként létezik a mentális síkon. Ugyanez vonatkozik a drámák és regények szereplőire is. Az ilyen gondolati termékeket (gyakran észre kell venni, hogy tudatlan vagy pontatlan gondolatok termékei) sokkal könnyebb meglátni, mint a valódi âkâsha-feljegyzéseket, mert – amint már mondtuk – a feljegyzések elolvasásához tanulásra van szükség, míg a gondolatformák megpillantásához elég egy futó pillantást vetni a mentális síkra. Ezért a szentek és látnokok sok látomása nem a valódi feljegyzésekből való, hanem csupán gondolatformák.

A feljegyzések olvasásának egyik módja a pszichometriai módszer. Ismeretes, hogy az anyag bármely részecskéje és annak történetét tartalmazó feljegyzések között bizonyos magnetikus kapcsolat vagy vonzás van. Tulajdonképpen minden részecske örökre magában hordozza minden dologtól kapott benyomásait, aminek a környezetébe került. Ez a vonzás lehetővé teszi, hogy egyfajta közvetítő működjön a feljegyzések és azok képességei között, akik a feljegyzéseket el tudják olvasni.

A gyakorlatlan tisztánlátó általában nem tudja elolvasni a feljegyzéseket, ha nincs valamilyen fizikai összeköttetés közte és a vizsgálandó téma között. A tisztánlátás gyakorlásának ez a módja a pszichometria.

Ha például egy pszichometrikus kezébe egy darab követ adunk, mondjuk Stonehenge-ből, akkor látni fogja a romokat, és le tudja írni azokat és a körülöttük lévő vidéket is. Ezen kívül valószínűleg látni fogja a Stonehenge-el kapcsolatos múltbeli eseményeket is, mint például a druida szertartásokat.

Nagyon valószínű, hogy a szokásos emlékezet is ennek az elvnek egy másféle működési formája. Az események, amelyeken életünk folyamán keresztülmegyünk, úgy tűnik, úgy hatnak az agysejtekre, hogy összeköttetést hoznak létre az agysejtek és a feljegyzések azon részei között, amelyek velünk kapcsolatosak, és így emlékezünk arra, amit láttunk.

Még egy képzett tisztánlátónak is szüksége van valamilyen kapcsolatra, ami lehetővé teszi, hogy egy esemény feljegyzését megtalálja, amelyekről korábban nem volt tudomása. Több lehetőség áll rendelkezésére, amiket tehet.

(1) Ha már járt az esemény színhelyén, felidézheti annak a képét, majd átfuthat a feljegyzéseken, amíg el nem éri a kívánt időszakot.

(2) Ha még nem látta kérdéses helyszínt, akkor visszamehet időben az esemény időpontjához, és ezután megkeresheti azt, amit akar.

(3) Megvizsgálhatja az adott időponthoz tartozó feljegyzéseket, amikor nem nehéz beazonosítani valamilyen neves személyt, aki az eseménnyel összefüggésbe hozható. Ekkor átfuthatja az ezzel a személlyel kapcsolatos feljegyzéseket, amíg el nem jut ahhoz az eseményhez, amelyet keres.

Láthatjuk tehát, hogy a Természet emlékezetében való olvasás képessége az emberben több szinten létezik. Van néhány gyakorlott tisztánlátó, aki tetszése szerint vizsgálhatja a feljegyzéseket. Vannak a pszichometriát gyakorlók, akiknek szükségük van egy, a múlttal összeköttetésben álló tárgyra, hogy kapcsolatba kerülhessenek az adott múltbeli eseménnyel. Van olyan ember, aki alkalmanként kap szaggatott felvillanásokat a múltból. Vannak a kris-

tálygömb-nézők, akiknek néha sikerül kevésbé megbízható asztrális teleszkópjukat (lásd: *Az asztrális test*) valamilyen régmúlt jelenetre irányítani.

E képességek első megnyilvánulásait sokszor öntudatlanul gyakorolják. Így sok kristálygömb-néző öntudatlanul figyel meg jeleneteket a múltból anélkül, hogy meg tudná különböztetni azokat a jelen látomásaitól, míg más, bizonytalan pszichikus képességű emberek képeket látnak, amelyek folyamatosan tárulnak a szemük elé, és sohasem jönnek rá, hogy tulajdonképpen pszichometrizálnak különböző tárgyakat, amelyek éppen körülöttük vannak.

A pszichikus képességekkel rendelkezők ezen osztályának egyik változata az az ember, aki csak embereket képes pszichometrizálni, élettelen tárgyakat nem, ami inkább megszokott. A legtöbb esetben ez a képesség rendszertelenül jelentkezik. Az ilyen pszichikusok néha, amikor találkoznak egy idegennel, megláthatnak egy felvillanást ezen ismeretlen életének valamilyen jelentősebb eseményéről, máskor azonban semmilyen különös benyomást nem tapasztalnak.

Még ritkábban olyan emberekkel is találkozhatunk, akiknek részletes látomásaik vannak bárkinek a múltjából, akivel találkoznak. Az egyik legjobb példa erre a német író, Zschokke, aki ezt a figyelemreméltó képességét részletesen leírja önéletrajzában.

Bár könyvünk témájába nem tartozik a buddhikus sík vizsgálata, a teljesség kedvéért egyetlen példa erejéig röviden utalunk azokra a feljegyzésekre, amelyek a buddhikus síkon találhatóak.

Azok a feljegyzések, amiket a természet emlékezeteként emlegetnek, a buddhikus síkon találhatók, és tulajdonképpen sokkal többek a szó hétköznapi értelmében vett emlékezetnél. Ezen a síkon már nincsenek időbeli és térbeli korlátok. A megfigyelőnek nincs szüksége arra, hogy az események sorozatán egymás után haladjon át, mert a múlt, a jelen és a jövő egyidejűleg jelennek meg neki, mivel az „örök jelenben” van, akármilyen értelmetlenül is hangzik ez a kifejezés a fizikai síkon.

A Logosz tudatszintjénél sokkal lejjebb, mint akár a buddhikus síkon is, teljesen világos, hogy a „feljegyzés” nem csupán emlékezet, mert minden, ami a múltban történt, és ami a jövőben történni fog, *most megy végbe* az Ő szeme előtt, éppen úgy, mint azok az események, amit jelennek nevezünk. Bármilyen hihetetlennek hangzik is ez, mégis igaz.

Egy egyszerű és tisztán fizikai hasonlat lehet a segítségünkre abban, hogy legalább részben megérthessük, hogyan látható, ha nem is a jövő, de a múlt és a jelen egyidejűleg.

Fogadjuk el a következő két feltételt tényként:

(1) A fizikai fény normális sebességével képes végtelen távolságra, veszteség nélkül eljutni.

(2). A Logosznak – mivel mindenütt jelen lévő – a tér minden pontján egyidejűleg, tehát nem egymásutániségben ott kell lennie.

Ha elfogadjuk ezeket a premisszákat, szükségszerűen az következik, hogy mindennek, ami valaha is történt a világ kezdetétől fogva, ebben a pillanatban kell történnie a Logosz szemei előtt, és nem csupán emlékezetként, hanem tényleges történésként, amit Ő most megfigyel.

Tudatának egyszerű mozdulatával a téren keresztül, Ő nemcsak *folyamatosan* tudatában van minden eseménynek, ami valaha is megtörtént, hanem ugyancsak azonnal tudatában van minden éppen történő eseménynek. Ő választja meg, hogy az időben előre (már ahogyan mi számoljuk az idő múlását) vagy visszafelé halad.

Ez a példa azonban semmilyen magyarázatot nem ad a jövő látásának problémájára. Ezt jelenleg magyarázat nélkül kell hagynunk, és eltekintve a metafizikai meggondolásoktól, csupán azok állításaira alapozhatunk, akik már bizonyos szintig képesek a jövő eseményeit meglátni.

A jövőt nem lehet annyira tisztán látni, mint a múltat, mert a jövő meglátásának képessége egy még magasabb síkhoz tartozik. Ezen kívül, bár az előre látás nagymértékben lehetséges a mentális síkon, az még nem tökéletes, mert ha a végzet hálójába egy fejlett ember bárhol belenyúl, az ő erőteljes akarata új szálakat szöhet a sorsba, és megváltoztathatja az eljövendő

élet szövedékét. Az átlagos fejletlen ember élete folyását, mivel neki gyakorlatilag nincs említésre méltó saját akarata, nagyon gyakran elég tisztán előre lehet látni. De amikor az Én határozottan kezébe veszi a jövőjét, ennek a pontos előrelátása lehetetlenné válik.

Az az ember, aki âtmikus testét is képes használni, kapcsolatba léphet az Egyetemes Emlékezettel, még saját fejlődési lánc korlátjain túl is.

A XII. fejezetben említettük a plagizálás egyik lehetséges okát. Egy másik ok, ami néha előfordul, hogy két író egy időben pillantja meg ugyanazt az âkâsha-feljegyzést. Ebben az esetben nemcsak hogy egymást plagizálják, hanem – bár mindketten azt hiszik magukról, hogy ő maga a cselekmények megteremtője – valójában mindketten a világ valódi történelmét plagizálják.

XXIX. FEJEZET

A MENTÁLIS SÍK LAKÓI

A mentális sík lakóinak osztályozásakor ugyanazt a rendszert használjuk, mint az asztrális sík lakói esetében (lásd: *Az asztrális test*), vagyis

- (1) emberi,
- (2) nem emberi és
- (3) mesterséges lények.

Mivel az ember gonosz szenvedélyeinek termékei, amelyek nagy tömegben vannak jelen az asztrális síkon, nem létezhetnek a mentális síkon, azok az al csoportok, amelyekkel foglalkoznunk kell, természetesen sokkal kisebbek, mint az asztrális lények esetében.

AZ ALSÓ MENTÁLIS SÍK LAKÓI

Emberiek		Nem emberiek	Mesterségesek
Fizikai testtel rendelkezők	Fizikai testtel nem rendelkezők		
Adeptusok	A devacsánban levő emberi lények	Rûpadévák	Elementálok
Beavatottak		Állati csoportok	
Magasan fejlett emberek		Egyéniesült állatok	
		Második elementális birodalom	

Láthatjuk, hogy kényelmi szempontból az emberi lényeket két csoportra osztjuk, testben lévőkre, akiknek még megvan a fizikai testük, hétköznapi szóhasználattal „élőkre” és a „halottakra”, vagyis akiknek nincs meg a fizikai testük.

EMBERIEK, FIZIKAI TESTBEN ÉLŐK Azok az emberi lények, akik, mialatt még össze vannak kötve egy fizikai testtel, teljes tudatossággal és aktivitással képesek működni a mentális síkon, vagy Adeptusok, vagy beavatott tanítványaik, mert amíg a Mester meg nem tanítja a tanítványát arra, hogyan használja a mentális testét, addig a tanítvány képtelen lesz még az alsóbb szinteken is szabadon mozogni.

Az Adeptusok és a beavatottak ragyogó, élénk színű gömbökként jelennek meg, és amerre csak elhaladnak, minden káros befolyást elűznek, környezetükben a tökéletes boldogság és béke érzését keltik, amit gyakran még azok is észlelnek, akik közvetlenül nem látják a jelenlétüket. A mentális világ – különösen annak felső szintje – az, ahol legfontosabb munkájuk nagy részét végzik, ahol az egyéniség vagy az Én közvetlenül tud tevékenykedni. Erről a síkról árasztják le legnagyobb szellemi befolyásukat a gondolatok világára. Innen ösztönzik a különböző nagy és jótehető mozgalmakat. Sok spirituális erő innen árad ki a Nirmánakâyák önfeláldozásának eredményeként (lásd: *Az asztrális test*). Innen kapják a közvetlen tanításokat azok a tanítványok, akik már eléggé fejlettek ahhoz, hogy fel tudják fogni azokat, mert sokkal könnyebben és tökéletesebben átadhatók itt, mint az asztrális síkon. Ráadásul a tanítványok számára ez munkájuk hatalmas területe azokkal kapcsolatban, akiket „halottaknak” hívunk.

Az Adeptusok vagy Mesterek leginkább a mentális sík legmagasabb, úgynevezett atomi síkján tartózkodnak.

Az esetek legnagyobb részében azonban azok, akik az úgynevezett Asheka fokozatot elérik, már nem tartják meg a fizikai, asztrális, mentális, illetve kauzális testeiket, hanem állandóan a számukra elérhető legmagasabb szinten élnek. Amikor egy alsóbb síkon van dolguk, annak a síknak az anyagából vonnak maguk köré egy ideiglenes tudathordozó eszközt.

Ahhoz, hogy jobban megértsük a mentális sík és lakói körülményeit, meg kell említenünk azokat is, akik *nincsenek* jelen ezen a síkon. A mentális világ jellegzetessége az önzetlenség és spiritualitás, ennek következtében a fekete mágusnak és tanítványainak itt nincs helyük. Annak ellenére, hogy közülük sokan nagyon fejlett intellektussal rendelkeznek, és így mentális testük anyaga különösen aktív és érzékeny bizonyos területeken, ezek a területek minden esetben valamilyen személyes vágyhoz kapcsolódnak. Ezért a mentális testnek csak azzal az alacsonyabb részével tudják magukat kifejezni, amely szétválaszthatatlanul összekeveredett az asztrális anyaggal. Ennek a korlátozásnak szükségszerű következménye az, hogy tevékenységük gyakorlatilag az asztrális és a fizikai síkra korlátozódik.

AZ ALSÓ MENTÁLIS SÍK LAKÓI

Emberiek		Nem emberiek	Mesterségesek
Fizikai testtel rendelkezők	Fizikai testtel nem rendelkezők		
Adeptusok	A devacsánban lévő emberi lények	Rúpadévák	Elementálok
Beavatottak	A devacsánban lévő emberi lények	Állati csoportlelkek	
Magasan fejlett emberek		Egyéniesült állatok	
		Második elementális birodalom	

Annak az embernek, akinek élete gonosz és önző, lehetnek olyan időszakai, amikor tisztán elvont gondolatai vannak, és amikor mentális testét használhatja, feltéve, hogy megtanulta, hogyan kell ezt használni. De abban a pillanatban, amikor a személyes elemek belépnek, és valamilyen rossz elérésére irányulnak, a gondolat többé már nem elvont, így az ember azt találja, hogy újra az ismerős asztrális anyaggal összekapcsolódva dolgozik. Azt kell mondanunk ezért, hogy a fekete mágus csak akkor képes a mentális síkon működni, amikor elfelejti, hogy ő fekete mágus.

De még ha el is felejt, csak azok számára válik láthatóvá a mentális síkon, akik ott tudatosan működnek, és semmi lehetősége nincs annak, hogy olyanok észleljék, akik a devacsánban tartózkodnak, mert ők teljesen bezárkóznak saját gondolataik világába, ahová semmi kellemtelen, vagy rossz dolog nem hatolhat be kívülről.

Az átlagember álmában, vagy a pszichikusan képzett ember transz-állapotában bejuthat a mentális világba, de ez igen ritkán fordul elő. Ennek elengedhetetlen előfeltétele a tiszta élet és a tiszta célok. De még amikor el is éri ezt a síkot, semmi nem lesz, amit valós tudatosságának hívhatnánk, csak némi képesség arra, hogy bizonyos benyomásokat átvegyen. Erre egy példát bemutattunk az *Élet az alvás alatt* című fejezetben.

EMBERIEK, FIZIKAI TESTTEL NEM RENDELKEZŐK – Ebbe az osztályba tartozik minden devacsánban tartózkodó, akiket már az ezzel foglalkozó fejezetekben leírtunk.

NEM EMBERI LÉNYEK – Már *Az asztrális test*-ben említettük, hogy esetenként az asztrális síkon megtalálhatók bizonyos kozmikus lények, akik más bolygókról vagy más rendszerekből jöttek látogatóba. Az ilyen látogatók sokkal gyakoribbak a mentális síkon. Ezeknek a lényeknek a leírása emberi nyelven szinte lehetetlen, ezért ezt meg sem kíséreljük.

Ezek igen magasztos lények, és nem egyénekként foglalkoznak, hanem a nagy kozmikus folyamatokkal. Azok, akik a mi világunkkal vannak kapcsolatban, a karma törvényének azonnali végrehajtói, különösen a szárazföld és a tengerek változásaival vannak kapcsolatban, amiket a földrengések, szökőárok és minden más szeizmikus jelenség okoz.

Rúpadévák – Ezeket a lényeket a hinduk és a buddhisták déváknak, a zoroasztriánusok az Ég és a Föld urainak, a keresztények és a mohamedánok angyaloknak, mások Isten Fiainak nevezik. Ők olyan szellemi birodalomhoz tartoznak, amely az emberi fejlődéstől eltérő fejlődéshez tartozik, olyanhoz, amit az emberi fejlődési vonal feletti következő birodalomnak tekinthetünk úgy, ahogyan az emberiség közvetlenül az állati birodalom fölött van. Van azon-

ban egy fontos különbség. Míg az állat csakis az emberi birodalomba léphet át, addig az emberi lénynek, amikor eléri az asheka szintet, többféle választási lehetősége van, amik közül az egyik a dévák fejlődési vonala.

Bár a dévák kapcsolatban vannak a Földdel, egyáltalán nincsenek hozzá kötve, mert számukra az egész láncunk a hét világával egy és ugyanaz, az ő fejlődésük hét láncból álló fejlődési rendszeren keresztül történik.

A dévák seregei ezidáig főleg a Naprendszer más emberiségeinek soraiból származnak, amelyek némelyike alacsonyabb, mások magasabb fejlődési szinten állnak, mint mi, mivel a mi emberiségünknek csak egy igen kis része fejlett eléggé ahhoz, hogy csatlakozhasson hozzájuk. Az biztosnak tűnik, hogy a számos osztályuk között van néhány olyan, amely soha nem haladt át semmi olyan emberiségen, amit a mienkkel össze lehetne hasonlítani.

Jelenleg nem lehetséges, hogy túl sokat megtudjunk róluk, de az biztos, hogy az ő fejlődési céljuk lényegesen magasabb, mint a miénk. Ugyanis míg a mesteri fokozat az, amelynek az elérésére a hetedik fejlődési kör végére nekünk törekednünk kell, ugyanezen időszak végére a dévák fejlődésében elérendő szint sokkal magasabb lesz. Számukra is – csakúgy, mint számunkra – van azonban egy meredekebb, de rövidebb út, ami szédtően fenséges magasságokba visz.

Az angyaloknak, vagy déváknak legalább annyi típusuk van, ahány emberi faj létezik, és mindegyik típusban a képességek, az értelem és az általános fejlettség sok szintje létezik, így együttesen több száz változatról beszélhetünk.

Az angyalokat kilenc rendbe sorolják. A keresztény egyház a következő megnevezéseket használja: Angyalok, Arkangyalok, Trónusok, Uralmak, Hercegségek, Erények, Hatalmak, Kerubok és Szeráfok. Ezek közül hét a nagy sugarakhoz tartozik, amelyekből a Naprendszer épül fel, kettőt pedig kozmikusnak nevezhetünk, mert közősek néhány más rendszerrel.

Minden rendben sok típus van, mindegyikben vannak olyanok, akik dolgoznak, akik a bányászoknak és a bajban lévőknek segítenek, és akik a halottak nagy tömegei között munkálkodnak. Vannak közöttük védelmezők, meditálók, míg mások azon a szinten vannak, ahol főként saját fejlődésükkel vannak elfoglalva.

Vannak a zenének is angyalai, akik zenében fejezik ki magukat úgy, ahogyan mi szavakkal fejezzük ki magunkat. Számukra egy arpeggio üdvözet, egy fuga beszélgetés, egy oratórium szónoklat. Vannak szín-angyalok is, akik izzó színárnyalatok kaleidoszkópszerű változásaival fejezik ki magukat. Vannak olyan angyalok is, akik illatokban élnek és azokkal fejezik ki magukat. Ennek a típusnak egyik alosztályát az illatosító angyalai jelentik, akiket ezek rezgései vonzanak, és az ebben rejlő lehetőségek felhasználása jelent számukra élvezetet.

Van még egy fajtájuk, akik a természetszellemek vagy elfek birodalmához tartoznak, akik nem illatok segítségével fejezik ki magukat, hanem csak ilyen kiáramlások által és azokban élnek, és így mindig ott találhatók meg, ahol ilyen illatok terjengenek. Sokféle változatuk van, némelyek a durva és undorító szagokkal táplálkoznak, mások pedig csakis a kellemes és finom illatokkal. Van közöttük néhány olyan típus, amely különösen vonzódik a tömjén illatához, ezért ezeket olyan templomokban lehet megtalálni, ahol tömjént használnak.

Azokat, akiket megtanítottak, hogyan kell felismerni és válaszolni a keresztény szentmise imájának ősi hívására, és akik az erő szétosztásáért felelősek, gyakran apostoli vagy üzenet-hozó angyaloknak is nevezik. Közülük néhányan teljesen járatosak az ilyen jellegű munkában, sok tapasztalatuk van, mások újoncok, akik buzgón tanulják, mit és hogyan kell tenniük.

Az angyali fejlődés módszerét főként a szolgálat jelenti, ezért egy olyan szertartás, mint a mise rendkívül jó lehetőség a szolgálatra, és ezt készségesen el is végzik. A csendes mise alkalmával az irányító angyal válaszol először a pap által kiküldött hívásra, és gyűjti össze a többi. Az énekes misénél vagy *Missa Cantata*-nál az ősi dallam vonja magára mindannyiuk figyelmét, amint megszólal a harang, és készen állnak, hogy a megfelelő időben valamennyien csatlakozzanak.

Az angyalok által teljesített szolgálat nagyon sokféle, de közülük csak kevesen lépnek kapcsolatba az emberi lényekkel, főleg a vallásos szertartásokkal kapcsolatban.

A keresztény szertartásokban megidézett angyalok spirituális fejlődésükben sokkal magasabb szinten állnak, mint mi emberek. A szabadkőművességben is hívnak angyali segítséget, de ezek fejlődésben és intelligenciában közelebb állnak az emberi szinthez, és mindegyikük hoz magával beosztottakat is, akik teljesítik utasításait.

Minden szabályosan létrehozott szabadkőműves páholyért egy, a hetedik sugárhoz tartozó angyal felelős, aki az ügyeit irányítja.

Egyik angyalnak sincs olyan fizikai teste, mint nekünk. Legalsóbb rendjüket kámadéváknak nevezik, akik legalsóbb teste az asztrális. A következő osztály a rúpadéváké, akik teste az alsó mentális anyagból van, és akik lakóhelye a mentális sík négy alsó vagy rúpa szintjén van. A harmadik osztály az arúpadéváké, akik a felső mentális vagy kauzális anyagból álló testben élnek. Ezek fölött van négy másik nagy osztály, akik Naprendszerünk négy felső síkját népesítik be. A dévák birodalma fölött és azon túl vannak a bolygói szellemek nagy seregei. Ebben a könyvben természetesen főleg a rúpadévákkal foglalkozunk.

A dévák és a természetszellemek közötti rokonság nagyjából arra emlékeztet egy magasabb fokon, mint az emberek és az állatok közötti. Mint ahogy az állat az egyéniesülést csak az ember segítségével érheti el, úgy tűnik, a természetszellem normálisan csak akkor tehet szert egy állandóan reinkarnálódó egyéniségre, ha valamilyen módon egy hasonló jellegű dévához csatlakozik.

A dévák sohasem válnak emberré, a legtöbbjük már túl is van ezen a szinten, de vannak néhányan, akik a múltban emberi lények voltak.

A dévák teste cseppfolyósabb, mint az emberé, és sokkal nagyobb kiterjeszkedésre és összehúzódásra képes. Van a testüknek egy bizonyos tüzes tulajdonsága is, ami világosan megkülönbözteti őket az emberektől. A dévák aurájában olyan nagy változások vannak, hogy például megfigyelték, amikor egy déva aurája – amely rendes körülmények között 50 m átmérőjű volt – közel 4 kilométer átmérőjűre terjedt ki.

A dévák aurájának színei inkább lángszerűek, mint felhőszerűek. Az emberé úgy néz ki, mint egy különlegesen ragyogó és finoman izzó gázfelhő, a déváé pedig, mint egy lángtömeg.

A dévák sokkal inkább kitöltik aurájuk határait, és teljes aurájukban élnek, mint az ember. Míg az emberi aura anyagának 99%-a a fizikai test határában belül van, addig a déváknál ez az arány sokkal kisebb.

Általában óriási nagyságú emberi lényekként jelennek meg. Hatalmas tudással és erővel, és a legnagyobb megjelentéssel rendelkeznek. Úgy írják le őket, mint sugárzó, sok ezernyi színárnyalatban tündöklő teremtményeket, akik a szívárványhoz hasonlóan változtatják színeiket. Fenséges, parancsoló arckifejezésük van, nyugodt energiát és ellenállhatatlan erőt testesítenek meg. A *Jelenések Könyve* (X. 1) egyiküket a következőképpen írja le: „És láték egy másik erős angyalt az égből leszállani, és a fején szívárvány volt, és az orcája olyan vala, mint a Nap, és a lába, mint a tűzoszlopok. Hangja, mint sok víz zúgása.” A természet rendjét felügyelik, seregeik fáradhatatlanul, rendszeresen és pontosan dolgoznak a természet folyamatain.

A dévák ugyanúgy gondolatformákat hoznak létre, mint mi, de az ő gondolatformáik általában mindaddig nem annyira konkrétak, mint a mieink, amíg magas szintet nem érnek el. A természetük jobban általánosító, és állandóan nagyszerű terveken dolgoznak. Színnyelvet használnak, ami talán nem annyira határozott, mint a mi beszédünk, de bizonyos tekintetben többet fejezhet ki.

A déváknál nincsenek olyan beavatások, amelyben mi részesülhetünk. Az ő birodalmuk és a mienk az adeptusi szintnél magasabban fut össze.

Vannak olyan lehetőségek, amelyekkel az ember átléphet a déva fejlődésbe, akár a jelenlegi szintünkön is, vagy még ennél is alacsonyabban.

Ennek a fejlődési vonalnak az elfogadásáról időnként azt mondják – összehasonlítva a Nirmânakâyák magasztos önfeladásával –, hogy „engedni annak a kísértésnek, hogy istenné váljunk”. Nem szabad azonban arra következtetni ebből a kifejezésből, hogy bármilyen szemrehányást érdemelne az az ember, aki ezt választja. Az ösvény, amit választ, nem a legrövidebb, de rendkívül nemes, és ha az ember kifejlődött intuíciója azt sugallja, hogy erre menjen, akkor nyilvánvalóan ez a legjobb, ami képességeihez illik.

A szabadkőművességben az S.D.-hez kapcsolódó déva-vezető egy rúpadéva, természet-szellemeket és elementális esszenciát alkalmaz a saját szintjén. A három főtisztviselőnek megfelelő déva-vezetők arúpadévák, akik rendelkeznek annak a síknak a tudatosságával és kezelik annak erőforrásait, amelyet képviselnek. A J.W. dévája felelős az 1°-ért, az S.W. dévája a 2°-ért, a W.M. dévája pedig a 3°-ért.

Semmit sem tudunk a dévák munkájának szabályairól és korlátairól. Sokkal több tevékenységi területük van, mint amit el tudunk képzelni. Általában nagyon hajlamosak arra, hogy olyan emberi lényeknek, akik eléggé fejlettek ahhoz, hogy ezeket megértsék, példákön keresztül elmagyarázzák saját területük dolgait. Sok tanítást adnak ilyen módon, de csak kevesen képesek ma még ebből hasznot húzni.

Miközben a dévák különösen szépek, alsóbb rendjeiknek csak egészen halvány és bizonytalan elképzelésük van a dolgokról, ami a tényeket illetően pontatlan is. Így egy déva barát lehet nagyon érdekes személyiség, de mivel nincs kapcsolata a tényekkel, amelyek között az emberiség fejlődik, tanácsait a legnagyobb óvatossággal kell kezelni, ha azok a fizikai tevékenységekre vonatkoznak.

Általánosságban véve a dévák magasabb rendjei fenntartás nélkül együttműködnek az Univerzum nagy tervével, ezért tökéletes a „rend”, amit a természetben találunk. Az alsóbb rendekben ez a tökéletes engedelmeskedés inkább ösztönös és automatikus, nem pedig tudatos. Elvégzik a munkájukat, mert úgy érzik, az Egyetlen Akarat ösztönzi őket, amely minden áthatol.

A nemzeti dévák esetében, amíg az egy-egy nemzet élén álló déva magasztos értelemmel rendelkező lény, aki mindig együttműködik a tervvel, addig az alsóbbrendű nemzeti dévák például még a csatatéren is harcolnak saját nemzetükért. Amint értelmük fejlődik, egyre inkább együttműködnek a tervvel.

A Föld Szelleme, ez az alacsonyabb rendű lény, akinek a teste maga a Föld, nem tartozik a dévák legmagasabb rendjéhez. Keveset tudunk róla, azt mondhatjuk, inkább a rúpadévák rendjéhez tartozik, mert a Föld a teste.

Azok a dévák, akik túl vannak az aseksu adeptusi szinten, vagyis az ötödik beavatáson, normálisan a szanszkrit nyelven dzsñânadehá-nak nevezett tudás-testben élnek. Ennek a testnek a legalsóbb része a nirvánai sík egyik atomja, ami úgy szolgál nekik, mint nekünk a fizikai test.

A négy Dévarâdzsa, vagyis a Föld kormányzóinak leírását a tanuló *Az asztrális test*-ben találja meg.

A szabadkőművességben a négy zsinórdísz, amik a „tervezett párkány” sarkaiban találhatók, szimbolizálják a Dévarâdzsákat, a föld, a víz, a levegő és tűz elemek kormányzóit, és a karma törvényének végrehajtóit.

Állati csoportlelkek. A csoportlelkek, amikhez az állatok óriási többsége kapcsolódik, az alsó mentális síkon találhatók. Túlságosan eltérítene a tárgytól, ha e csoportlelkek természetét leírnánk, ezért itt csak megemlítésükre szorítkozunk.

Egyéniesült állatok. Ezeket a mentális síkon jellemző tudatállapotukkal már a XII. fejezetben leírtuk.

A második elementális birodalom. A mentális elementális esszencia keletkezését a II. fejezetben már leírtuk. Ugyancsak foglalkoztunk ennek az esszenciának a tevékenységével akkor,

amikor az ember mentális testének részét képezi, és akkor is, amikor a gondolatformákat hozza létre. Ezért itt már csak keveset kell mondanunk róla.

Három elementális birodalom van: az első a felső mentális, vagyis a kauzális alsíkok anyagát kelti életre, a második a mentális sík négy alsóbb szintjének anyagát, a harmadik pedig az asztrális anyagot. A második birodalomban a legmagasabb alosztály a negyedik alsíkon van, míg két-két osztály található a három alsó alsík mindegyikén, így áll elő ezen a négy alsíkon a hét alosztály.

Már a II. fejezetben láttuk, hogy a mentális esszencia a fejlődés *lefelé* tartó ívén van, ezért *kevésbé* fejlett, mint az asztrális esszencia, vagy természetesen, mint a későbbi birodalmak bármelyike, pl. az ásványvilág, és hangsúlyoztuk is ennek a ténynek a fontosságát, amit a tanulónak állandóan szem előtt kell tartania.

A mentális esszencia, ha lehet, még gyorsabban érzékeli a gondolati tevékenységet, mint az asztrális esszencia. A kutató figyelmét felkelti az a csodálatos finomság, amivel az elme legcsekélyebb tevékenységére is állandóan és feltűnően válaszol. Természetesen ebben a reagálásban van benne az igazi élete, és a fejlődését az segíti elő, ha gondolkodó lények használják.

Ha el tudjuk képzelni, amikor egy pillanatra minden gondolati tevékenység alól felszabadul, akkor végtelen mennyiségű táncoló atomok tömegeként jelenne meg, megtöltve az élet csodálatos élénkségével, ami azonban önmagában valószínűleg csak nagyon kis mértékben haladna lefelé az anyagba vezető ösvényen. De amikor a gondolat veszi birtokába, és tevékenységre készíti, a rúpa szinteken mindenféle tetszetős formába (az arúpa szinteken pedig ragyogó áramlatokba) összefogva, akkor további határozott lendületet kap, ami a gyakori ismétlés miatt előre segíti útján.

Ugyanis amikor egy gondolat a felső szintekről a földi dolgok felé irányul, akkor lefelé áramlik, és magára veszi az alsóbb síkok anyagát. Ilyenkor az elemi esszenciát, amelyből az első fátyla keletkezett, kapcsolatba hozza ezzel az alsóbb anyaggal, így ez az esszencia fokozatosan hozzászokik ahhoz, hogy válaszoljon az alacsonyabb rezgésekre, és így halad lefelé az anyagba vezető fejlődési útján.

Az esszenciát nagyon jelentősen befolyásolja a zene is, amit a nagy zenészek árasztanak ki a devacsánban (lásd a XII. fejezetet).

Világosan meg kell érteni, hogy óriási különbség van a saját síkján levő gondolat nagyszerűsége és ereje és az általunk a fizikai síkon gondolatként ismert aránylag gyenge erőlködés között.

A hétköznapi gondolat a mentális testben keletkezik, és ahogyan ereszkedik lefelé, beöltözik az asztrális anyagba. Az olyan ember, aki tudja használni a kauzális testét, gondolatait azon a szinten hozza létre, és ezek a gondolatok az alsó mentális esszenciába öltöznek, ennek következtében ezek sokkal finomabbak, sokkal tisztábbak és minden tekintetben hatékonyabbak.

Ha a gondolat kizárólag magasabb rendű témákra irányul, a rezgései túlságosan finomak lehetnek ahhoz, hogy kifejeződjön az asztrális anyagban, de amikor befolyásolják ezt az alsó anyagot, akkor sokkal nagyobb hatásuk van, mint azoknak, amelyek ezen alsó anyag szintjeihez egészen közel keletkeztek.

Tovább követve ezt a gondolatmenetet: egy beavatott gondolata a buddhikus síkon keletkezik, és kauzális anyagba öltözik. Egy Mester gondolata az atmikus síkon jön létre, és olyan beláthatatlan erőket hoz működésbe az anyagi régiókban, ami normális látókörünkön túl van.

MESTERSÉGES LÉNYEK – *Elementálok.* A mentális elementálokat, vagy gondolatformákat már részletesen leírtuk, de még egy kicsivel többet kell róluk mondanunk. A mentális világban még nagyobb számban fordulnak elő a mesterséges elementálok, mint az asztrális síkon, és nagy szerepet játszanak az élőlények között, amelyek a mentális síkon működnek.

Ezek természetesen sokkal ragyogóbbak és színesebbek, erősebbek, tovább tartanak és életteleb-
libek, mint az asztrális elementálok.

Amikor arra is visszaemlékezünk, hogy mennyivel nagyobb és erőteljesebb a gondolat a mentális síkon, és annak erőit nemcsak az emberi lények, hanem a dévák és a magasabb sí-
kokról érkező látogatók is kezelik, akkor megértjük, hogy az ilyen mesterséges lények fontos-
ságát és hatását aligha lehet túlbecsülni.

A Mesterek és a beavatottak sokat használják ezeket a mentális elementálokat. Az általuk
létrehozott elementálok természetesen sokkal hosszabb az élettartamúak és arányosan na-
gyobb erejűek, mint bármelyik azok közül, amelyeket az asztrális síkon *Az asztrális test*-ben
leírtunk.

XXX. FEJEZET

A MENTÁLIS TEST HALÁLA

Mint már láttuk, a devacsánban, a mennyei világban töltött élet véges, véget kell érnie. Ez akkor történik meg, amikor az Én befejezi az előző asztrális és fizikai életekben begyűjtött tapasztalatainak feldolgozását, és kivonja azokból a lényegét.

Az összes mentális képesség, amely a mentális testen keresztül kifejeződött, ekkor a felső mentális, vagy kauzális testbe húzódik vissza. Ezekkel együtt a *mentális egység*, ami hasonló feladatot lát el, mint amit a fizikai és az asztrális permanens atomok, szintén visszahúzódik a kauzális testbe, és látens állapotban itt marad mindaddig, amíg újból tevékenységre nem hívják, amikor eljön az újbóli megtestesülés ideje.

A mentális egység az asztrális és a fizikai permanens atommal együtt beburkolódik a buddhikus életszövevénybe (lásd a XXXII. fejezetet), és atommagszerű fénylő részecskeként elraktározódik a kauzális testben. Ez minden, ami az Én-nek az alsó világokban viselt testeiből megmarad.

Maga a mentális test, az igazi ember, az Én utolsó *átmeneti* ruhája, mentális holttestként marad vissza éppen úgy, ahogyan az asztrális és a fizikai testek is hátramaradnak. Anyaga feloszlik, és visszatér a mentális sík közös anyagába.

Ebben a kötetben nem foglalkozunk részletesen az ember életével a felső mentális, vagy kauzális síkon, de azért, hogy az ember életének történetét ne hagyjuk túlságosan befejezetlenül két inkarnáció között, nagyon röviden megemlíthetjük életének a felső mentális síkon eltöltött részét is.

Minden emberi lény, miután befejezte életét az asztrális és az alsó mentális síkokon, megkapja Én-tudatának legalább egy felvillanását a kauzális testben. A fejlettebbek természetesen meghatározott tudatos időszakot töltenek el ott, az Én saját síkján élve.

Az Én-tudat pillanatnyi felvillanásában az ember utolsó életét teljes egészében látja, és ebből begyűjti az elvégezni tervezett munkájának eredményeivel, vagy kudarcaival kapcsolatos benyomásokat.

Ezzel együtt betekintést kap az előtte álló új életről, megismeri a megtanulandó általános leckét, vagy a meghatározott előrehaladást, amit be kell járnia.

Az Én csak nagyon lassan ébred rá ezeknek a felvillanásoknak az értékére. Viszont amikor megérti azokat, természetes módon el is kezdi használni. Fokozatosan eljut arra a szintre, amikor ez a felvillanás többé már nem pillanatnyi, amikor képes a felmerülő kérdést teljesebben megérteni, és eljövendő élete terveire bizonyos időt szentelni.

Az Én saját síkján eltöltött életéről a részletes leírást sorozatunk negyedik kötetére, A *kauzális test*-re halasztjuk.

XXXI. FEJEZET

A SZEMÉLYISÉG ÉS AZ ÉN (EGYÉNISÉG)

Most megvizsgáljuk a személyiség és az Én közötti kapcsolatot. Mivel az Én-t még nem tanulmányoztuk (ezt természetesen a következő kötetre, *A kauzális test*-re hagyjuk), ezért nem lehetséges, hogy az Én és a személyiség közötti kapcsolatot teljes körűen feltárjuk. Ezen kívül, ebben a kötetben a kérdést főleg a személyiség szempontjából, nem pedig az Én szempontjából kell megvizsgálunk. *A kauzális test*-ben majd újra elővesszük ezt a rendkívül fontos témát, de akkor természetesen főleg az Én szempontjából fogjuk vizsgálni.

A *személyiség* azokból a múlandó eszközökből áll, amelyeken keresztül a valódi ember, a Gondolkodó kifejezi magát a fizikai, az asztrális és az alsó mentális világokban, vagyis a fizikai, az asztrális és a mentális testekből, és minden tevékenységből, ami ezekkel a testekkel kapcsolatos.

Az *egyéniség*, maga a Gondolkodó, a kauzális testben levő Én. Mint ahogyan egy fa leveleket hajt ki, amelyek tavasszal, nyáron és ősszel ott vannak a fán, úgy hajt ki az egyéniség személyiségeket, amelyek a fizikai, az asztrális és az alsó mentális életszakasz alatt működnek. Ahogyan a fa levelei is felszívják, feldolgozzák és továbbítják a tápanyagot a fa nedveibe, ami végül eljut a szülő-fatörzsbe, azután a levelek lehullnak és elpusztulnak, ugyanúgy gyűjt a személyiség is tapasztalatokat és továbbítja azokat a szülő-egyéniségbe, végül amikor feladatát befejezte, lehull, és elpusztul.

Az Én egy személyiségben ölt testet, hogy meghatározottá váljon. Az Én a saját síkján nagyszerű, de ez a nagyszerűsége határozatlan, kivéve azokat az embereket, akik már messze előrehaladtak a fejlődés útján.

Az ember princípiumait néha a következőképpen osztályozzuk:

A halhatatlan hármasság (triád), vagy egyéniség:

Âtmâ
Buddhi
manasz.

A múlandó négyesség, vagy személyiség:

kâma
prâna
éterikus testmás
sűrű fizikai test.

Némileg különböző a következő osztályozás:

HALHATATLAN

FELTÉTELESEN HALHATATLAN
HALANDÓ

Âtma
Buddhi
Felső manasz
kâma-manasz
prâna
éterikus testmás
sűrű fizikai test

H.P. Blavatsky a következő osztályozást használta. Ő az elme négyes felosztásáról beszél:

- (1) *manasz-taijasi*, a megvilágított, vagy fénylő manasz, ami valójában a buddhi, vagy legalábbis az ember azon állapota, amikor a manasza beolvad a buddhiba, mivel nincs saját elkülönült akarata.
- (2) a tulajdonképpeni *manasz*, a felső manasz, az elvontan gondolkodó elme.
- (3) *antahkarana*, a kapocs vagy a híd a felső manasz és a kâma-manasz között a testetöltés során.

(4) *kâma-manasz*, ami ebben az elméletben a személyiség.

Néha a manaszt anyagi- vagy isteni Én-nek nevezi, hogy megkülönböztesse a személyes éntől. A felső manasz isteni, mert pozitív gondolata van, a kriyâshakti, a dolgok elvégzésének képessége olyan értelemben, hogy minden munka ténylegesen gondolaterővel készül el. Az isteni (divine) szó a *div*, ragyogni, fényleni szóból származik, és saját életünk isteni minőségére utal, ami a manaszból ragyog fel. Az alsóbb elme kizárólag tükör, aminek nincs saját fénye, olyasmi, amin keresztül a fény érkezik, vagy amin keresztül a hang érkezik, csupán *persona*, egy maszk.

A védantisták, vagy Shri Shankarâchârya iskolájában az *antahkarana* fogalmát (lásd később) arra használták, hogy az elmére, mint teljes egészre utaljanak, a jelentése a legbelsőbb Én és a külső világ közötti teljes belső szerv vagy eszköz, és mindig négy részre osztják:

- (1) Ahamkâra az „Én-csináló”
- (2) Buddhi megérzés, intuíció, vagy tiszta értelem
- (3) Manasz a gondolkodás
- (4) Chitta a tárgyak megkülönböztetése.

Amit a nyugati ember általában elmének nevez, annak elvont és a konkrét gondolkodási képességével, a fenti osztályozásban az utolsó kettő, vagyis a manasz és a Chitta.

A teozófusoknak fel kell ismerniük a védanta osztályozásban a számukra ismerős âtmât, buddhit, manaszt és az alsóbb elmét.

A szabadkőművesség szimbolizmusában az alsóbb elmét és a mentális testet az S.D képviseli.

A következő táblázat a szabadkőműves-rendszerben megnevezett emberi princípiumokat mutatja be:

Emberi princípium		Tisztviselő	A hozzátartozó természet-szellemek és elementális esszencia színe
Szanszkrit	Magyar		
Âtma	Akarat	W.M.	Rózsaszín, arany, kék és zöld
Buddhi	Intuíció	S.W.	Uralkodóan acélkék
Felső manasz	Felső elme	J.W.	Uralkodóan aranyzínű
Alsó manasz	Alsó elme	S.D.	Sárga
Kâma	Vágy és érzelem	J.D.	Bíborvörös
Linga Sharira	Vitalitás (éterikus testmás)	I.G.	Ibolyaszürke
Sthûla Sharira	Sűrű fizikai test	O.G.	

Így a felső triádot vagy Szellemi Hármasságot mind az Istenben, mind az emberben a szabadkőművesség három legfőbb tisztviselője, míg az alsóbb ént, a személyiséget vagy a négyességet a három helyettes tisztviselő és a páholy portása képviseli.

A kereszténységben a következő szimbolizmussal találkozunk (l. a túloldalon).

Elemek és edények	Emberi princípiumok
Ostya	Monád
Ostyatányér (paténa)	Âtmâ – buddhi – manasz
Bor	Én vagy egyéniség
Kehely	Kauzális test
Víz	Személyiség

Azt, amikor az Én magára ölt egy személyiséget, szokták hasonlítani az Elme Lángjából egy szikra kivételéhez is. A láng meggyújtja az anyagot, amire ráesett, és ebből egy új láng keletkezik, lényegét tekintve azonos azzal, ami létrehozta, de különböző a manifesztáció cél-

jában. Ezért szokták mondani, hogy az ember ezer gyertyát is meggyújthat egyetlen lánggal, de ettől a láng soha nem lesz kisebb, bár ezer láng lesz ott látható, ahol korábban csak egy volt.

A Gondolkodó, az egyéniség az, aki egyedül maradandó. Ő az ember, akinek „sohasem üt az óra”, az örök ifjú, aki – ahogyan a Bhagavad Gita kifejezi – felveszi és eldobja testeit, ahogyan az ember felveszi, majd ledobja ruháit, amikor elhasználta azokat. Mindegyik személyiség a halhatatlan színész egy új szerepe, aki újra és újra fellép az emberi élet színpadán, de az élet drámában minden eljátszott szerep az előzők gyermeke és az eljövendők apja, és így az élettörténet folyamatos.

Az elemek, amelyekből a személyiség felépül, az emlékezet láncszemeivel kapcsolódnak össze, amelyeket az alsó három tudathordozó eszközzel felvett benyomások keltenek, és kapcsolódnak a Gondolkodó saját eszközeivel történő ön-azonosításán keresztül, amellyel kialakítja a személyes én-tudatot. Ezt *Ahamkâra*-nak nevezik, amely egyrészt az *Aham* szóból származik, aminek a jelentése: én, másrészt a *kara*-ból, ami készítő, csinálót jelent. *Ahamkâra* tehát „én-csinálót” jelent.

A fejlődés alsóbb szintjein az én-tudat a fizikai és az asztrális eszközökben van, mivel a tevékenység legnagyobb része is ezekben a testekben zajlik. Később ez áttevődik az alsó mentális testbe, és ezután majd ez kerül túlsúlyba.

A személyiség a múlandó érzéseivel, vágyaival, szenvedélyeivel, gondolataival így egy félig-meddig önálló lényt alkot, noha energiáit állandóan a Gondolkodótól kapja, akit beburkol testeivel.

Ráadásul, mivel a személyiség képességei, amelyek az alsóbb világokhoz tartoznak, gyakran szöges ellentétben állnak az egyéniség, „a test lakója” állandó érdekeivel, ezért a kettő között konfliktus keletkezik, amely néha a múlandó élvezet győzelmével végződik, néha pedig a tartós érdek győz.

A személyiségről elmondható, hogy a leküzdendő akadályt az *asmitâ* jelenti, az a vélemény, hogy „én ez vagyok”, vagy ahogyan egyszer egy Mester nevezte: „ön-személyiség”. Mint ahogyan láttuk, a személyiség az élet folyamán meglehetősen határozott egységgé fejlődik ki, amelynek önálló fizikai, asztrális és mentális formája van, határozott felfogással és szokásokkal rendelkezik. Nincs is ebben semmi kifogásolható, ha a személyiség fejlődése a jó irányban történik. De ha a benne lakó élet elhiszi, hogy ő ez a személyiség, akkor elkezd an-nak érdekeit szolgálni, ahelyett, hogy kizárólag eszközként használná azt saját szellemi céljai érdekében. Az ilyen tévedés következményeként vannak aztán az olyan emberek, akik mértéktelen gazdagságra, hatalomra, hírnévre, stb. törekcszenek. Az „ön-személyiség” a legnagyobb akadálya annak, hogy a felső Én a személyiséget saját spirituális fejlődésének céljaira használhassa.

A személyiség élete természetesen akkor kezdődik, amikor a Gondolkodó létrehoz egy új mentális testet (lásd a következő fejezetet) és addig tart, amíg a mentális test a devacsánban töltött időszak végén feloszlik.

Az Én célja az, hogy kiteljesítse rejtett képességeit, és ezt úgy éri el, hogy újabb és újabb személyiségekbe ereszkedik le. Azok az emberek, akik ezt nem értik meg – és jelenleg persze az emberiség nagy többsége ilyen – a személyiséget úgy tekintik, hogy az a valódi énjük, és ennek következtében egyedül csak ennek élnek. Életüket úgy irányítják, hogy az a személyiség pillanatnyi előnyeit szolgálja.

Viszont az az ember, aki ezt megérti, felismeri, hogy *az egyedül fontos dolog az Én élete*, és hogy az élet célja annak spirituális fejlődése, aminek érdekében a múlandó személyiséget fel kell használni. Így amikor két lehetséges tevékenység között döntenie kell, nem azt fogja tenni, amit a legtöbb ember, vagyis nem azt keresi, ami számára, a személyiség számára a legnagyobb élvezetet vagy hasznot hozza, hanem ami számára, az Én számára a legnagyobb fejlődést eredményezi. A tapasztalat nemsokára megtanítja neki, hogy ami másoknak nem jó,

az számára sem lehet soha igazán jó. Így megtanulja, hogy tökéletesen elfeledkezzen önmagáról, és csak azt vegye figyelembe, ami az emberiség, mint egész számára a legjobb.

A személyiség fejlesztése az Én rovására olyan súlyos tévedés, ami ellen a tanítványnak állandóan meg kell védenie magát. Vegyük például az egyik legáltalánosabb hiba, az önzés valószínű következményét. Ez elsősorban egyfajta *mentális* magatartás vagy állapot, és így az eredményét is a mentális síkon kell keresni. Mivel ez a személyiséget erősíti az egyéniség rovására, egyik eredménye kétségtől az alsó személyiség kihangsúlyozása lesz, így az önzés egyre súlyosabb formában újratermeli magát, és egyre erősebbé növekszik. Ez természetesen része a karmikus törvény általános működésének, és kiemeli, hogy a fejlődésnek mekkora végzetes akadálya, ha az önzés hibájában tartósan benne maradunk. Mert a természet legszigorúbb büntetése mindig a fejlődés lehetőségének elvesztése, mint ahogyan a legnagyobb jutalma az ilyen lehetőség felkínálása.

Amikor az ember valamivel magasabb szintre emelkedik, mint az átlagember, és alapvető tevékenysége mentálissá válik, akkor fennáll annak a veszélye, hogy az elmével fogja azonosítani magát. Ezért arra kell törekednie, hogy az Én-nel azonosítsa magát, és az Én-t tegye tudata legerősebb pontjává, így egyesítve a személyiséget az egyéniséggel.

A tanulóknak törekednie kell arra, hogy felismerje, az elme *nem* a Megismerő, hanem az az eszköz, amit a Megismerő használ, hogy ismerethez jusson. Az elmét a Megismerővel azonosítani ahhoz hasonlít, mintha a vésőt azonosítanánk a szobrásszal, aki azt használja. Az elme korlátozza a Megismerőt, aki – amint az öntudatosság fejlődik – úgy érzi, az elme minden oldalról akadályozza. Ha az ember vastag kesztyűt húz fel, azt tapasztalja, hogy sokat veszít tapintásának finomságából – ugyanez történik a Megismerővel is, amikor magára veszi az elmét. A kéz benne van a kesztyűben, de képességei nagyban csökkennek, ugyanígy a Megismerő is jelen van az elmében, de képességei kifejeződésükben korlátozottak.

Ahogy az egyik korábbi fejezetben láttuk, a mentális testnek megvan az a jellegzetessége, hogy önmaga egy részét az előtte megjelenő dologhoz hasonlóan alakítsa ki. Amikor ez megtörténik, akkor az emberről azt mondják, hogy *ismeri* a tárgyat. Viszont amit ismer, az nem maga a tárgy, hanem a tárgy által a saját mentális testében létrehozott kép. Sőt, ez a kép olyan okok miatt, amiket már megtárgyaltunk (lásd a VIII. fejezetet), nem a tárgy tökéletes másolata, hanem az azt kialakító egy bizonyos elme jellegzetességei által kiszínezett és eltorzított változat.

E megfontolások alapján arra a következtetésre jutunk, hogy elménkben, illetve mentális testünkben a dolgokat nem önmagukban ismerjük meg, hanem csak azon képeken keresztül, amelyek tudatunkban róluk létrejönnek. Ha ezeken az elképzeléseken mélyen elgondolkozunk, az segíteni fog annak még alaposabb megértésében, hogy mi, a valós egyéniség nem a személyiség vagyunk, mivel az csak az Én egy életre felvett, ideiglenes ruhája.

Egy rossz tulajdonság jelenléte a személyiségben azt jelenti, hogy az annak megfelelő jó tulajdonság hiányzik az Én-ben, vagy egyéniségben. Az Én lehet tökéletlen, de sohasem lehet rossz, mivel a szokásos körülmények között semmilyen rossz nem nyilvánulhat meg a kauzális testen keresztül.

Ennek működési okát korábban már megmagyaráztuk. A rossz tulajdonságok csak az asztrális anyag négy alsó síkján keresztül juthatnak kifejezésre. Ezek hatása csak a mentális sík alsó négy alsó síkjára tükröződik át, ezért az Én-t egyáltalán nem befolyásolhatja. Azok az érzelmek, amelyek a három felső asztrális alsíkon megjelenhetnek, csak jók lehetnek, mint például a szeretet, az együttérzés és az áhítat. Ezek hatnak a kauzális testben levő Én-re, mivel az a mentális világ ennek megfelelő felső alsíkjaiban lakozik.

A kauzális testben elért végső eredmény, amit hosszantartó, alacsony színvonalú életek okoznak, az, hogy nagyon hosszú időn keresztül bizonyos fokig képtelen az ellenkező előjelű, jó benyomások befogadására, ez a kauzális anyag egyfajta zsibbadtsága, vagy bénultsága, öntudatlan állapot, amely ellenáll a jó benyomásainak.

Az Én által kifejlesztett tulajdonságok így csakis jó tulajdonságok lehetnek. Amikor jól meghatározottak, megmutatkoznak számtalan személyisége mindegyikében, ezért ezek a személyiségek soha nem lehetnek bűnösök a jókkal ellentétes tulajdonságok vétkeiben.

De ahol az Én-ben van valamilyen hiány, ott nincs semmi a személyiségben, ami az ellentétes hibák növekedését megakadályozná, és mivel rajta kívül már mások is rendelkeznek ezzel a hibával, és mivel az ember „utánzó állat”, nagyon valószínű, hogy a hiba gyorsan megnyilvánul benne. A vétek azonban – ahogyan láttuk – a személyiség tudathordozó eszközeihez tartozik, *nem* pedig a bennük lévő valódi emberhez. Ezekben a tudathordozókban a vétek ismétlése elérhet egy olyan szintet, amikor már nagyon nehéz azt leküzdeni, de ha az Én rászánja magát, hogy egy ellenkező előjelű erényt építsen ki magában, akkor a bűnt gyökerestől tépi ki, és az többé nem tér vissza sem jelenlegi életében, sem pedig a következőben. Más szavakkal, a gyakorlati életben alkalmazandó alapelv ahhoz, hogy úgy szabaduljunk meg egy rossz tulajdonságtól, hogy soha ne tudjon visszatérni, az, hogy az Én-ben levő Őrt töltsük ki az ellentétes jó tulajdonság kifejlesztésével. Sok modern pszichológus és iskola inkább ezt a módszert javasolja, mint a rossz tulajdonság közvetlenebb megtámadását. „Öntsünk erőt magunkba állandó megerősítésekkel”, mondta Emerson nagy éleslátással.

A személyiség nem több, mint az Én töredéke. Az Én csak önmaga kis darabját vetíti ki a mentális, az asztrális és a fizikai testekbe. A tudat e kicsi töredékét a tisztánlátók az emberen belül mindenfelé látják mozogni. Néha úgy látszik, mint „egy hüvelykujj nagyságú arany ember”, aki a szívben lakik. Mások ragyogó, fényes csillagként látják.

Az öntudat e csillagát az ember ott tartja, ahol akarja, vagyis a test hét csakrájának bármelyikében. Hogy e csakrák melyikében, az természetesen nagyrészt az ember típusától, vagy „sugarától” függ, másrészt úgy tűnik, hogy függ a fajától és alfajától is. Így az ötödik gyökérfaj ötödik alfajának emberei szinte mindig az agyban tartják ezt a tudatot, abban a csakrában, amely az agyalapi mirigytől függ. Vannak azonban más fajú emberek is, akik rendszerint a szívben, a torok vagy a napfonat csakrában tartják.

A tudat e csillaga az Én képviselője az alsóbb síkokon, valójában abban, amit személyiségnek nevezünk. De bár – amint láttuk – ez a személyiség az Én része, ereje és élete az Én-é, mégis gyakran elfelejti ezeket a tényeket, úgy tekint magára, mint egy teljesen különálló lényre, és saját céljaiért dolgozik. Az átlagember esetében, aki sohasem tanulmányozza ezeket a dolgokat, a személyiség minden törekvésével és céljával együtt az ember, és az Én csak nagyon ritkán és részlegesen nyilvánul meg.

A személyiség és az Én között mindig van egy kommunikációs csatorna, amit *antahkaraná*-nak neveznek. A legtöbb ember kísérletet sem tesz arra, hogy használja ezt a csatornát. A fejlődés korai szakaszaiban megnyílik ez a kommunikációs vonal, és így az Én képes lehet rajta keresztül egyre inkább megerősödni, és végül uralkodni a személyiségen. Amikor ezt eléri, a személyiségnek nincs többé külön gondolata, vagy akarata, hanem az csak az Én kifejeződésévé válik az alsóbb síkokon, ahogyan annak lennie is kell.

Az a befolyás, amivel az Én az alsóbb eszközei felett rendelkezik, csak nagyon részleges, és az antahkaranát úgy lehet tekinteni, mint egy kinyújtott kart, ami a felébredt Én kis darabja és a lehelyezett kéz között van. Amikor a kettő tökéletesen egybeforr, akkor ez a vékony zsinór megszűnik létezni.

A szanszkritban az antahkarana belső szervet, vagy eszközt jelent, és ennek megsemmisülése arra utal, hogy az Én-nek nincs többé szüksége eszközre, mert ő maga közvetlenül dolgozik a személyiséggel. Ezért az antahkarana, mivel a felső és az alsó én között teremt kapcsolatot, eltűnik, amint egy akarat irányítja mindkettőt.

Meg kell azonban érteni, hogy az Én, mivel egy másik, magasabb síkhoz tartozik, sohasem tudja magát *teljesen* kifejezni az alsó síkokon. A legtöbb, ami elvárható, az, hogy a személyiség semmi olyat ne tartalmazzon, ami az Én-nek nincs szándékában, és hogy annyit, amennyit képes, fejezzon ki magából az alsó világokban.

A teljesen képzetlen embernek gyakorlatilag nincs összeköttetése az Én-nel, míg a beavatott tökéletes összeköttetésben áll vele.¹⁵ E két szélsőség között találhatók természetesen a különböző szinteken álló emberek.

Azt sem szabad elfelejteni, hogy maga az Én is részese egy fejlődési folyamatnak, ezért a fejlődés rendkívül különböző szintjein álló Én-ekkel kell foglalkoznunk. De egy Én minden esetben felmérhetetlenül magasabb szinten van, mint amelyen a személyiség valaha is lehet.

Bár maga az Én is csak egy töredéke a monádnak, Én-ként azonban a kauzális testében teljes, még akkor is, amikor képességei fejletlenek, jóllehet a személyiségben az Én életéből csak egy kevés van.

Nyilvánvalóan rendkívül fontos, hogy a komoly tanulmányozó tegyen meg mindent, amit képességei engednek, hogy létrehozza és aktívvá tegye a személyisége és az Én-je közötti kapcsolatot. Ehhez *figyelmét* az életre kell fordítania, mert a figyelem valamire fordítása az Én leereszkedését jelenti, hogy átvizsgálhassa a tudathordozóit. Sok ember rendelkezik kiváló mentális testtel és nagyszerű aggyal, de nem sokra mennek vele, mert nem fordítják a figyelmüket az életre. Így az Én önmagából csak egy kis részt helyez le az alsóbb síkokra, a tudathordozók pedig saját tetszésük szerint féktelenkedhetnek.

A gyógyír erre nagyon röviden a következő: az Én-nek meg kell adni azokat a körülményeket, amelyekre vágyik, ha ez megtörténik, akkor azonnal sokkal teljesebben ereszkedik le, és veszi igénybe a felkínált körülményeket. Így, ha az Én a szeretet kifejlesztésére vágyik, akkor a személyiségnek lehetőséget kell biztosítania, hogy az alsóbb síkokon a szeretetet a legteljesebb mértékben kifejlessze. Ha az Én bölcsességre vágyik, akkor a személyiségnek tanulással törekednie kell, hogy bölcsességre tegyen szert a fizikai síkon.

Fáradtságot nem kímélve kell kiderítenünk, hogy mire vágyik az Én. Azután, ha a szükséges feltételek megvannak, az Én értékelni fogja az erőfeszítést, és örömmel fog válaszolni erre. A személyiségnek nem lesz oka panaszra arra a válasza, amit az Én-től kap. Más szavakkal: ha a személyiség figyel az Én-re, akkor az Én is figyelni fog a személyiségre.

Az Én úgy bocsát le egy személyiséget, mint ahogyan a halász vet ki egy hálót. A halász sem várja el, hogy minden dobás sikeres legyen, és nem keseredik el nagyon, ha egy dobással kudarcot vall. A személyiséggel való törődés csak tevékenységeinek egyike, és más tevékenységei területén nagyon jól megvigasztalódhat. Mindenesetre számára a kudarc csak egy nap elvesztését jelenti, és remélheti, hogy másnap majd jobban mennek a dolgok.

A személyiség gyakran több figyelmet szeretne kapni az Én-től, és biztos lehet abban, hogy ezt meg is kapja, amint megérdemli, amint az Én erre érdemesnek találja.

A keresztény egyházban a bérmlás szentségének célja az, hogy az Én és a személyiség között megerősítse és kitágítsa a kapcsolatot. E csatorna előzetes kitágítása után az isteni erő a püspök Én-jén keresztül beleárad a jelölt felső manaszába. Keresztet vetve felfelé áramlik a buddhikus princípiumba, innen pedig az átmába, vagyis a szellembe. Az átmára gyakorolt hatás az étertestben tükröződik vissza, a buddhikusra gyakorolt hatás az asztrális testben másolódik le, ami pedig a felső manaszban történik, annak hasonlóképpen tükröződnie kell az alsó elmében. Ez az eredmény nem csupán átmeneti, mert a kapcsolatok megnyitása szélesebb csatornát hoz létre, amelyen keresztül állandó áramlás válik lehetővé. Mint mondják, általános hatása az, hogy könnyebbé teszi az Én számára, hogy a tudathordozó eszközeivel és azokon keresztül működjön.

Az ember különböző tudathordozói alulról nézve azt a benyomást keltik, mintha egymás fölött lennének, bár természetesen valójában nem különülnek el egymástól a térben, és megszámálhatatlan tüzes vonallal vagy vezetékekkel kapcsolódnak egymáshoz. Minden olyan tevékenység, amely a fejlődés ellen hat, egyenetlen terhelést rak ezekre, megcsavarja és összeku-

¹⁵ Nyilvánvaló, ahogyan az okkult ösvény minden más lépésénél is, a beavatás az Én-nel történő teljes kommunikációnak csak a *lehetőségét* adja meg, semmint annak teljes megvalósítását. A beavatottnak saját erőfeszítést kell tennie ahhoz, hogy a lehetőséget valósággá változtassa. – a szerző.

szálja azokat. Amikor egy ember bármilyen formában a rossz irányba megy, a felső és az alsó teste közötti kommunikáció súlyos akadályokba ütközik, ő már nem a valódi énje, és jellemének csak az alsóbb oldala képes magát teljesen megjeleníteni.

A keresztény egyház kínál arra egy módszert, ami segít az embernek gyorsan visszanyernie egységességét. Ugyanis az egyik erő, amit a papszenteléskor a pap külön megkap, ezeknek a gubancoknak a kiegyenesítésére szolgál a magasabb anyagban. Ez a „feloldozás” igazságtartalma, amit az ember a gyónás után kap meg.

Az Én és a tudathordozó eszközei közötti kapcsolatban keletkezett törés elmebajt eredményez. Ha úgy képzeljük el, hogy az agyban levő minden fizikai részecske a neki megfelelő asztrális részecskéhez egy apró cső segítségével csatlakozik, minden asztrális részecske hasonló módon csatlakozik a neki megfelelő mentális részecskéhez, minden mentális részecske a neki megfelelő kauzális részecskéhez, és így tovább, akkor amíg minden ilyen cső tökéletesen egyenes, tiszta kommunikáció lesz az Én és az agya között. Viszont ha bármelyik cső elgörbül, vagy részben félreütődik, nyilvánvaló, hogy a kommunikáció részben vagy egészben megszakad.

Okkult megközelítésből az elmebetegségek az alábbi négy fő osztályba sorolhatók.

(1) Azok, akik azért elmebeteg, mert a fizikai agyukban van valami hiba. Lehet az agy túl kicsi, vagy megsérült valamilyen balesetben, vagy túlnövekedés következtében összenyomódott, vagy a szövetei meglágyultak.

(2) Azok, akiknek az éterikus agyában van a hiba, vagyis az éteri részecskék nem felelnek meg a sűrűbb fizikai részecskéknek.

(3) Azok, akiknek az asztrális testük a hibás, az asztrális részecskék nem egyenes csövekkel kapcsolódnak sem az éterikus, sem a mentális részecskékhez.

(4) Azok, akinél a mentális teste nem működik.

Az (1) és a (2) osztály teljesen egészséges, amikor testen kívül van alvás közben és természetesen a halál után.

A (3) osztály nem nyeri vissza egészségét addig, amíg el nem éri a mennyei világot.

A (4) osztály egészen addig nem lesz egészséges, amíg el nem éri a kauzális testet, és így ezen osztály számára a testetöltés kudarcot jelent. Az elmebetegek több, mint 90%-a az (1) vagy a (2) osztályba tartozik.

A megszállást az okozza, hogy az Én-t valamilyen más lény kiűzi a testből. Csak az az Én teszi lehetővé a megszállást, akinek gyenge a befolyása a tudathordozó eszközei felett.

Bár gyermekkorban az Én befolyása az eszközei felett még kevésbé erős, mégis a megszállás nagyobb valószínűséggel fordul elő felnőtteknél, mert a felnőtt sokkal inkább rendelkezik olyan tulajdonságokkal, amelyek nem kívánatos lényeket vonzanak hozzá, és amelyek könnyűvé teszik a megszállást.

Röviden: a megszállás elkerülésének legjobb módja az akarat használata. Ha a test jogos tulajdonosa magabiztosan áll a lábán és használja az akaraterejét, a megszállás nem történik meg.

Amikor megszállás történik, az szinte mindig azért van, mert az áldozat leggyakrabban önként átengedi magát a rátámadó befolyásnak. Ezért az első lépés az, hogy megfordítja engedelmeskedő magatartását, és erősen elhatározza, hogy visszaszerzi az irányítást a saját tulajdona felett.

A személyiség és az Én közötti kapcsolat olyan fontos, hogy talán megbocsátanak egy kis ismétlést vagy összegzést. Az ember belső eszközei tanulmányozásának legalább annak megértésében kell segíteni bennünket, hogy *a valódi embert a magasabb megjelenési forma jeleníti*, nem pedig az abban felhalmozódott fizikai anyag, amelynek az emberek hajlamosak túlságosan indokolatlan fontosságot tulajdonítani. Lehet, hogy a belül lévő isteni hármasságot még nem látjuk, de legalább a kauzális testről már alkothatunk némi fogalmat magunknak, ami

talán legközelebb van a valódi ember elképzeléséhez, amit a felső mentális szint meg tud adni.

Ha az emberre az alsó mentális szintről nézünk, *csak annyit* láthatunk belőle, ami a mentális testében kifejeződhet. Az asztrális szinten azt tapasztaljuk, hogy egy újabb fátyol ereszkedett le, majd a fizikai síkon van még egy korlát, és így a valódi ember mindennél eredményesebben rejtőzik el.

Ennek az ismeretnek oda kell vezetnie, hogy embertársainkról valamivel jobb véleményünk legyen, mivel felismerjük, hogy sokkal többek, mint amit fizikai szemünkkel látunk belőlük. A háttérben mindig van egy magasabb lehetőség, és a jobb természetéhez fordulva gyakran felébred szunnyadásából, és megnyilvánul az alsóbb világban, ahol mindenki meglátja.

Miután úgy tanulmányoztuk az embert, amilyen valójában, könnyebbé válik, hogy áthatoljunk a sűrű fizikai fátyolon, és szembenézzünk a mögötte lévő valósággal. Mert *minden* ember mögött ott van az isteni természet, ezért ha ezt az alapelvet megértjük, képeseknek kell lennünk hozzáállásunkat úgy megváltoztatni és kiigazítani, hogy képesek legyünk embertársainknak nagyobb segítséget adni, mint e nélkül a tudás nélkül.

A kontemplációról szóló fejezetben már láttuk, hogy az Én tudatát úgy érhetjük el, hogy az elmét olyan figyelmi állapotban tartjuk, ahol a figyelem semmire sem irányul. Az alsó elmét lecsendesítjük azért, hogy a felső elme tudatát megtapasztalhassuk. Ennek eredményeként az Én-től származó gondolatok kápráztató fénnel villannak be az alsó elmébe, amelyek a lángész inspirációi. „Vedd észre a lángész minden megnyilvánulásában – amikor az erkölcsi tisztasággal keveredik – a mennyei száműzött tagadhatatlan jelenlétét, az isteni Én-t, akinek börtönőre te vagy, óh, anyag embere.”

Így a lángész az, amit az agy az Én, a valódi ember nagyobb tudatából egy pillanatra felfog, a nagyobb tudat lehelyezése egy szervbe, ami képes rezgést kelteni válaszul annak vibrálására. A lángész felvillanásai az emberben élő szellem hangja, a benne lakó isten hangja, amely az ember testében megszólal.

A „lelkiismeretnek” nevezett jelenség úgy tűnik, két különböző dolgot takar. A lelkiismeretet néha az Én hangjának leírására használják, máskor pedig úgy beszélnek róla, mint az erkölcs fennhatóságába eső akaratról. Ahol ez az Én szava, ott fel kell ismerni, hogy nem mindig tévedhetetlen, sőt gyakran dönthet helytelenül. Ugyanis az Én nem nyilatkozhat biztonsággal olyan problémákról, amelyek számára ismeretlenek, mivel az előzetes tapasztalattól függ, hogy képes-e helyes ítéletet hozni.

A lelkiismeretnek azonban az a formája, ami az akaratból ered, nem mondja meg, konkrétan *mit* tegyünk, inkább arra utasít, hogy azt tegyük, amit a legjobbnak ismerünk, általában akkor, amikor az elme megpróbál valamilyen kifogást találni arra, hogy más útra térjen. A szellemi akarat tekintélyével szól hozzánk, ami meghatározza életünk útját.

De az *akaratot*, ami kétségkívül az Én tulajdonsága, nem szabad összetéveszteni az alsó eszközökben élő személyiség *vágyaival*. A vágy a Gondolkodó kifelé áramló energiája, aminek irányát a külső dolgok vonzása határozza meg, míg az akarat a Gondolkodó kifelé áradó energiája, aminek irányát az elmúlt tapasztalatokból okszerűen levont következtetések, vagy magának a Gondolkodónak közvetlen intuíciója határozza meg. Más szavakkal: a vágyat külső, az akaratot belső tényezők irányítják.

A fejlődés korai szakaszaiban a vágnak korlátlan hatalma van, és az embert ide-oda rángatja, vagyis az embert az asztrális teste uralja. A fejlődés középső szakaszaiban a vágy és az akarat között állandó összeütközés van, az ember a kâma-manasszal viaskodik. A fejlődés későbbi szintjein a vágy elhal, és az akarat korlátlanul uralkodik, vagyis az Én parancsol.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy az Én, vagy felső Én hangja

- (1) ha az atmából szól, ez az igazi lelkiismeret,
- (2) ha a buddhiból szól, akkor a jó és a rossz közötti különbség intuitív felismerése,

(3) ha a felső manaszból, akkor ez az inspiráció, és amikor az inspiráció eléggé folyamatos és szabályszerű, akkor ez a lángész.

Ahogy a VI. fejezetben röviden érintettük, a lángész, ami az Én, érvelés helyett inkább *felfog* dolgokat, a valódi intuíció tulajdonságainak egyike, mivel az érvelés az alsó elme mód-szere. Az intuíció egyszerűen éleslátás, úgy írható le, mint az értelem szemeinek alkalmazása, a mentális síkon megjelenő igazság tévedhetetlen felismerése. Teljes biztonsággal látja meg a dolgokat, de erre nincs ésszerű bizonyítéka, mert az értelem felett és azon túl van. De mielőtt az intuíció hangján keresztül megszólaló Én hangját biztonsággal felismernénk, hosszú és alapos önképzésre van szükségünk.

Úgy tűnik azonban, hogy az „intuíció” kifejezést többféle értelemben használják. Így azt is mondják, hogy a mindennapi életben megbízható intuíció eléréséhez az kell, hogy az asztrális és a buddhikus testek között közvetlen csatorna nyíljon meg.

Mellékesen megemlíthető, hogy ez inkább a szív-csakrán, mint az elmén keresztül működik. A püspökké szentelés különösen erre a központra és az intuíció ösztönzésére irányul.

Így az intuíciónak a felső tudatból az alsóba történő átvitele két módját különböztetjük meg. Az egyik a felső mentális síkról jön át az alsóra, a másik pedig közvetlenül a buddhikus testből az asztrális testbe.

A kauzális testből származó intuíciót úgy írják le, mint az az intuíció, ami a külső dolgokat ismeri fel, a buddhikus síkról származó intuíció az, ami a belső dolgokat ismeri fel. A buddhikus intuícióval az ember *belülről* érti meg a dolgokat, az értelmi intuícióval az ember rajta *kívüli* dolgokat ismer fel.

Hogy e két módszer közül melyik a könnyebb, az egyéniesülés módjától függ. Azok, akik a mély megértésen keresztül egyéniesültek, az intuíciójukat meggyőződés formájában kapják meg, amihez nincs szükségük okfejtésre, hogy elfogadják annak igazságát, bár szükségük van a megértésre korábbi életeikben, vagy a testen kívüli szakaszban az alsóbb mentális síkon.

Azok, akik egy áhítat-kitörésen keresztül érték el az egyéniesülést, intuíciójukat a buddhikus síkról kapják az asztrális testbe.

Természetesen mindkét esetben az intuíció iránti fogékonysághoz szükség van az alsó tudathordozó eszközök kiegyensúlyozottságára.

Nem kell visszariadnunk attól a tényről, hogy a lángészhez gyakran pszichológiai labilitás társul, amit az a mondás is kifejez, hogy a lángész rokonságban van az örültséggel, valamint Lombroso és mások kijelentése, hogy a szentek között sok az idegbeteg.

Nagyon gyakran a szentek és a látnokok túlfeszítik agyukat, és így annak fizikai szerkezete eltorzul és labilissá válik.

Egyébként néha az is igaz, hogy a labilitás az inspiráció előfeltétele. Ahogy William James professzor mondta: „Ha létezik olyan dolog, hogy inspiráció egy magasabb világból, akkor nagyon is lehetséges, hogy a neurotikus alkat biztosítja a szükséges érzékenységi feltételt”. (*Varieties of Religious Experience*, 19. old.) Így a lángész azért rendelkezhet ilyen labilis aggyal, mert a felső tudat nyomást gyakorol rá abból a célból, hogy a szerkezetét tökéletesítse. Tehát az agyat feszültségi állapotban tartja, és ez ilyen körülmények között könnyen olyan messzire is elmehet, hogy a szerkezet a feszültség alatt összeomlik. De ez a rendelkezesség a jó, nem pedig a rossz oldalon van, mivel az emberi fejlődés legmagasabb csúcsát jelenti. Ez a növekedésből, nem pedig betegségből származó labilitás.

A keresztény egyház is megkísérli, hogy serkentse a szívközpontot, amikor az evangéliumot olvassák fel, és a hüvelykujjal keresztet vetnek a szívközpont fölé, majd a homlokra a szemöldökök között és a torokközpontba. A hüvelykuj ilyen használata megfelel a mesmerizmusban használt dagasztó kézmozdulatnak, és akkor látszik ajánlatosnak, amikor egy kicsi, de erőteljes erőáramra van szükség, például az erőközpontok megnyitásánál.

A testben a szív a felső hármasság, az âtmâ-buddhi-manasz központja. A fej az érzelmi-értelmi ember székhelye, ennek különböző funkciói a hét agyüregben találhatók, beleértve az agyalapi mirigyet és a tobozmirigyet is.

Annak, aki tudatát át tudja helyezni az agyból a szívbe, képesnek kell lennie arra, hogy a kâma-manaszt egyesítse a felső manasszal az alsó manaszon keresztül, amely – amikor tiszta – az antahkarana. Ezután az ember olyan helyzetbe kerül, hogy felfog valamit a felső hármasság sugalmazásaiból.

Az indiai jóga-módszerekben tesznek arra intézkedéseket, hogy megelőzzék a hisztéria veszélyét azoknál, akik kapcsolatba kerülnek a magasabb síkokkal, ezért megkövetelik a test tisztítását és az elme irányítását és képzsét.

Az Én gyakran szimbólumok formájában helyezi el gondolatait az alsó tudatban. Minden Én-nek saját szimbólumrendszere van, bár néhány forma általánosnak tűnik az álmokban. Így például azt mondják, hogy a vízzel kapcsolatos álom valamilyen bajt jelent. Lehetséges, hogy a víz és a bajok között nincs semmilyen valódi kapcsolat, viszont ha az Én tud arról, hogy a személyiségben a vízzel kapcsolatban ez a hiedelem él, nagyon valószínű, hogy ezt a jelképes formát választja ahhoz, hogy a személyiséget valamilyen szerencsétlenségre figyelmeztesse.

Néhány esetben az Én egészen különös módon jeleníti meg magát. Így például Annie Besant mesélte, hogy amikor előadás közben éppen az egyik mondatot mondja, rendszeresen látja, amint a következő mondat ténylegesen megjelenik előtte a levegőben, három különböző változatban, amelyek közül tudatosan azt választja, amelyiket a legjobbnak ítél. Ennek az Én művének kell lennie, bár egy kissé nehéz megérteni, miért ezt a különleges kommunikációs módszert használja ahelyett, hogy gondolatait közvetlenül a fizikai agyba helyezné el.

A személyiség és az Én közötti kapcsolatot képszerűen írja le A Csend Hangja: „Légy kitartó, mint az, aki örökre megmarad. Árnyékaid (azaz személyiségeid) élnek, és eltűnnek. Az, ami benned örökké él, az, ami benned tud, mert az maga a tudás, nem múlandó életű, az ember az, aki volt, van és lesz, akinek végőrája sohasem üt.”

Életszerű leírást ad az Én-ről H. P. Blavatsky *The Key to Theosophy* [Kulcs a teozófiához] című művében. „Próbáljunk meg elképzelni egy „szellemet”, egy mennyei lényt, hívják azt ilyen vagy olyan néven, aki alapvető természetében isteni, de még nem elég tiszta ahhoz, hogy egy legyen a MINDEN-nel. Ahhoz, hogy idáig eljusson, annyira meg kell tisztítania természetét, hogy végül elérje ezt a célt. Ez csak úgy teheti meg, ha *egyéniségében* és *személyiségében*, vagyis spirituálisan és fizikailag átmegy minden tapasztalaton és érzésen, ami csak létezik a sokszínű és elkülönült univerzumban. Ezért miután az alsóbb birodalmakban megszerezte az ilyen tapasztalatokat, és a létezés létráján egyre magasabb fokára emelkedett, át kell mennie minden tapasztaláson az emberi síkokon is. Ez lényegét tekintve a Gondolat, többes számban *Manaszaputra*, vagyis az „Egyetemes Értelem fiai”. Ez az *individualizált* Gondolat – akit mi, teozófusok a valódi emberi Én-nek nevezünk – a csontba és húsba börtönzött gondolkodó lény. Ő nyilvánvalóan spirituális lény, nem *anyag*, (már ahogyan az anyagot a tárgyiasult univerzumban ismerjük) és ezek a lények a testet öltő Én-ek, akik az emberiségnek nevezett állati anyagú halmot áthatják, és akiknek neve *Manasza*, vagy elmék”.

Az alsó manasz „sugara” állandóan keresi a visszautat a forrásához, a szülőjéhez, a felső manaszhoz. De mindaddig, amíg a dualitás létezik, vagyis amíg a tudat fel nem emelkedik a kauzális szintre, és ott nem egyesíti az alsóbb és a felsőbb én-eket, addig állandó sóvárgás van, amit a legnemesebb és legtisztább lelkek éreznek a belső élet egyik legszembetűnőbb tényeként. Ez az a sóvárgás, amely imában, sugalmazásban, „Isten keresésében”, az istenivel való egyesülés iránti törekvésben ölt testet. „A lelkem szomjazik Isten, az élő Isten után” – kiáltja a buzgó keresztény.

Az okkultista ebben a kiáltásban felismeri az alsó én kiolthatatlan törekvését a felső Én felé, akitől el van választva, de akinek vonzását élénken érzi. Az, hogy az ember Buddhához, Vishnuhoz, Krisztushoz, a Szűzanyához, vagy az Atyához imádkozik, keveset számít, ez csak

dialektus kérdése, nem pedig fontos tény. Minden imában a felső manasz – amely egységben van a buddhival és az âtmával – a valódi cél, fedje azt bármilyen név, amit az idő vagy a fajok adnak neki. Ő az eszményi ember, a „személyes Istenség”, az „Isten-ember”, aki minden valóságban megtalálható. Ő a „testet öltő Isten”, a „Szó, aki a testet alkotta”, a Krisztus, akinek meg kell „születnie” mindenkiben, akivel a hívőnek eggyé kell válnia.

Kissé inkább szaknyelven kifejezve: Ő az egyéniesült Isten minden emberben, az ő Atyja, a monád, a Mennyekben lakozik, és aki és ami az Én számára a monád, ugyanaz a személyiség számára az Én.

Helyénvaló volna azonban egy figyelmeztető útmutatást adni. A múltban olyan kifejezéseket használtak, mint „felnézni a magasabb Énre” és „figyelni a magasabb Én sugalmazására”, és ez még olyan látszatot is keltett, hogy a felsőbb Énnek nagyobb figyelmet kellene fordítania a szerencsétlen személyiségre, amely az ő érdekében küszködik az alsóbb síkokon. A tanulónak fokozatosan fel kell ismernie, hogy a személyiség, amit az alsóbb síkokon látunk, nem több, mint a valódi ember nagyon kicsi része, és hogy a felső Én az ember. Mert csak egyetlen tudat létezik, az alsóbb a felsőnek csak tökéletlen megjelenése, és semmilyen módon nem különül el attól. Így ahelyett, hogy „önmagunk” felemelkedésére gondolnánk addig a szintig, amíg egyesülhetünk dicső felső Énünkkel, inkább azt kell megértenünk, hogy a felső a valódi Én, és a felső egyesítése az alsóval azt jelenti, hogy az alsót megnyitjuk, és így a felső szabadabban és teljesebben működhet rajta keresztül.

Így az embernek törekednie kell, hogy minden lehetséges kétséget kizáróan megbizonyosodjon arról, ő szellem, vagy a felső Én. Ki kell fejlesztenie a bizalmat önmaga, mint Én képességeiben, és bátorságot ahhoz, hogy ezeket a képességeket szabadon használja. Ahelyett, hogy tudatának szokásos állapotát tekintené természetesnek és normálisnak, és az Én-re úgy nézne fel, mint egy magasztos lényre, akit csak folyamatos és hatalmas erőfeszítésekkel lehet elérni, meg kell tanulnia úgy tekintenie tudata megszokott állapotára, hogy az természetellenes és abnormális, a szellem életére pedig úgy, mint saját igazi életére, amittől folyamatos erőfeszítéssel elidegeníti magát.

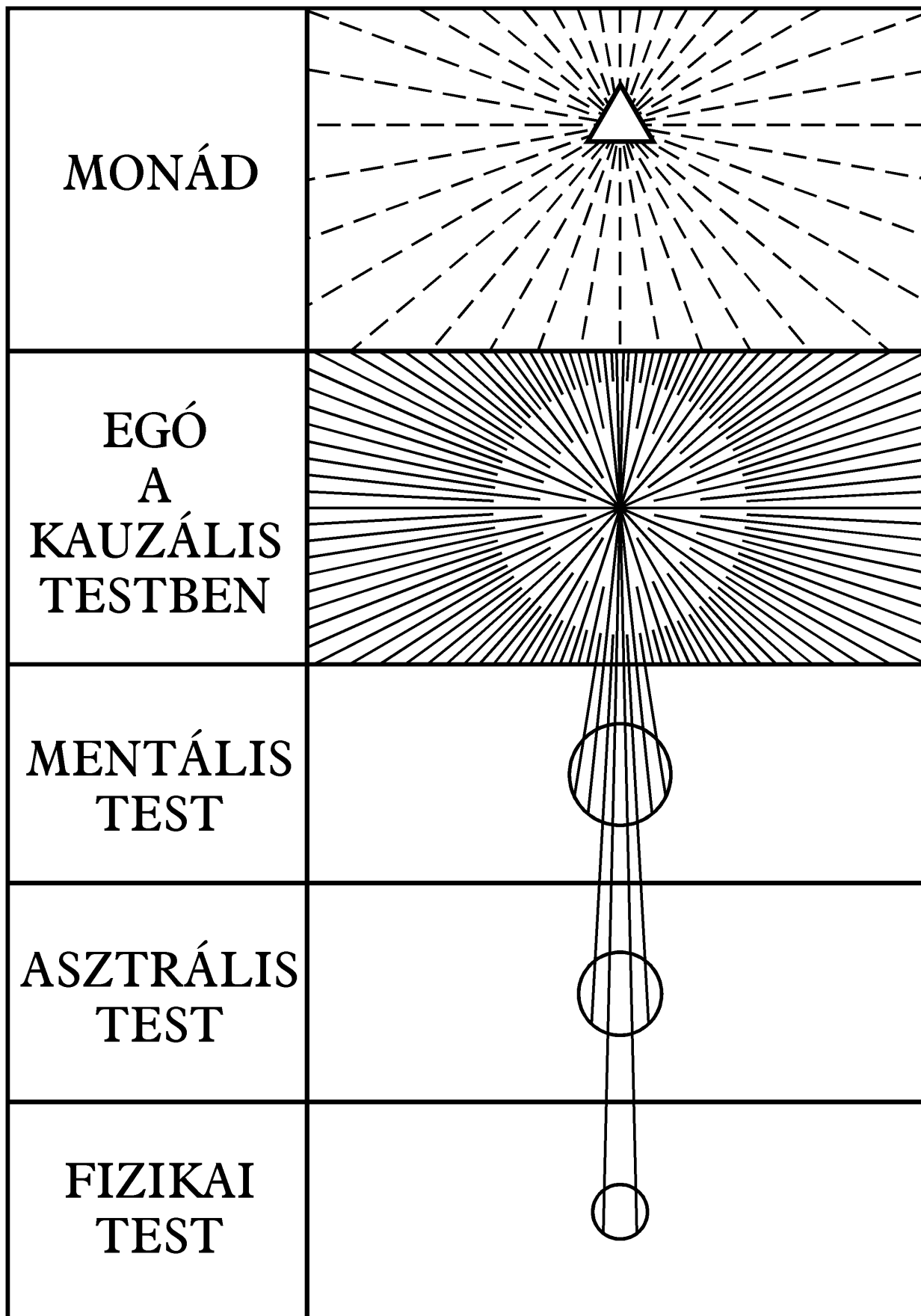
Formai kifejezésekkel megfogalmazva, amikor az alsó eszközök teljes harmóniában vannak az Én-nel, akkor az Augoeideshez hasonló formát vesznek fel. Ezután már az egymást követő életekben nagyon keveset változnak.

Hasonlóképpen, amikor az Én a monád tökéletes visszatükröződésévé válik, ő is csak kissé változik, bár folyamatosan növekszik.

Azok, akik tudatosan vállalkoznak arra a feladatra, hogy a felső tudatot lehozzák az agyba, ezt az alsó elme és az erkölcsi jellem gondos képzésével, és állandó, jól irányított erőfeszítésekkel tehetik meg. A nyugodt, kitartó és következetes gondolkodás nem-világi témákon, a meditáció és a tanulmányozás szokása fejlesztik a mentális testet, és teszik azt jobb eszközzé. Hasznos az absztrakt gondolkodás fejlesztésére tett erőfeszítés is, mert ez az alsó elmét a felső felé emeli, csakúgy, mint hasznos az alsó mentális szintek legfinomabb anyagainak bevonása a mentális testbe.

A mellékelt ábra kísérlet arra, hogy némi elképzelésünk legyen az Én és az alacsonyabb tudathordozó eszközei közötti kapcsolatáról. A saját síkján levő Én erőiből, képességeiből, tudásából csak egy kicsi rész adható át a mentális testnek, egy még kisebb rész járja át az asztális testet, és ennek csak egy töredéke az, ami a fizikai testben lévő tudatot eléri. Az ember egyik céljának annak kell lennie – ahogyan ezt már láttuk –, hogy az Én és az alsóbb testei közötti összekötő kapcsolatot annyira kitágítsa és megerősítse, hogy az Én egyre több képessége tudjon megnyilvánulni a személyiség alsóbb eszközeiben.

Az Én fölött és azon túl lakozik a Monád, aminek kapcsolata az Én-hez nagyjából hasonló ahhoz, mint ami az Én és a személyiség között létezik.

XXXII. FEJEZET AZ ÚJRASZÜLETÉS

Az Én-ről és tudathordozóiról szóló történetet most ott folytatjuk, amikor az életszakasz a felső mentális síkon befejeződik, és eljön az idő egy új testetöltés megkezdésére.

Emlékezzünk vissza, hogy amikor az Én visszahúzódik a kauzális testbe, magával viszi fizikai és asztrális permanens atomjait és mentális egységét, vagy molekuláját. Ezek az anyag-részecskék – mindhárom alsó síkról csak egy-egy – azok, amelyek az Én-nél maradnak teljes emberi fejlődése folyamán. Noha az Én visszavonja ezeket a kauzális testbe, de nyugalmi, vagy rejtett állapotban vannak.

Amikor eljön a testetöltés ideje, az Én figyelme kifelé fordul, ennek eredményeként egy belőle jövő életrezdülés felkelti a mentális egységet, és az életszövevény elkezd kifejteni magát. Ez az életszövedék buddhikus anyagból áll és elképzelhetetlenül finom, gyönyörű arany csillogásként jelenik meg, egy fonalat hoz létre, ami a Sutratmâ meghosszabbítása. Ezt a témát azonban itt nem részletezhetjük, mert a következő kötet anyagához tartozik.

A mentális egység ekkor visszaserzi aktivitását, mert az Én újra ki akarja fejteni magát az alsó mentális síkon, amennyire csak anyagának formálhatósága ezt megengedi.

Ennek megfelelően a mentális egység úgy működik, mint egy mágnes, maga köré vonja a mentális anyagot és a mentális elementális esszenciát, amelyek rezgési energiája hasonló, vagy megegyező a sajátjával, így megfelelnek arra, hogy kifejezzék rejtett mentális képességeit. Ez a folyamat bizonyos tekintetben automatikus, bár a Második Elementális Birodalom dévái besegítenek a folyamatba azzal, hogy megfelelő anyagot visznek a mentális egység hatókörébe.

Az anyag először ritka felhővé alakul a mentális egység körül, ez még *nem* a mentális test, csupán az az anyag, amelyből az új mentális test majd felépül.

A tulajdonságok sem lépnek még működésbe semmilyen formában. Még csak a tulajdonságok csírái vannak meg, és ebben a pillanatban egyedüli hatásuk csak az, hogy biztosítják a maguk részére a megnyilvánulás lehetséges területeit azzal, hogy ezek kifejezésére megfelelő anyaggal látják el a gyermek mentális testét.

Ezeket a csírákat vagy magokat, amelyek a múltból származnak, a buddhisták skandhák-nak nevezik. Ezek tartalmazzák az anyagi tulajdonságokat, érzéseket, elvont gondolatokat, az elme hajlamait és a mentális képességeket. Ahogyan korábbi tanulmányaink során láttuk, ezek tiszta kivonata belép az Én-nel a devacsánba. Minden, ami durva, hitvány és gonosz volt, tetszhalotti állapotban maradt. Az Én ezeket is felveszi, amint lefelé, a földi élet felé halad, és beépülnek az új „húsból való” emberbe, amelyben az Én lakni fog.

Természetesen a múlt tapasztalatai nem mentális képekként léteznek az új mentális testben, mivel a mentális képek már régen megsemmisültek, amikor a régi mentális test is megsemmisült. Csak a lényegük, a tulajdonságokra gyakorolt hatásuk marad meg.

Pontosan ugyanez a dolog történik, amikor az Én a figyelmét az asztrális permanens atomra fordítja, és akaratát abba helyezi. Így a mentális egység és az asztrális permanens atom maguk köré vonják azt az anyagot, ami képes pontosan olyan típusú mentális és az asztrális testet létrehozni, mint amilyen az ember utolsó asztrális és mentális élete végén rendelkezett. Más szóval az ember pontosan úgy kapja vissza életét a mentális és az asztrális világokban, ahogyan azt legutóbb abbahagyta.

Az ember mentális és asztrális teste, amelyeket az új életszakaszra felvesz – mivel ezek múltjának közvetlen eredményei –, „érett” vagy prârabda-karmájának legfontosabb részét képezik.

A mentális anyag először egyenletesen szétoszlik a tojásalakban, vagy ovoidban. Csak amikor már az apró fizikai alak is létrejön, a mentális és az asztrális anyag akkor vonzódik hozzá, akkor kezdenek annak formájához hozzáalakulni, és ezután azzal együtt folyamatosan

növekedni. A belső szerkezet megváltozásával egy időben a mentális és az asztrális anyag aktívvá válik, és megjelenik az érzelem és a gondolat.

Meg kell jegyezni, hogy minél durvább típusú mentális anyag épül be a mentális testbe, annál közvetlenebb összefonódás alakul ki a mentális és az asztrális anyag között, így erősítve meg a kâma-manasz elemet (lásd: VI. fejezet).

Így egy kisgyerekről még nem lehet elmondani, hogy határozott mentális vagy határozott asztrális teste van, de körülötte és benne már megvan az anyag, amelyből ezeknek a testeknek fel kell épülniük.

Rendelkezik mindenféle hajlammal, jókkal és rosszakkal egyaránt. Az, hogy ezek a csírák az új életben ki fognak-e fejlődni még egyszer ugyanolyan hajlamokká, mint az elmúlt életben, nagyrészt attól függ, hogy a gyermek korai életszakaszában a környezetében milyen ösztönzést kap bátorítás vagy másfajta formában. Ezek bármelyikét – jót vagy rosszat – könnyen tevékenységre lehet ösztönözni, vagy éppen bátorítás hiányában elsorvasztani.

Ha ösztönzést kap, akkor az adott tulajdonság az ember életében most sokkal erőteljesebb tényező lesz, mint az előző életében volt, ha viszont elsorvad, akkor csak terméketlen csíráként marad meg, ami most visszafejlődik, elhal, és a következő testetöltésben már egyáltalán nem is jelenik meg.

A korai évei során az Én-nek csak kis befolyása van tudathordozó eszközeire, ezért a szülőtől kell segítséget kapnia, hogy szilárdabb hatalmat szerezzen az eszközök felett, és megfelelő körülmények közé kerüljön. Ezért van olyan óriási felelősség a szülők vállán.

Lehetetlen túlhangsúlyozni, hogy a kisgyerek kialakulatlan eszközei mennyire formálhatóak. Ahogyan a gyerek fizikai teste tanulékony és könnyen befolyásolható, az asztrális és mentális eszközeire ez még inkább igaz. Válaszul minden rezgésre, ami csak eléri azokat, megre-megnek, és rendkívül fogékonyak minden befolyásra, jóra vagy rosszra egyaránt, ami a környezetből eljut hozzájuk. Ahogyan a fizikai test esetében is van, miközben nagyon fiatal korban az asztrális és a mentális testek fogékonyak és könnyen alakíthatók, később hamarosan megállapodnak és megmerevednek, határozott szokásokat vesznek fel, és ekkor csak nagy nehézség árán lehet azokat megváltoztatni.

A gyermek jövője lényegesen nagyobb mértékben, mint azt akár a legszeretőbb szülők valaha is felismernék, az ő irányításuk alatt áll.

Ha el tudjuk képzelni barátainkat úgy, hogy valamennyi jó tulajdonságuk rendkívüli mértékben megerősödik, jellemük kevésbé kíváncsatos tulajdonságaitól pedig megszabadulnak, akkor el tudjuk képzelni azt az eredményt is, amit a szülők el tudnak érni a gyermekeiken, ha tökéletesen végzik velük kapcsolatos feladataikat.

A környezet befolyásával szembeni rendkívüli érzékenység már akkortól elkezdődik, amikor az Én leereszkedik a magzatra, tehát már jóval a születés előtt, és a legtöbb esetben egészen az érettség időszakáig tart.

A mentális test, vagy inkább az az anyag, amiből a mentális test felépül, a születés előtti életben olvad össze az alsó eszközökkel. A kapcsolat egyre szorosabbá válik, amíg végül a 7. életév vége körül az alsó eszközök olyan szoros kapcsolatban vannak az Én-nel, amennyire azt a fejlődési szint megengedi. Ha az Én eléggé fejlett, ekkor lassan megkezdí eszközeinek irányítását, amit lelkiismeretnek nevezünk – ez az Én figyelmeztető hangja.

A születés előtti időszakban az Én az emberi anya fölött lebeg, akiben jövőendő teste formálódik, az Én azonban csak kevésbé tud hatni a magzatra, eltekintve egy gyenge befolyástól, amely a fizikai permanens atomon keresztül érvényesül. Az embrió nem képes erre válaszolni, ezért nem osztozik az Én kauzális testében kifejezett gondolatokban és érzelmekben.

A hinduknak vannak különböző szertartásaik, amelyek segítségével mind az anyát, mind a gyermeket tiszta hatásokkal veszik körül a születés előtt és az után. Ennek az a célja, hogy különleges körülményeket teremtsenek, amelyek távol tartják tőlük az alacsony befolyásokat, és elősegítik a magasabb befolyások érvényesülését. Az ilyen szertartások nagyon értékesek.

A rossz csíráit, amelyeket a gyermek a permanens atomjában hoz magával, gyakran nevezik „eredendő bűnnek”, bár ezt teljesen helytelenül Ádám és Éva kitalált történetével hozzák kapcsolatba. A kereszténységben konkrétan a keresztség szentsége hivatott arra, hogy segítsen a rossz csírák hatásának minimumra csökkentésében.

Erre a célra magnetizált vagy szenteltvizet használnak, amelynek segítségével a pap képes a gyerek testének éterikus anyagát erős rezgésbe hozni, és az agyalapi mirigyet stimulálni. Ezen keresztül hatással van az asztrális testre, azon keresztül pedig a mentális testre. Az így bejuttatott erő mindaddig le- és feláramlik – hasonlóan a vízhez –, amíg megtalálja a saját szintjét.

A „ördögűzés”, amit a pap elvégez, azzal a szándékkal történik, hogy a rossz csíráit jelenlegi állapotukban megkösse, és megakadályozza azok bármilyen táplálását vagy ösztönzését, és így ezek végül elsorvadnak és kihalnak.

Ráadásul – legalábbis ahogyan a Liberális Katolikus Egyházban végzik a szertartást – a pap a gyermek testére teljes hosszában keresztet rajzol, előlről és hátulról egyaránt, ezzel egy gondolatformát, vagy egy mesterséges elementált hoz létre (ebből származik a keresztelő őrangyal elképzelése), amelyet isteni erő tölt meg, és amelyet szilfnek nevezett magasabb rendű természetszellem is megelékesít. Ez a gondolatforma egyfajta fehér fényű mellvértet képez a gyermek előtt és mögött. Egyébként a gondolatformával való összeköttetésen keresztül, amit átjár az élet és magának Krisztusnak a gondolata, a szilf végül egyéniesül, és szeráffá válik.

Még ha a gyermek szinte azonnal meg is hal, a keresztségnek még akkor is meg lehet az értéke a halál másik oldalán. Ugyanis a rossz csírái az asztrális világban is tevékenységre ösztönözhetők, így az említett gondolatforma segíthet az ilyen tevékenységet megelőzni.

Így a keresztségben nemcsak bizonyos központokat vagy csakrákat ébresztenek fel és nyitnak meg a spirituális befolyások számára a gyermekben, hanem bizonyos mértékig a rossz csíráit is elnyomják, és a gyermeket ellátják azzal az új és erőteljes jó befolyással, amit gyakorlatilag őrangyalnak nevezhetünk.

Hozzátehetjük még, hogy a kereszt, amit a szentelt olajjal a gyermek homlokára rajzolnak, látható az éterikus testmáson az ember egész életén keresztül. Ez a keresztény jele, pontosan úgy, mint a tilaka-pont vagy a kasztjel a hinduknál Shiva jele, vagy Vishnu háromágú szigonya.

Egy gyermek aurája gyakran a legszebb látvány, tiszta és ragyogó színű, még mentes az érzékiség, a kapzsiság, a rosszakarát és az önzés felhőitől, amelyek olyan gyakran elsötétítik a felnőtt egész életét. Szívfacsaró dolog érzékelní azt a változást, amely szinte mindig bekövetkezik a gyermeki aurában, ahogy az évek múlnak, megfigyelni, ahogyan a környezete elősegíti és megerősíti a rossz hajlamokat, és milyen tökéletesen nyomja el a jókat. Ha ilyesmit látunk, az ember nem csodálkozik az emberi fejlődés rendkívüli lassúságán, és azon a szinte észrevehetetlen előrehaladáson, amit a legtöbb Én az alsó világokban életről életre tesz.

Ezt a helyzetet csak a szülők és a tanítók tudják orvosolni, akik személyes jellemének, viselkedésének és szokásának hatása a gyermek fejlődésére szinte kiszámíthatatlan. Tanulmányunk e pontjánál szükségtelen újra hangsúlyozni a szülők és a tanárok gondolatainak és érzelmeinek hatalmas fontosságát. Ezzel a témával teljes részletességgel C.W. Leadbeater: *The Hidden Side of Things* [Világunk rejtett oldala] II. kötetében ismerkedhetünk meg.

Az atlantiszi civilizációban a tanítói hivatás fontosságát olyan tökéletesen felismerték, hogy senki nem lehetett tanító, aki nem volt gyakorlott tisztánlátó, aki képes volt meglátni a gondjaira bízott gyermek rejtett tulajdonságait és képességeit, ezért mindegyikkel értelmesen tudott foglalkozni úgy, hogy fejlesztette benne a jót, és kijavította a rosszat.

A távoli jövőben, a hatodik gyökérfajban ezt az elvet még teljesebben fogják alkalmazni.

Akármilyen gondossággal is veszik körül a szülők a gyermeküket, gyakorlatilag elkerülhetetlen, hogy a gyermek egyszer szembe ne kerüljön a világban lévő rossz hatásokkal, amelyek arra törekednek, hogy a benne lévő rossz hajlamokat serkentsék. De óriási különbséget jelent,

hogy *először* a jó, vagy a rossz hajlamok kapnak ösztönzést. A legtöbb esetben a rossz azelőtt tevékenységre ébred, mielőtt az Én bármilyen uralmat szerezne az eszközei fölött, és így amikor hatalmába keríti azokat, azt találja, hogy harcolnia kell a már kialakult különböző rossz hajlamokkal. Amikor a jó csírái későn ébrednek fel, akkor küzdeniük kell, hogy a már határozottan kialakult rossz hajlamok elé tolakodjanak.

Másrészt, ha a szülők a születés előtt és a születés után több éven keresztül rendkívüli gondoskodással képesek csak a jó hajlamokat ösztönözni, akkor amint az Én megszerzi az ellenőrzést eszközei fölött, azt találja, hogy ezek mentén könnyen ki tudja fejezni magát, mivel már kialakult egy megszokás. Ha ezután egy rossz ösztönzés jön, erős erőt talál a jó irányban, amit hiába próbál meg legyőzni.

Az Én-nek, hacsak nem szokatlanul fejlett, először csak kevés hatalma van eszközei felett, de nem szabad elfelejteni, hogy akarata mindig a jóra irányul, mivel arra vágyik, hogy eszközei segítségével fejlődjön, és annyi erőt vessen be, amennyire csak lehetősége van, ami ezért mindig a jó irányába hat.

A magzati és a csecsemőkorai élet alatt az Én a saját tágasabb és gazdagabb életét folytatja, és ahogy mondják, fokozatosan kerül egyre szorosabb kapcsolatba a magzattal.

Itt megjegyezhetjük, hogy a monád és az univerzum közötti viszony, amelyben a monád tudata fejlődik, analóg az Én új fizikai testéhez való viszonyával.

Mivel a mentális test új, az természetesen nem tartalmazhatja az előző életek emlékezetét, amelyben neki nem volt része. Az ilyen emlékezet egyértelműen a kauzális testben lévő Én-hez tartozik, egyedül ő az, aki a permanens atomjaival együtt megmarad két testetöltés között. Ezért a fizikai világban működő ember nem emlékezhet vissza előző életeire mindaddig, amíg csak mentális teste segítségével emlékezik.

Az emberi test fejlődésében a terhesség alatti időszak megfelel az elementális birodalmak lefelé haladó folyamatának. A születéstől a hetedik életévig sok pedagógus véleménye szerint a gyermek fizikai természetére kell a legnagyobb figyelmet fordítani, ettől kezdve kb. a 14. életévig az érzelmek fejlődésén kell a fő hangsúlynak lennie, ezután pedig kb. a 21. életévig a tanárnak különösen az elme képességei kibontásával kell foglalkoznia.

Ezt a három korszakot bizonyos mértékig meg lehet feleltetni az ásványi, a növényi és az állati birodalommal. Az elsőben a tudat a fizikai síkon működik, a másodikban az érzelmi síkon, a harmadikban az alsó értelem fokozatosan teret nyer, és ahhoz a szinthez vezet, amikor az ember a valódi gondolkodóvá válik. Az élet középső, hosszú időszaka jelenti az ember valódi pályafutását. Az öregség korszakának kell meghoznia a bölcsességet, ami még a legtöbb emberben tökéletlen, nem több, mint a jövőbeli teljesítmények emberfeletti magasságainak ködös képe.

Itt kell megemlíteni egy különös lehetőséget, ami néhány ritka esetben előfordulhat, amikor az ember újraszületik. A VI. fejezetben láttuk, hogy ha az ember teljesen alantas életet folytat és teljesen alsó, állati természetével azonosítja magát, nem törődik a felsővel, akkor az alsó természet teljesen elszakad a felsőtől. Az ilyen inkarnáció tökéletes veszteség az Én számára.

Ilyen körülmények között az Én annyira megundorodik az eszközeitől, hogy amikor a halál megváltja őt fizikai testétől, a többit is félredobja. Tulajdonképpen akár még a fizikai élet alatt is elhagyhatja a megszentelt templomot.

A halál után egy ilyen Én – mivel nincs sem asztrális, sem mentális teste – gyorsan fog újraszületni. Mivel ez történik, a régi asztrális és mentális test lehet, hogy még nem is oszlott fel, és előfordulhat, hogy a természetes rokonság következtében odavonzódik az új asztrális és mentális testekhez. Ebből alakul ki az a legszörnyűbb forma, amit „küszöb őrének” neveznek.

XXXIII. FEJEZET A TANÍTVÁNYSÁG

A mentális test irányítása, képzése és fejlesztése (természetesen csakúgy, mint az asztrálisé) nagyon fontos részét jelenti azon ember munkájának, akinek célja, hogy egy Mester tanítványává vagy *csélájá*-vá, illetve később a Nagy Fehér Testvériség beavatottjává váljon.

A következő táblázat bemutatja az Ösvényhez szükséges négy jól ismert tulajdonságot, amelyek elvezetnek a beavatáshoz. Látható, hogy gyakorlatilag valamennyiben van mentális jellegű alkotóelem.

Ssz.	Szanszkrit	Magyar
1	Viveka	A valódi és a valótlan közötti különbség felismerése. Úgy is említik, mint az elme kapuinak megnyitása.
2	Vairâgya	Közömbösség a valótlanlannal, a múlandóval és a tevékenység gyümölcseivel szemben. Ragaszkodás-mentesség
3	Shatsampatti: (1) Shama (2) Dama (3) Uparati (4) Titiksha (5) Shraddhâ (6) Samâdhâna	Hat összetevős mentális tulajdonság-rendszer A gondolatok irányítása A tevékenység irányítása Tolerancia Állhatatosság Bizalom Kiegyensúlyozottság
4	Mumuksha	Szabadságvágy

Köteteket írtak tele az Ösvényre lépéshez szükséges tulajdonságokról, könyvünk terjedelme viszont csak egy nagyon rövid összefoglalást enged meg. Ezekről nem várják el, hogy tökéletesen ki legyenek fejlesztve, de legalább részben rendelkezni kell velük, mielőtt a beavatás lehetségessé válna.

Viveka. A jelöltnek meg kell tanulnia, hogy a belső élet, az Én élete és az Én-ért élt élet a valódi élet, meg kell tanulnia – C.W. Leadbater találó szavaival –, hogy „kevés dolog van, ami sokat számít, a legtöbb dolog semmit nem számít”. Szükségtelen hangsúlyozni, hogy ez *nem* azt jelenti, hogy a világi kötelességeket és felelősségeket, amit egyszer magunkra vállalunk, el lehetne vagy el kellene hanyagolnunk – éppen ellenkezőleg, azokat az okkultistának sokkal lekiismeretesebben és gondosabban kell ellátnia, mint a többi embernek. A szellem az, ahol eldől, melyik számít, ott történik azoknak a szempontoknak a felismerése, hogy közülük melyik fontos és melyik lényegtelen.

Ez „az elme kapuinak megnyitása” vagy „átváltozás” – ahogyan nevezik – pontosan ugyanaz, mint amiről a Biblia beszél: „Irányítsd ragaszkodásodat a magasabb dolgok felé, ne pedig földi dolgokra... mert a látható dolgok múlandók, de a nem látható dolgok örökkévalók”.

A megkülönböztető-képességet nagymértékben serkentik a gyorsan változó körülmények, amelyek közé a tanítványt általában bedobják azzal a céllal, hogy az összes külső dolog változékonyságát jól megértse. Egy tanítvány élete általában csupa vihar és megpróbáltatás azért, hogy a tulajdonságokat és képességeket gyors növekedésre kényszerítsék, és gyorsan eljuttassák a tökéletesedés felé.

Vairâgya. A külső dolgok változékonyságának és kielégülést nem adó természetének felismeréséből természetesen következik az irántuk érzett közömbösség. A jelölt közömbössé válik azokra a dolgokra, amik csak jönnek és mennek, és figyelmét egyre inkább a megváltozhatatlan valóságra fordítja, ami örökké létezik.

Shama. A gondolatok irányításának szükségességét bőségesen hangsúlyoztuk ebben a kötetben.

A tanulónak át kell alakítania érzelmei és gondolatai összevisszaságát rendd, meg kell szüntetnie a kisebb jelentőségű dolgok tömegeit, és irányítania kell elkalandozó gondolatait. Miközben még mindig a világban él, vállalásának nehézségét megsokszorozza a szétszórt érzelmi és gondolati hullámok szüntelen nyomása, amelyek nem hagynak neki nyugalmat, nem adnak lehetőséget, hogy erőit összegyűjtse a valódi erőfeszítés megtételéhez.

A koncentráció és a meditáció rendszeres, napi gyakorlása az a módszer, amit sokan kielégítőnek találnak. A jelöltnek nagy energiával és kitartással kell dolgoznia azon, hogy a mentális zűrzavart átalakítsa rendd és fegyelmezettséggé, tudva azt, hogy gondolaterejének nagymértékű megnövekedése, ami gyors fejlődését fogja kísélni, veszélyeket fog hordozni másokra és önmagára is, hacsak ezt az erőt teljesen irányítása alatt nem tartja. Jobb egy gyereknek játékszerként dinamitot adni, mint a gondolat teremtő erőit egy önző, törtető ember kezébe helyezni.

Dama. A belső kontroll mellé meg kell szerezni a külső tevékenységek irányítását is. Ahogyan az elme engedelmeskedik a léleknek, az alsó természetnek ugyanúgy engedelmeskednie kell az elmének. Az emberi tevékenység alsó részében a gondatlanságot meg kell szüntetni.

Uparati. A tolerancia fenséges és messze ható erénye valamennyi embernek, a létezés valamennyi formájának nyugodt elfogadását jelenti úgy, ahogyan vannak, anélkül a kívánság nélkül, hogy másmilyeneknek kellene lenniük, inkább olyan formájúaknak, ahogyan az ember szereti. Mások egyéniségének tiszteletben tartása a tanítvány egyik ismertetőjegye.

Titiksha. Az állhatatosság az elme azon hozzáállását jelenti, amely derűsen elvisel mindent, nem sértődik meg semmin, egyenesen, tántoríthatatlanul halad útján a célja felé. A jelölt tisztában van vele, hogy semmi sem érkezhets hozzá, csakis a Törvény eredményeként, a Törvény pedig jó. Meg kell értenie, hogy amikor néhány rövid élet alatt törleszti a karmikus tartozásait, amiket a múltban halmozott fel, akkor a törlesztésnek értelemszerűen nehéznek kell lennie.

Shraddhâ. Ezek az erőfeszítések, amelyekbe a jelölt beleveti magát, bizalmat fejlesztenek ki Mesterében iránta, öbenne pedig egy nyugodt, erős és megingathatatlan bizonyosságot.

Samâdhâna. Az egyensúly vagy kiegyensúlyozottság bizonyos mértékig kifejlődik tudatos erőfeszítés nélkül is, miközben az előző öt tulajdonság megszerzésére törekszik. A lélek fokozatosan kiszabadítja magát abból a kötelékből, ami hozzákötöti az érzékek világához, azokhoz a célokhoz, amelyekben „elfordul a test mértékletes lakójától”, és hamarosan elveszít minden olyan erőt, amely megzavarja az egyensúlyát. A különféle mentális zavarok közepette az egyensúly megteremtése ugyancsak elengedhetetlen, ezt a kiegyensúlyozottságot a továbbiakban azok a gyors változások tanítják, amelyeket fentebb említettünk, és amiken keresztül az életét Mesterének örökké figyelő gondoskodása vezeti.

Mumuksha. A felszabadulás iránti mély és erőteljes vágyakozás, amitől a lélek sóvárog az Istenséggel történő egyesülésre, ami a többi tulajdonság megszerzését követi. Ez jelenti az utolsó cseppet ahhoz, hogy készen álljon a tanítvány a teljes tanítványságba való belépésre. Ha egyszer ez a vágyakozás határozottan előtérbe kerül, az ezt érző lélek soha többé nem tudja szomjúságát földi forrásból eloltani.

E szint elérésekor az ember készen áll a beavatásra, ilyenkor Adhikari-nak nevezik, aki kész „belépni a folyóba”, ami mindörökké elvágja a földi élet iránti érdeklődéstől, hacsak Mesterének szolgálata során nem az emberiség további fejlődésének segítése a feladata.

Ezt az éhséget a szellem dolgai iránt a szabadkőművességben nyilvánvalóan a jelölt belső beállítottsága jeleníti meg a „szerény, de nyomatékos kérésben, hogy bebocsássák az ősi szabadkőművesség misztériumaiba és kiváltságaiba”. Ahogyan minden szabadkőműves tudja, ebben a beállítottságban a hangsúly a jelölt belsőjéből eredő sürgetésen van, nincs olyan ember, aki ráléphetne az okkult ösvényre valaki más inspirációjára.

A buddhizmus rendszerében ezeknek a szinteknek adott nevek valamelyest eltérők, bár maguk a tulajdonságok hatásukat tekintve ugyanazok. Az alábbiak a páli nyelvű elnevezések:

1. *Manodvāravajjana*. Az elme kapuinak megnyitása, vagy inkább menekülés az elme kapuin keresztül. Meggyőződés a kizárólag földi célok múlandóságáról és értelmetlenségéről.

2. *Parikamma*. Felkészülés a tevékenységre. Jó dolgok megtétele a jó érdekében, közben teljes közömbösség a tevékenység gyümölcseinek élvezete iránt.

3. *Upachāro*. Figyelem vagy viselkedés.

(1) *Samo*. Nyugodt gondolkodás, ami az elme irányításából származik.

(2) *Damo*. Legyőzés, uralkodás a szavakon és tetteken.

(3) *Uparati*. A szertartások szükségességében való hit vagy fanatizmus megszűntetése. Ennélfogva a gondolkodás függetlensége és tolerancia.

(4) *Titikkhā*. Állhatatosság vagy türelem, beleértve a harag teljes hiányát.

(5) *Samādhāna*. Figyelem, egy pontra irányultság, beleértve a kísértés miatti elfordulásra való képtelenséget.

(6) *Saddhā*. Hit, bizalom a Mesterben és önmagában.

4. *Anuloma*. Egyenes sorrend vagy egymásutániség, ami azt jelzi, hogy természetes módon következik az előző háromból – az erőteljes vágy a felszabadulásra.

5. *Gotrabhū*. A beavatásra való készenlét állapota.

A tanuló könnyen megértheti, hogy ezek a tulajdonságok szükségszerűen következnek az Én-tudatból. Mert ha az életre az Én világából tudunk tekinteni, akkor valódi perspektívájából szemlélhetjük azt, vagyis megkülönböztető-képességgel, és mivel az Én-tudat kiszabadult az alsóbb testekből, a vágytalanság elkerülhetetlen. Minthogy az irányítást maga az Én végzi a testek helyett, a shatsampatti vagy az irányítás kontrollja szükségszerűen bekövetkezik. Mivel az Én világa a legtágabb értelemben az egység és a szeretet világa, az Én-tudat magába foglalja a szeretetet. Van erre egy szó, amelyet néha egy másfajta megközelítésből a négy tulajdonság legfontosabbja, a Mumuksha, vagy a felszabadulás utáni vágyakozás megjelölésére használnak.

A Nagyobb Misztériumokban, amiket alapvetően Eleusisban ünnepeltek, a beavatottakat *epoptai*-nak nevezték, aminek jelentése: „azok, akiknek szeme kinyílt”. Jelképük Jason aranygyapja volt, ami a mentális test szimbóluma. A tanulóknak megmutatták a mennyországban egy bizonyos földi életvitel, tanulmány és törekvés hatását, és megtanították neki a világ és az emberiség fejlődésének teljes történelmét is, annak mélyebb aspektusában.

A tanuló a továbbiakban nemcsak tanításokat kapott a mentális sík körülményeiről, hanem útmutatásokat is a mentális test, mint eszköz fejlesztéséhez.

A szabadkőműveseket érdekelheti az a megjegyzés, hogy a jelöltnek egy búzakalászt mutattak be Eleusis legnagyobb misztériumának szimbólumaként, ami valószínűleg azzal a tényvel kapcsolatos, hogy gyakran egy búzakévet véstek a szabadkőműves páholy S.W.-jének székébe.

Amikor egy ember megkapja a beavatást, az a befolyás, amire ráhangolódott a magasabb síkokon, lénye minden részében szétárad. Bár a fizikai sík szilárd, folyékony és gáznemű anyagaina csak kis hatást kelt, van egy jókora mennyiségű kisugárzás az éterikus testmásból, az asztrális és a mentális testekből, és ezt egyaránt megérik a természet birodalmai és azok az emberek, akik válaszadásra kész állapotban vannak.

A második beavatással kapcsolatban a mentális test rendkívüli mértékű kiterjedése és fejlődése történik meg, de általában néhány évvel ezt megelőzően a hatások már megmutatkoznak a fizikai agyban, mivel azt lehetetlen egy pillanat alatt a szükséges frekvenciára ráhangolni.

A második beavatást követő időszak sok tekintetben a legveszélyesebb rész az Ösvényen, a veszély szinte minden esetben a büszkeségen keresztül érkezik. Amikor az ember bepillantást

nyer abba, hogy milyen értelmi szintet fog elérni a jövőben, akkor meg kell védeni magát a büszkeségtől, önzőségtől és előítélettől, és azok minden nyomát ki kell magából irtania.

A beavatott életének ezt a veszélyes szakaszát a pusztában történő megkísértés evangéliumi története jelzi, ami az után történt, hogy János megkeresztelte Krisztust. A pusztában eltöltött negyven nap azt az időszakot szimbolizálja, aminek folyamán a mentális test kiterjedése eljut le a fizikai agyba, bár az átlagos jelölt esetében nagyjából negyven évre van szükség ennek bekövetkeztéhez.

Az „Én-teremtő” képesség, az ahamkâra, amit általában mâna-ként, büszkeségként írnak le, mivel a büszkeség a másoktól elkülönülő Én legfinomabb megjelenési módja, az elkülönülés utolsó bilincse, amit az Arhat levét magáról, mielőtt az ötödik beavatást megkapja, és Mesterré vagy Asekhâ-vá válik. Az ahamkâra a lélekkel születik, ez az egyéniség lényege, és mindaddig megmarad, amíg minden benne lévő érték át nem lényegül a monádba, végül a felszabadulás küszöbén elhullik.

A szabadkőművességgént ismert ősi misztériumok továbbélésében az E.A. a próbatanítvány szintjének felel meg, és három tulajdonságot, a megkülönböztető-képességet, a vágytalanságot és a helyes életvitelt vagy önkontrollt (viveka, vairâgya és shatsampatti) kell gyakorolnia. A megkülönböztető-képesség mentális erőt, a vágytalanság érzelmi erőt, az önkontroll pedig akaraterőt ad neki.

A megkülönböztető-képesség lehetővé teszi, hogy a jelölt sértetlenül haladjon át az asztrális világ alsó régióin, amit (a szabadkőművességben) az „első szimbolikus utazás” jelképez.

A vágytalanság lehetővé teszi neki, hogy a felsőbb asztrális világ csábításán átléphessen, amit a „második szimbolikus utazás” jelképez.

A helyes életvitel teszi lehetővé, hogy uralma alá hajtsa az asztrális világ legfelsőbb részét, a mennyei világ legkülső határait, amit a „harmadik szimbolikus utazás” jelképez.

Az első fokozat g....-je a vágytermészet legyőzésének szükségességét jelzi.

Az első fokozat általános hatása az, hogy valahogyan egy kissé kiszélesíti a jelölt Én-je és személyisége közötti kapcsolat csatornáját.

Az első fokozat uralkodó színe a karmazsinvörös.

A szabadkőművesség E.A.-ja a keresztény egyház alszerpapijának felel meg.

Az első és a második fokozat közötti p....g.... az alsóbb elmének a vágyak szövevényével kapcsolatos jellegzetes zűrzavara legyőzésének szükségességét jelzi, amit kâma-manaszként ismerünk.

A második fokozatban a megvilágosodás gondolatát helyezik a jelölt elé, azt a különleges célt, ami az értelmi, művészeti és pszichikus képességek fejlesztését, és az alsóbb elme irányítását tartalmazza. A fokozat hatására az Én és a személyiség közötti összeköttetés még határozottabban kiszélesedik.

A második fokozat g....-je az alsóbb elme fölötti teljes uralom megszerzésének szükségességét jelzi.

A második fokozatú páholy uralkodó színe a sárga.

A szabadkőművességben az F.C. a keresztény egyház szerpapi rendjének felel meg, ugyanis az F.C. éppen arra készül, hogy az M.M munkáját lássa el, mint ahogyan a szerpap arra készül, hogy papként dolgozzon.

A második és a harmadik fokozat közötti p...g... az alsóbb elmén túl húzódó különös átmeneti terület fölötti bizonyos uralkodás megszerzésének szükségességét jelzi, amelyet egy bizonyos gondolkodási iskola tudatalatti tudatként nevez meg.

A harmadik fokozatban a munka alapvetően a felső mentális síkon zajlik. Ennek uralkodó színe a halványkék. Az M.M. az egyházban az áldozópapnak felel meg.

Az első fokozatban az idâ-t, az éterikus erő női aspektusát serkentik, így teszik könnyebbé az embernek az érzelmek és szenvedélyek fölött uralkodás megszerzését. Az idâ a gerincalap

bal oldaláról indul a férfiakban, a nőkben pedig a jobb oldaláról, és a nyúltagynál ér véget. Színe karmazsinvörös.

A második fokozatban a pingalâ-t, vagyis az erő férfi aspektusát erősítik, így teszik lehetővé az elme irányítását. A pingalâ a gerincalap jobb oldaláról indul a férfiakban, a nőkben pedig a bal oldaláról, és a nyúltagynál ér véget. Színe sárga.

A harmadik fokozatban a sushumnâ-t, magát a központi energiát keltik fel, így nyitva meg az utat a fenti tiszta szellemi befolyás számára. Ennek színe mélykék.

Az E.A.-nak, mint *személyiségnek* meg kell szerveznie fizikai erőit a magasabb rendű használatra, mint *Én*-nek tevékeny értelmet kell kifejlesztenie a kauzális testben. Ehhez használnia kell akarátát, a Háromság Első Személyét, Shiva erejét (hogy a hindu fogalomrendszerrel éljünk), amit kifelé forduló ereje, vagy a shakti, Devî Girajâ vagy Parvatî tükröz vissza, aki az önkontrollt adja, megáldja a fizikai testet, és megszenteli annak erőit.

Az F.C., mint *személyiség*, érzelmi életét szervezi meg, mint *Én* kibontja a buddhikus testében levő intuitív szeretetet. Ezt a Háromság Második Személyének erejével teszi meg, azzal a szeretettel, amely Vishnutól érkezik Lakshmin keresztül, aki teljesíti a vágyakat és gazdaggá, teljessé teszi az életet, megszenteli az anyagi jólétet, és megnemesíti az asztrális test szenvedélyeit.

Az M.M., mint *személyiség* rendezi mentális életét, mint *Én* megerősíti âtmât, a szellemi akarátát. A tétovázó elme legyőzéséhez a gondolaterőt vagy kriyâshaktit, a Háromság Harmadik Személyének, Brahmânak isteni tevékenységét kell használnia, amit Saraswati, a tanulás és a gyakorlati bölcsesség védője tükröz vissza.

Ugyanakkor az E.A.-nak az érzelmei irányítását is meg kell tanulnia, az F.C.-nek úrrá kell lennie az elméjén, az M.M.-nek pedig fejlődnie kell a magasabb síkokon.

Ahhoz, hogy megkönnyítsük a tanulók dolgát, a fenti tények legtöbbjét néhány továbbival együtt a túloldali táblázatokban foglaltuk össze.

A szabadkőművesség különböző fokozataiban nemcsak a személyiség és az *Én* közötti összeköttetést szélesítik, hanem kapcsolatot teremtenek a jelölt bizonyos princípiumai és a H.O.A.T.F. megfelelő eszközei között is. A létrehozott változások nagyjából ugyanolyan természetűek, mint amilyenek a keresztény egyházban is előfordulnak, amint ezt hamarosan megmutatjuk.

Buddhát egyszer megkérte egy tanítvány, hogy foglalja össze minden tanítását egyetlen versben. Ő így válaszolt:

Hagyd abba a rossz cselekedeteket,
Tanuld meg a jó cselekedeteket,
Tisztítsd meg a szívedet,
Ez Buddha vallása.

A tanuló ezen a ponton felismerhet egy megfelelést a szabadkőműves rendszerrel, mint ahogyan más rendszerekkel is. Az első fokozat tanítása a megtisztulás. A második fokozat arra utasítja, hogy szerezzen tudást. A harmadik fokozat azt írja elő az embernek, hogy emelkedjen egy magasabb szintre, és ne csak a külső tevékenységet vegye figyelembe, hanem a belső feltételeket is, amelyek minden külső megnyilvánulás kifejeződésének kell lennie.

	E. A.	F. C.	M. M
Munka személyiséggként	A fizikai élet megszervezése és az érzelmek irányításának megtanulása.	Az érzelmi élet megszervezése és az elmén való uralkodás megtanulása.	A mentális élet megszervezése és fejlődés a magasabb síkokon.
Munka Én-ként	Aktív értelem kifejlesztése a kauzális testben.	Az intuitív szeretet kifejlesztése a buddhikus testben.	Az Âtmâ vagy az akarat fejlesztése.
A Háromság befolyása – magyar – szanszkrit	Első Személy Shiva	Második Személy Vishnu	Harmadik Személy Brahmâ
Akinek kifelé forduló ereje, shakti-ja vagy Devi-je: – magyar – szanszkrit	Akarat Girijâ vagy Parvati	Szeretet Lakshmi	Tevékenység Sarasvti
Akinek a feladata	Az önkontroll megadása, a fizikai test megáldása.	Anyagi bőség megadása.	A tudás megadása.
Segítője	J. W.	S. W.	W. M.
Akinek jelképe	Hold	Nap	Tűz
A használt csakra	Torok	Szív	Köldök
A serkentett éterikus erő vagy Nadi	Idâ	Pingalâ	Sushumnâ
Aspektus	Női	Férfi	Tiszta szellemi
Pozíció – férfinál – nőnél	Bal Jobb	Jobb Bal	Közép Közép
Szín	Karmazsinvörös	Sárga	Mélykék
Kinek az útja?	Átlagember	Okkultista jelölt	Felemelkedett ember
Kinek felel meg?	Próbatanítvány	Elfogadott tanítvány	Negyedik beavatás (Arhat)
Megfelelője a keresztény egyházban	Segéd-szerpap	Szerpap	Pap
Újraszületés	A szükséges időtartam letelte után	Rövid időtartam letelte után vagy azonnal	Csakis saját akaratából

Tájékozódás és összehasonlítás céljából a tanuló lehet, hogy szeretné megvizsgálni a következő táblázatot, amely a kereszténység rendszerének főbb jellemzőit tartalmazza, ahogyan a Szabad Katolikus Egyházban szerepel:

Alsóbb papság	Szimbólumok	A szimbólumok alkalmazása	A szertartás alapvetően erre hat
Laikus testvér	Miseing	A fizikai test irányítása	Éterikus testmás
Kapus	Kulcs és csengő	Az érzelmek irányítása	Asztrális test
Szentírás felolvasója	Könyv	Az elme irányítása	Mentális test
Ördögűző	Kard és könyv	Az akarat irányításának és az Én teljesebb uralmának kifejlesztése az eszközei felett.	Kauzális test
Ministráns	Meggyújtott gyertya és misekanna	Az intuíció kifejlesztése	Buddhikus test
Alszerpap	Papi vállkendő és karék (manipulusz)	A beszéd kontrollálása, a szolgálat szeretete, törekvés jó munkavégzésre.	Általános célja annak lehetővé tétele, hogy az Én teljesebben fejezze ki magát a személyiségen keresztül.
	Szerzetesing, kehely és ostyatányér, Apostolok könyve	A boldogság és elégedettség szelleme	
Felsőbb papság	Szimbólumok	A felszentelési szertartás tevékenysége	
Szerpap	Dalmatika: fehér stóla a bal vállon átvetve Evangéliumok	Kiszélesíti az Én és a személyiség közötti összeköttetést (antakarana), megvastagítja és megkeményíti a falakat, és így szilárdabban tartja azokat új formájukban. A fejlődést kicsit továbbviszi, és így erősíti a buddhit (intuíciót). A felső manasz összekapcsolódik Krisztus megfelelő princípiumával.	
Pap	Fehér stóla (mindkét vállon átvetve Miseruha Kehely Bor Víz Ostyatányér Ostya	Az összeköttetés az Âtmâ-Buddhi-Manasz között megnyílik, és nagyon kiszélesedik. Az Én még határozottabban felébred, és így képes kauzális szinten másokra hatással lenni, és teljesebben kifejezni magát a buddhin keresztül. Az egész aura bámulatosan kiterjed. A felsőbb princípiumok és a fizikai agy közötti út megtisztul. Minden atom megrázkódik, ahogyan spirillái felébrednek. A buddhi összekapcsolódik Krisztus megfelelő princípiumával. Az âtmât rezonáló rezgés serkenti.	
Püspök	Pásztorbot Püspöki mellkereszt Gyűrű Evangéliumok Püspöksüveg Kesztyű	Az âtmâ összekapcsolódik Krisztus megfelelő princípiumával.	

BEFEJEZÉS

Még néhány szóra szükség van ahhoz, hogy lezárhassuk ezt a tanulmányt az ember mentális testéről és az alsóbb mentális síkról. Hasznos lehet azonban, ha visszatekintünk arra az alapra, ahonnan elindultunk, és megpróbálunk könyvünk témájának fontosságáról és jelentőségéről egy átfogó képet kialakítani, hogy hol is helyezkedik el az a modern teozófiával kapcsolatos tudásunk egészében.

A tanulót meg fogja lepni az a nagy különbség, ami a mentális és az asztrális világ „léggöre” között van, nem is beszélve a fizikairól. Összehasonlítva a mentális világgal, az asztrális világ súlyos, nyers, dagályos és rendezetlen, még a legmagasabb szintjein is. Akármilyen tiszta és kifinomult érzések azok, amikhez felemelkedhetünk az asztrális világban, mégis az lesz az érzésünk, hogy még mindig messze vagyunk valódi otthonunktól. Az emberi lélek magasztossága többet kíván a puszta érzelemtől, akármilyen tiszta és önzetlen is az.

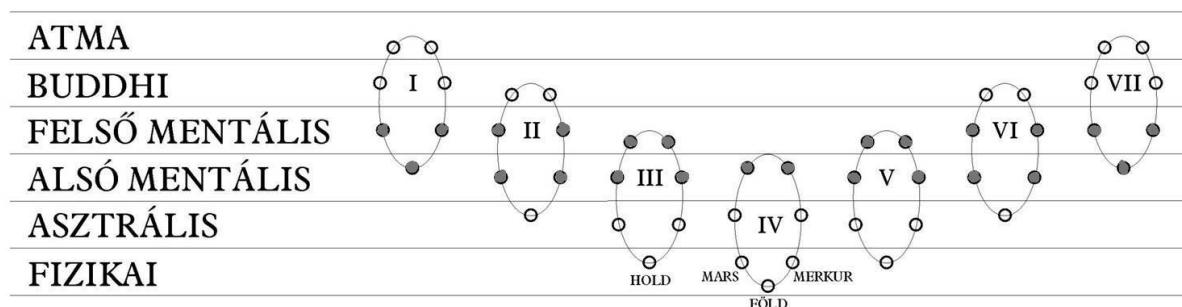
A mentális sík – még annak négy alsóbb szintje is – azt a benyomást kelti, hogy már sokkal közelebb vagyunk az „otthonunkhoz”. Itt sokkal több szabadságot tapasztalunk, azt érezzük, hogy már inkább urai vagyunk tudatunknak, és kevésbé eszközeink szolgái. A mentális világ tisztább és teljesebb világnak tűnik, ahol sorsunkat jobban tudjuk saját akaratunk szerint alakítani, mint az a hátrahagyott világokban lehetségesnek látszik. A tudat szabadabban kalandozhat, ahová akar, mert sokkal kevésbé korlátozza a tér és az idő.

Mindazonáltal még az alsóbb mentális világon, a konkrét gondolkodás teljességén való uralkodás megszerzése még mindig nem elégíti ki, mert ezen keresztül és túl világosan érezzük, hogy vannak meghódítandó további és még nagyobb világok.

A konkrét gondolatoknak ez a világa, ameddig eljuthatunk, még mindig az alsóbb síkokhoz tartozik. Lábunkat szilárdan megvetve ezen a gondolat-világon, és törekedve az igazi elvont gondolatok felé, ez biztosan elvezet egy bármely alacsonyabb világnál – nemcsak *szintjét*, hanem *fajtaját* is tekintve – magasabb és tisztább világ küszöbére. Ezeken az absztrakciókon keresztül fogunk felemelkedni a szellem világába, és észrevehetően közelebb jutni az Istentudathoz, amelytől úgy érezzük és tudjuk, hogy ideiglenesen száműzve vagyunk.

De nem szabad lekicsinyelnünk az alsó mentális világ óriási fontosságát, különösen az ember pszichológiai történetének ebben a kritikus korszakában. Foglalkozunk össze ezért a lehető legrövidebben azokat a fő vonásokat, amelyek hangsúlyozzák az elme és a mentális világ fontosságát az emberiség fejlődésében.

A FÖLD FEJLŐDÉSI RENDSZERÉNEK HÉT LÁNCA

A hét lánc fejlődési rendszerében, amelyhez tartozunk, mindegyik láncban vannak az alsó mentális síkhoz tartozó bolygók, a hét közül hat láncban vannak a felső mentális síkhoz tartozó bolygók is. Az összesen 49 bolygóból tehát 24, gyakorlatilag a fele, a mentális síkon van.

A fenti egyszerű ábra világosan mutatja ezeket a tényeket, a mentális bolygókat befeketítettük, hogy kiemeljük az említett pontokat.

Az Én, a Gondolkodó – aki valamennyi testetöltésen keresztül fennmarad – lakóhelye a felső mentális síkon van.

A mentális sík a felső Én és az alsó én találkozási területe. A „Sugár”, amelyet az ember felső, vagy isteni része az alsó világokba kivetít azért, hogy a fejlődés céljait teljesítse, az alsó elme egyik sugara, amely a felső elméből származik.

Az élet harcmezeje napjainkban a legtöbb ember számára a kâma-manasz, az elmének a vágygal való összekeveredése.

A jelenlegi korban a legtöbb ember tudata az érzelmeiben, az asztrális testében összpontosul. Ezért számukra a következő sürgős lépés az, hogy megtanuljanak uralkodni érzelmeiken, és irányítani az asztrális testet. Ezt – amint láttuk – csak a felette lévő síkról, az elme síkjáról lehet elérni.

A következő lépés az lesz, hogy a tudat központját az asztrális síkról a mentális világba helyezzük át.

Az „ember” szó valójában gondolkodót jelent, olyan lényt, aki az elme birtokában van.

Az okkultizmus olyan lényként határozza meg az embert – legyen a világmindenség bármely részében is –, akiben a legmagasabb szellem és a legalsóbb anyag az *értelmen* keresztül egyesül.

Az elme fejlődését az emberben egy teljes fejlődési körön át a Láng Urainak hatása segítette elő. A következő, ötödik körben hatalmas mentális fejlődésnek kell végbemennie, ami jelenlegi fejlettségi szintünkön álló korlátozott elménk számára szinte felfoghatatlanul fenséges lesz.

Ez a néhány szempont – ahogyan a teozófia megmutatja – egy hatalmas sorozatot alkot, amihez aligha van szükség további megjegyzésre. Saját magukban kiemelik a jelenlegi fejlettségi szinten álló ember számára az elme és a mentális test döntő fontosságát. Természetesen nem ez a végső cél, de egy szükséges mérföldkő az ember fejlődésében, amelynek – az egyik Mester szavaival élve – *„sem növekedésében, sem dicsőségében nincs határa”*.

Ezzel együtt miközben hangsúlyozzuk munkánk egyik aspektusát, és hogy ez az aspektus megkérdőjelezhetetlenül rendkívül fontos, gondosan fenn kell tartanunk az arányosságot és az egyensúlyt, megadva minden alkotóelemnek a maga súlyát, de nem többet.

Ezért ami a Teozófiai Társulatot illeti – ahogyan Annie Besant és C.W. Leadbeater megfogalmazták –, annak fő célja nem is annyira az, hogy elősegítse a mentális fejlődést, hanem azok nevelése, akik fogékonyak a buddhikus befolyásokra, tagjai érzékenységének újjáélesztése a fejlődési spirál egy magasabb szintjén, és hogy felkészítse őket az új faj számára, amely mostanában kezdi el útját a világban.

A Társulat „nem helyteleníti a mentális fejlődést – távol áll ettől –, hanem készül a következő szintre, amikor az intuitív szeretet harmóniát és testvériséget fog teremteni, és a fejlett értelmet arra fogja használni, hogy egy ezen eszméken alapuló civilizációt építsen fel”.

FELHASZNÁLT IRODALOM¹⁶

Annie Besant:	A gondolaterő
Annie Besant:	A tudat kibontakozása
Annie Besant:	Az ember és teste
Annie Besant:	Az Ősi Bölcsesség
Annie Besant:	Bevezetés a jogába
Annie Besant:	Changing World
Annie Besant:	Death and After
Annie Besant:	Karma – a sors törvénye
Annie Besant:	Reinkarnáció – az újraszületés törvénye
Annie Besant:	Self and its Sheaths
Annie Besant:	Seven Principles of Man
Annie Besant:	Talks with a Class
Annie Besant:	Theosophy
Annie Besant:	Theosophy and the New Psychology
Besant – Leadbeater:	Beszélgetések az okkultizmus ösvényéről
Besant – Leadbeater:	A gondolatformák
C.W. Leadbeater:	A csakrák
C.W. Leadbeater:	A Mesterek és az ösvény
C.W. Leadbeater:	Astral Plane
C.W. Leadbeater:	Az álmokról
C.W. Leadbeater:	Devachanic Plane
C.W. Leadbeater:	Élet a halál után
C.W. Leadbeater:	Hidden life in Freemasonry
C.W. Leadbeater:	Hidden Side of Things II. kötet
C.W. Leadbeater:	Inner Life I-II. kötet
C.W. Leadbeater:	Láthatatlan segítők
C.W. Leadbeater:	Látható és láthatatlan ember
C.W. Leadbeater:	Monad
C.W. Leadbeater:	Other Side of Death
C.W. Leadbeater:	Science of the Sacraments
C.W. Leadbeater:	Some Glimpses of Occultism
C.W. Leadbeater:	Textbook of Theosophy
C.W. Leadbeater:	Tisztánlátás
C.W. Leadbeater:	Világunk rejtett oldala I. kötet
J.J. van der Leeuw:	Gods in Exile
W.J. Long:	How Animals Talk
J.I. Wedgewood:	Meditáció kezdőknek
Ernest Wood:	Concentration

¹⁶ Ahol a mű címét magyarul írtuk, azt jelenti, hogy vagy könyv formájában olvasható a Magyar Teozófiai Társulat kiadásában, vagy a fordítás letölthető a www.teozofia.hu honlapról (esetleg mindkettő), ahol angol cím szerepel, azt jelenti, hogy a könyvnek nincs magyar fordítása. (A kiadó.)